

icke dessa ersättningar kunna bestridas av Ultuna egendom. Tills vidare vill jag dock icke motsätta mig att medel härtill upptagas under förevarande anslag. Högskolestyrelsens beräkningar i övrigt innebära dels ökning av medelsbehovet med sammanlagt (240 + 3 000 + 3 600 =) i runt tal 6 800 kronor dels minskning med tillhopa 7 000 kronor. Jag har icke något att erinra mot dessa beräkningar. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med (42 000 + 800 + 2 000 + 16 800 + 6 800 — 7 000 =) 61 400 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 61 400 kronor.

[42] 25. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	2 927 400	3 209 123
1949/50 (statsliggaren s. 761)	2 976 600	
1950/51 (förslag)	3 012 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer dels att förslag skall framläggas till 1950 års riksdag om lönereglering för lärarpersonalen vid de statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalterna, dels att anslaget, i avvidan på nämnda förslag, skall i riksstatsförslaget upptagas med ett beräknat belopp av 3 071 400 kronor.

Vidare har ett stort antal lantmanna- och lantbruksskolor inkommit med framställningar om att proposition om lönereglering för lärarpersonalen skall avlåtas till 1950 års riksdag.

Motiv. Lantbruksstyrelsen överlämnar en av Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund tillstyrkt framställning från Svenska lantbruksskollärarinnornas förening, vari föreningen hemställer att styrelsen måtte vidtaga lämpliga åtgärder för genomförande av lönereglering för ifrågakvarande lärarinnepersonal. Lantbruksstyrelsen framhåller i detta sammanhang de svårigheter att anskaffa extra ordinarie ämneslärare, som lantbruksskolor, lantmannaskolor och lantbruksskolor haft under det gångna läsåret. Även flera ordinarie befattningar ha måst ledigförklaras utan att kompetenta sökande anmält sig. Lantbruksstyrelsen anser läget synnerligen allvarligt och förklarar, att skolornas rekrytering av lärarkrafter kommer att i hög grad äventyras om icke en lönereglering för skolornas lärarpersonal genomföres inom en snar framtid.

I avvaktan på proposition till 1950 års riksdag om lönereglering för lärarpersonalen grundar lantbruksstyrelsen sina beräkningar av anslagsbehovet för budgetåret 1950/51 på de avlöningsbestämmelser, som gälla för innevarande budgetår.

Styrelsen beräknar att under läsåret 1950/51 sex lantbruksskolor, 49 lantmannaskolor och 40 lanthushållsskolor samt två trädgårdsskolor och en fruktodlingsskola skola vara i verksamhet och att vid ifrågavarande skolor följande antal lärare skola finnas anställda.

	Vid lantbruks- skolor	Vid lantmannaskolor			Vid lanthus- hållsskolor		Vid träd- gårds- skolor	Vid frukt- odlings- skola
		Helårs- tjänst- göring	150- dagens kurs	125- dagens kurs	Helårs- tjänst- göring	Halvårs- tjänst- göring		
Föreståndare (resp. före- ståndarinnor)	6	42	1	6	30	10	2	1
Ämneslärare (resp. ämnes- lärarinnor)	6	59	2	8	66	10	5	1
Extra ordinarie ämneslä- rare (resp. extra ordina- rie ämneslärarinnor)...	6	23	4	18	31	11	2	—

För den planerade fruktodlingsskolan beräknas statsbidrag till avlöning åt föreståndare och ämneslärare samt speciallärare och till vikariatsersättningar för tiden februari—juni 1951 eller för halva kurstiden.

Lantbruksstyrelsen räknar med att under nästa läsår vid sex lantmannaskolor med enbart vinterkurser skola anordnas praktisk-teoretiska sommarkurser, varigenom föreståndare och lärare vid dessa skolor bliva helårsanställda. Vidare kan föreståndare, ämneslärare och extra ordinarie ämneslärare vid lantmannaskola, där ingen annan huvudkurs än vinterkurs anordnas, under vissa förutsättningar medgivas rätt att uppbära lön som motsvarande befattningshavare vid vinterkurs jämte annan huvudkurs (SFS 462/1949). På grund härav och med beaktande av en viss omläggning av skolornas kurser beräknas antalet föreståndare och lärare med helårsanställning komma att öka något under nästa budgetår.

I fråga om statsbidrag till ersättningar åt speciallärare beräknas, att under nästa läsår bidrag skall utgå till ersättning åt speciallärare i gymnastik och sång.

Vidare erfordras enligt bestämmelserna i förutnämnda kungörelse nr 462/1949 45 000 respektive 3 000 kronor som statsbidrag för kontanta bostadsersättningar vid lantmanna- respektive lanthushållsskolor. Härtill kommer ett bidrag med 2 000 kronor till hyra för en lärarbostad vid lantbruksakademiens trädgårdsskola vid Experimentalfältet.

Enligt dessa beräkningsgrunder uppgår behovet av lönedel för de olika slagen av skolor till följande belopp (se tablå s. 79).

I statsbidrag under budgetåret 1950/51 till kostnader för trädgårdsläringskurser vid lantmannaskolor, folkhögskolor m. fl. skolor beräknas 6 000 kronor och till kostnader för korrespondenskurser för trädgårdsläringar upptages 4 700 kronor eller samma belopp som anvisats för innevarande budgetår.

Skolor	Grund- löner	Ålders- tillägg	Rör- ligt tillägg	Kris- till- lägg	Prov. löne- till- lägg	Spe- cial- lärare	Vika- riats- ersätt- ning	Arvo- den till semes- tervi- karier	Bo- stads- er- sätt- ning	Summa kronor
Lantbruksskolor.	102 480	12 840	17 800	28 140	19 800	35 000	1 000	—	—	216 560
Lantmannaskolor	886 310	107 040	149 000	242 400	162 240	116 370	5 000	—	45 000	1 713 360
Lanthushålls- skolor	519 040	68 100	88 070	143 260	130 920	49 500	5 000	10 000	3 000	1 016 890
Trädgårdsskolor .	50 720	9 600	9 050	14 720	9 840	6 500	400	—	2 000	102 830
Fruktodlings- skola	6 540	—	980	1 600	1 170	750	50	—	—	11 090
Summa kronor	1 565 090	197 580	264 400	430 120	323 970	208 120	11 450	10 000	50 000	3 060 730

Departementschefen.

Vad angår framställningen om lönerreglering för lärarpersonalen vid statsunderstödda lantbruksundervisningsanstalter torde jag få erinra om att 1941 års lärarlönesakkunniga den 12 oktober 1949 avgivit betänkande angående anställnings- och avlöningsförhållandena för bland andra nämnda personal. Såsom i det föregående anförts torde någon lönerreglering icke komma att genomföras under budgetåret 1950/51. Vid sådant förhållande torde bidrag till avlöning till lärarpersonalen vid lantbruksundervisningsanstalterna böra beräknas enligt samma grunder som för innevarande budgetår.

Jag kan i stort sett godtaga lantbruksstyrelsens beräkningar av medelsbehovet under nästa budgetår. Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit torde till bidrag till kontanta bostadsersättningar vid lantmanna- och lanthushållsskolorna samt bidrag till hyra för en lärarbostad vid lantbruksakademiens trädgårdsskola böra upptagas tillhopa 50 000 kronor. Däremot kan jag icke tillstyrka att statsbidrag skall utgå till avlöningar till speciallärare i gymnastik och sång. Då det synes ovisst huruvida fruktodlingsskolan kan träda i verksamhet under nästa budgetår, torde medel icke behöva beräknas till bidrag till avlöningar vid denna skola. Med hänsyn härtill finner jag det av lantbruksstyrelsen upptagna beloppet 3 071 400 kronor kunna minskas med 59 000 kronor. Anslaget torde sålunda böra uppföras med i runt tal 3 012 000 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 35 400 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m. Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 012 000 kronor.

[43] 26. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	747 000	772 103
1949/50 (statsliggaren s. 762)	970 000	
1950/51 (förslag)	1 291 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att anslaget för budgetåret 1950/51 skall uppföras med 1 295 800 kronor.

M o t i v. Vid uppskattningen av medelsbehovet utgår styrelsen från de i fjol ändrade bidragsgrunderna (SFS 807/1942, ändrad 462/1949). Härom anföres i huvudsak följande.

Styrelsen räknar med att, förutom lantbruksskolorna i Ultuna och Alnarp, sex lantbruksskolor, 49 lantmannaskolor och 40 lantbrukshållsskolor samt två trädgårdsskolor och en fruktodlingsskola komma att vara i verksamhet under budgetåret 1950/51.

Vid ifrågakommande sex lantbruksskolor kommer att — förutom ett- och tvååriga kurser — även anordnas ettårig kurs för utbildning av ladugårdsförmän.

Rörande kursernas omfattning vid lantmannaskolorna beräknas att enbart vinterkurs eller enbart sommarkurs skall hållas vid 12 lantmannaskolor, vinterkurs och praktisk-teoretisk sommarkurs vid sex skolor, vinterkurs och fortsättningskurs vid 20 skolor, vinterkurs, fortsättningskurs, sommarkurs och trädgårdsbetonad kurs vid en skola, vinterkurs och längre kurs vid tre skolor, vinterkurs, längre kurs och fortsättningskurs vid en skola, vinterkurs och helårskurs vid en skola, vinterkurs, helårskurs och ladugårdsförmanskurs vid en skola, helårskurs vid två skolor, helårskurs och ladugårdsförmanskurs vid en skola samt helårskurs och trädgårdskurs vid en skola. Vid lantmannaskolan i Jälla anordnas dessutom en speciell helårskurs för agronomaspiranter och vid lantmannaskolan i Svalöv en specialkurs om fyra månader i jordbruksekonomi, bokföring och föreningskunskap samt vid lantmannaskolan i Önnestad en fyra månaders kurs i lantbruksbokföring. Vid lantmannaskolan i Nytorp anordnas årligen en extra fortsättningskurs och vid lantmannaskolan i Malmö en tre månaders jordbruks- och ladugårdsskötarkurs.

Beträffande kursernas omfattning vid lantbrukshållsskolorna under budgetåret 1950/51 beräknas att under läsåret 1950/51 kommer att vid tio lantbrukshållsskolor anordnas endast en halvårskurs, vid tolv skolor två halvårskurser, vid en skola tre halvårskurser, varav en fortbildningskurs för hemvårdarinnor, vid en skola två halvårskurser och en tre månaders kurs, vid tre skolor två halvårskurser och en trädgårdsbetonad kurs, vid en skola två halvårskurser och en trädgårdsbetonad kurs och två sex veckors lantbrukshållskurser, vid fyra skolor årskurs, vid fem skolor årskurs och två halvårskurser samt vid två skolor årskurs, två halvårskurser och en trädgårdsbetonad kurs och vid en skola årskurs, en halvårskurs och en trädgårdsbetonad kurs.

Såsom i det föregående nämnts beräknas under budgetåret 1950/51 två trädgårdsskolor och en fruktodlingsskola vara i verksamhet, den sistnämnda skolan dock först under tiden 15 februari—30 juni 1951.

I anslutning till de nya bidragsbestämmelserna uppskattar lantbruksstyrelsen medelsbehovet för statsbidrag till driftkostnader vid de olika slagen av skolor under budgetåret 1950/51 till följande belopp.

	Grund- bidrag kronor	Tilläggs- bidrag kronor	Summa kronor
Lantbruksskolor	43 800	91 250	135 050
Lantmannaskolor	234 600	372 580	607 180
Lanthushållsskolor	217 800	293 124	510 924
Trädgårdsskolor	20 000	17 640	37 640
Fruktodlingsskola	2 250	2 800	5 050
Summa kronor	518 450	777 394	1 295 844
		eller i runt tal	1 295 800

Departementschefen.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för driftkostnadsbidrag till lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor för nästa budgetår föranleder ingen erinran från min sida. Jag tillstyrker sålunda, att för detta ändamål skall upptagas ett belopp av 1 253 200 kronor, vilket i förhållande till nuvarande budgetår innebär en ökning med $(28\,400 + 162\,600 + 137\,800 =) 328\,800$ kronor. Anslagsökningarna betingas av att de nya bidragsreglerna, vilka budgetåret 1949/50 tillämpats först från och med den 1 november 1949, komma att gälla hela budgetåret 1950/51.

Beträffande trädgårdsskolorna behöver för nästa budgetår beräknas medel endast för två skolor i stället för tre under innevarande budgetår. Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit torde medelsbehovet kunna uppskattas till 37 600 kronor. Slutligen synes, såsom jag under nästföregående punkt uttalat, några medel till fruktodlingsskolan icke nu behöva upptagas.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget uppföras med $(1\,253\,200 + 37\,600 =)$ avrundat 1 291 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 291 000 kronor.

[44] 27. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	10 000	7 352
1949/50 (statsliggaren s. 763)	10 000	
1950/51 (förslag)	10 000	

I enlighet med förslag av *lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/s 1949) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Bidrag till arvoden åt skolläkare* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[45] 28. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	93 000	109 089
1949/50 (statsliggaren s. 763) ..	87 000	
1950/51 (förslag)	97 600	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/s 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 150 000 kronor. Styrelsen räknar därvid med en anslagsreservation å omkring 64 600 kronor. De ändringar i förhållande till dispositionen av innevarande budgetårs anslag, som styrelsens förslag innebär, framgå av följande sammanställning.

	1949/50	Ökning	Minskning.
Utbildningskurser			
för kontrollassistenter	30 000		5 000
» ladugårdsförmän	12 100		12 100
» svinskötare	6 500		1 500
» ladugårdsskötare	36 750		10 500
i betes- och vallkultur	3 500	700	—
för täckdikningsförmän	7 000	14 000	—
Instruktionskurs i betongrörskontroll.....	—	700	
Utbildningskurser för trädskötare samt trädgårdsskötarkurser	30 000		3 000
Ambulerande trädgårdskurser	5 000		500
Utbildningskurser			
för fårherdar	2 000	1 500	
» jordbruks- och lantbruksinstruktörer ..	—	12 000	
» cementeringsförmän	—	10 000	
Fortbildningskurser			
i pedagogik och arbetspsykologi för konsulenter och lärare	—	10 000	
» maskinlära för lärare vid lantbruks- och lantmannaskolor	—	14 800	
» fortplantningsfysiologi och husdjursgenetik för husdjurskonsulenter och lärare i husdjurslära vid lägre lantbruksundervisningsanstalter	—	7 500	

	1949/50	Ökning	Minskn.
i växtskydd och ogräsbekämpning för jordbruksinstruktörer	—	9 000	
för lantbruksinstruktörer i jordbrukets inre rationalisering	—	5 000	
Reservation	75 000	10 400	
		95 600	32 600
		+ 63 000	

Motiv. Vid beräkningen av medel till utbildningskurser för kontrollassistenter under innevarande budgetår utgick man från den förutsättningen att kontrollassistentutbildning icke vidare skulle äga rum vid lantmannaskolornas huvudkurser. Enligt riksdagens beslut skall emellertid dylik utbildning kunna ingå i vissa lantmannaskolors huvudkurser. Medelsbehovet under förevarande anslag beräknas i anledning härav minska med 5 000 kronor.

Då utbildningen av ladugårdsförmän från och med budgetåret 1950/51 helt kommer att förläggas till de fasta lantbruksundervisningsanstalterna, behöver bidrag för ändamålet icke längre upptagas under förevarande anslag (jfr prop. 124/1949 s. 93).

Nedsättningen av medelsanvisningen till utbildningskurser för svinskötare respektive ladugårdsskötare föranledes av att lantbruksstyrelsen räknar med i förra fallet mindre antal elever och i senare fallet färre kurser.

Lantbruksstyrelsen föreslår med hänsyn till det synnerligen stora behovet av täckdikningsförmän att under nästa budgetår skola anordnas tre utbildningskurser för dylika förmän mot en för innevarande budgetår.

Förslag om anordnande av instruktionskurs i betongrörskontroll framfördes redan i anslagsäskandena för innevarande budgetår (jfr prop. 124/1949 s. 92 o. 93). Då kursdeltagarna komma att utgöras av lantbruksingenjörer och deras biträden, anses resekostnads- och traktamentsersättningar till dessa böra utgå från lantbruksnämndernas omkostnadsanslag. Under förevarande anslag upptagas därför endast kostnaderna för föredragshållare, material och lokalhyra m. m.

Enligt lantbruksstyrelsens mening är det nu utgående statsbidraget till en ettårig praktisk-teoretisk utbildningskurs för fårherdar å Herrökna alldeles otillräckligt. Risk föreligger därför att kursen måste nedläggas ifall bidraget icke höjes. Med hänsyn härtill och till att ifrågavarande undervisning fyller en mycket viktig uppgift föreslår styrelsen, att bidraget skall höjas till 3 500 kronor.

För vartdera budgetåret 1947/48 och 1948/49 anvisades 10 000 kronor till anordnande av utbildningskurs för jordbruksinstruktörer. Endast under det sistnämnda budgetåret kom emellertid en dylik kurs till stånd. Lantbruksstyrelsen föreslår att en sådan kurs skall anordnas under nästa budgetår. Styrelsen framhåller att det, sedan lantbruksnämnderna nu varit i verksamhet

över ett år, visat sig föreligga ett stort behov av väl utbildade lantbruksinstruktörer. Vidare torde hushållningssällskapen ur rekryteringssynpunkt ha intresse av att en kurs anordnas under nästa budgetår. På grund av erfarenheterna från den tidigare kursen bör den nu planerade kursen läggas så att eleverna förvärva nödig kompetens som både jordbruks- och lantbruksinstruktörer. Då tidigare för nämnda ändamål anvisade belopp visat sig vara alltför knappa, beräknar styrelsen medelsbehovet till 12 000 kronor.

För budgetåret 1947/48 anvisades ett belopp av 10 000 kronor till anordnande av en utbildningskurs för cementeringsförmän. Denna kurs kom emellertid på grund av lantbruksorganisationens omläggning aldrig till stånd. Då lantbruksnämnderna nu äro i verksamhet anser styrelsen en dylik kurs böra anordnas under budgetåret 1950/51.

Beträffande behovet av fortbildningskurser i pedagogik och arbetspsykologi anför lantbruksstyrelsen att konsulenternas arbete efter hushållningssällskapens omorganisation betydligt mer än tidigare inriktats på undervisning. Vidare kräver den alltmera praktiskt lagda undervisningen vid lantbruksundervisningsanstalterna och den efter lantbruksundervisningens omorganisation betydligt utvidgade undervisningen i arbetslära större kunskaper i ämnet hos lärarna. Behovet av en någorlunda tillfredsställande pedagogisk utbildning har därför gjort sig alltmera gällande. För skolornas vidkommande är en god pedagogisk skolning av lärarkrafterna ett nödvändigt villkor för ett nöjaktigt undervisningsresultat. Med hänsyn till den enligt lantbruksstyrelsens mening otillfredsställande pedagogiska utbildning, som för närvarande lämnas de blivande agronomerna vid högskolan, finner styrelsen det i hög grad önskvärt att lantbrukslärarna beredas tillfälle att genomgå en fortbildningskurs i ämnet.

Omorganisationen av den lägre lantbruksundervisningen innebär bland annat en avsevärt utvidgad undervisning i maskinlära vid lantbruks- och lantmannaskolorna. En förutsättning för att den utvidgade undervisningen skall kunna giva önskad effekt är att lärarna besitta tillräckliga kunskaper på området. De snabba framstegen beträffande jordbrukets maskiner ha medfört att ifrågavarande lärarpersonal haft svårt att följa med utvecklingen. Det är därför enligt lantbruksstyrelsens uppfattning nödvändigt att lärarna i ämnet vid lantbruks- och lantmannaskolorna snarast möjligt beredas tillfälle att delta i en fortbildningskurs i maskinlära. Kursen bör anordnas av styrelsen och förläggas till lantbrukshögskolans maskintekniska institution. Kurstiden bör omfatta två månader och elevantalet bör fastställas till 20. Kostnaderna för lärararvoden, kompendier, undervisningsmaterial och studieresor uppskattas till respektive 9 300, 1 000, 1 500 och 3 000 kronor.

Med hänsyn till att den snabba utvecklingen av den artificiella inseminationen aktualiserat åtskilliga hittills föga beaktade avelsfrågor synes det lantbruksstyrelsen i hög grad önskvärt, att en fortbildningskurs i fortplantningsfysiologi och husdjursgenetik för husdjurskonsulenter och lärare i husdjurslära kommer till stånd under budgetåret 1950/51. Kostnaderna för kursen, vilken förslagsvis bör omfatta sex dagar, beräknar lantbruksstyrelsen till

sammanlagt 7 500 kronor, varav 3 000 kronor till undervisning, 4 000 kronor till resekostnader och 500 kronor till övriga kostnader.

Den 18 juli 1947 beviljade Kungl. Maj:t ett anslag av 7 600 kronor för anordnande under år 1947 av tre kurser i växtskydd för jordbrukskonsulenter m. fl. Sedan dess har på den svenska marknaden framförts en mängd olika preparat för bekämpning av växtsjukdomar och skadeinsekter. Utvecklingen på området har gått synnerligen snabbt och en intensifierad rådgivning och upplysning bland jordbrukarna synes vara starkt av behovet påkallad. Detta rådgivnings- och upplysningsarbete åvilar i stor utsträckning hushållningssällskapens jordbruksinstruktörer. För att dessa skola kunna fylla sin uppgift måste de vara tillräckligt informerade om de senaste rönen på ifrågavarande område. Lantbruksstyrelsen finner det därför önskvärt att samtliga jordbruksinstruktörer beredas tillfälle att deltaga i en fortsättningskurs i växtskydd och ogräsbekämpning. Med hänsyn till de stora olikheterna i fråga om såväl odlingsmaterial som sjukdomar och skadeinsekter i landets olika delar föreslår styrelsen, att tre kurser skola anordnas och förläggas, en till södra, en till mellersta och en till norra delarna av landet. Kurserna avses skola anordnas genom lantbruksstyrelsens försorg och pågå under tre dagar. Kostnaderna för envar av kurserna beräknas till 3 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen överlämnar en framställning av Sveriges jordbruksinstruktörers förening, vari föreningen hemställer, att tre kurser i planläggningsarbeten för jordbrukets inre rationalisering skola anordnas. Lantbruksstyrelsen anför i anslutning härtill, att ett flertal av de hos lantbruksnämnderna anställda lantbruksinstruktörerna icke tidigare sysslat med planläggningsarbeten och att en fortbildningskurs i ämnet därför synes vara av behovet påkallad. Kursen bör omfatta praktisk och teoretisk undervisning i framför allt fältmätning och avvägning, anläggning och förbättring av ägövägar, upprättande av täckdikningsplaner och mindre avlopp samt kostnadsberäkningar över dylika förbättringsåtgärder. Den förutsättes skola pågå under sex dagar.

Departementschefen.

Enligt min mening har lantbruksstyrelsen anfört goda skäl för de flesta av de föreslagna utvidgningarna av ifrågavarande kursverksamhet. I nuvarande läge bör emellertid förevarande anslag icke höjas utöver vad som motsvarar det ökade medelsbehov, som föranledes av att reservationen från tidigare anvisade anslag beräknas nedgå med 10 400 kronor. Då medel till utbildningskurser för ladugårdsförmän icke längre behöva anvisas från förevarande anslag samt medelsbehovet för vissa kurser minskar finnes dock även med denna utgångspunkt ett visst utrymme för nya kurser. Det belopp, som med den nu angivna utgångspunkten bör anses stå till förfogande för nya kurser, uppgår till 32 600 kronor. Då det gällt att välja de kurser, som i främsta rummet böra komma i fråga, har jag stannat för att förorda, att en utbildningskurs för jordbruksinstruktörer och lantbruksinstruktörer samt en fortbildningskurs i maskinlära för lärare vid lant-

bruks- och lantmannaskolor skola komma till stånd under nästa budgetår. Vidare föreslår jag, att två fortbildningskurser i växtskydd och ogräsbekämpning för jordbruksinstruktörer skola anordnas. Medelsbehovet för bidrag till nämnda kurser torde i enlighet med lantbruksstyrelsens beräkningar böra uppskattas till respektive 12 000, 14 800 och 6 000 kronor eller sammanlagt tillhopa 32 800 kronor. De av styrelsen föreslagna höjningarna av bidragen till vissa kurser kan jag icke förorda. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med $(87\,000 + 10\,400 - 32\,600 + 32\,800 =)$ 97 600 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 97 600 kronor.

[46] 29. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	231 800	207 636
1949/50 (statsliggaren s. 763) ..	230 000	
1950/51 (förslag)	233 200	

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att för nästa budgetår ett förslagsanslag av 233 200 kronor skall anvisas till bidrag till jordbrukets yrkesskolor. Med skrivelsen överlämnar lantbruksstyrelsen särskilda ansökningar av Stockholms läns och stads hushållningssällskap såsom huvudman för Gålö jordbruksskola, Västerbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott för Sorselegården, styrelsen för Vittjärsvgården och stiftelsen Norrbottens läns arbetsstugor för jordbruks- och lanthushållsskolan i Pålkem.

Fördelningen av nämnda belopp mellan de skolor, till vilka bidrag utgår från förevarande anslag, framgår av följande tabell, i vilken till jämförelse medtagits beviljade bidrag för löpande budgetår.

Skola	Avlöningar		Driftkostnader		Summa	
	beviljat för 1949/50 kronor	beräknat för 1950/51 kronor	beviljat för 1949/50 kronor	beräknat för 1950/51 kronor	beviljat för 1949/50 kronor	beräknat för 1950/51 kronor
Gålö	41 353	41 744	20 880	26 240	62 238	67 984
Sorsele	39 874	41 043	18 000	18 000	57 874	59 043
Vittjärsvgården ...	40 698	41 408	22 320	23 400	63 018	64 808
Pålkem	26 061	26 061	15 300	15 300	41 361	41 361
Summa kronor	147 991	150 256	76 500	82 940	224 491	233 196

Av lantbruksstyrelsens skrivelse inhämtas i huvudsak följande.

Det ökade anslagsbehovet för Gålö jordbruksskola beror till huvudsaklig del på att ett extra årligt driftkostnadsbidrag av 5 000 kronor kommer att erfordras under budgetåret 1950/51. Medel till detta bidrag ha tidigare be-

räknats men hittills icke tagits i anspråk. Nämda belopp är avsett att täcka en genom uppförande av nybyggnad för skolans elevhushåll m. m. föranledd höjning av arrendeavgiften för skolegendomen. Vidare har i skolstyrelsens inkomststat räknats med ett ålderstillägg till yrkesläraren, en förhöjning av ladugårdsförmannens lön samt en utökning av elevantalet från 43 till 44.

Beträffande Sorselegården är ökningen av medelsbehovet huvudsakligen föranledd av en höjning av ersättningarna till vikarier och speciallärare. Vidare skola under nästa budgetår utgå ett respektive två ålderstillägg till föreståndare och yrkeslärare.

Höjningen av anslaget för Vittjärvsgården betingas av stegrade avlöningskostnader m. m. åt skolans förmän och assistent samt av en utökning av elevantalet från 47 till 50.

Departementschefen.

Då jag icke har något att erinra mot lantbruksstyrelsens anslagsberäkning, torde anslaget för nästa budgetår böra uppräknas med 3 200 kronor till 233 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid efter förslag av lantbruksstyrelsen meddela närmare bestämmelser rörande dispositionen av anslaget. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 233 200 kronor.

[47] 30. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	800 000	1 214 336
1949/50 (statsliggaren s. 763)	920 000	
1950/51 (förslag)	1 000 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) beräknar — i avvaktan på att förslag angående omläggning av stipendiegrunderna skall framläggas för 1950 års riksdag — medelsåtgången under förevarande anslag för nästa budgetår till 1 000 000 kronor. Vidare föreslår styrelsen att dels 50 stipendier skola ställas till förfogande för elever från övriga nordiska länder för genomgående av kurs vid svensk lantbruksundervisningsanstalt, trädgårds- eller mejeriskola, dels att 20 stipendier skola ställas till förfogande för svenska ungdomar, som önska studera vid undervisningsanstalter på jordbrukets, trädgårdsskötselns eller mejerihanteringens områden i något av de nordiska grannländerna.

Styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund (skr. ¹⁷/₁₀ 1949) hemställer, att åtgärder skola vidtagas för att statsstipendier jämte resebidrag skola kunna utgå till svenska studerande vid lantmanna-, lantbruksskolor i de nordiska länderna samt i England och Nederländerna enligt i stort sett samma normer, som för närvarande gälla för de s. k. nor-

diska folkhögskolestipendierna, och med belopp motsvarande statsstipendierna vid de svenska undervisningsanstalterna. Vidare hemställs att medborgare från omförmälda länder under vistelse vid svensk undervisningsanstalt av nyssnämnda slag skola beredas möjlighet att åtnjuta statsstipendier i likhet med studerande svenska medborgare. Slutligen föreslås att resebidrag å högst 200 kronor skall kunna beviljas svensk medborgare, som erhåller statsbidrag för studier vid de förut angivna främmande undervisningsanstalterna.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet framgår av följande uppställning.

Elever vid	
lantbruksskolor med ladugårdsförmanskurser	65 000
lantmannaskolor med kontrollassistent- och ladugårdsförmanskurser	460 000
lanthushållsskolor	350 000
trädgårdsskolor	30 000
trädgårdskurser vid folkhögskolor	15 000
driftsledarkurs	15 000
hovslagarkurser	10 000
lägre mejeriskolor	40 000
ladugårdsskötarkurser	15 000
Summa kronor 1 000 000.	

Departementschefen.

Jag torde få omnämna att studielånenämnden den 23 juni 1949 avgivit betänkande angående studiehjälpsverksamheten vid de allmänna läroverken med flera statliga och statsunderstödda läroanstalter (SOU 1949: 41). Såsom chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare denna dag anfört torde emellertid på betänkandet grundade förslag i ämnet icke komma att framläggas för 1950 års riksdag. Vid sådant förhållande torde ifrågavarande stipendier för nästa budgetår böra utgå enligt oförändrade grunder.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från min sida. Anslaget torde sålunda böra uppföras med 1 000 000 kronor. Jag anser mig icke för närvarande kunna biträda de av lantbruksstyrelsen och styrelsen för jordbrukarungdomens förbund framförda förslagen om att ett antal stipendier skola ställas till förfogande i syfte att underlätta ett utbyte av elever vid lantbruksundervisningsanstalter i de nordiska länderna samt England och Nederländerna ävensom om utbetalande av resebidrag i vissa fall. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att från fall till fall avgöra dylika ärenden. Jag vill emellertid i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t under de senare åren behandlat ett stort antal ansökningar om stipendier från medborgare i de nordiska grannländerna, vilka ämnat genomgå kurs vid lägre lantbruksundervisningsanstalt i Sverige. Dessa ansökningar ha, så-

vida ej särskilda omständigheter förelegat, regelmässigt bifallits. De av lantbruksstyrelsen och jordbrukarungdomens förbund uttalade önskemålen torde alltså, såvitt de avse utländska elever vid svenska skolor, få anses i realiteten redan vara tillgodosedda.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor.

[48] 31. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 000 000	2 352 863
1949/50 (statsliggaren s. 764) ..	1 000 000	
1950/51 (förslag)	2 000 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. ²⁸/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 3 000 000 kronor. Såsom motivering för detta förslag anför styrelsen bland annat följande.

För ifrågavarande ändamål ha till och med innevarande budgetår 15 300 000 kronor ställts till förfogande. Av detta belopp ha 100 000 kronor enligt 1939 års urtima riksdags beslut tillförts budgetutjämningsfonden. Vidare har av 1947/48 års anslag ett belopp av 2 000 000 kronor avsetts tills vidare icke skola tagas i anspråk. Hittills ha beviljats statsbidrag å sammanlagt 10 994 438 kronor. Av för ändamålet tillgängliga medel återstå sålunda 2 205 562 kronor. Ansökningar från två skolor om statsbidrag med sammanlagt 937 500 kronor äro för närvarande föremål för Kungl. Maj:ts prövning, varjämte fyra skolor, vilka tilldelats statsbidrag, äro berättigade till ytterligare bidrag å tillhoppa 2 200 000 kronor. Dessutom ha till lantbruksstyrelsen inkommit ansökningar om statsbidrag till nybyggnader m. m. från 31 skolor, representerande en sammanlagd byggnadskostnad av omkring 20 700 000 kronor, av vilket belopp omkring 15 525 000 kronor skulle erfordras såsom statsbidrag. Skulle för samtliga de byggnadsarbeten, för vilka ansökningar inkommit, beviljas statsbidrag under nästa budgetår, kommer sålunda att erfordras ett belopp av $(937\,500 + 2\,200\,000 + 15\,525\,000 =)$ i runt tal 18 662 000 kronor. Därutöver kunna enligt vad styrelsen har sig bekant förväntas inkomma ansökningar om byggnadsbidrag från ett flertal skolor. Vidare torde beslutet vid 1949 års riksdag att statsbidrag även skall kunna utgå för ny-, till- eller ombyggnad av undervisningslokaler vid lantbruksskolor samt av ekonomibyggnader vid lantmanna- och lantushållsskolor medföra ökade anspråk på medel från förevarande anslag.

Lantbruksstyrelsen finner det angeläget att betona, att byggnadernas tillstånd både beträffande skollokaler, lärarbostäder och ekonomibyggnader vid många lantbruksundervisningsanstalter fortfarande är synnerligen bristfälligt samt att det är nödvändigt, att skolorna inom rimlig tid få igångsätta planerade byggnadsarbeten.

Lantbruksstyrelsen är dock väl medveten om, att förhållandena på byggnadsmarknaden allt fortfarande kräver en viss återhållsamhet vid beviljande av anslag och byggnadstillstånd. Med hänsyn härtill begränsar styrelsen sig till att äska medel endast för oundgängligen nödvändiga byggnader och föreslår, att anslaget för nästkommande budgetår skall upptagas med 4 000 000 kronor.

Departementschefen.

Läget nödvändiggör att investeringarna även under nästa budgetår begränsas i största möjliga utsträckning. Emellertid synes vid vissa lantbruksundervisningsanstalter byggnadsbeståndet vara i sådant skick, att förbättrings- och utvidgningsarbeten knappast kunna uppskjutas längre, om skolorna skola kunna fylla sina uppgifter. Jag anser mig därför böra förorda, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 1 000 000 kronor. Anslaget bör sålunda uppföras med 2 000 000 kronor. Härvid förutsätter jag även att det hittills reserverade beloppet å 2 000 000 kronor av anslaget för budgetåret 1947/48 åtminstone delvis skall kunna tagas i anspråk under nästa budgetår.

Under anslagsrubriken Trädgårdsundervisningen: Bidrag till byggnadsarbeten vid fruktodlingsskola har riksdagen för budgetåret 1946/47 anvisat ett reservationsanslag av 150 000 kronor (prop. nr 114/1946; r. skr. nr 266/1946). Enligt beslut av Kungl. Maj:t må anslaget disponeras även under innevarande budgetår. Sedan numera även bidrag till byggnadsarbeten vid fruktodlingsskola kan utgå från förevarande anslag torde, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, behållningen å 1946/47 års anslag böra överföras till här ifrågavarande anslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

[49] 32. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning.*

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 764)	150 000
1950/51 (förslag)	150 000

I enlighet med förslag av *lantbruksstyrelsen* (skr. ¹²/₈ 1949) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

[50] 33. Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet
m. m.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 764)	840 000
1950/51 (förslag)	940 000

Yrkanden. Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 225 000 kronor till 1 065 000 kronor. Vidare föreslår styrelsen att anslaget skall uppföras såsom förslagsanslag. I en vid skrivelsen fogad framställning (skr. ⁹/₈ 1949) anholder Föreningen skogs- och lantbruksfilm om ett anslag å 60 000 kronor för budgetåret 1950/51. Av detta belopp avses 50 000 kronor för framställning av undervisnings- och instruktionsfilmer ävensom bildserier på jordbrukets och trädgårdsodlingens område och 10 000 kronor för anordnande av lokala filmkurser. Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår framgår av följande tablå, i vilken till jämförelse upptagits för budgetåret 1949/50 beviljade belopp.

	Anvisat för 1949/50	Föreslaget för 1950/51
1. Undervisningskurser med muntlig undervisning ..	300 000	400 000
2. Längre kurser med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning	80 000	80 000
3. Ämneskurser med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning	400 000	500 000
4. Studieresor	30 000	40 000
5. Undervisningsfilm och bildserier m. m.	30 000	45 000
Summa kronor	840 000	1 065 000

Motiv. 1. Höjningen under denna punkt motiveras med angelägenheten av att hushållningssällskapen beredas möjlighet att bedriva en omfattande och effektiv undervisningsverksamhet. En förutsättning härför är att erforderliga medel ställas till sällskapens förfogande.

3. Lantbruksstyrelsen framhåller att den kombinerade undervisningen omfattas med stort intresse av såväl egna företagare som arbetare inom jordbruk och trädgårdsskötsel och andra områden, vilka stå jordbruket nära. Med hänsyn härtill och till det stora behovet av undervisning på dessa områden räknar styrelsen med att omkring 450 ämneskurser skola anordnas under läsåret 1950/51 mot beräknade 350 för innevarande läsår.

4. Det stegrade medelsbehovet för studieresor betingas av den rådande stora efterfrågan på statsbidrag till dessa resor och de dyrare resekostnaderna.

5. Beträffande framställningen av Föreningen skogs- och lantbruksfilm anför lantbruksstyrelsen, att film och bildserier äro ett synnerligen värdefullt hjälpmedel i den undervisnings- och upplysningsverksamhet, som be-

drives på lanthushållningens område. Kostnaderna för filmframställningen uppgå till betydande belopp. Varken skolorna, hushållningssällskapen eller ungdomsorganisationerna kunna erlægga så höga hyresavgifter för filmer, att avgifterna täcka kostnaderna för filmernas framställning och kopiering. Föreningen saknar egna medel för filmproduktionen och kan icke heller påräkna ekonomiskt stöd från annat håll. Med hänsyn härtill och då behovet av undervisnings- och instruktionsfilmer är mycket stort, tillstyrker lantbruksstyrelsen att bidraget till undervisningsfilm och bildserier skall höjas från 30 000 till 40 000 kronor. Enligt lantbruksstyrelsens mening hade av föreningen anordnade lokala filmkurserna en mycket stor uppgift att fylla. Lantbruksstyrelsen föreslår därför, att som bidrag till dessa kurser skola beräknas 5 000 kronor.

Departementschefen.

1949 års riksdagsbeslut angående yrkesutbildningen inom jordbruk och skogshantering (prop. 124; r. skr. 346) innebär bland annat att hushållningssällskapens undervisningsverksamhet skall utvidgas och att sällskapen anförtros uppgiften att handhåva kursverksamheten med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning. Vid uppskattningen av medelsbehovet för undervisningskurserna med enbart muntlig undervisning räknade jag i nämnda proposition med att verksamheten först under andra halvåret 1949 skulle få den förutsatta utvidgade omfattningen. Med hänsyn härtill förordade jag, att bidraget till nämnda ändamål skulle utgå med 100 000 kronor för första och 200 000 kronor för andra halvåret 1949. Jag anser mig därför nu böra tillstyrka att motsvarande bidrag för kalenderåret 1950 skall beräknas till 400 000 kronor.

I fråga om kursverksamheten med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning har för innevarande budgetår beräknats bidrag till åtta längre s. k. sammansatta kurser med 80 000 kronor samt till omkring 350 kortare kurser, s. k. ämneskurser, med 400 000 kronor. Jag torde emellertid få erinra om att Kungl. Maj:t den 14 oktober 1949 bifallit en framställning av lantbruksstyrelsen om att till ämneskurser få använda den del av det till sammansatta kurser anvisade beloppet, som under läsåret 1949/50 icke komme att disponeras för sådana kurser. Lantbruksstyrelsen hade i sin framställning upplyst, att till styrelsen inkommit ansökningar om bidrag till två sammansatta kurser med omkring 14 000 kronor och till 487 ämneskurser med omkring 494 000 kronor. Med hänsyn härtill anser jag att vid anslagsberäkningen för nästa budgetår bör upptagas ett gemensamt belopp för sammansatta kurser och ämneskurser. Jag finner därvid icke erforderligt att för ändamålet beräkna högre belopp än för innevarande budgetår eller 480 000 kronor.

I nuvarande läge kan jag icke tillstyrka någon höjd medelsanvisning till bidrag till studieresor och till undervisningsfilm och bildserier. Icke heller kan jag förorda, att bidrag skall utgå till filmkurser. Slutligen kan jag icke biträda lantbruksstyrelsens förslag, att anslaget skall uppföras såsom förslagsanslag.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit torde förevarande anslag böra uppräknas med 100 000 kronor till 940 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 940 000 kronor.

[51] 34. Reseunderstöd för studier på jordbrukets område.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	15 000	15 319
1949/50 (statsliggaren s. 765) ..	15 000	
1950/51 (förslag)	15 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 10 000 kronor. Framställningen motiveras med dels den stora efterfrågan å reseunderstöd, dels de höga kostnaderna för resor och vistelse utomlands. Lantbruksstyrelsen erinrar om att det enligt instruktionen åligger styrelsen att bland annat följa lantbrukets och dess binäringars tillstånd och utveckling utom landet. Särskilt med den intensifiering, som den statliga verksamheten på jordbrukets område numera tagit, anser styrelsen det nödvändigt, att dess befattningshavare i större utsträckning än hittills skola beredas möjlighet att i andra länder studera olika sidor av jordbrukets utveckling.

I nuvarande läge torde förevarande anslag icke böra uppräknas utan uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reseunderstöd för studier på jordbrukets område* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

[52] 1. Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	459 100	453 568
1949/50 (statsliggaren s. 765) ..	467 000	
1950/51 (förslag)	473 000	

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁹/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 18 000 kronor till 485 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. 1 hantverksföreståndare i Ce 12	5 736
2. Skrivhjälp vid Flyinge	1 700
3. Vikarier för stallpersonal	3 688
4. Löneklassuppflyttningar	4 721
5. Rörligt tillägg	2 182
	18 027

Motiv. 1. Under de senaste 15 åren har snickeriverkstaden vid Flyinge hingstdepå och stuteri föreståtts av en extra, heltidsanställd arbetare, vilken sedan år 1937 varit underkastad bestämmelserna i tjänste- och familjepensionsreglementena för arbetare. Denne befattningshavare tjänstgör även som förman för de övriga hantverkare, vilka behöva anlitas för reparationer av byggnader m. m. Enligt lantbruksstyrelsens mening bör han få en fastare anställningsform, särskilt som han fyller ett stadigvarande behov av arbetskraft vid hingstdepån och stuteriet. Då han hittills uppburit ett arvode av omkring 6 000 kronor för år från den i hingstdepåns och stuteriets omkostnadsstat ingående delposten till byggnaders underhåll, skulle ett bifall till förslaget medföra en minskning av nämnda delpost med motsvarande belopp.

2. Till stöd för förslaget under denna punkt anföres, att det visat sig omöjligt att mot den nu utgående ersättningen, 2 500 kronor för år, anställa ett fullgott skrivbiträde med numera nödvändig daglig tjänstgöring å kontoret vid Flyinge. För ändamålet bör beräknas ett belopp av 4 200 kronor.

3. Ökningen under denna punkt betingas av att stallpersonalen numera fått förkortad arbetstid och betydligt utvidgad semesterrätt.

4—5. Ökningarna under dessa punkter ha icke närmare motiverats.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att statens sakrevision i sin den 30 september 1949 avgivna berättelse angående revisionens verksamhet under budgetåret 1948/49 anmält, att en av revisionen företagen granskning av organisationen av och verksamheten inom statens hingstdepåer och stuteri avslutats under nämnda budgetår. Revisionen har vidare anmält, att konkreta förslag därvid framlagts till bland annat viss minskning av personalen vid Strömsholms hingstdepå. Innebörden av detta förslag framgår närmare av innehållet i en den 16 februari 1949 dagtecknad promemoria av särskilda inom sakrevisionen utsedda granskningsmän. Enligt denna hade nyssnämnda granskningsmän och en representant för lantbruksstyrelsen vid besök å Strömsholms hingstdepå den 7 februari 1949 bland annat enats om lämpligheten av att befattningen såsom beridare i lönegrad Ca 20 indroges. Denna indragning borde lämpligen äga rum, då den nuvarande beridaren år 1950 avginge med pension. I promemorian har i övrigt härom anförts i huvudsak följande.

Anordningen förutsätter, att depåchefen mera direkt än hittills måste leda och övervaka dressyren av hästarna och den därmed sammanhängande

ridutbildningen. Detta synes icke möta några svårigheter, då depåchefens hittillsvarande arbetsuppgifter icke kunna anses vara särskilt betungande. I anslutning härtill tillstyrkes ett av lantbruksstyrelsens representant framfört förslag, att man vid en framtida nytillsättning av befattningen som depåchef utsåge en person, åt vilken tillika kunde anförtros uppdraget såsom ordförande i hästpremieringsnämnd.

Indragningen av beridarebefattningen förutsätter emellertid även, att depåchefen erhåller biträde av bokhållaren med den egentliga ridutbildningen samt att rastridningen anförtros åt fodermarsken. Man får vidare tänka sig, att ledningen av depån under depåchefens frånvaro måste utövas av bokhållaren. Bokhållarebefattningen måste under angivna förutsättningar beklädas av en person, som är kompetent att sköta de kamerala och expeditionella göromålen vid depån, att aktivt biträda depåchefen med ridningen samt att vid behov fungera som depåchef. Den nuvarande bokhållaren synes som ridutbildad f. d. underofficer vid armén fylla dessa fordringar.

Departementschefen.

Jag anser mig under nuvarande förhållanden icke kunna tillstyrka lantbruksstyrelsens förslag att vid Flyinge skall inrättas en tjänst såsom hantverksföreståndare. Jag kan icke heller förorda någon uppräknings av medlen till extra skrivhjälp vid Flyinge. Däremot vill jag biträda lantbruksstyrelsens förslag om en uppräknings av det till vikarier för stallpersonalen avsedda beloppet. Vidare har jag icke något att invända mot styrelsens beräkning av medelsbehovet till löneklassuppflyttningar och till korrigering av posten rörligt tillägg.

Vad angår beridaretjänsten vid Strömsholms hingstdepå vill jag under åberopande av det föregående föreslå, att densamma skall indragas från och med budgetåret efter det, då nuvarande innehavaren av tjänsten avgår med pension. Enligt vad jag inhämtat kommer detta att inträffa vid utgången av innevarande år. Ifrågavarande tjänst bör alltså indragas från och med den 1 juli 1951. Då tjänsten under sådana förhållanden icke bör återbesättas från och med den 1 januari samma år, kan anslaget under nästa budgetår minskas med belopp, motsvarande halva årslönen, eller i avrundat tal 4 600 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter för fullgörandet av de åligganden, vilka nu åvila beridaren vid Strömsholms hingstdepå.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslaget höjas med (10 600 — 4 600 =) 6 000 kronor till 473 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 63 400 (— 4 200) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 2 300 (oförändrat) kronor;
avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 356 700 (+ 7 900) kronor;

särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän 1 600 (oförändrat) kronor;

rörligt tillägg 49 000 (+ 2 300) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (63 400 + 2 300 + 356 700 + 1 600 + 49 000 =) 473 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens hingstdepåer och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	63 400
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	2 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	356 700
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	1 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	49 000

Summa kronor 473 000;

b) till *Statens hingstdepåer och stuteri*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 473 000 kronor.

[53] 2. Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	236 500	248 886
1949/50 (statsliggaren s. 766)	253 000	
1950/51 (förslag)	266 500	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/s 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 279 700 kronor till 532 700 kronor. Styrelsens beräkning av medelsbehovet framgår närmare av följande uppställning, i vilken till jämförelse medtagits beloppen i gällande omkostnadsstat.

	1949/50	1950/51
1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	2 000	2 500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	22 000	22 500
3. <i>Expenser</i> :		
a. Lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	8 000	8 000
b. Övriga <i>expenser</i> , <i>högst</i>	5 500	5 900
4. <i>Övriga utgifter</i> :		
a. Beklädnad, <i>förslagsvis</i>	10 000	15 000
b. Bränsle, <i>förslagsvis</i>	5 000	6 500
c. Furage, <i>förslagsvis</i>	120 000	150 000
d. Lantbeskällares underhåll, <i>förslagsvis</i>	68 000	73 000
e. Byggnaders underhåll, <i>förslagsvis</i>	37 000	39 000
f. Inventariers underhåll, <i>förslagsvis</i>	15 000	21 000

	1949/50	1950/51
g. Jordbruket, <i>förslagsvis</i>	12 500	18 500
h. Hästkötarskola	2 500	2 800
i. Häst- och fölinköp	120 000	320 000
j. Hästsjukvård, <i>förslagsvis</i>	2 500	3 000
k. Utskylder och utgifter i övrigt, <i>förslagsvis</i>	21 500	27 000

Summa utgifter 451 500 714 700

I n k o m s t e r:

5. Hyres- och arrendemedel samt såld grässkörd m. m.	40 000	37 000
6. Sållda hästar	40 000	40 000
7. Språngavgifter	100 000	97 000
8. Inkomster i övrigt	18 500	8 000

Summa inkomster 198 500 182 000

S a m m a n d r a g

Utgifter	451 500	714 700
Inkomster	198 500	182 000

Nettoutgift 253 000 532 700

M o t i v. 1 och 2. Ökningen under dessa punkter betingas helt av anslagsbelastningen, vilken under budgetåret 1948/49 uppgick till omkring 2 300 respektive 21 900 kronor.

3 b. Till stöd för förslaget om en höjning av posten till övriga expenser åberopas stegrade kostnader särskilt för telefon och blankettryck.

4 a och b. Utgifterna under anslagsposterna till beklädnad och till bränsle uppgingo under budgetåret 1948/49 till omkring 14 500 respektive 6 100 kronor.

4 c. Lantbruksstyrelsen grundar den föreslagna ökningen av posten till furage på den beräknade upphandlingen under nästa budgetår. Därvid har styrelsen utgått från ett genomsnittspris per kilogram av 22,5 öre för havre, 19 öre för hö och 5,5 öre för halm.

4 d. Ökningen motiveras med stigande kostnader för utstationeringen av depåernas hingstar.

4 e. Av det belopp, som för innevarande budgetår anvisats under anslagsposten till byggnaders underhåll, ha 10 000 kronor avsetts för istandsättande av hägnaderna omkring betesmarkerna vid Flyinge. Detta arbete kan icke genomföras med mindre ytterligare 10 000 kronor ställas till förfogande för nästa budgetår. I övrigt ha de egentliga underhållskostnaderna beräknats till 25 000 kronor för byggnaderna vid Flyinge och 10 000 kronor för byggnaderna vid Strömsholm. Medelsbehovet under förevarande anslagspost skulle sålunda för nästa budgetår uppgå till sammanlagt 45 000 kronor, d. v. s. 8 000 kronor mer än vad som anvisats för innevarande bud-

getår. Vid bifall till den under avlöningsanslaget gjorda framställningen om inrättande av en tjänst såsom hantverksföreståndare vid Flyinge begränsas emellertid ökningen till 2 000 kronor.

4 f. Under de senaste åren har nyanskaffningen av hästutrustningspersedlar måst eftersättas i betänklig mån. Detta har medfört stegrade utgifter för reparation av gamla persedlar. Under de närmaste åren måste icke minst med hänsyn till behörigt arbetsskydd anskaffas nya selar, jordbruksredskap m. m.

4 g. Lantbruksstyrelsen framhåller att det under senare år icke varit möjligt att hålla betesmarkerna i önskvärt skick. Det har sålunda bland annat måst anstå med kalkning och övergödsling av betesmarkerna. Med tanke särskilt på beskaffenheten och sammansättningen av jorden vid Flyinge finner styrelsen det icke tillrådligt att ytterligare uppskjuta nämnda arbeten.

4 h. Denna post har under flera år hållits vid oförändrat belopp trots stegrade kostnader för hästvårdskurserna. Dessa torde i fortsättningen icke kunna genomföras i samma omfattning som hittills, om ej posten höjes.

4 i. Under nästa budgetår torde det bliva nödvändigt att förvärva åtminstone en fullblodshingst från England eller Frankrike. En fullgod sådan hingst torde numera icke kunna påräknas till mindre kostnad än 200 000 kronor.

4 j. Ökningen motiveras med anslagsbelastningen, vilken under budgetåret 1948/49 uppgick till omkring 2 500 kronor.

4 k. I fråga om denna post anför lantbruksstyrelsen, att den förestående nya fastighetstaxeringen kan beräknas medföra avsevärt höjda taxeringsvärden å byggnader och därav föranledda ökade utgifter för skatter.

5, 7. De beräknade minskningarna av dessa inkomstposter motiveras av lantbruksstyrelsen med att posterna ha en påvisbar tendens att gå något nedåt.

8. De verkliga inkomsterna under denna post uppgingo under budgetåret 1948/49 till endast 11 578 kronor mot beräknade 18 500 kronor. I förstnämnda belopp ingingo därvid 3 105 kronor för avfall från stallarna i Flyinge, vilket sålts till läkemedelsindustrien. Denna försäljning kommer emellertid sannolikt att upphöra tills vidare. Lantbruksstyrelsen anser sig därför för nästa budgetår icke kunna räkna med större inkomst än 8 000 kronor å förevarande post.

Departementschefen.

Jag kan icke tillstyrka den begärda anslagshöjningen i vidare mån än att jag föreslår att posten beklädnad skall uppräknas med 2 000 kronor till 12 000 kronor, posten bränsle med 1 000 kronor till 6 000 kronor och posten jordbruket med 3 000 kronor till 15 500 kronor.

Vidare anser jag att tillräcklig anledning ej föreligger att räkna med inkomstminskning å posterna hyres- och arrendemedel samt såld grässkörd m. m. ävensom språngavgifter, samt att sänkningen av posten inkomster i

övrigt bör kunna begränsas till 7 500 kronor. Den för nästa budgetår erforderliga medelsanvisningen till omkostnader vid statens hingstdepåer och stuteri skulle sålunda uppgå till (253 000 + 2 000 + 1 000 + 3 000 + 7 500 =) 266 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny stat för anslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 266 500 kronor.

[54] 3. Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 767)	22 500
1950/51 (förslag)	105 000

Genom beslut den 17 januari 1947 uppdrog Kungl. Maj:t åt lantbruksstyrelsen och byggnadsstyrelsen att verkställa utredning rörande frågan om tjänstebostäder vid statens hingstdepåer och stuteri. I skrivelse den 5 februari 1948 hemställde dessa myndigheter om anvisande för budgetåret 1948/49 av 552 500 kronor för genomförande av första etappen av ett upprustningsprogram för nämnda anläggningar. Inga medel anvisades emellertid för ändamålet för nämnda budgetår. De för innevarande budgetår anvisade medlen ha avsetts för täckande av merkostnaderna för en omändring och modernisering av ett bostadshus vid Flyinge, till vilken medel anvisades för budgetåret 1947/48.

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. 7/10 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 398 000 kronor. Fördelningen av beloppet framgår av följande sammanställning.

1. Omändring och modernisering av ett betjäningshus vid Flyinge	69 000
2. Nybyggnad av ett betjäningshus vid Flyinge	83 000
3. Nybyggnad av isoleringsstall vid Flyinge	57 000
4. Nytt ekonomihus till beridarebostaden vid Flyinge	5 000
5. Tvätt- och badinrättning vid Flyinge	160 000
6. Sanitära installations- m. fl. arbeten i den s. k. scholärlängan vid Flyinge	15 000
7. Nya fönster m. m. i ridhuset vid Strömsholm	9 000
Summa kronor 398 000	

M o t i v. 1. Lantbruksstyrelsen anför, att i det av lantbruksstyrelsen och byggnadsstyrelsen år 1948 framlagda byggnadsprogrammet bland annat ingår omändring och modernisering av två med nr 3 och nr 5 betecknade, för stallpersonalen vid Flyinge avsedda bostadsbyggnader. Av dessa beräknas den med nr 5 betecknade byggnaden vara färdigbyggd före utgången av år

1949. Den med nr 3 betecknade byggnaden, vilken för närvarande befinner sig i samma skick som byggnaden nr 5 före ombyggnaden, torde nu böra ändras och moderniseras. De fyra lägenheterna i denna byggnad uppfylla nämligen icke nutida krav i fråga om utrymme och hygien.

2. Till stöd för uppförande av den under förevarande punkt angivna byggnaden framhåller lantbruksstyrelsen att en lägenhet bortfallit i samband med ombyggnaden av den i nästföregående punkt med nr 5 betecknade byggnaden och att ett bifall till den under punkt 1 gjorda framställningen skulle minska bostadsbeståndet vid Flyinge med ytterligare en lägenhet. I enlighet med upprustningsprogrammet bör till ersättande av dessa lägenheter byggas ett nytt bostadshus inrymmande två lägenheter om tre rum och kök.

3. Rörande behovet av nytt isoleringsstall anför lantbruksstyrelsen, att minst en av statens värdefulla fullblodsbeskällare under betäckningssäsongen hålles tillgänglig å Flyinge och att ston från skilda platser i landet föras dit för betäckning. Då Flyinge-anstalten icke förfogar över något stall för dessa ston, måste dessa uppställas bland depåns och stuteriets hästar i den mån plats kan beredas. Därigenom kan institutionens dyrbara avelsmaterial utsättas för smittorisk. Utöver det begränsade utrymmet i sjukstallet finnas inga isoleringsmöjligheter i Flyinge. En ny byggnad bör därför uppföras för att användas för inackorderingsston och jämväl som isoleringsstall vid epidemier bland depåns hästar. Byggnaden, som är avsedd att rymma 14 boxar, skulle uppföras omkring 600 meter från övriga stallbyggnader.

4. Lantbruksstyrelsen framhåller, att detta byggnadsarbete visserligen enligt det år 1948 framlagda programmet ansetts böra komma till utförande först i efterhand men att styrelsen knappast anser det ekonomiskt försvarsligt att längre offra dryga underhållskostnader på den nuvarande uthusbyggnaden, vilken på grund av ålder är synnerligen bristfällig.

5. Till stöd för framställningen om uppförande av en tvätt- och badinrättning vid Flyinge anför lantbruksstyrelsen, att behov av en dylik anläggning länge gjort sig gällande och så tidigt som år 1939 föranlett framställning om medelsanvisning. I den så kallade scholärlängan vid Flyinge finnas visserligen två tvättrum samt en tvättstuga för anstaltens personal. Dessa anordningar äro emellertid mycket otidsenliga och befinna sig i ett så bristfälligt skick, att det ej ens lönar sig att nödtorftigt iståndsätta dem.

6. Beloppet är avsett att användas till bland annat installation av sex vattenklosetter.

7. Av det begärda beloppet äro 6 000 kronor avsedda för insättning av sjutton nya fönster i ridhuset. Återstoden skall användas för lagning av puts och omfärgning av ridhuset, vilka sistnämnda arbeten bliva nödvändiga, om nya fönster insätts.

Departementschefen.

Jag förordar, att medel skola anvisas till följande arbeten vid Flyinge, nämligen omändring och modernisering av ett betjäningshus, uppförande av ett nytt ekonomihus till beridarebostaden samt sanitära installationsar-

beten m. m. i den så kallade scholärlängan. Dessutom anser jag att medel böra anvisas till de föreslagna byggnadsarbetena å ridhuset vid Strömsholm. Övriga av lantbruksstyrelsen framlagda förslag anser jag mig däremot ej nu kunna tillstyrka. Emellertid torde ytterligare merkostnader å 7 000 kronor, som hänföra sig till de i det föregående omförmälda ändringsarbetena å ett bostadshus vid Flyinge, böra täckas från förevarande anslag.

För byggnadsarbeten vid statens hingstdepåer och stuteri torde sålunda i riksstaten för nästa budgetår böra upptagas ett reservationsanslag av (69 000 + 5 000 + 15 000 + 9 000 + 7 000 =) 105 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 105 000 kronor.

[55] 4. Hästavelns befrämjande.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 414 900	1 200 332
1949/50 (statsliggaren s. 767) ..	1 206 200	
1950/51 (förslag)	1 136 200	

Utöver det av 1949 års riksdag anvisade anslaget disponeras under innevarande budgetår för ändamålet ett belopp av 200 000 kronor av en vid utgången av budgetåret 1948/49 förefintlig reservation å anslaget. Fördelningen av hela det sålunda disponibla beloppet, 1 406 200 kronor, å olika ändamål framgår av följande sammanställning.

1. Hästpremieringen
 - a. årsarvoden till premieringsnämndsordförandena .. 10 500
 - b. särskilda dagarvoden m. m. 56 500
 - c. penningpris m. m. 310 000 377 000
2. Uppfödnings- och andra premier
 - a. varmblodiga avelsston 20 000
 - b. varmblodiga hingstar 10 000
 - c. remonter 107 200
 - d. varmblodiga ackordshästar 15 000
 - e. av remonteringsnämnd uttagna avelsston 30 000
 - f. nordsvenska ackordshästar 50 000 232 200
3. Särskilda bidrag för främjande av nordsvensk hästavel
 - a. bidrag för framstående ston 2 000
 - b. främjande av enskild hingsthållning 50 000
 - c. kostnader för inköp och försäljning av avelsston genom hushållningssällskapens försorg 20 000
 - d. betäkningsbidrag 10 000
 - e. gemensambetsbeten för unghästar 125 000 207 000
4. Understöd åt hästavelsföreningar m. m.
 - a. svenska ridsportens centralförbund 100 000

b. jockeyklubben	50 000	
c. avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen ..	35 000	
d. de svenska lantliga ryttaföreningarnas centralförbund	30 000	
e. svenska travsportens centralförbund	60 000	
f. föreningen nordsvenska hästen	15 000	
g. riksföreningen för ridningens främjande, ridfrämjandet	70 000	
h. till Kungl. Maj:ts förfogande utöver a.—g.	100 000	460 000
5. Hovvård: Understöd till hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare		70 000
6. Understödjande åtgärder i allmänhet å hästavelns område		60 000
		Summa kronor 1 406 200.

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall minskas med 370 000 kronor till 836 200 kronor i enlighet med följande sammanställning. Lantbruksstyrelsen räknar därvid med att av reservationer å anslaget skola under nästa budgetår tagas i anspråk 700 000 kronor mot 200 000 kronor under innevarande budgetår.

	Ökning	Minskning
1. Understöd åt ardennerhingstföreningar	100 000	
2. Understöd till hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare	30 000	
3. Reservation		500 000
		— 370 000

M o t i v. Under den lågkonjunktur, som drabbat hästaveln efter kriget, har antalet betäckta ston sjunkit väsentligt under vad som erfordras för att upprätthålla rekryteringen av det för framtiden behövliga beståndet av draghästar. Detta har medfört, att många hingstföreningar för närvarande kämpa med ekonomiska svårigheter. För att föreningarna skola kunna fortsätta sin verksamhet till dess konjunkturerna bliva bättre behövs i många fall statsbidrag till föreningarnas hingsthållning. Enligt lantbruksstyrelsens mening böra åtminstone under den nuvarande krisperioden föreningar, som hålla hingstar av ardenneras, kunna erhålla dylika bidrag, i likhet med vad fallet för närvarande är med föreningar, som hålla hingstar av nordsvensk ras.

2. Lantbruksstyrelsen anför, att de med anlitande av nu ifrågavarande anslag statsunderstödda åtgärderna för hovvårdens förbättrande numera helt äro inriktade på bidrag till hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare. Föreningsverksamheten på detta område har tagit ett mycket livligt uppsving och bör enligt styrelsens mening så långt möjligt stödjas. Trots sträng gallring av ansökningarna om bidrag har det för budgetåret 1948/49 för ändamålet anvisade beloppet icke på långt när varit tillräckligt för att understöd skulle kunna lämnas i den omfattning som gällande be-

stämmelser medgivit. För sådant ändamål hade nämligen erfordrats ytterligare 93 050 kronor. En höjning av anslagsposten med åtminstone 30 000 kronor synes därför önskvärd.

Lantbruksstyrelsen hemställer vidare att den med 2 f) i fördelningstabblån betecknade posten nordsvenska ackordshästar skall få tagas i anspråk för att lämna uppfödningsskott jämväl för till armén inköpta s. k. stamdraghästar av nordsvensk ras. Någon saklig skillnad i uppfödningshänseende eller ur behovssynpunkt mellan sistnämnda slag av hästar och ackordshästar kan nämligen icke påvisas. Till armén inköpas för närvarande omkring 25 stamdraghästar årligen. Ett bifall till lantbruksstyrelsens förslag i denna del kommer sålunda att inom anslagspostens ram medföra en ökad utgift av omkring 2 500 kronor för år.

Slutligen föreslår lantbruksstyrelsen, att benämningarna å de i fördelningstabblån ingående delposterna 3. b) främjande av enskild hingsthållning och 5. Hovvård skola ändras till närmare överensstämmelse med anslagsposternas ändamål. Förstnämnda delpost synes böra erhålla benämningen bidrag till hingstföreningar. Rubriken å anslagsposten till hovvård bör ändras till 5. Understöd till hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare.

Departementschefen.

Jag kan icke förorda att medel nu skola anvisas för understöd av ardennerhingstföreningar. Däremot kan jag på de skäl, som lantbruksstyrelsen anført, förorda den begärda uppräknningen av posten för understöd till hovvårdsföreningar och ambulerande hovslagare. Denna post bör således ökas med 30 000 kronor till 100 000 kronor. Jag har icke heller något att erinra mot att posten nordsvenska ackordshästar inom anslagspostens ram skall få tagas i anspråk för det av lantbruksstyrelsen föreslagna nya ändamålet. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag att övriga anslagsposter böra bibehållas oförändrade. Slutligen biträder jag lantbruksstyrelsens förslag om ändring av benämningarna å vissa av de i anslagstabblån upptagna delposterna.

Till hästavelns befrämjande torde sålunda för nästa budgetår böra beräknas (377 000 + 232 200 + 207 000 + 460 000 + 100 000 + 60 000 =) 1 436 200 kronor. Då man enligt min mening icke bör taga i anspråk större belopp av den vid ingången av budgetåret 1950/51 beräknade reservationen å anslaget än 300 000 kronor, synes detta böra uppföras med ett belopp av 1 136 200 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda och i det föregående förordat skulle för olika hästavelsändamål för nästa budgetår böra beräknas sammanlagt 2 041 500 kronor enligt följande sammanställning:

Stuteribyrån i lantbruksstyrelsen

Avlöningar	52 800	
Omkostnader	8 000	60 800

Statens hingstdepåer och stuteri			
Avlöningar		473 000	
Omkostnader		266 500	
Byggnadsarbeten		105 000	844 500
Hästavelns befrämjande			1 136 200
			Summa kronor 2 041 500

Riksräkenskapsverket har beräknat, att under budgetåret 1950/51 komma att inflyta 7 500 000 kronor i totalisatormedel.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hästavelns befrämjande* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 1 136 200 kronor.

[56] 5. Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.

	Anslag
1948/49	337 000
1949/50 (statsliggaren s. 768)	337 000
1950/51 (förslag)	337 000

Av anslaget för innevarande budgetår ha hushållningssällskapen beviljats bidrag för år 1949 med 290 500 kronor. Därav ha 288 500 kronor avsetts för utlämnande till tjurförening av bidrag till inköp, försäkring och underhåll av tjur samt till täckande av kostnader för tjurbesiktningsmans resor och 2 000 kronor för utlämnande av bidrag till inköp av tjurkalvar. Av återstoden ha 36 500 kronor anvisats till avelsföreningar för nötboskap för förande av riksstamböcker och 10 000 kronor till fortlöpande kontroll av könskörtlar hos hondjur, som stå under särskild av avelsföreningen för svensk kullig boskap anordnad kontroll, ävensom till bedrivande av erforderlig försöksverksamhet på området. Jämväl sistnämnda bidrag ha avsett år 1949.

Lantbruksstyrelsen (skr. 18/8 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 350 500 kronor. Härvid har styrelsen räknat med ett från 288 500 kronor till 302 000 kronor förhöjt belopp till hushållningssällskapen för utlämnande till tjurförening av bidrag till inköp, försäkring och underhåll av tjur samt till täckande av kostnader för tjurbesiktningsmans resor. Till stöd för denna framställning anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Hushållningssällskapens utgifter för verksamheten av beskaffenhet att kunna gäldas av statsmedel uppgingo under år 1948 till omkring 302 000 kronor eller till ett 13 500 kronor högre belopp än det för budgetåret 1949/50 anvisade. Ett flertal hushållningssällskap ha därjämte under samma tid helt eller delvis bestritt kostnaderna för besiktningsmannens resor. Sällskapens verkliga utgifter för ändamålet torde sålunda ha överstigit förenämnda be-

lopp. I anledning av ladugårdskontrollutredningens betänkande den 9 juli 1948 med förslag till artificiell inseminationsverksamhet bland nötkreatur (SOU 1948: 36) framlade lantbruksstyrelsen den 16 november 1948 förslag till ändrade grunder för befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln. Av Kungl. Maj:ts proposition, nr 89, till 1949 års riksdag inhämtas emellertid, att betänkandet enligt departementschefens mening borde överarbetas, innan därpå grundade förslag förelades riksdagen. I avvaktan härpå anser sig styrelsen böra föreslå, att anslagsbehovet för nu förevarande ändamål under budgetåret 1950/51 beräknas efter oförändrade grunder. Med hänsyn till tjurföreningsverksamhetens stora betydelse för det mindre jordbruket synes det dock angeläget att hushållningssällskapen beredas möjlighet att i full utsträckning tillgodose tjurföreningarnas anslagsbehov. Styrelsen vill därför i avbidan på de förslag, som sagda överarbetning kan giva anledning till, föreslå, att för nästkommande budgetår statsbidrag för nu ifrågavarande ändamål beräknas till ett med 13 500 kronor till 302 000 kronor förhöjt belopp.

Departementschefen.

Överarbetningen av det betänkande med förslag till bestämmelser om artificiell inseminationsverksamhet bland nötkreatur, vilket utredningen angående ladugårdskontroll m. m. framlagt, torde kunna avslutas å sådan tid, att särskild proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Därvid torde jämväl lantbruksstyrelsens förslag till ändrade grunder för främjande i allmänhet av nötboskapsaveln böra upptagas till behandling. De beslut, som kunna komma att fattas i anledning av nämnda förslag, torde emellertid icke komma att påverka bidragsgrunderna för verksamheten under år 1950. I anledning härav torde, såsom lantbruksstyrelsen anført, anslagsbehovet för nu ifrågavarande ändamål under budgetåret 1950/51 böra beräknas efter oförändrade grunder. Jag kan emellertid icke tillstyrka den av lantbruksstyrelsen föreslagna uppräknningen av anslaget utan anser att detta för nästa budgetår bör upptagas med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i all-*
het av nötboskapsaveln för budgetåret 1950/51 anvisa ett
anslag av 337 000 kronor.

[57] 6. *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollförenings-* *verksamhet.*

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 341 400 kronor. Jag vill erinra om att det av utredningen angående ladugårdskontroll m. m. den 9 november 1948 avgivna betänkandet angående mjölkboskapskontroll (SOU 1948: 52) för närvarande är föremål för överarbetning inom jordbruksdepartementet (jfr prop. nr 89/1949, s. 2). Denna överarbetning torde kunna slutföras å sådan tid, att förslag i ämnet kunna föreläggas årets riksdag. Då ställningstagandet till dessa förslag kan komma att påverka medelsbehovet för nästa budgetår synes anslaget böra upptagas i riksstats-

förslaget för nästa budgetår med endast beräknat belopp. Anslaget torde därvid preliminärt böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* för budgetåret 1950/51 beräkna ett anslag av 341 400 kronor.

[58] 7. Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.

	Anslag
1948/49	140 000
1949/50 (statsliggaren s. 769)	136 400
1950/51 (förslag)	124 200

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈, 1949) hemställer, med överlämnande av framställningar från Svenska fåravelsföreningen och Sveriges fjäderfäavelsförening om statsbidrag med respektive 23 000 och 48 000 kronor, att anslaget för budgetåret 1950/51 skall uppföras med 131 700 kronor. Härvid har lantbruksstyrelsen för främjande av svin-, får-, get-, fjäderfä- och kaninaveln samt biskötseln beräknat respektive 39 000, 35 700, 2 000, 40 000, 9 000 och 6 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär beräkningen dels en minskning av beloppet till fåravelns främjande med 6 200 kronor beroende på att bidrag till Wiad-institutet icke vidare skall utgå, dels en ökning av beloppet till fjäderfäavelns främjande med 1 500 kronor. Sistnämnda ökning motiveras bland annat med penningvärdets fall samt verksamhetens ökade omfattning.

Lantbruksstyrelsen föreslår vidare i fråga om det till fåravelns främjande begärda beloppet, att bestämmelserna angående statsbidrag till fåravelns främjande skola ändras så, att till hushållningssällskap må till bagghållningsbidrag av statsmedel utgå högst vad sällskapet utgivit för ändamålet, dock högst 40 kronor för bagge till vilken understöd utgått. Detta skulle medföra en höjning med 10 kronor för bagge. Till stöd för sistnämnda framställning åberopar lantbruksstyrelsen, att svårigheter föreligga att ordna bagghållningen vid mindre jordbruk.

Departementschefen.

Jag anser mig icke i nuvarande läge kunna föreslå någon uppräknings av det till fjäderfäavelns främjande beräknade beloppet. Däremot torde förslaget om ändring i bestämmelserna angående statsbidrag till fåravelns främjande böra godtagas. Ändringen torde icke behöva påverka medelsanvisningen. Utöver den minskning, som betingas av att något bidrag till den vid Wiad hittills bedrivna forsknings- och försöksverksamheten på fåravelns område i fortsättningen icke skall bestridas från förevarande anslag, vill jag föreslå att under anslaget för nästa budgetår icke skall beräknas något belopp till biskötselns främjande. Jag kommer senare att

framlägga förslag om ordnandet av bland annat undervisningsverksamheten på biodlingens område. I samband därmed har jag för avsikt att under ett nytt anslag begära medel till de ändamål på nämnda område, för vilka bidrag hittills utgått från nu ifrågavarande anslag.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle anslaget för nästa budgetår behöva uppföras med (136 400 — 6 200 — 6 000 =) 124 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fördela anslagsmedlen å de olika ändamålen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Diverse åtgärder på husdjursavelsns område m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 124 200 kronor.

F. Veterinärväsendet m. m.

[59] 1. Veterinärstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	396 400	365 481
1949/50 (statsliggaren s. 771) ..	402 400	
1950/51 (förslag)	412 000	

Y r k a n d e n. *Veterinärstyrelsen* (skr. ^{*/}/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 13 800 kronor till 416 200 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar:	
a. 1 förste byråsekreterare, tillika kamrerare, i Ca 29 i st. för Ca 27	1 248
b. 1 byrådirektör i Ce 31 i st. för byråveterinär i Ce 29	525
2. Personalförstärkning:	
1 biträde i Cf 4	4 260
3. Löneklassuppflyttningar och reglerad befordringsgång	6 300
4. Vikariatsersättningar	1 400
5. Överförande å ordinarie stat av en förste expeditionsvakt i Ce 11 och fyra kontorsbiträden i Ce 8	—
	13 733

M o t i v. 1. a. Förslaget om lönegradsuppflyttning av tjänsten som förste byråsekreterare, tillika kamrerare, vilket begärdes redan i samband med anslagsäskandena för innevarande budgetår, har ånyo framförts. Anledningen härtill är att det under det sistförflutna budgetåret än tydligare framträtt, att de kvalifikationer, som fordras för befattningen, väl motive-
ra att denna placeras i 29 lönegraden. Innehavaren av tjänsten har förordnats att under vederbörande byråchefs inseende handlägga ärenden,

som röra inrättande av nya veterinärdistrikt, samt frågor angående ändrad placering av veterinärdistrikt i lönegruppshänseende. För dessa ärenden inträder han såsom ledamot i styrelsen och har jämväl i övrigt samma åligganden och ansvar som byråchef med avseende å dem. Även i kameralt hänseende har han att handlägga ett betydande antal krävande ärenden.

1. b. Veterinärstyrelsens tuberkulosbyrå är uppdelad på två avdelningar, tuberkulosavdelningen och kastsjukeavdelningen. Den förra avdelningen förestås för närvarande av byråchefen, medan den senare står under ledning av en byråveterinär, placerad i lönegrad Ce 29. Även om båda avdelningarna formellt ytterst stå under ledning av chefen för tuberkulosbyrån, intager dock i realiteten kastsjukeavdelningen en i förhållande till tuberkulosavdelningen fullt självständig ställning med byråveterinären såsom ledare och föredragande i styrelsen av samtliga kastsjukeärenden. Byråveterinären är sålunda på sitt område jämställd med byråchef och har samma åligganden och ansvar som sådan. Den centrala ledningen av det särskilda bekämpandet av hönstufus kommer vidare att närmast anförtros chefen för veterinärstyrelsens kastsjukeavdelning. Detta innebär en ej oväsentlig utökning av dennes arbetsuppgifter.

2. Förstärkningen är avsedd för kastsjukeavdelningen. Biträdespersonalen på denna avdelning är så hårt belastad, att ett extra biträde tidvis måst placeras där. Genom att avdelningen skall leda hönstufusbekämpandet kommer det expeditionella arbetet där att öka så, att en ny biträdestjänst blir nödvändig.

3. Uppräkningen avser automatiska utgiftsökningar på grund av löneklassuppflyttningar och reglerad befordringsgång för vissa tjänstemän.

4. Ökningen beror på att arvodena åt semestervikarier måst höjas med 25 å 30 procent för att vikarier skola kunna erhållas.

5. Styrelsens samtliga tre expeditionsvaktjänster äro extra ordinarie. Åtminstone en av dem bör enligt styrelsens mening uppföras å ordinarie stat.

Av styrelsens extra ordinarie kontorsbiträden beräknas tre den 1 juli 1950 och ett den 1 oktober 1950 fylla förutsättningarna för erhållande av ordinarie tjänst enligt grunderna för den reglerade befordringsgången.

Departementschefen.

Det av veterinärstyrelsen ånyo framförda förslaget om uppflyttning i lönegrad av befattningen som förste byråsekreterare, tillika kamrerare, är jag icke heller nu beredd att biträda. Trots att de skäl, som anförts för förslaget att ombilda en byråveterinärtjänst å kastsjukeavdelningen till en byrådirektörstjänst, kunna synas bärande, kan jag vidare i nuvarande läge icke tillstyrka detsamma. Behovet av ökad biträdespersonal å samma avdelning torde tills vidare kunna tillgodoses genom tillfällig arbetskraft. För sådant ändamål torde icke-ordinarieposten böra uppräknas med 2 000 kronor. Jag biträder förslaget att överföra en tjänst som förste expeditionsvakt å ordinarie stat. Vidare torde enligt grunderna för den reglerade befordringsgången tre nya ordinarie kontorsbiträdestjänster böra inrättas. Det till vikariats-

ersättningar beräknade beloppet synes i enlighet med styrelsens förslag böra uppräknas med 1 400 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör avlöningsanslaget uppräknas med 3 400 kronor. Därutöver erfordras en höjning av anslaget med 6 200 kronor för att täcka automatiska lönegrads- och löneklassuppflyttningar.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 166 300 (+ 20 900) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 3 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 202 200 (— 11 800) kronor;

rörligt tillägg 40 500 (+ 500) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (166 300 + 3 000 + 202 200 + 40 500 =) 412 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för veterinärstyrelsen uppföra en tjänst som förste expeditionsvakt i lönegrad Ca 11 samt öka antalet kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8 med tre;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	166 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	202 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	40 500

Summa kronor 412 000;

c) till *Veterinärstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 412 000 kronor.

[60] 2. Veterinärstyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	59 400	56 862
1949/50 (statsliggaren s. 772)	62 900	
1950/51 (förslag)	62 900	

I enlighet med förslag av *veterinärstyrelsen* (skr. ⁹⁰/₈ 1949) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 62 900 kronor.

[61] 3. Veterinärhögskolan: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	955 600	935 916
1949/50 (statsliggaren s. 773)	1 385 000	
1950/51 (förslag)	1 405 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. ²⁵/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med i runt tal 151 400 kronor till 1 536 400 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar m. m.:	
a. 1 lärare i artificiell insemination i Ce 29 (nu arvode å 11 460 kronor)	3 348
b. 1 förste assistent i artificiell insemination i Ce 24 (nu arvode å 9 000 kronor)	2 460
c. 4 förste amanuenser i st. för 4 tredje amanuenser	11 328
d. 1 maskinmästare i Ca 17 i st. för en maskinist i Ca 14	900
e. 8 laboratoriebiträden i Ce 8 i st. för Cf 4	8 256
2. Personalförstärkningar:	
a. 1 sekreterare i Ce 29	14 808
b. 1 laborator i Ca 29	14 808
c. 2 förste assistenter i Ca 24	22 920
d. 1 biblioteksassistent i Ce 15	7 392
e. 1 vaktmästare i Ca 11	6 228
f. 1 vaktmästare i Ce 9	5 592
g. 1 expeditionsvakt i Ce 9	5 592
h. 2 laboratoriebiträden i Cf 4	8 520
i. 4 kontorsbiträden i Cf 4	17 040
3. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	8 800
4. Vikariatsersättningar	13 318
	151 310.

M o t i v. Högskolestyrelsen framhåller, att den i sina anslagsäskanden i huvudsak hållit sig inom den ram, som 1946 års högskoleutredning uppdragit för högskolans upprustning. Styrelsens därutöver framställda yrkanden avse sådana åtgärder, som behöva vidtagas omedelbart för att högskolan skall bliva i stånd att på tillfredsställande sätt fullfölja sin verksamhet i fråga om forskning och undervisning eller för att högskolans administration skall kunna bemästra och övervinna de svårigheter, som upprustningen av de vetenskapliga avdelningarna visat sig medföra för administrations- och förvaltningspersonalen samt för styrelsens ordförande och högskolans rektor.

Styrelsens yrkanden om lönereglering för vissa befattningshavare och om personalförstärkningar utgöra i huvudsak en upprepning av tidigare framförda önskemål.

1. a. Styrelsen understryker angelägenheten av att specialläraren i arti-

ficiell insemination erhåller en pensionsberättigande tjänst. Den framhåller även att högskoleutredningen föreslagit en höjning av arvodet till ett belopp, som ungefärligen motsvarar lön i 29 lönegraden, och att utredningen rörande ladugårdskontroll i sitt betänkande angående artificiell inseminationsverksamhet förordat inrättande av en ordinarie laboratorstjänst i ämnet.

1. b. Arvodesbefattningen som assistent och biträdande lärare för utbildning av veterinärbiträden i artificiell insemination anses böra jämnställas med högskolans övriga assistenttjänster, enär svårigheter att besätta befattningen eljest uppstå.

1. c. Tjänstgöringstiden för tredje amanuenserna (två timmar dagligen under högst åtta månader) anses vara för kort för att de skola kunna utnyttjas på rationellt sätt. Högskolans fyra tredje amanuensbefattningar böra därför ombildas till förste amanuens tjänster. Detta gäller i synnerhet de båda medicinska avdelningarnas två tredje amanuensbefattningar.

1. d. Uppflyttningen anses påkallad med hänsyn till beskaffenheten av de med tjänsten förenade, tekniskt kvalificerade göromålen.

1. e. För budgetåret 1949/50 ha beräknats medel för avlönande av åtta laboratoriebiträden i lönegrad Cf 4. Dessa biträden böra efter ett år placeras i lönegrad Ce 8.

2. a. Förslaget om inrättande av en särskild sekreterartjänst i Ce 29 innebär att uppdraget som lärarkollegiets sekreterare skall kombineras med uppdrag att tjänstgöra som sekreterare åt styrelsen och rektor. Styrelsen understryker att åtgärder snarast måste vidtagas för att sätta sekretariatet och kansliet i stånd att på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina för högskolans hela verksamhet viktiga uppgifter. Det sedan länge trängande behovet av en särskild sekreterare, gemensam för styrelsen, lärarkollegiet och rektor, har aktualiserats genom den stora ökning av de administrativa göromålen, som uppkommit till följd av högskolans upprustning. Styrelsen betonar att den oskäligt tunga arbetsbörda, som härigenom lagts på styrelsen, rektorn och intendenten, i synnerhet kommit att belasta styrelsens ordförande.

Därest en dylik sekreterartjänst ej anses böra inrättas anholder styrelsen, att ett belopp å förslagsvis 8 000 kronor ställes till förfogande för anlitande av kvalificerad juridisk eller administrativ arbetskraft.

2. b. Utöver vetenskaplig forskning ombesörjer medicinska avdelningen för icke-idisslare sjukvård och undervisning på två skilda kliniker. Högskoleutredningen ansåg att avdelningen borde ha möjlighet att placera en laborator på en var av klinikerna. Styrelsen påpekar att avdelningen icke, såsom förmodades av departementschefen i propositionen nr 177/1948 rörande utbyggnad av bland annat veterinärhögskolan, fått sina arbetsuppgifter begränsade genom tillkomsten av den särskilda medicinska avdelningen för idisslare. Då avdelningens arbetsuppgifter knappast kunna tillfredsställande fullgöras av avdelningsföreståndaren med biträde av allenast en laborator och två assistenter, hemställer styrelsen enträget, att ytterligare en laboratorstjänst skall inrättas.

2. c. De två nya förste assistenttjänsterna i Ce 24 avses för avdelningen för obstetrik och gynekologi samt medicinska avdelningen för idisslare. Dessa avdelningar anses vara i hög grad i behov av förstärkning av de vetenskapliga hjälpkrafterna. Högskoleutredningen föreslog att sammanlagt nio nya assistenttjänster skulle tillföras högskolan. Av dessa ha emellertid endast sju erhållits.

2. d. Högskolans bibliotek skötes av bibliotekarien med hjälp endast av ett kontorsbiträde. För biträde med korrespondens med utlandet och för att vikarie för bibliotekarien skall finnas att tillgå anses det nödvändigt, att en tjänst som biblioteksassistent i Ce 15 inrättas.

2. e. Den förordade vaktmästartjänsten i Ca 11 är avsedd att placeras å farmakologiska avdelningen. Behovet av denna befattning angives vara mycket stort.

2. f. Vaktmästarbefattningen i Ce 9 erfordras å patologisk-anatomiska avdelningen, vars arbetsuppgifter alltmer ökat under en följd av år utan att någon förstärkning av biträdespersonalen erhållits.

2. g. Den nya expeditionsvaktstjänsten i Ce 9 motiveras med de ökade göromålen å kansliet, där en extra expeditionsvakt varit nödvändig under det gångna året.

2. h. De två laboratoriebiträdesbefattningarna i Cf 4 äro avsedda för avdelningen för anatomi och histologi samt för kemiska avdelningen. Inrättandet av en ytterligare dylik tjänst för den förstnämnda avdelningen angives vara nödvändigt bland annat med hänsyn till att avdelningens behov av preparat icke kan tillgodoses med nuvarande arbetskraft. Jämväl kemiska avdelningen anses väl behöva en sådan förstärkning.

2. i. Vid fördelningen av de nya biträdestjänster för kontorsgöromål, var-till 1949 års riksdag anvisat medel, blevo fyra av högskolans vetenskapliga avdelningar utan den förstärkning av arbetskraft, som högskoleutredningen ansett nödvändig. För en var av dessa avdelningar begäres nu ett biträde för kontorsgöromål.

3. Den under punkten beräknade utgiftsökningen är av automatisk karaktär.

4. De ökade utgifterna för vikariatsersättningar äro beräknade till omkring 10 procent av de äskade ökningarna under punkterna 1 och 2.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför i huvudsak följande. Högskolestyrelsen har i likhet med föregående år framlagt vissa förslag som gå längre än vad högskoleutredningen förordat. Enligt statskontorets förmenande ha några skäl icke anförts, som motivera att dylika förslag böra vinna beaktande. I fråga om sådana av högskolestyrelsen ånyo framförda förslag, som prövades av 1949 års riksdag, böra de skäl alltjämt äga giltighet, som då föranledde Kungl. Maj:t och riksdagen att i dessa frågor intaga en avvaktande hållning. Vad angår det ifrågasatta inrättandet av en sekreterarbefattning vid högskolan torde visserligen framgå att skäl tala för den begärda förstärkningen. Prövningen av detta spörsmål bör dock upptagas först i samband med övervägandet av huruvida en gemensam styrelse för hög-

skolan och statens veterinärmedicinska anstalt skall tillskapas eller ej. I avvaktan på att laboratoriebiträdenas löneställning blir reglerad torde för dessa biträden tills vidare böra tillämpas samma befordringsgång som för biträden med kontorsgöromål. Högskolestyrelsens motivering för erhållande av fyra nya kontorsbiträdesbefattningar föranleder statskontoret att påpeka, att det uppenbarligen icke varit statsmakternas avsikt att varje avdelning skall erhålla ett heltidsanställt kontorsbiträde. Framställningen om ökning av personalen på högskolans bibliotek avstyrkes. Statskontoret erinrar att bibliotekarien så sent som våren 1949 som biträde erhållit en heltidsanställd befattningshavare med avlönning enligt befordringsgången för kontorspersonal.

Jag torde här få anmäla, att *överdirektören i veterinärstyrelsen G. A. Bouveng*, vilken på uppdrag av Kungl. Maj:t verkställt utredning angående möjligheterna att åstadkomma en gemensam styrelse m. m. för veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt, den 31 augusti 1949 avgivit betänkande i ämnet. Utredningsmannen föreslår i huvudsak *dels* att de nuvarande särskilda styrelserna för veterinärhögskolan och veterinärmedicinska anstalten skola ersättas av en gemensam styrelse, *dels* att en gemensam kansliorganisation, fördelad på en administrativ och en kameralförvaltning, skall upprättas för de båda institutionerna. Vidare har utredningsmannen framlagt förslag till samordning av de båda institutionernas biblioteksorganisationer.

Utredningsmannens förslag innebära i stort sett följande. Den gemensamma styrelsen skall bestå av högst tio ledamöter. Av dessa skall ordföranden utses av Kungl. Maj:t. Självskrivna styrelseledamöter skola vara chefen för veterinärstyrelsen, högskolans rektor och anstaltens chef. Övriga ledamöter skola utses av Kungl. Maj:t. Av dessa skall en representera medicinalstyrelsen, en lantbruksstyrelsens avdelning för husdjursärenden, två jordbruket samt två veterinärkåren. Styrelsens ordförande bör tillerkännas ett årligt arvode av minst 3 000 kronor och övriga icke självskrivna styrelseledamöter böra få dagarvoden av 30 kronor för sammanträdesdag. Den gemensamma kansliorganisationen avses skola förestås av en byrådirektör i lönegrad Ca 31 för den administrativa avdelningen och en ekonomidirektör i samma lönegrad för den kamerala avdelningen. Byrådirektören bör biträddas av en registrator i Ca 15, ett kanslibiträde och ett kontorsbiträde. På den kamerala avdelningen beräknas förutom ekonomidirektören vara anställda en kassör i 19 lönegraden, en kontorist i 13 lönegraden samt ett kanslibiträde och två kontorsbiträden. Den administrativa avdelningen föreslås förlagd till veterinärhögskolan och den kamerala till veterinärmedicinska anstalten. Enligt den föreslagna samordningen av de båda institutionernas bibliotek bör anstaltens bibliotek hänföras under bibliotekarien vid högskolan, vilken i samband därmed föreslås skola uppflyttas från 26 till 27 lönegraden och erhålla biträde av, förutom ett kanslibiträde och ett kontorsbiträde, en biblioteksassistent i 15 lönegraden. De årliga lönekostnaderna för den föreslagna kansliorganisationen beräknas av utred-

ningsmannen uppgå till i runt tal 84 800 kronor. Motsvarande kostnader för de båda institutionernas nuvarande administrativa och kamerala personal utgöra omkring 87 800 kronor. För den föreslagna biblioteksorganisationen uppskattas lönekostnaderna till i runt tal 33 300 kronor för år, medan motsvarande utgifter för närvarande uppgå till omkring 26 900 kronor.

Över utredningen ha remissutlåtanden avgivits av, förutom de båda institutionernas styrelser, veterinärstyrelsen, statskontoret, riksräkenskapsverket, statens lönenämnd, lantbruksstyrelsen, styrelserna för Svenska veterinärläkarföreningen och Sveriges yngre veterinärers förening, Sveriges lantbruksförbund och 1947 års löneutredning avseende vissa biblioteksbiträden. Utredningsmannens förslag rörande gemensam styrelse och samordnad kansliorganisation ha förordats endast av lantbruksstyrelsen och Sveriges lantbruksförbund. Övriga myndigheter och sammanslutningar, som yttrat sig över dessa frågor, ha avstyrkt förslagen. Den av utredningsmannen ifrågasatta samordningen av biblioteksorganisationen har i huvudsak tillstyrkts i de remissutlåtanden, där frågan berörts.

Högskolestyrelsen har i sitt remissutlåtande med utvidgande av sina tidigare anslagsäskanden framfört ytterligare önskemål rörande löneställningen för högskolans administrativa personal. Styrelsen har härvid hemställt *dels* att intendentstjänsten skall uppflyttas från 27 till 29 lönegraden och i samband därmed överföras å ordinarie stat, *dels* att en kontoristtjänst skall ombildas till en befattning som kassör i 15 lönegraden, *dels* slutligen att en kanslibiträdestjänst skall ombildas till en befattning som registrator i 15 lönegraden. Vidare har högskolestyrelsen i anslutning till utredningsmannens förslag om ersättning till ledamöterna i den avsedda gemensamma styrelsen anhållit, att högskolestyrelsens ordförande skall tillerkännas ett årsarvode av 3 000 kronor samt att till övriga icke självskrivna styrelseledamöter skola utgå dagarvoden med 30 kronor för sammanträdesdag.

Departementschefen.

Vid behandlingen av veterinärhögskolans avlöningsanslag torde jag först få upptaga det av en särskild utredningsman framlagda förslaget, att en gemensam styrelse skall tillsättas för veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt samt att vissa administrativa befattningar skola göras gemensamma för högskolan och anstalten. Jag vill då framhålla, att det är tydligt att ett nära samarbete mellan de båda institutionerna bör eftersträvas. Ett dylikt samarbete bör nämligen kunna avsevärt främja institutionernas gemensamma intressen och göra arbetet vid dem mer fruktbringande än eljest är möjligt. Emellertid finner jag, i likhet med de flesta remissinstanserna, övervägande skäl tala för att högskolan och anstalten även i fortsättningen skola ha skilda styrelser. Däremot anser jag det lämpligt, att man genom vissa ändringar i föreskrifterna om sammansättningen av de båda styrelserna skall skapa ökade garantier för ett samarbete mellan högskolan och anstalten. För detta ändamål förordar jag att rektorn vid veterinärhögskolan skall ingå som självskriven ledamot i anstaltens styrelse och att omvänt anstaltens chef skall vara självskriven ledamot i hög-

skolans styrelse. Sistnämnda styrelse skulle i anledning härav komma att utökas med en ledamot. Antalet ledamöter i anstaltens styrelse torde däremot icke böra förstärkas. Veterinärhögskolans rektor synes nämligen böra ersätta den ledamot av anstaltsstyrelsen som för närvarande utses av Kungl. Maj:t efter förslag av högskolans lärarkollegium. Jag torde senare få åter anmäla dessa frågor för Kungl. Maj:t.

Vad vidare angår utredningsmannens förslag om att samordna högskolans och anstaltens kansliorganisation finnes det enligt min mening anledning befara, att en dylik samordning skulle försvåra skötseln av kansliärendena vid de båda institutionerna. Då det vidare synes tveksamt, huruvida någon nämnvärd besparing skulle kunna göras genom sammanslagningen, anser jag mig ej heller kunna biträda utredningsmannens förslag i denna del. Vad nu sagts gäller även biblioteksorganisationen.

Jag torde här efter få övergå till högskolestyrelsens anslagsäskanden.

Flertalet av styrelsens framställningar om tjänsteförändringar och personalförstärkningar behandlades redan vid anslagsprövningen i fjol utan att då vinna bifall. Även om det i och för sig är önskvärt att vissa av dem nu genomföras, kan jag endast tillstyrka desamma i följande mycket begränsade omfattning. I anledning av förslaget om uppflyttning av åtta laboratoriebiträden från lönegrad Cf 4 till lönegrad Ce 8 vill jag förorda, att den för avlönande av ifrågavarande laboratoriebiträden avsedda summan skall uppräknas med det belopp, som motsvarar en uppflyttning med två löneklasser, eller i runt tal 3 800 kronor. Vidare finner jag den ökade arbetsbelastningen på patologisk-anatomiska avdelningen motivera, att personalen på denna avdelning redan från och med ingången av nästa budgetår skall förstärkas med en vaktmästare i lönegrad Ce 9.

Frågan om arvode till högskolestyrelsens ordförande och ledamöter har betydelse även för åtskilliga andra styrelser för statliga institutioner, där sådant arvode nu ej utgår. Jag är ej beredd att nu upptaga denna fråga i hela dess vidd. Högskolestyrelsens framställning på denna punkt torde därför för närvarande ej böra föranleda någon åtgärd.

Mot högskolestyrelsens uppskattning av det ökade medelsbehov, sammanlagt 8 800 kronor, som föranledes av beräknade löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång, har jag icke något att erinra. Till vikariatsersättningar torde en med 1 800 kronor ökad medelsanvisning vara tillräcklig.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget uppräknas med sammanlagt 20 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 610 700 (+ 1 600) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 129 700 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 528 800 (+ 16 400) kronor;

rörligt tillägg 135 800 (+ 2 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (610 700 + 129 700 + 528 800 + 135 800 =) 1 405 000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	610 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	129 700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	528 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	135 800

Summa kronor 1 405 000;

b) till *Veterinärhögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 405 000 kronor.

[62] 4. Veterinärhögskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	159 000	245 279
1949/50 (statsliggaren s. 775) ..	163 000	
1950/51 (förslag)	185 100	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. ²⁵/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 52 100 kronor till 215 100 kronor.

De ändringar, som föreslås i gällande omkostnadsstat, framgå av följande sammanställning:

	1949/50	Ökning
1. Reseersättningar	200	1 000
2. Bränsle, lyse och vatten	130 000	20 000
3. Övriga expenser	78 400	1 600
4. Inköp av ny telefonväxel	—	29 500
		52 100

M o t i v. 1. Posten begäres höjd till det belopp, som högskoleutredningen föreslagit. Ett reseanslag å 1 200 kronor skulle bland annat sätta styrelsen i stånd att årligen besiktiga veterinärinrättningen i Skara.

2. Ökningen föranledes av medelsåtgången. Denna uppgick för budgetåren 1947/48 och 1948/49 till omkring 154 000 respektive 199 400 kronor.

3. Höjningen beror i huvudsak på ökade telefonkostnader.

4. Den utvidgning av antalet befattningshavare, som skett i samband med högskolans upprustning, har gjort det nödvändigt att en större telefonväxel anskaffas. Engångsavgiften för en sådan uppgår till 29 500 kronor.

Departementschefen.

En viss uppräknig av posten reseersättningar synes befogad. Højningen torde kunna begränsas till 500 kronor. Högskolestyrelsens beräkningar av medelsbehovet till bränsle, lyse och vatten samt till övriga expenser anser jag kunna godtagas. Däremot anser jag att med anskaffande av en ny telefonväxel bör kunna anstå någon tid. Jag vill därför icke tillstyrka att medel nu skola beräknas för detta ändamål. Anslaget bör sålunda höjas med tillhopa (500 + 20 000 + 1 600 =) 22 100 kronor och bestämmas till (163 000 + 22 100 =) 185 100 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för veterinärhögskolan och stat för högskolans rörelse.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 185 100 kronor.

[63] 5. Veterinärhögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	72 200	74 638
1949/50 (statsliggaren s. 776)	150 000	
1950/51 (förslag)	175 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. ²⁵/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 38 200 kronor till 188 200 kronor. De föreslagna højningarna framgå av följande sammanställning.

	Anvisat 1949/50	Föreslagen ökning
Avd. för anatomi och histologi	9 000	1 000
Inköp av djur	4 500	500
Avd. för avelsbiologi och husdjurshygien	11 500	1 500
» för bakteriologi och epizootologi	8 500	1 500
» för födoämneshygien	8 500	1 500
» för obstetrik och gynekologi	5 000	3 000
Ambulatoriska kliniken	—	2 000
Avd. för farmakologi	8 500	1 500
» för fysiologi	11 500	1 500
» för kemi	8 500	1 500
» för kirurgi	6 500	1 500
Kliniskt material	1 500	1 500
Medicinska avd. för idisslare	6 500	1 500
» » » icke-idisslare	5 200	1 500
Kliniskt material	7 000	1 000
Patologisk-anatomiska avd.	8 500	2 000
Material för undervisning i parasitologi	—	500
Kliniska centrallaboratoriet	1 000	4 000

	Anvisat 1949/50	Föreslagen ökning
Röntgenavd.	1 000	4 000
Exkursioner	1 600	4 400
Specialföreläsningar	—	800
		38 200

Motiv. I sina anslagsäskanden för innevarande budgetår begärde styrelsen, i huvudsaklig överensstämmelse med högskoleutredningens förslag, att anslaget skulle uppföras med 182 700 kronor. Under hänvisning härtill samt till att verksamheten vid de nyinrättade avdelningarna beräknas från och med ingången av nästa budgetår få en sådan omfattning att ökade materielanslag erfordras, yrkar styrelsen i första hand en anslagshöjning å 32 700 kronor. Därutöver föreslås en ytterligare höjning av kirurgiska avdelningens anslag till kliniskt material med 1 500 kronor ävensom av anslagen till avdelningen för obstetrik och gynekologi samt till patologiska avdelningen med 3 000 respektive 500 kronor. Sistnämnda uppräkningsavser att möjliggöra parasitologiska undersökningar. Slutligen upptages en ny post till anskaffande av material för undervisningen i parasitologi.

Yttrande. *Statskontoret* erinrar att anslaget vid 1949 års riksdag höjdes från 72 200 kronor till 150 000 kronor. Ämbetsverket föreslår att i avvaktan på någon erfarenhet av medelsåtgången anslaget även för nästa budgetår skall uppföras med 150 000 kronor.

Jag får i detta sammanhang anmäla, att högskolestyrelsen med utlåtande den 19 oktober 1949, därvid fogats yttrande av lärarkollegiet, överlämnat en av *professorn vid högskolan Nils Lagerlöf* gjord ansökning om anvisande av 15 000 kronor för bestridande av vissa kostnader för fruktsamhetsstudier å enäggiga tjuvtvillingar. Av innehållet i framställningen må här återgivas följande.

Det har på senare år visat sig att avelstjurar i stor utsträckning måste tagas ur aveln och nedslaktas till följd av fruktsamhetsstörningar. Dessa störningar kunna i huvudsak uppdelas i sådana som bero på ärftliga anlag, sådana som förvärvats och slutligen sådana som äro uttryck för samverkan mellan arv och miljö. För avelsarbetet är det av vikt att djur med ärftligt betingade störningar snarast möjligt uteslutas ur aveln. Ett första led vid bekämpande av ofruktsamheten är därför att fastställa vilka former av störningarna som bero på ärftliga anlag och vilka som äro miljöbetingade. I sådant syfte ha institutet för husdjursförädling och veterinärhögskolan sedan år 1945 bedrivit gemensamma undersökningar med identiska tjuvtvillingar över arvets och uppfödningens intensitetens inflytande på tjurens tillväxt, spermaproduktion och betäkningsförmåga. Av de sex par tjuvtvillingar, som från början insatts i dessa försök, beräknas fyra par komma att kvarstå under åren 1950 och 1951. Hittills föreliggande resultat tyda på att arvsanlagen spela den största rollen för spermaproduktionen och betäkningsförmågan. Av undersökningarna synes vidare framgå att alltför kraftig utfodring inverkar ogynnsamt på tjurarnas hållbarhet. De framkomna resultaten synas så bärkraftiga och betydelsefulla ur avelssynpunkt att under-

sökningarna böra fortsätta. Nya problem böra därvid upptagas till prövning, såsom lämpligaste tidpunkten för tjurarnas insättande i aveln, betäckningsfrekvensens betydelse för fruktsamheten och tjurarnas motionering. Undersökningarna ha kommit till stånd och hittills kunnat fullföljas genom att Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget ställt medel till förfogande. För de fortsatta undersökningarna beräknas för nästa budgetår 15 000 kronor behöva anvisas av statsmedel. Av detta belopp belöpa 8 000 kronor å utfodringskostnader, 6 000 kronor å kostnader för teknisk assistans och 1 000 kronor å utgifter för material.

Ansökningen tillstyrkes av veterinärhögskolans lärarkollegium och styrelse. Den sistnämnda framhåller att bekämpandet av sterilitet hos tjurar är av synnerligt intresse för jordbruksnäringen och folkhushållet.

Departementschefen.

Vid behandlingen i fjolårets statsverksproposition av förevarande anslag framhöll jag angelägenheten av att upprustningen av högskolan fullföljdes även med avseende på de årliga medelsanvisningarna till materiel m. m. Jag kunde emellertid ej då förorda så stor anslagshöjning som begärts bland annat därför att man till en början syntes kunna räkna med ett mera reducerat medelsbehov. Under nästa budgetår torde flertalet av högskolans nya institutioner kunna beräknas vara i full verksamhet. Det synes därför befogat att nu bevilja medel till materiel m. m. i något större omfattning än under innevarande budgetår. Då det synes angeläget att de påbörjade försöken med tjuurvillingar för vissa fruktsamhetsstudier fullföljas, tillstyrker jag vidare att medel anvisas härtill under detta anslag. På dessa skäl förordar jag att materielanslaget skall uppräknas med sammanlagt 25 000 kronor och bestämmas till 175 000 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, styrelsen för veterinärhögskolan att sedermera bestämma anslagets fördelning å olika institutioner och ändamål.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

[64] 6. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	5 500	5 514
1949/50 (statsliggaren s. 776)	9 000	
1950/51 (förslag)	9 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. ^{ms}/s. 1949) hemställer, att anslaget i enlighet med högskoleutredningens förslag skall uppföras med 10 000 kronor.

Då anslaget enligt min uppfattning bör upptagas med oförändrat belopp hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 9 000 kronor.

[65] 7. *Veterinärhögskolan: Stipendier.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	6 000	6 000
1949/50 (statsliggaren s. 776)	31 000	
1950/51 (förslag)	31 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. ²⁸/s 1949) torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 31 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 31 000 kronor.

[66] 8. *Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar.*

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 776)	6 000
1950/51 (förslag)	6 000

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. ²⁸/s 1949) hemställer att anslaget i enlighet med högskoleutredningens förslag skall upptagas med 9 000 kronor.

I avbidan på närmare erfarenhet rörande medelsåtgången torde anslaget för nästa budgetår kunna uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 kronor.

[67] 9. *Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	2 000	43 339
1949/50 (statsliggaren s. 777) ..	175 000	
1950/51 (förslag)	63 000	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. ²⁸/s 1949) hemställer, att anslaget för nästföljande budgetår skall uppföras med ett till 141 700 kronor sänkt belopp. Fördelningen av det begärda anslaget framgår av följande sammanställning.

	Förslag 1950/51
1. Avd. för anatomi och histologi	8 000
2. » » bakteriologi och epizootologi	13 000
3. » » kemi	6 000
4. » » kirurgi	4 000
5. Medicinska avd. för icke-idisslare	4 000
6. Patologisk-anatomiska avd.	13 000
7. Föreläsningssalarna, möbler	15 000
8. Röntgenapparat för större djur	74 954
9. Ljudfilmsanläggning	3 700
	141 654

Motiv. 1—7. De under dessa punkter begärda beloppen motsvara skillnaden mellan å ena sidan de belopp, som styrelsen i överensstämmelse med högskoleutredningens förslag äskat för innevarande budgetår för utrustning av ifrågavarande avdelningar och föreläsningssalarna, samt å andra sidan de belopp som 1949 års riksdag anvisat för dessa ändamål.

8. Anskaffandet av en röntgenapparat för större djur anges vara av stor betydelse för högskolans diagnostiska och terapeutiska verksamhet liksom för den vetenskapliga forskningen vid högskolan. Specialutbildad personal för apparatens skötsel och för röntgenändamål avsedda utrymmen finnas tillgängliga.

9. Posten har icke närmare motiverats.

Departementschefen.

I fjolårets statsverksproposition framhöll jag, att jag i princip icke hade något att erinra mot de engångsbelopp som högskoleutredningen beräknat behövas för institutionernas utrustning. De av högskolestyrelsen i anslags-äskandena för nästa budgetår begärda medelsanvisningarna å tillhoppa 63 000 kronor för de under 1—7 i sammanställningen angivna avdelningarna och föreläsningssalarna motsvara skillnaden mellan de belopp som enligt högskoleutredningens förslag erfordras och de belopp fjolårets riksdag anvisade för ändamålet. Jag vill för min del förorda att dessa medel anvisas. Vad angår styrelsens hemställan om medel för anskaffande av en röntgenapparat för större djur kunna visserligen åtskilliga omständigheter tala för att en sådan bör finnas tillgänglig å en institution av högskolans karaktär men jag kan dock i nuvarande läge ej tillstyrka att medel anvisas därtill. Styrelsens förslag om medelsanvisning för inköp av en ljudfilmsanläggning kan jag icke biträda. Anslaget bör sålunda bestämmas till 63 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 63 000 kronor.

[68] 10. Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	122 000	125 722
1949/50 (statsliggaren s. 777) ..	122 300	
1950/51 (förslag)	123 700	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. ²/₃, 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 4 900 kronor till 127 200 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. 1 kanslibiträddestjänst i Ce 11 (nu 2 000 kronor till avlöning åt tillfällig arbetshjälp)	3 485
2. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	1 415
	4 900

Motiv. 1. Styrelsen förordar att, såsom statens sakrevision i promemoria den 31 januari 1949 föreslagit, en kanslibiträddestjänst skall inrättas för den lokala räkenskapsföringen och vissa andra kamerala uppgifter. Förslaget avvisades vid statsmakternas anslagsprövning för innevarande budgetår, då i stället anslaget uppräknades med 2 000 kronor för att möjliggöra anlitande av sakkunnigt biträde för dessa göromål.

2. Ökningen är av automatisk natur.

Departementschefen.

Förslaget att en tjänst som kanslibiträde skulle inrättas för skötseln av de kamerala göromålen kan jag ej heller i år tillstyrka. Anslagsberäkningen i övrigt föranleder icke någon erinran från min sida. Anslaget bör i enlighet härmed uppräknas med ett avrundat belopp av 1 400 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 1 400 (oförändrat) kronor;
 avlöningar till icke-ordinarie personal 110 600 (+ 1 200) kronor;
 rörligt tillägg 11 700 (+ 200) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(1\,400 + 110\,600 + 11\,700 =)$ 123 700 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärinrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1) Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 400
2) Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	110 600
3) Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	11 700

Summa kronor 123 700;

b) till *Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 123 700 kronor.

[69] 11. *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	32 000	52 650
1949/50 (statsliggaren s. 778)	24 400	
1950/51 (förslag)	24 400	

Styrelsen för veterinärhögskolan (skr. ²⁶/s 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 24 400 kronor. I samband härmed föreslår styrelsen, att inrättningens inkomster från kliniken och smedjan skola beräknas till ett med 18 500 kronor förhöjt belopp samt att klinikens och smedjans diverse utgifter skola uppräknas med motsvarande belopp. Överskottet av inrättningens rörelse uppskattas sålunda till oförändrat belopp av 5 600 kronor.

Anslaget torde i enlighet med det framlagda förslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 24 400 kronor.

[70] 12. *Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	18 500	12 917
1949/50 (statsliggaren s. 779)	75 000	
1950/51 (förslag)	14 700	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för veterinärhögskolan* (skr. ²⁶/s 1949) hemställer, att anslaget för nästkommande budgetår skall uppföras med 14 650 kronor enligt följande fördelning:

1. Golvbeläggning å vind	4 140
2. Nya vattenhoar i stallet	880
3. Stänkplattor vid diskbänkar och tvättställ	830
4. Ny golvbeläggning i klinikens stall och förrum	8 800
	14 650

M o t i v. 1—3. De under dessa punkter angivna posterna ha upptagits efter förslag av byggnadsstyrelsen. Detta ämbetsverk har vid besiktning funnit det vara angeläget, att ifrågavarande reparationsarbeten bliva utförda, bland annat med hänsyn till den förefintliga risken för brand- och vattenskador.

4. Stallet och förrummet äro nu belagda med cementgolv. Denna beläggning är, bland annat till följd av att sprickor uppkommit däri, farlig ur smittospridningssynpunkt. För att eliminera risken bör golvet omläggas och förses med klinker.

Departementschefen.

De reparationsarbeten å tillhopa 5 850 kronor, som byggnadsstyrelsen ansett påkallade, torde böra utföras. Likaså finner jag det önskvärt, att den ifrågasatta omläggningen av golvet i stallet och förrummet skall komma till stånd. Högskolestyrelsens kostnadsberäkningar synas böra godtagas. Anslaget bör sålunda uppföras med $(5\,850 + 8\,800 =)$ i runt tal 14 700 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Inredning och utrustning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 14 700 kronor.

[71] **Veterinärinrättningen i Skara: Byggnadsarbeten.** Under denna anslagsrubrik anvisade 1947 års riksdag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 ett reservationsanslag av 61 500 kronor. Anslaget avsågs för att täcka vissa återstående kostnader för den år 1944 beslutade moderniseringen och utbyggnaden av kliniken vid veterinärinrättningen. Genom beslut den 18 juni 1949 har Kungl. Maj:t medgivit, att anslaget må under budgetåret 1949/50 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

Av olika anledningar har byggnadsprogrammet för veterinärinrättningen ännu icke fastställts. Det är därför ovisst huruvida ifrågavarande anslag behöver tagas i anspråk under innevarande budgetår. Anslaget torde emellertid böra stå till förfogande under nästa budgetår. Härtill torde riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å tilläggsstat II för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till *Veterinärinrättningen i Skara: Byggnadsarbeten* må under budgetåret 1950/51 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[72] 13. Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 165 000	1 094 834
1949/50 (statsliggaren s. 779) ..	1 205 000	
1950/51 (förslag)	1 206 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* (skr. 30/ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 51 000 kronor. De föreslagna ändringarna framgå av följande sammanställning.

	Ökning	Minskning
1. Tjänsteförändringar m. m.:		
a. 1 föreståndare i Cp 14 i st. för Cp 12	1 200	
b. 3 avdelningsföreståndare i Ca 33 i st. för Ca 31	3 276	
c. 2 avdelningsföreståndare i Ca 31 i st. för 2 laboratorer i Ca 29	2 712	
d. 1 konsulentföreståndare i Ce 31 i st. för 1 konsulent i Ce 27	2 052	
e. 3 laboratorer i Ca 29 och 2 laboratorer i Ce 29 i st. för 1 laborator i Ca 27 och 4 laboratorer i Ce 27 ..	4 164	
f. 1 laborator i Ce 29 i st. för 1 assistent i Ce 24	3 348	
g. 1 kassör i Ca 19 i st. för Ce 18	396	
h. 1 maskinmästare av klass 2 i Ca 17 i st. för 1 maskinmästare av klass 3 i Ca 14	900	
i. 1 materialförvaltare i Ca 14 i st. för 1 vaktmästare i Ca 11	864	
j. 1 förste expeditionsvakt i Ca 11 i st. för 1 vaktmästare i Ca 10	312	
k. 4 vaktmästare i Ce 11 i st. för Ce 9	1 248	
l. 1 kanslibitråde i Ca 11 i st. för 1 tekniskt biträde i Ca 8	936	
m. 1 kanslibitråde i Ca 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Ca 8	936	
n. 1 biblioteksbiträde i Ca 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Ca 8	936	
o. 2 laboratoriebiträden i Ce 11 i st. för 2 tekniska biträden i Ce 8	1 872	
p. 1 parkskötare i Ca 10 i st. för 1 gårdskar i Ca 9 ..	324	
q. 1 tvättföreståndare i Ce 9 i st. för Ce 8	324	
2. Personalförstärkningar:		
a. 1 laborator i Ce 29	14 808	
b. 1 första laboratoriebiträde i Ce 15	7 392	
c. 1 laboratoriebiträde i Ce 11	6 228	
3. Arvoden till lärare vid stadsveterinärkurs		3 200
	54 228	3 200
	+ 51 028	

Motiv. De av anstaltsstyrelsen föreslagna tjänsteförändringarna och personalförstärkningarna utgöra i huvudsak upprepningar av styrelsens anslagsyrkanden i dessa delar för bl. a. innevarande och nästföregående budgetår. Beträffande motiveringen för förslagen kan i övrigt nämnas följande.

1. a. Anstaltsstyrelsen understryker att den föreslagna förbättringen av föreståndarens löneställning måste anses fullt befogad med hänsyn till anstaltens omfattning och det ansvar som åvilar dess chef.

1. b. De höga krav, som måste ställas på avdelningsföreståndarnas vetenskapliga kompetens och förmåga att leda arbetet, göra det berättigat att befattningarna placeras i nivå med motsvarande befattningar vid skogsforskningsinstitutet, statens institut för folkhälsan och statens farmaceutiska laboratorium. För placering i den föreslagna lönegraden Ca 33 förutsättes att vederbörande vid ett särskilt sakkunnigförfarande visat sig äga sådana vetenskapliga meriter som skulle ha fordrats om fråga varit om professorstjänst.

1. c. Därest den föreslagna uppflyttningen till Ca 33 av anstaltens avdelningsföreståndare kommer till stånd anses de två laboratorerna å de fristående parasitologiska och kemiska laboratorierna böra erhålla motsvarande löneförbättring, så att skillnaden i lönehänseende ej vidgas.

1. d. Konsumenten i svinsjukdomar tjänstgör till gagnet som chef för anstaltens tre konsulenter och är närmast ansvarig för samarbetet och arbetsfördelningen mellan konsulenterna. Han anses böra bli jämfäst med de i föregående punkt omförmälda två laboratorieföreståndarna och bör för den skull befordras till konsulentföreståndare i Ce 31.

1. e. För uppflyttning av fem laboratorsbefattningar från 27 till 29 lönegraden åberopas att samtliga laboratorstjänster vid statens bakteriologiska laboratorium samt vid veterinärhögskolan och övriga högskolor på jordbrukets område äro placerade i 29 lönegraden. Den lägre löneställningen för anstaltens laboratorer medför svårigheter i rekryteringshänseende. För en förbättrad lönegradsplacering talar vidare att laboratorerna till följd av arbetets omfattning och mångskiftande natur fått allt större självständighet i sitt arbete och därför närmast kommit att intaga ställning såsom ställföreträdande avdelningsföreståndare. Två av laboratorstjänsterna böra i samband med löneregleringen placeras å ordinarie stat med hänsyn till att befattningarna äro nödvändiga för anstaltens verksamhet samt till att befattningshavarna under en längre tid varit knutna till anstalten.

1. f. Ändringen avser en assistentbefattning å patologisk-anatomiska avdelningen. Styrelsen understryker vikten av att ytterligare en laboratorsbefattning skall tillföras denna avdelning. Om så sker kunna avdelningens båda arbetsområden, obduktioner och den mikroskopiska diagnostiken, övervakas av var sin kvalificerad arbetskraft.

1. g. Förslaget om kassörstjänstens uppflyttning till Ca 19 motiveras med storleken av anstaltens kassarörelse samt med att kassören handhar en betydande del av upphandlingen. Då ett stadigvarande behov av befattningen föreligger bör tjänsten placeras å ordinarie stat.

1. h. Styrelsen har alltsedan år 1945 framlagt förslag om förbättring av maskinmästarens löneställning. Frågan bör ej längre uppskjutas.

1. i. Den vaktmästare, som handhar anstaltens omfattande centralförråd av glasvaror, kemikalier och annan förbrukningsmateriel, bör få ställning som materialförvaltare. Styrelsen påpekar att en sådan befattning numera inrättats vid statens institut för folkhälsan. Anstaltens förråd, som omfattar utom annat nära ett tusental olika slags förbrukningsartiklar till

ett värde av inemot 100 000 kronor, torde vara större än folkhälsoinstitutets. Det måste därför anses skäligt att anstaltens förrådsman erhåller samma löneförmåner som folkhälsoinstitutets materialförvaltare.

1. j—q. Styrelsen har utförligt motiverat de här föreslagna löneregleringarna. Såsom skäl för desamma har i allmänhet i främsta rummet åberopats, att det arbete, som vederbörande befattningshavare har att utföra, är så kvalificerat, att en lönegradsuppflyttning är motiverad. I vissa fall har även framhållits, att andra befattningshavare med samma arbetsuppgifter redan ha den högre lönegradsplacering, som styrelsen nu föreslagit för de här ifrågavarande tjänstemännen.

2. a. Å kemiska laboratoriet finnas för närvarande två vetenskapliga befattningar, nämligen en laboratoristjänst — vilken enligt styrelsens förslag till tjänsteförändringar bör ombildas till en befattning som avdelningsföreståndare — och en assistenttjänst. Innehavarna av dessa två befattningar kunna ej avverka arbetsbelastningen och utföra den nödvändiga forskningen. Ytterligare en vetenskapligt utbildad arbetskraft såsom laborator i Ce 29 anses fördenskull erforderlig.

2. b—c. Den begärda personalförstärkningen med ett första laboratoriebiträde å kemiska laboratoriet och ett laboratoriebiträde å patologisk-anatomiska avdelningen motiveras med den ökade arbetsbelastningen å dessa avdelningar.

3. Under innevarande budgetår anordnades vid anstalten en särskild kurs för stadsveterinärer. För arvoden till lärare vid kursen upptogs ett belopp av 3 200 kronor i anstaltens avlöningsanslag. Någon sådan kurs är icke avsedd att anordnas under nästa budgetår.

Till följd av rådande svårighet att anskaffa veterinär arbetskraft som assistenter å patologisk-anatomiska avdelningen ha vissa arbetsuppgifter, som tidigare ankommit å assistenter, måst överflyttas å två specialutbildade biträden, förordnade såsom extra tjänstemän i 11 lönegraden. Då biträdena för att erhålla dessa förordnanden måst beviljas tjänstledighet från innehavda pensionsberättigande befattningar i 8 lönegraden, har styrelsen föreslagit att biträdena under förordnandena i fråga skola erhålla ställning såsom extra ordinarie befattningshavare för att därigenom få tillgodoräkna tiden såsom tjänsteår för pension.

Y t t r a n d e. Statskontoret avstyrker de föreslagna löneregleringarna och personalförstärkningarna. Ämbetsverket hänvisar till att dessa frågor prövats vid upprepade tillfällen under de senaste åren utan att statsmakterna ansett sig kunna tillmötesgå önskemålen. De skäl, som anfördes av departementschefen vid anmälan av ifrågavarande spörsmål i fjolårets statsverksproposition, torde alltjämt äga giltighet. De två biträden, som på grund av veterinärbristen fått övertaga en del rutinmässiga arbetsuppgifter och därvid förordnats såsom extra tjänstemän i 11 lönegraden, böra enligt statskontorets förmenande icke tilldelas däremot svarande extra ordinarie anställning. Den företagna anordningen torde nämligen vara av tillfällig natur

och de två biträdena inneha redan pensionsberättigande anställning, som berättigar dem att tillgodoräkna nämnda tjänstgöring för pension.

Departementschefen.

De av anstaltens styrelse i anslagsframställningen för nästa budgetår föreslagna löneförbättringarna och personalförstärkningarna ha så gott som samtliga tidigare prövats av statsmakterna. Jag kan ej heller i år tillstyrka styrelsens önskemål annat än på en enda punkt, nämligen i fråga om de vid anstalten befintliga laboratorerna i 27 lönegraden. Med hänsyn till vad styrelsen anfört och med beaktande av de kompetenskrav som gälla för här ifrågavarande laboratorer förordar jag sålunda att en ordinarie och fyra extra ordinarie laboratorstjänster skola uppflyttas från 27 till 29 lönegraden samt att i samband härmed två av dessa befattningar skola överföras å ordinarie stat. Detta medför en ökning av medelsbehovet med 4 200 kronor. Å andra sidan bör anslaget minskas med 3 200 kronor avsedda för lärararvoden vid en under innevarande budgetår hållen kurs för stadsveterinärer.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget höjas med tillhoppa (4 200 — 3 200 =) 1 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 373 600 (+ 27 700) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 4 400 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 699 400 (— 27 200) kronor;

rörsligt tillägg 128 600 (+ 500) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (373 600 + 4 400 + 699 400 + 128 600 =) 1 206 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat böra å den för anstalten gällande personalförteckningen uppföras ytterligare tre laboratorsbefattningar i Ca 29 och två laboratorsbefattningar i Ce 29, varvid en laboratorsbefattning i Ca 27 och de fyra laboratorsbefattningarna i Ce 27 utgå.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	373 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 400

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	699 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	128 600
Summa kronor 1 206 000;	

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 206 000 kronor.

[73] 14. Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	448 700	503 601
1949/50 (statsliggaren s. 780) ..	542 800	
1950/51 (förslag)	615 500	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* (skr. 30/1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 100 200 kronor. De föreslag-na ändringarna i omkostnadsstaten framgå av följande sammanställning:

	1949/50	Ökning	Minskning
1. Övriga expenser	31 500	8 500	
2. Inköp och underhåll av inventarier och ap- paratur	17 500	7 500	
3. Tillverkning av valpsjukevaccin	—	119 000	
4. Inköp av bakteriologiska preparat	50 000		25 000
5. Inköp och underhåll av djur	110 000		10 000
6. Yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m.	800	200	
		135 200	35 000
		+ 100 200	

Motiv. 1. Under budgetåret 1948/49 uppgingo utgifterna för skrivma-teriel, papper och blanketter m. m. till 12 400 kronor samt för telefon, te-telegram och annonsering till 20 700 kronor eller sammanlagt till 33 100 kro-nor. Medelsbehovet för dessa ändamål uppskattas till samma belopp för näst-kommande budgetår. För biblioteksändamål erfordras 7 000 kronor. Av detta belopp avses hälften för löpande inköp av böcker och tidskrifter samt för inbindningar och andra hälften för anskaffande av vissa handböcker för de vetenskapliga avdelningarna. Till övriga expenser bör sålunda enligt sty-relsens förslag anvisas (33 100 + 7 000 =) i runt tal 40 000 kronor.

2. Ökningen är avsedd att möjliggöra komplettering av den instrumen-tella utrustningen med bl. a. en luftdriven vinkelcentrifug i vakuumkam-mare för vissa virusundersökningar. För inköp av denna centrifug, som kostar 16 100 kronor, erfordras ett anslag av 10 000 kronor. Återstående 6 100 kronor beräknas bli stållädda till förfogande genom statens medicinska

forskningsråd eller genom donation. Övriga kompletteringar av den instrumentella utrustningen beräknas kosta 5 000 kronor. För täckande av de löpande utgifterna under denna post uppskattas medelsbehovet till oförändrat 10 000 kronor.

3. Å tilläggsstat för budgetåret 1948/49 anvisades 7 000 kronor till viss försöksverksamhet för produktion av valpsjukevaccin. Sedan denna försöksverksamhet slutförts bör tillverkningen kunna komma i gång under nästa budgetår. Tillverkningen bör även omfatta framställande av valpsjukevaccin för pälsdjur. Anläggnings- och driftkostnaderna för produktionen i dess helhet beräknas uppgå till sammanlagt 119 000 kronor. Härav belöper 82 000 kronor å anskaffande av djurburar, pälsdjursgård, laboratorieutrustning och apparatur, 27 000 kronor å inköp och underhåll av försöksdjur m. m. samt 10 000 kronor å anskaffande av olika slag av förbrukningsartiklar, kostnader för elektricitet, gas, vatten och kolsyra m. m. Merutgifterna för framställande av pälsdjursvaccin uppskattas till 21 500 kronor, varav 7 000 kronor belöpa å kostnader för anordnande av en särskild pälsdjursgård och 14 500 kronor å anskaffande och underhåll av särskilda försöksdjur för sådan vaccin. Den nya anslagsposten bör få disponeras endast efter särskilt beslut av Kungl. Maj:t.

4. Om den planerade tillverkningen vid anstalten av valpsjukevaccin kommer till stånd torde betydande besparingar kunna göras beträffande inköp av bakteriologiska preparat. Under förutsättning att sådant vaccin ej längre behöver importeras anses det för innevarande budgetår anvisade beloppet för inköp av bakteriologiska preparat för nästföljande budgetår kunna minskas till hälften eller 25 000 kronor.

5. Med hänsyn till medelsåtgången, som för budgetåret 1948/49 uppgick till i runt tal 88 500 kronor, har anslagsanvisningen till inköp och underhåll av djur ansetts böra minskas med 10 000 kronor.

6. Ökningen motiveras med att belastningen å delposten för budgetåret 1948/49 utgjorde 1 066 kronor.

Yttrande. Statskontoret anför i huvudsak följande. Delposten till sjukvård bör, enär anslagsbelastningen för budgetåret 1948/49 uppgick till 7 622 kronor, uppräknas från 6 000 kronor till 7 000 kronor. Till övriga expenser bör medelsanvisningen höjas, dock ej med högre belopp än 7 000 kronor. Medel böra icke nu beräknas för bestridande av kostnader för tillverkning av valpsjukevaccin. Frågan huruvida en sådan tillverkning skall igångsättas bör icke avgöras förrän pågående försök fortskridit så långt, att förutsättningarna härför — såväl de ekonomiska som andra — kunna lättare överblickas. I anslutning till denna uppfattning anser statskontoret delposten till inköp av bakteriologiska preparat böra bibehållas vid oförändrat belopp. Tillräckliga skäl för ökad medelsanvisning till inköp och underhåll av inventarier och apparatur synas icke föreligga. Övriga anslagsyrkanden ha icke givit statskontoret anledning till något uttalande.

Departementschefen.

Delposten övriga expenser torde böra uppräknas med 5 000 kronor. Delposterna inköp och underhåll av inventarier och apparatur samt yttre renhållning m. m. torde med hänsyn till medelsåtgången ävensom till behovet av en viss nyanskaffning av inventarier och apparatur böra uppräknas med 2 500 respektive 200 kronor. För att tillverkningen av valpsjukevaccin vid anstalten skulle kunna igångsättas vid ingången av innevarande budgetår ställdes 7 000 kronor till anstaltens förfogande för viss försöksverksamhet på området. Förberedelserna ha nu fortskridit så långt att anstalten räknar med att börja producera valpsjukevaccin under nästa budgetår. Anläggnings- och driftkostnaderna för vaccintillverkningen, vilken föreslås skola omfatta även framställning av vaccin för pälsdjur, uppskattas till sammanlagt 119 000 kronor för nästa budgetår. Då föregående års riksdag biträdde förslaget att vaccintillverkning skulle igångsättas vid anstalten har jag intet att erinra mot att medel anvisas för ändamålet. Ett belopp av 100 000 kronor torde emellertid böra vara till fyllest. Jag vill i detta sammanhang erinra att det förutsatts att prissättningen å valpsjukevaccinet skall bli sådan, att inkomsterna för de försålda preparaten skola minst täcka framställningskostnaderna. Posten tillverkning av valpsjukevaccin torde böra få disponeras endast efter Kungl. Maj:ts beslut i varje särskilt fall. På grund av den planerade vaccinproduktionen vid anstalten torde till inköp av bakteriologiska preparat behöva anvisas allenast hälften av det för innevarande budgetår anvisade beloppet eller 25 000 kronor. Med hänsyn till medelsförbrukningen torde delposten inköp och underhåll av djur kunna minskas med 10 000 kronor till 100 000 kronor. Övriga poster inklusive sjukvårdsposten torde kunna upptagas med oförändrade belopp.

Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppräknas med sammanlagt (107 700 — 35 000 =) 72 700 kronor och bestämmas till (542 800 + 72 700 =) 615 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 615 500 kronor.

[74] 15. Veterinärstaten: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	2 775 000	2 877 006
1949/50 (statsliggaren s. 781) ..	2 850 000	
1950/51 (förslag)	2 967 000	

Y r k a n d e n. Veterinärstyrelsen (skr. ⁸⁰/. 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 121 600 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Personalförstärkning med 4 distriktsveterinärer i lönegrupp II	31 800
2. Lönebidrag till en extra veterinär i Arjeplog	4 800
3. Vikariatsersättningar	85 000
	121 600.

Motiv. 1—2. Förslaget om inrättande av fyra nya distriktsveterinär-tjänster bygger på en inom medicinalstyrelsen år 1946 uppgjord promemoria angående veterinärorganisationens utbyggande. Enligt denna plan borde fem nya distrikt inrättas under vart och ett av de närmaste fem åren. Hittills ha fjorton nya distrikt tillskapats. Beträffande den närmare motive-ringen för organisationens utbyggande torde få hänvisas till 1949 års stats-verksproposition (IX H. T. s. 82 o. f.). Att veterinärstyrelsen nu föreslår in-rättande av fyra i stället för fem nya distrikt beror på att styrelsen sam-tidigt föreslår att statsbidrag med 4 800 kronor skall lämnas som lönebidrag till en extra veterinär med placering i Arjeplog.

Veterinärstyrelsen åberopar till stöd för sistnämnda förslag en av styrelsen den 19 november 1948 avlåten skrivelse. Ur innehållet i denna skri-velse må här återgivas följande.

Spörsmålet om att förbättra husdjurssjukvården inom Arvidsjaurs vete-rinärdistrikt — omfattande Arjeplogs och Arvidsjaurs socknar — så att ve-terinärvården inom Arjeplogs socken förbättrades, blev aktuellt år 1947. Åtskilliga framställningar av bl. a. de kommunala myndigheterna i Arje-plogs och Arvidsjaurs socknar gjordes då i ämnet. Yttranden i frågan av-gavs av bl. a. länsstyrelsen i Västerbottens län som hörde de lokala myndig-heterna och andra av frågan intresserade parter. Den verkställda utredning-en ådagalägger enligt veterinärstyrelsens mening att trängande behov föreligger av att åstadkomma en bättre veterinär hjälpverksamhet inom Arvids-jauris distrikt. De långa avstånden inom distriktet medföra att distriktets ve-terinär ej kan stå djurägarna till tjänst i önskad omfattning vare sig i Arvidsjaurs eller Arjeplogs socknar. Särskilt den senare socknen blir starkt lidande härav. En uppdelning av distriktet synes därför behöva ske så att de båda socknarna bilda var sitt distrikt. Styrelsen är emellertid ej beredd att för närvarande föreslå denna uppdelning. Enligt styrelsens mening bör ifrågavarande spörsmål tills vidare lösas så att en extra veterinär förordnas med placering i Arjeplogs kyrkstad. Denne veterinär, som bör äga rätt till tjänstårsberäkning lika med civila veterinärer i statens tjänst, skall tjänst-göra vid husdjurssjukvården i Arjeplogs socken och angränsande delar av Sorsele socken. Det är angeläget att veterinärtjänsten ej uteslutande blir en passagetjänst utan socknen bör beredas tillgång till en där under åt-skilliga år framåt bosatt veterinär. Den årsinkomst, denne skulle kunna på-räkna, bör därför ej uppgå till mindre än 12 000 å 13 000 kronor. Ifrågava-rande extra veterinär kan av Arjeplogs sockenallmänning påräkna en kon-tant lön av 6 000 kronor för år. Praktikinkomsten för honom bör beräknas till högst 2 400 kronor årligen. För att veterinärens årsinkomst skall uppgå till omkring 13 000 kronor bör således staten träda emellan med lönefyllnad av 4 800 kronor för år. Ett dylikt lönebidrag kommer emellertid enligt ve-terinärstyrelsens mening ej att medföra någon ökad belastning på statskas-san, enär statens utgifter för distriktsveterinärens resor till Arjeplog uppgå till omkring 5 000 kronor högre belopp än om resorna företagas med Arje-plog som utgångspunkt.

3. Förslaget om ändrade grunder för ersättningar åt vikarier å läns- och distriktsveterinärstjänster innebär en upprepning av styrelsens hemställan härom vid anslagsäskandena för innevarande och nästföregående budgetår. Frågan har återupptagits av styrelsen (skr. % 1949) under åberopande av att Kungl. Maj:t genom beslut den 8 oktober 1948 höjt ersättningarna till vikarier för förste provinsialläkare och provinsialläkare. Enligt nu gällande bestämmelser utgår ersättning till vikarie för länsveterinär med 18 kronor under de 30 första dagarna i följd och med 15 kronor därefter. Vikarie för distriktsveterinär erhåller, allt efter de olika veterinärdistrikternas placering i lönegrupper, lägst 12 och högst 18 kronor per dag under de 30 första dagarna samt därefter lägst 9 och högst 15 kronor. Veterinärstyrelsens förslag innebär i huvudsak, att ifrågavarande ersättningar skola höjas till 25 kronor per dag för vikarie för länsveterinär och till högst 20 kronor per dag för vikarie för distriktsveterinär. Sistnämnda ersättning skall dock i mindre givande distrikt eller i svårskött distrikt kunna utgå med högst 30 kronor för dag.

Veterinärstyrelsen har vidare (skr. ²⁰/₇ 1949) framfört förslag om utvidgad rätt till semester under vikariat såsom läns- eller distriktsveterinär i de fall då vikarien ej innehar egen befattning såsom sådan veterinär. Då dylika vikariat kunna vara av lång varaktighet och i en del fall sträckt sig över flera år, synes det enligt styrelsens åsikt oskäligt att längre semester än som föreskrives enligt semesterlagen ej skall kunna beviljas. Styrelsen, som planerar att verkställa en utredning angående de obefordrade veterinärernas ställning över huvud, föreslår såsom en provisorisk lösning av semesterfrågan för ifrågavarande vikarier att de skola få komma i åtnjutande av samma semester som om de varit distriktsveterinärer.

Y t t r a n d e n. Statskontoret avstyrker det ifrågasatta lönebidraget till en extra veterinär i Arjeplog under framhållande att förslaget skulle medföra merutgifter för staten. I förevarande fall synes det uteslutet att, såsom veterinärstyrelsen framhållit, det begärda bidraget till lönefyllnad skall kunna kompenseras genom att veterinärens resekostnader bliva lägre till följd av kortare reslängder. Visserligen blir färdvägen vid sjukbesöken inom Arjeplogs socken kortare men genom tillkomsten av ytterligare en veterinär inom distriktet kommer den sammanlagda reslängden för sjukbesök att öka. Ämbetsverket har vidare uttalat, att de extra veterinärer, som hittills förordnats för att med särskilda verksamhetsområden biträda i djursjukvården inom vissa distrikt, regelmässigt avlönats av vederbörande kommuner. Statskontoret erinrar slutligen om att de flesta hjälpsökande inom Arjeplogs socken äro berättigade till statsbidrag till djursjukvård.

Vad gäller den föreslagna höjningen av ersättningarna till vikarier å läns- och distriktsveterinärstjänster lämnar statskontoret förslaget därom utan erinran.

Veterinärstyrelsens förslag till utvidgad semesterrätt för vissa vikarier avstyrker statskontoret med motivering att spörsmålet i fråga bör lösas samtidigt för läkare och veterinärer.

Statens lönenämnd tillstyrker att vikariernas semesterfråga skall provisoriskt lösas i huvudsaklig överensstämmelse med veterinärstyrelsens förslag.

Departementschefen.

Vid fjolårets riksdag beslöts att utöver de tio nya veterinärdistrikt, som inrättats under de två senaste budgetåren, under innevarande budgetår skulle tillskapas ytterligare fyra distrikt. Veterinärstyrelsen har i sina yrkanden för nästa budgetår föreslagit att utbyggnaden av distriktsorganisationen skall fortsättas och har i sådant syfte hemställt dels att fyra nya distrikt skola inrättas, dels ock att lönebidrag med 4 800 kronor skall lämnas till en extra veterinär inom Arvidsjauras distrikt. Det kan dock enligt min mening ej vara lämpligt att både utbygga organisationen med nya distrikt och anvisa statsbidrag till lönefyllnad för en extra veterinär med eget verksamhetsområde, i synnerhet som dylika extra veterinärer hittills torde helt ha avlönats av kommunala medel. Jag kan därför icke tillstyrka sistnämnda förslag. Där- emot förordar jag att under nästa budgetår fyra nya distrikt skola tillskapas. Det torde därigenom bliva möjligt att på ett tillfredsställande sätt sörja för veterinärvården inom de delar av Arvidsjauras distrikt som äro särskilt missgynnade. Med hänsyn till att ersättningarna till vikarier för förste provin- sialläkare och provinsialläkare ha höjts torde det vara befogat att även höja motsvarande ersättning för vissa veterinära vikarier. Jag tillstyrker sålunda veterinärstyrelsens förslag att vikariatsersättning från och med nästa bud- getår skall utgå till vikarie för länsveterinär med 25 kronor för dag samt till vikarie för distriktsveterinär med högst 20 kronor för dag. Beträffande mind- re inkomstbringande eller svårskötta distrikt bör dock sistnämnda ersätt- ning kunna efter veterinärstyrelsens bestämmande höjas till högst 30 kro- nor för dag. Veterinärstyrelsens förslag att vikarier, som uppehålla länsve- terinärs- eller distriktsveterinärsbefattningar, skola kunna tillerkännas läng- re semester än enligt semesterlagens bestämmelser kan jag ej biträda. Ifråga- varande spörsmål bör enligt min mening prövas i samband med den utred- ning om de obefordrade veterinärernas ställning över huvud, som veterinär- styrelsen ämnar verkställa. Mitt förslag om inrättande av fyra nya distrikts- veterinärstjänster föranleder en ökning av anslaget med i runt tal 32 000 kronor. Då förslaget om höjda vikariatsersättningar beräknas medföra ett ökat medelsbehov av 85 000 kronor, bör alltså anslaget uppräknas med till- hopa 117 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 2 394 500 (+ 28 600) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 34 600 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 255 000 (+ 85 000) kronor;

rörligt tillägg 282 900 (+ 3 400) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (2 394 500 + 34 600 + 255 000 + 282 900 =) 2 967 000 kronor.

Vid bifall till dessa förslag skulle å den för veterinärstaten gällande personalförteckningen antalet distriktsveterinärer höjas från 271 till 275.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för veterinärstaten uppföra ytterligare fyra distriktsveterinärstjänster;

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 394 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	34 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	255 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	282 900

Summa kronor 2 967 000;

c) till Veterinärstaten: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 967 000 kronor.

[75] 16. Veterinärstaten: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	52 000	63 484
1949/50 (statsliggaren s. 785) ..	65 000	
1950/51 (förslag)	84 700	

Yrkanden. Veterinärstyrelsen (skr. ³⁰/₁₀₀ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas till 78 500 kronor. Ökningen avser följande poster.

1. Reseersättningar	9 000
2. Kurs för länsveterinärer och länsveterinärsaspiranter	4 450
	13 450

Motiv. 1. Av det för innevarande budgetår till reseersättningar anvisade beloppet, 61 000 kronor, avse 36 000 kronor utgifter för av länsveterinärer företagna hygieniska inspektioner och 25 000 kronor reseersättningar åt vikarier samt flyttningersättningar. För motsvarande ändamål beräknas för nästkommande budgetår 37 000 kronor respektive 24 000 kronor bli erforderliga. Beräkningen av det för hygieniska inspektioner erforderliga beloppet är gjord under förutsättning att de inskränkningar i fråga om dessa inspektioner, som rätt sedan år 1940 i enlighet med Kungl. Maj:ts föreskrifter därom, skola upphävas från och med nästkommande budgetår.

Den under posten redovisade ökningen, 9 000 kronor, avser resekostnads- och traktamentsersättningar samt tjänstgöringstraktamenten vid en under år 1950 planerad kurs för länsveterinärer och länsveterinärsaspiranter. Kursen avses skola utformas i huvudsaklig överensstämmelse med en år 1945 anordnad utbildningskurs. Från denna kurs återstå endast fem länsveterinärsaspiranter som kunna komma i fråga till länsveterinärsbefattning. Tre dylika befattningar väntas bli vakanta inom de närmaste två åren.

2. Övriga utgifter för nämnda kurs uppskattas till 4 450 kronor. Härav avses som arvoden till kursledaren, ämneslärare och vaktmästare 300, 3 450 respektive 200 kronor samt för materiel 500 kronor.

Veterinärstyrelsen har i sina yrkanden i fråga om anslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter upprepat den sedan flera år tillbaka gjorda framställningen om anvisande av expensmedel med 500 kronor åt varje länsveterinär. Styrelsen har till stöd för framställningen erinrat att länsveterinärerna närmast äro jämförbara med förste provinsialläkarna och att dessa senare åtnjuta expensmedel. Vidare har styrelsen betonat att länsveterinärernas expeditiönsarbete numera är så betydande, att det måste anses obilligt att de icke få något bidrag till sina expensutgifter för skrivgöromålen. Styrelsen har slutligen framhållit, att den ur decentraliseringssynpunkt funne det önskvärt, att vissa grupper av ärenden skulle överföras från styrelsen till länsveterinärerna, men att styrelsen ansåge sig förhindrad att vidtaga åtgärder härför, så länge några expensmedel icke utginge till dem.

Departementschefen.

Då gällande inskränkningar i fråga om företagande av s. k. hygieniska inspektioner synas böra fortfara torde posten reseersättningar böra minskas med ett belopp av 1 000 kronor. I likhet med veterinärstyrelsen finner jag det önskvärt, att en kurs för länsveterinärer och länsveterinärsaspiranter skall anordnas under nästa budgetår. De av veterinärstyrelsen beräknade kostnaderna för reseersättningar i samband med kursen och utgifter för själva kursen anser jag mig kunna godtaga. Jag föreslår därför, att sammanlagt 13 450 kronor skola anvisas för ändamålet. Veterinärstyrelsens ånyo gjorda framställning om anvisande av expensmedel till länsveterinärerna vill jag ej längre motsätta mig, bland annat med hänsyn till önskvärdheten av att beslutanderätten i vissa grupper av ärenden skall överföras från styrelsen till länsveterinärerna. Det av veterinärstyrelsen begärda beloppet, 500 kronor, torde dock vara onödigt högt. Ett belopp av 300 kronor till varje länsveterinär, eller tillhopa 7 200 kronor, synes mig vara tillfyllest. Kostnaderna härför torde lämpligen böra utgå från veterinärstatens omkostnadsanslag. Anslaget skulle sålunda behöva bestämmas till (65 000 — 1 000 + 13 450 + 7 200 =) i runt tal 84 700 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1950/
51 anvisa ett förslagsanslag av 84 700 kronor.

[76] 17. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	3 400	3 194
1949/50 (statsliggaren s. 786)	3 400	
1950/51 (förslag)	3 400	

Veterinärstyrelsen (skr. ³⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Med biträdande av detta yrkande hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 3 400 kronor.

[77] 18. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 750 000	1 723 896
1949/50 (statsliggaren s. 786) ..	1 625 000	
1950/51 (förslag)	1 580 000	

Y r k a n d e n. *Veterinärstyrelsen* (skr. ³⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall minskas med 45 000 kronor och för nästa budgetår beräknas på sätt framgår av följande tablå.

	Utgifter 1948/49	Beräknat 1949/50	Förslag 1950/51
1. Åtgärder inom tuberkulosfria områden	250 769	250 000	325 000
2. Statlig kontroll med tuberkulin	853 144	700 000	750 000
3. Klinisk tuberkuloskontroll	119 202	170 000	100 000
4. Åtgärder vid juver- och könstuberkulos	4 091	5 000	5 000
5. Utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar	499 400	500 000	400 000
Övriga utgifter	130	—	—
	1 726 736	1 625 000	1 580 000

Uppbördsmedel 2 840
Nettoutgift kronor 1 723 896

M o t i v. 1.—2. Kostnaderna för åtgärder inom de tuberkulosfria områdena och för den statliga tuberkulinkontrollen ha beräknats med hänsyn till att de tuberkulosfria områdena innevarande budgetår utökats med Göteborgs och Bohus län, delar av Älvsborgs län (Dalsland) samt Värmlands län.

3. Minskningen av medelsbehovet beror på att den kliniska tuberkuloskontrollen visar en starkt fortgående nedgång.

4. Medelsbehovet till åtgärder mot tuberkulos i juver och könsorgan, vilka tuberkulosformer visa en tydlig minskning, uppskattas till oförändrat belopp, 5 000 kronor.

5. Efterfrågan på bidrag till utrensning av tuberkulos inom mindre besättningar beräknas nedgå bland annat till följd av att de tuberkulosfria områdena utökats.

Departementschefen.

Veterinärstyrelsens beräkning av medelsbehovet föranleder icke någon erinran från min sida. Anslaget torde alltså för nästa budgetår böra uppföras med 1 580 000 kronor. Detta innebär i förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår en minskning med 45 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 580 000 kronor.

[78] 19. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	88 000	88 000
1949/50 (statsliggaren s. 787) ..	88 000	
1950/51 (förslag)	88 000	

Med biträdande av förslag av *veterinärstyrelsen* (skr. % 1949) hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 88 000 kronor.

[79] 20. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	620 000	729 482
1949/50 (statsliggaren s. 787) ..	620 000	
1950/51 (förslag)	620 000	

Veterinärstyrelsen (skr. % 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp, 620 000 kronor. Styrelsen utgår härvid från att antalet till kastsjukebekämpandet anslutna djur skall genom tillkomsten av nya kastsjukefria områden nedgå från omkring 1 500 000 till cirka 1 400 000 djur i omkring 140 000 besättningar. Till statsbidrag för undersökningar, ut-

förda vid hushållningssällskapens laboratorier, beräknas 322 000 kronor bliva erforderliga.

Av de till bekämpandet anslutna djuren väntas omkring 900 000 djur komma att tillhöra icke friförklarade besättningar. Kostnaderna för statsbidrag till dessa djur uppskattas till 180 000 kronor, beräknade efter ett genomsnittsbidrag av 20 öre.

Åtgärder inom kastsjukeskyddade och kastsjukefria områden torde icke draga några större kostnader, under förutsättning att sjukdomen bibehåller sin kroniska karaktär och spärrbestämmelserna strängt upprätthållas. Inom de kastsjukesmittade områdena synes saneringen kunna beräknas fortgå i ungefär samma takt som hittills. För ifrågavarande ändamål bör enligt styrelsens mening anslagsbehovet uppskattas till 120 000 kronor.

Några inkomster ha icke upptagits för nästa budgetår, enär hushållningssällskapen efter den 1 oktober 1949 anordna bekämpandet i samtliga kvarvarande kastsjukesmittade och kastsjukeskyddade områden.

Departementschefen.

Veterinärstyrelsens anslagsberäkning föranleder ingen erinran från min sida. Jag vill emellertid i detta sammanhang framhålla att det enligt min mening är angeläget att bekämpandet av kastsjukan skall bedrivas så snabbt som förhållandena medgiva. På åtskilliga håll utbetalas redan nu av jordbrukets ekonomiska organisationer särskilda bidrag vid nedslaktning av smittade djur utöver det statliga bidraget för ändamålet. Enligt vad jag inhämtat torde denna frivilliga bidragsverksamhet komma att utvidgas. Hinder bör ej möta att även den statliga bidragsverksamheten utvidgas i den omfattning som motsvarar efterfrågan även om den av veterinärstyrelsen beräknade kostnadsramen härigenom skulle komma att överskridas.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 620 000 kronor.

[80] 21. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot hönstufus.*

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 788)	25 000
1950/51 (förslag)	30 000

Veterinärstyrelsen (skr. ⁸⁰/₁₀₀ 1949) hemställer, att anslaget skall beräknas i anslutning till den uppskattning av det årliga medelsbehovet, som gjordes i propositionen nr 156/1949 angående ändrade grunder för bekämpandet av hönstufus m. m. Enligt dessa beräkningar uppskattades utgifterna till 43 160

kronor och inkomsterna till 16 000 kronor för helt budgetår. Anslaget bör sålunda uppföras med (43 160 — 16 000 =) 27 160 kronor eller med ett avrundat belopp av 30 000 kronor.

Departementschefen.

Förordningen om bekämpande av hönstufus m. m. (nr 437/49) är tillämplig allenast å höns. Erfarenheten har emellertid visat, att fråga kan uppkomma om att bekämpa paratyfoser även hos annat fjäderfä än höns. Det måste anses otillfredsställande om ersättning icke skall kunna utgå i dylika fall. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot, torde därför de i författningen angivna ersättningsbestämmelserna få tillämpas jämväl för annat fjäderfä än höns.

Veterinärstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget har icke givit mig anledning till erinran. Någon höjning av anslaget synes icke vara erforderlig i anledning av den av mig nyss föreslagna utvidgningen av ersättningsbestämmelserna. Anslaget bör sålunda bestämmas till 30 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot hönstufus* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[81] 22. **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring.**

	Anslag
1948/49	100
1949/50 (statsliggaren s. 789)	100
1950/51 (förslag)	100

Från anslaget ha med undantag för budgetåren 1939/40 och 1940/41 inga medel utanordnats efter budgetåret 1929/30.

Veterinärstyrelsen (skr. ³⁰/₈ 1949) framhåller, att det icke är möjligt att förutse, vilka anspråk som kunna komma att ställas på anslaget under nästa budgetår. Styrelsen hemställer därför, att anslaget jämväl för nästa budgetår skall upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor.

I enlighet med veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[82] 23. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	100 000	282 460
1948/49	400 000	740 548
1949/50 (statsliggaren s. 789) ..	300 000	
1950/51 (förslag)	300 000	

Veterinärstyrelsen (skr. ^{oo}%, 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Styrelsen framhåller, att det är vanskligt att beräkna anslagsbehovet. Detta beror nämligen på förekomsten av sådana smittsamma husdjurssjukdomar, vilkas bekämpande kräva nedslaktningsförfarande och andra kostsamma åtgärder.

Jag biträder veterinärstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[83] 24. Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	40 000	33 497
1948/49	40 000	43 669
1949/50 (statsliggaren s. 790) ..	35 000	
1950/51 (förslag)	35 000	

Veterinärstyrelsen (skr. ^{oo}%, 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Med biträdande av detta förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

[84] 25. Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	500 000	788 413
1949/50 (statsliggaren s. 790) ..	500 000	
1950/51 (förslag)	700 000	

Veterinärstyrelsen (skr. ^{oo}%, 1949) hemställer med hänsyn bland annat till medelsförbrukningen under nästföregående budgetår att anslaget skall höjas med 200 000 kronor. Den ökning av antalet bidragsberättigade djurägare som inträder genom de av 1949 års riksdag antagna ändrade bidragsgrunderna beräknas även medföra att medelsåtgången kommer att bli större.

Med biträdande av veterinärstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

G. Lanthushållning i allmänhet.

[85] 1. Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	3 221 700	3 130 870
1949/50 (statsliggaren s. 790) ..	3 168 000	
1950/51 (förslag)	3 300 000	

En översikt över hushållningssällskapens nuvarande personalorganisation har lämnats i 1949 års statsverksproposition (IX H. T. s. 97 f.).

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/₃ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 221 000 kronor (p. 1—5).

Dessutom föreligga framställningar från *lantbruksstyrelsen* (skr. ⁷/₂ 1949) och från *hushållningssällskapens förbund* (skr. ²⁸/₃ 1949) om utredning rörande hemkonsulenternas löneställning. Slutligen hemställer *nämnda förbund* (skr. ¹¹/₁₀ 1949), att Kungl. Maj:t måtte avgiva förslag till 1950 års riksdag rörande definitiv lönereglering för hemkonsulenterna och fiskeritjänstemännen från och med den 1 januari 1950 eller, för den händelse dylikt förslag icke framlägges, beräkna statsbidrag till hushållningssällskapen för år 1950 till täckande av kostnaderna för vissa avlöningsförstärkningar och ålderstillägg till nämnda befattningshavare (p. 5).

Den i skrivelsen den 18 augusti 1949 beräknade anslagsökningen avser följande poster.

	Ökning	Minskning
1. 4 maskinkonsulenter i Ca 26	47 700	
2. 4 jordbruksinstruktörer i Ca 16	28 600	
3. 1 jordbrukskonsulent i Ca 26 under 8 månader i stället för 1 år		3 900
4. Löneklassuppflyttningar	67 500	
5. Avlöningsförstärkningar och ålderstillägg till hemkonsulenter och fiskeritjänstemän	81 100	
	224 900	3 900
	+ 221 000	

6. Vidare har *hushållningssällskapens förbund* i två särskilda framställningar (skr. ¹¹/₁₀ 1949) hemställt om dels statsbidrag till avlönande av extra

eller biträdande konsulenter hos hushållningssällskapen m. m., dels utökning av antalet med statsmedel avlönade instruktörer hos sällskapen m. m. Slutligen har *Gävleborgs läns hushållningssällskap* (skr. ³/₁₀ 1949) hemställt, att ett belopp av 12 000 kronor måtte ställas till sällskapets förfogande för avlönning åt en extra konsulent.

M o t i v. 1. För budgetåret 1949/50 ha medel beräknats under den förutsättningen, att 16 maskinkonsulentbefattningar skulle komma att tillsättas under år 1949. Av dessa 16 befattningar ha hittills 14 besatts med ordinarie eller tillförordnade innehavare. Den under innevarande budgetår vid lantbruks-högskolan planerade kursen för utbildning av maskinkonsulenter väntas få högst fem å sex deltagare. Lantbruksstyrelsen föreslår med hänsyn härtil, att medel för nästa budgetår skola beräknas för avlönande av inalles 20 maskinkonsulenter.

2. Erfarenheten från den hittills förflutna tiden efter omorganisationen har enligt lantbruksstyrelsen visat, att inom flera hushållningssällskap ytterligare instruktörer behövas för att fältarbetet skall kunna bedrivas i önskvärd omfattning. Ett dylikt behov har framför allt framträtt inom Uppsala, Östergötlands, Gotlands och Skaraborgs läns hushållningssällskap. Styrelsen vill därför förordna, att för budgetåret 1950/51 statsbidrag skall beräknas till avlönande av ytterligare en jordbruksinstruktör hos vart och ett av nyssnämnda hushållningssällskap. Då 84 med statsbidrag avlönade jordbruksinstruktörer i fortsättningen torde komma att utgöra minimibehovet av dylika instruktörer, anser styrelsen hinder icke längre möta, att jordbruksinstruktörsbefattningarna uppföras på hushållningssällskapens personalförteckningar. Lantbruksstyrelsen förordar därför att, med tillämpning från och med den 1 januari 1950, 84 jordbruksinstruktörsbefattningar i lönegrad Ca 16 skola uppföras i nu gällande personalförteckningar för hushållningssällskapen. Styrelsen avser att senare framlägga förslag till fördelning av tjänsterna å de olika hushållningssällskapen.

3. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 1 april 1949 medgavs, att under år 1949 övergångsvis finge utgå statsbidrag till avlönande av en jordbrukskonsulent hos Östergötlands läns hushållningssällskap utöver det i hushållningssällskapens personalförteckningar uppförda antalet av 29.

Enligt uppgift från nämnda hushållningssällskap möta svårigheter att avveckla ifrågavarande provisorium förrän den 31 augusti 1950, då innehavaren av den övertaliga jordbrukskonsulentbefattningen avgår med pension. Lantbruksstyrelsen beräknar därför medel för avlönande av denne befattningshavare under tiden den 1 januari—den 31 augusti 1950. Under denna tid skall maskinkonsulentbefattningen hos sällskapet hållas vakant.

4. Utgiftsökningen är av automatisk natur.

5. I samband med hushållningssällskapens omorganisation genomfördes en lönereglering för flertalet av sällskapens befattningshavare. Därvid undantogs bland andra hemkonsulenter (jfr IX H. T. 1948 s. 91). Deras löneställning är, trots att 1948 års riksdag tillerkände dem viss provisorisk löneförbättring, enligt lantbruksstyrelsens mening icke tillfredsställande. Vid

förhandlingar mellan hushållningssällskapens förbund samt hemkonsulenternas fackorganisation Sveriges agronom- och lantbrukslärarförbund har överenskommelse träffats om att hemkonsulent skulle för tiden den 1 oktober 1948—den 31 december 1950, dock längst intill dess definitiv statlig reglering av lönerna för ifrågavarande befattningshavare genomförts, äga av vederbörande hushållningssällskap uppbära provisorisk avlöningsförstärkning med 1 000 kronor för år. Hemkonsulent skulle vidare äga åtnjuta tre ålders-tillägg, ett vart å 400 kronor, efter respektive 3, 6 och 9 års väl vitsordad tjänstgöring. Den lön, som för närvarande utgår till hemkonsulent, uppgår sålunda till ($5\,900 + 960 + 1\,000 =$) 7 860 kronor jämte ålderstillägg enligt nyssnämnda grunder.

De med statsbidrag avlönade 33 fiskeritjänstemännen, vilka likaledes undantagits vid förutnämnda lönereglering, åtnjuta enligt en mellan hushållningssällskapens förbund, å ena, samt Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund och Föreningen Sveriges länsfiskeritjänstemän, å andra sidan, träffad överenskommelse samma provisoriska avlöningsförbättring som hemkonsulenterna. I anledning härav utgår lön till fiskeritjänsteman för närvarande med ($5\,500 + 960 + 1\,000 =$) 7 460 kronor jämte ålderstillägg enligt tidigare angivna grunder.

Lantbruksstyrelsen föreslår att statsbidrag till hemkonsulenternas och fiskeritjänstemännens avlönningar för år 1950 skall utgå med belopp, som täcker de enligt förenämnda överenskommelser utgående avlöningsförstärkningarna och ålderstilläggen. Styrelsens förslag överensstämmer med det alternativa yrkande, som hushållningssällskapens förbund framställt i sin skrivelse den 11 oktober 1949.

6. Såsom motivering för framställningen om inrättande av extra eller biträdande konsulentbefattningar anför hushållningssällskapens förbund bland annat följande.

Efter sällskapens omorganisation framstår undervisnings- och upplysningsverksamheten mer än tidigare som en av sällskapens viktigaste arbetsuppgifter. Enligt ett nyligen utfärdat reglemente för statsunderstödd utbildningsverksamhet på lantbrukets område tillkommer det i första hand hushållningssällskap att anordna i reglementet angivna kurser. Detta kommer att medföra en betydande utökning av sällskapens kursverksamhet och behov av extra arbetskraft. Hushållningssällskap synes därför liksom redan nu är fallet beträffande statsunderstödd lantbruksundervisningsanstalt böra beredas möjlighet att härför anställa extra, statsbidragsavlönad arbetskraft. Att hushållningssällskap skulle för ändamålet anlita vid undervisningsanstalt anställd extra lärare, vilket för närvarande i vissa fall skulle vara möjligt, synes av flera skäl, främst ur arbetssynpunkt, mindre lämpligt och praktiskt. Därest de mest arbetstyngda sällskapen kunde få statsbidrag för anställande av extra eller biträdande konsulenter, torde jämväl rekryteringen av ordinarie konsulenttjänster kunna förbättras. Dessa skulle i framtiden kunna besättas med personer, som redan förvärvat närmare kännedom och erfarenhet om sällskapens verksamhet. Det synes böra ankomma på lantbruksstyrelsen att för varje år efter framställning från hushållningssällskap pröva och besluta i vad mån statsbidrag, med hänsyn till kursverksamhetens omfattning inom ifrågavarande sällskap och övriga omständigheter, skall utgå för ändamålet.

Ifrågavarande statsbidrag bör utgå antingen efter de grunder, som gälla för statsbidrag till avlönande av icke-ordinarie lärare vid lantbruksundervisningsanstalt eller, för manlig befattningshavare, efter de avlöningsföreskrifter, som tillämpas för hos lantbruksnämnd anställd assistent.

Hushållningssällskapet i Gävleborgs län har motiverat sin framställning med att sällskapet arrenderat ett jordbruk, Kungsgårdens herrgård. Detta har avsetts skola bliva en demonstrations- och undervisningsgård, dit sällskapets kursverksamhet skulle förläggas. Den konsulent, till vars avlönande statsbidrag begärts, skulle tjänstgöra såsom lärare vid och föreståndare för demonstrationsgården.

Lantbruksstyrelsen tillstyrker, att sällskapet skall få statsbidrag till avlönande av ifrågavarande konsulent.

Beträffande frågan om utökning av antalet instruktörer hos sällskapen anför *hushållningssällskapens förbund* bland annat.

Med hänsyn till omfattningen av de arbetsuppgifter som åvila jordbruksinstruktörerna är förbundet av den bestämda uppfattningen, att det av lantbruksstyrelsen föreslagna antalet jordbruksinstruktörer, 84 stycken, måste betraktas som ett minimum. Sällskapen ha emellertid även behov av andra slags instruktörer. Ett flertal sällskap ha därför, i den mån ekonomiska möjligheter förelegat, för skilda arbetsuppgifter anställt ytterligare instruktörer. Förbundet erinrar om att utredningen rörande ladugårdskontroll m. m. i betänkande den 9 november 1948 angående mjölkboskapskontroll (SOU 1948: 52) framlagt förslag rörande sagda kontroll och i samband därmed jämväl föreslagit statsbidrag till anställande av särskilda *husdjursinstruktörer* hos hushållningssällskapen i stället för nuvarande överkontrollassistenter. I åtskilliga av de remissutlåtanden som avgåvos över förenämnda betänkande riktades emellertid erinringar mot däri framförda förslag. Departementschefen anförde i prop. 89/1949, att dessa erinringar vore av sådan art, att betänkandet torde böra överarbetas, innan därpå grundade förslag förelades riksdagen. Därmed ställdes jämväl frågan om statsbidragsavlönade husdjursinstruktörer på framtiden. Med hänsyn till att tanken på anställande av husdjursinstruktörer vunnit allmän anslutning och erfarenheten talar för behovet av dylika instruktörer bör enligt förbundets mening spørgsmålet om statsbidragsavlönade husdjursinstruktörer underställas nästa års riksdag oberoende av mjölkboskapskontrollfrågans lösning. Statsbidrag till avlönande av 58 husdjursinstruktörer, eller samma antal som förordats av utredningen rörande ladugårdskontroll m. m., bör utgå från den 1 juli 1950.

Fjäderfäskötseln har på många håll, främst inom län med stort antal små bruksdelar, stor betydelse. På detta område föreligger behov av ökad upplysningsverksamhet. Med hänsyn till det stora antal småbrukare, som för sin utkomst i mycket hög grad äro beroende av fjäderfäskötselns resultat, föreslår förbundet att hos de hushållningssällskap, inom vars områden fjäderfäskötseln har större ekonomisk betydelse, skola få anställas särskilda med statsmedel avlönade *fjäderfäinstruktörer*.

Förbundet erinrar vidare om sitt tidigare framförda förslag om medelsanvisning till avlönande av *maskininstruktörer* hos hushållningssällskapen (jfr IX H. T. 1949 s. 100) och framhåller härom, att betydelsen av en intensifierad och utvidgad upplysnings- och rådgivningsverksamhet från hushållningssällskapens sida på jordbruksmekaniseringens område allmänt anses

som en av hushållningssällskapens största och mest betydelsefulla uppgifter. Att denna verksamhet uppskattas jämväl från jordbrukarnas sida framgår bland annat av att de befattningshavare på området, närmast maskinkonsulenter, som för närvarande stå till vissa hushållningssällskaps förfogande, äro synnerligen flitigt anlitade. Erfarenheterna hittills ge därför förbundet i likhet med lantbruksstyrelsen anledning framhålla, att redan tidigare föreliggande behov av maskininstruktörer vid sidan av maskinkonsulenter framträtt allt starkare. Särskilt må framhållas, att den praktiska handledningen vid kurser av skilda slag ställer krav på ytterligare arbetskraft utöver maskinkonsulent. En lösning vore givetvis den av lantbruksstyrelsen antydda att utöka antalet jordbruksinstruktörer. Med hänsyn till de speciella kompetenskrav, som måste ställas på en maskininstruktör, torde dock särskilda dylika befattningshavare vara att föredraga. Därest anställande av maskininstruktörer hos samtliga hushållningssällskap icke för närvarande anses kunna bifallas, anser förbundet i varje fall nödvändigt att provisoriska åtgärder vidtagas för de hushållningssällskap, som icke kunnat anskaffa kompetent maskinkonsulent. I dylika fall skulle det kunna tänkas antingen att statsmedel anvisas för att tillfälligt anställa maskininstruktörer eller att möjlighet beredes att med statsmedel avlöna lämplig arbetskraft, som kan övertaga arbetsuppgifter av den befattningshavare, vilken handhar maskinkonsulentverksamheten.

Med hänsyn till de olikartade förhållandena inom de skilda hushållningssällskapsområdena och det växlande behovet av instruktörer utav varje särskilt slag i samband därmed, anser förbundet det önskvärt, att sällskapen i samband med den föreslagna utökningen av antalet instruktörer skola beredas frihet i valet mellan olika slags instruktörer.

Departementschefen.

Vad först angår frågan om en utvidgning av antalet med statsbidrag avlönade befattningshavare hos hushållningssällskapen vill jag framhålla, att erfarenheterna från den tid, som förflutit efter det 1947 års riksdags beslut rörande omorganisation av sällskapen trädde i kraft, enligt min mening klart ådagalägga, att farhågorna för att sällskapen skulle komma att lida brist på arbetsuppgifter efter inrättandet av lantbruksnämnderna varit helt ogrundade. De förslag, som nu från skilda håll framkommit om inrättande av nya tjänster hos sällskapen, visa även, att sällskapen hysa stort intresse för en intensifiering av verksamheten på de områden, som enligt nyssnämnda riksdagsbeslut anförtratts dem. För min del anser jag det i och för sig önskvärt, att sällskapen skola erhålla de personella och materiella resurser, som erfordras för en sådan intensifiering. Härvid torde en ökning av antalet instruktörer böra sättas i främsta rummet. I nuvarande läge ser jag mig dock förhindrad att tillstyrka inrättande av nya tjänster annat än i ytterst begränsad omfattning. Jag kan sålunda icke förorda, att statsbidrag skall utgå till avlönande av extra eller biträdande konsulenter hos sällskapen. Lantbruksstyrelsens förslag, att medel skola beräknas för avlönande under viss del av år 1950 av en övertalig jordbrukskonsulent hos hushållningssällskapet i Östergötlands län, föranleder dock ej någon erinran från min sida.

Önskemålen om inrättande av nya statsbidragsberättigande instruktörsbefattningar anser jag vidare ej för närvarande böra föranleda annan åtgärd än att ett mindre antal maskininstruktörsbefattningar bör inrättas. Såsom lantbruksstyrelsen framhållit torde man nämligen icke kunna räkna med att mer än omkring 20 maskinkonsulentbefattningar skola bliva besatta under år 1950. För att härutöver tillgodose det mest trängande behovet av handledning i hithörande frågor böra enligt min mening medel upptagas för avlönande av sex maskininstruktörer med belopp motsvarande lön enligt lönegrad Ca 16. Då ifrågavarande maskininstruktörer emellertid icke torde komma att anställas förrän vid budgetårsskiftet, synas medel till deras avlöningar behöva beräknas endast för andra halvåret 1950. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, lantbruksstyrelsen att fastställa kompetenskraven för nämnda maskininstruktörer. Jag förutsätter vidare, att sammanlagda antalet maskinkonsulenter och maskininstruktörer under de närmaste åren skall begränsas till 26.

De nu nämnda maskininstruktörstjänsterna torde tills vidare ej böra uppföras på hushållningssällskapens personalförteckningar. Däremot vill jag ej motsätta mig, att de nu befintliga jordbruksinstruktörsbefattningarna skola uppföras på dessa förteckningar. Erfarenheterna från tiden efter omorganisationen av sällskapen få nämligen anses ha visat, att ett stadigvarande behov av dessa tjänster föreligger. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av lantbruksstyrelsen fördela befattningarna å de olika sällskapen.

Gävleborgs läns hushållningssällskap har i särskild framställning hemställt om statsbidrag med 12 000 kronor för avlönande av en befattningshavare, vilken skulle tjänstgöra såsom föreståndare för och lärare vid en av sällskapet planerad undervisnings- och demonstrationsgård. Jag kan emellertid icke tillstyrka att medel för detta ändamål skola beräknas under förevarande anslag. Däremot vill jag erinra om att enligt de beslut, som vid 1949 års riksdag fattades angående den lägre lantbruksundervisningen m. m., statsbidrag kan utgå ur anslaget till bidrag till hushållningssällskapens kursverksamhet till bestridande av kostnaden för lärare vid av sällskap anordnade kortare kurser. Bidraget utgår, därest läraren är anställd hos sällskapet, med belopp som Kungl. Maj:t bestämmer. Därest den planerade undervisnings- och demonstrationsgården inrättas, torde jag senare för Kungl. Maj:t få anmäla frågan om fastställande i sistnämnda ordning av arvode för ifrågavarande befattningshavare.

Vad angår frågan om utredning rörande hemkonsulenternas löneställning vill jag erinra om att anledningen till att någon definitiv lönereglering för dessa befattningshavare ej genomfördes i samband med hushållningssällskapens omorganisation var, att förslag framlagts om att hemkonsulentverksamheten skulle övertagas av landstingen och att det med hänsyn därtill ej ansågs lämpligt att i dåvarande läge företaga en sådan reglering. I propositionen nr 76/1947 angående hushållningssällskapens omorganisation uttalades även, att chefen för socialdepartementet torde komma

att efter ytterligare beredning ånyo anmäla frågan om tidpunkten för denna förändring och övriga härmed sammanhängande spørsmål. Enligt vad jag nu inhämtat av chefen för socialdepartementet torde denne emellertid tills vidare icke komma att föreslå överflyttande av ifrågavarande verksamhet till landstingen. Under sådana förhållanden torde denna fråga icke böra föranleda att löneregleringen för hemkonsulenterna längre uppskjutes. Frågan om hemkonsulenternas löneställning bör därför nu utredas.

Däremot kan jag ej biträda förslaget, att av statsmedel nu skall gäldas avlöningsförstärkning till hemkonsulenterna eller fiskeritjänstemännen utöver vad som tillerkänts dem genom 1948 års riksdags beslut. I detta sammanhang vill jag påpeka, att särskilt tillkallade sakkunniga — fiskeriutbildningskommittén — den 17 oktober 1949 avgivit betänkande med förslag till, bland annat, reglering av löneställningen för de hos hushållningssällskapen anställda fiskeritjänstemännen. Jag avser att efter vederbörlig beredning anmäla kommitténs förslag för Kungl. Maj:t i så god tid, att proposition på grundval av desamma kan föreläggas årets riksdag. Då någon löner reglering för dessa befattningshavare icke bör genomföras under kalenderåret 1950 och anslagsäskandena under ifrågavarande punkt avse avlöningar under detta år påverkas desamma alltså ej av nämnda förslag.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle ifrågavarande anslag behöva höjas med sammanlagt 65 200 kronor. Härjämte ökas medelsbehovet med 66 800 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar. Anslaget skulle sålunda för budgetåret 1950/51 behöva uppföras med $(3\,168\,000 + 65\,200 + 66\,800 =) 3\,300\,000$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må i personalförteckningarna för hushållningssällskapen uppföra sammanlagt 80 jordbruksinstruktörer i lönegrad Ca 16;

b) till *Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

[86] 2. Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 792)	3 100 000
1950/51 (förslag)	3 100 000

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp, 3 100 000 kronor.

Vidare har *hushållningssällskapens förbund* (skr. ²¹/₁₀ 1949) i anslutning till sitt förslag om utökning av antalet instruktörer hos hushållningssällskapen (se närmare föregående anslagspunkt) hemställt, att omkostnadsanslaget skall uppräknas för att täcka kostnader för rese- och traktaments-

ersättningar åt de begärda nya befattningshavarna. Förbundet har uppskattat dessa kostnader till omkring 5 000 kronor för år och befattningshavare.

Motiv. *Lantbruksstyrelsen* anför bland annat följande.

Erfarenheten från hushållningssällskapens hittillsvarande verksamhet tyder på att omkostnadsanslaget redan nu är i knappaste laget. För nästa budgetår tillkomma dessutom ökade rese- och traktamentsersättningar, därest den av styrelsen förordade utökningen av sällskapens personal bifalles.

Det sammanlagda medlemsantalet i hushållningssällskapen utgjorde vid utgången av år 1947 i runt tal 149 000. Vid sistförflutna årsskifte hade antalet nedgått till omkring 134 000. Minskningen synes vara en följd av det förändrade uppbördssättet för medlemsavgifterna. Under sådana förhållanden komma uppenbarligen de förväntningar, som tidigare hysts angående de höjda medlemsavgifternas betydelse för stärkande av sällskapens ekonomi, icke att kunna infrias. Enbart den minskning i medlemsantalet, som inträtt under år 1948, torde sålunda kunna beräknas representera ett inkomstbortfall för hushållningssällskapen av tillhoppa omkring 60 000 kronor.

Därest den genom omorganisationen avsedda utvidgningen av sällskapens verksamhet på driftsrationaliseringens område skall komma till stånd, är det ofrånkomligt, att sällskapen äga nödiga ekonomiska resurser för att kunna bedriva ett energiskt och målmedvetet arbete på ifrågavarande område. En uppräknig av omkostnadsanslaget skulle därför vara motiverad. Med hänsyn till det statsfinansiella läget avstår emellertid lantbruksstyrelsen från att framställa yrkande härom.

I detta sammanhang torde jag vidare få anmäla att *Norrbottens läns hushållningssällskap* i skrivelse den 17 februari 1949 hemställt att frågan om ändrade regler för fördelningen av ifrågavarande anslag mellan sällskapen måtte övervägas. Framställningen motiveras med att den del av anslaget som enligt nu gällande fördelningsgrunder tillfaller Norrbottens län ej står i rimligt förhållande till de stora omkostnader som hushållningssällskapet har för reseersättningar till befattningshavarna med hänsyn både till det stora antalet tjänstemän och till resornas längd.

Lantbruksstyrelsen anför i yttrande över hushållningssällskapets framställning bland annat att enligt de nu gällande, automatiskt verkande fördelningsgrunderna någon prövning av de enskilda hushållningssällskapens ekonomiska ställning eller deras behov av medel för verksamhetens upprätthållande icke sker. Ej heller toges hänsyn till antalet befattningshavare i konsulterande uppgifter hos de olika sällskapen eller till variationer i fråga om genomsnittliga kostnaden per resa. Lantbruksstyrelsen har gjort vissa beräkningar rörande andra fördelningsgrunder än de nu gällande. Därvid ha bland annat övervägts olika alternativ med avseende å förhållandet mellan antalet resande befattningshavare hos hushållningssällskapen och sällskapens andel i omkostnadsanslaget. Enligt vad styrelsen därvid funnit är det ej osannolikt, att man på denna väg kan komma fram till en medelsfördelning, som bättre tillgodoser samtliga hushållningssäll-

skaps berättigade intressen än vad nu är fallet. Även om förevarande spörsmål prövats av statsmakterna så sent som år 1947 vill lantbruksstyrelsen därför icke motsätta sig att frågan närmare utredes.

Departementschefen.

Såsom jag anfört under nästföregående punkt är jag icke beredd att tillstyrka förslaget från hushållningssällskapens förbund om personalförstärkningar i vidare mån än att sex maskininstruktörer få anställas i hushållningssällskap, där maskinkonsulenter saknas. Med hänsyn härtill anser jag mig icke heller kunna biträda den av förbundet föreslagna uppräknningen av förevarande anslag. Jag torde i detta sammanhang få erinra om att kostnaderna för penningpris och övriga belöningar vid hästpremieringar, vilka tidigare bestritts gemensamt av hushållningssällskapen och statsverket, från och med den 1 januari 1950 helt överflyttats på statsverket (jfr IX H. T. s. 47, 50). De därigenom uppkommande besparingarna torde kunna användas för att täcka eventuella merkostnader under andra omkostnadsposter. Förevarande anslag bör sålunda i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag uppföras med oförändrat belopp. Vad gäller frågan om grunderna för fördelningen av anslaget mellan hushållningssällskapen vill jag framhålla, att verkningarna av nu gällande bestämmelser icke synas fullt tillfredsställande. Jag finner det därför önskvärt att en särskild utredning med uppgift att söka komma fram till rättvisare fördelningsgrunder skall igångsättas. Denna fråga torde jag senare få anmäla för Kungl. Maj:t. En dylik utredning torde emellertid ej kunna slutföras inom sådan tid att förslag i frågan kunna föreläggas årets riksdag. Nu gällande fördelningsgrunder torde alltså tills vidare fortfarande böra tillämpas.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 3 100 000 kronor.

[87] 3. *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.*

För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Anslaget avser att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som falla antingen inom befrämjandet i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, anvisa medel efter uppkommande behov och eget beprövande.

Ifrågavarande anslag torde även för nästa budgetår böra upptagas med 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[88] 4. Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 793)	376 000
1950/51 (förslag)	450 700

Genom beslut den 18 juli 1947 uppdrog Kungl. Maj:t åt statens livsmedelskommission och lantbruksstyrelsen att gemensamt verkställa utredning rörande de åtgärder, som borde vidtagas för att utvidga underlaget för den jordbruksekonomiska undersökningen och för att ett fullt tillförlitligt räkningsmaterial skulle kunna erhållas, samt rörande det sätt på vilket bearbetningen av materialet borde ske. Livsmedelskommissionen och lantbruksstyrelsen överlämnade den 1 februari 1949 en promemoria, vilken utarbetats av en särskild delegation, samt hemställde att åtgärder för att utvidga bokföringsverksamheten måtte vidtagas i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som förordats i promemorian. Vidare föreslogs i promemorian vissa ändringar beträffande den framtida lokala organisationen av bokföringsverksamheten och den centrala bearbetningen av bokföringsmaterialet. I anledning härav föreslogs i proposition nr 43/1949, att antalet i den jordbruksekonomiska undersökningen deltagande jordbruk skulle utökas. Vidare förordades vissa smärre ändringar av gällande bestämmelser om statsbidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket. Medel till verksamheten, som dithills anvisats under två olika reservationsanslag Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk samt Jordbruksekonomisk undersökning, föreslogs skola anvisas under ett gemensamt anslag. Frågan om den framtida organisationen av ifrågavarande verksamhet upptogs emellertid icke i detta sammanhang. Förslagen i propositionen godkändes av riksdagen (r. skr. 243).

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/₈, 1949) hemställer, att anslaget med hänsyn till den förutsatta utvidgningen av verksamheten skall höjas med 74 700 till 450 700 kronor. I anslutning härtill framhåller lantbruksstyrelsen att, därest en i promemorian föreslagen rådgivande nämnd vid bokföringsinstitutionen skulle komma att inrättas från och med budgetåret 1950/51, medel även böra beräknas för nämndens verksamhet.

M o t i v. Som närmare motivering för den begärda anslagsökningen anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

I anslutning till de riktlinjer, som uppdragits i förenämnda promemoria, bör undersökningen under budgetåret 1950/51 beräknas omfatta 2 750 brukningsdelar, varav 2 500 med 2—30 hektar och 250 med 30—50 hektar. Med utgångspunkt från en jordbruksekonomisk undersökning av nyssnämnda omfattning torde kostnaderna härför kunna uppskattas till sammanlagt 415 650 kronor. Av detta belopp avses 217 500 kronor för bokföringsmaterialets insamling, 140 650 kronor för årsbokslut, 50 000 kronor för statistisk bearbetning och 7 500 kronor för kurser.

Vid beräkningarna utgår lantbruksstyrelsen från att ersättningarna till i undersökningen deltagande jordbrukare och till den lokala ledningen samt för upprättande av årsbokslut skola anvisas enligt samma grunder, som gälla

för innevarande budgetår. Kostnaderna för bokföringsmaterial samt för materialets publicering beräknas på grund av den förutsatta utvidgningen av verksamheten komma att stiga med i runt tal 3 000 respektive 1 000 kronor till 14 500 respektive 5 000 kronor.

Kostnaderna för bokföringsmaterialets statistiska bearbetning upptagas i avvaktan på Kungl. Maj:ts ställningstagande till förslaget om en bokföringsinstitution inom lantbruksstyrelsen med utgångspunkt från det för innevarande budgetår anvisade beloppet. Med hänsyn till det ökade arbete, som torde bli en följd av den förutsatta utvidgningen av verksamheten, synes det bli erforderligt att anställa ytterligare ett biträde. Kostnaderna beräknas därför komma att stiga med 5 000 kronor till 45 000 kronor.

Såvitt nu kan bedömas torde någon reservation av mera betydande omfattning icke kunna förväntas uppstå.

Vad härefter angår kostnaderna för främjande av bokföringsverksamheten i övrigt inom jordbruket räknar lantbruksstyrelsen med att under år 1950 600 jordbruk med en åkerareal av högst 50 hektar komma att vara anslutna till verksamheten. För bidrag till bokföringskostnader och till kostnader för upprättande av räkenskapsutdrag böra med denna utgångspunkt beräknas 15 000 kronor respektive 12 000 kronor eller tillhopa 27 000 kronor. Härutöver torde bidrag till räkenskapsutdrag böra upptagas för ytterligare 400 jordbruk eller med 8 000 kronor. Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1950/51 skulle sålunda uppgå till $(27\,000 + 8\,000 =) 35\,000$ kronor.

Departementschefen.

Lantbruksstyrelsen utgår vid anslagsberäkningen från det förslag om ett utvidgat underlag för den jordbruksekonomiska undersökningen, som styrelsen och statens livsmedelskommission efter särskild utredning gemensamt lagt fram den 1 februari 1949. Detta förslag behandlades i propositionen 43/1949. Jag anförde då, att antalet i undersökningen deltagande jordbruk borde betydligt ökas för att tillräckligt material för upprättande av typjordbrukskalkyler snarast möjligt skulle erhållas. Med hänsyn härtill tillstyrker jag den fortsatta ökning av anslutningen till undersökningen under nästa budgetår, som förslaget innefattar. I nämnda proposition ställdes frågan om den framtida lokala organisationen av bokföringsverksamheten samt om inrättande av en särskild institution för den centrala bearbetningen av bokföringsmaterialet och en därtill ansluten rådgivande nämnd på framtiden. Jag är icke heller för närvarande beredd att upptaga ifrågavarande spørsmål till behandling. Då lantbruksstyrelsens beräkningar av medelsbehovet enligt min mening böra godtagas torde anslaget för nästa budgetår böra bestämmas till 450 700 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 450 700 kronor.

[89] 5. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 200 000	1 145 372
1949/50 (statsliggaren s. 793) ..	1 201 300	
1950/51 (förslag)	1 227 000	

Yrkanden. *Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* (skr. ²³/s 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 73 700 kronor enligt följande fördelning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar:	
a. 2 laboratorieföreståndare i Ca 17 i st. för laboratoriebiträden i Ca 15	1 200
b. 1 laboratoriebiträde i Ca 15 i st. för frökontrollbiträde i Ce 11	1 164
c. 1 kontorist i Ca 13 i st. för kontorsbiträde i Ca 8	1 524
d. 1 frökontrollbiträde i Ce 13 i st. för i Ce 8	1 524
e. 1 expeditiönsbiträde i Ce 13 i st. för i Ce 11	588
2. Personalförstärkningar:	
a. 3 inspektörer i Ce 14	21 276
b. 3 ställföreträdande laboratoriebiträden i Ce 13	20 448
3. Löneklassförändringar	25 976
	73 700

Motiv. De flesta av frökontrollanstaltens yrkanden ha framförts redan i samband med anstaltens anslagsäskanden för tidigare budgetår.

1 a. Ifrågavarande laboratoriebiträden tjänstgöra å renhets- respektive groningsavdelningen. Uppflyttningen motiveras med arten av dessa biträdens kvalificerade göromål samt deras självständiga ställning såsom arbetsledare och föreståndare å respektive laboratorier.

1 b—d. Tjänsterna äro placerade å fältkontrollavdelningen. Laboratoriebiträdet skulle ha samma arbetsuppgifter å denna avdelning som de föreslagna laboratorieföreståndarna å renhets- och groningsavdelningarna. Detta laboratoriebiträde anses dock tills vidare kunna placeras i lönegrad Ca 15. Såsom skäl för uppflyttning till 13 lönegraden av de två biträdena i 8 lönegraden anföres att dessa biträden ha kvalificerade och krävande samt delvis självständiga arbetsuppgifter.

1 e. Den föreslagna uppflyttningen av expeditiönsbiträdestjänsten för-anledes av svårigheten att behålla lämplig person å denna befattning vid nuvarande låga lönegradsplacering. På denne befattningshavare, vilken handhar anstaltens omfattande kontroll över Allmänna svenska utsädesaktiebolagets försäljning av utsäde, ställas stora krav beträffande ordningssinne, uppfattningsförmåga och vana att umgås med folk.

2 a. Förslaget att inrätta tre inspektörsbefattningar motiveras med önskvärdheten av att genom provtagningar i öppna handeln effektivisera över-

vakningen av efterlevnaden av den föreslagna nya frölagen. Inspektörerna skulle därjämte möjliggöra en noggrann uppsikt över provtagarnas arbete.

2 b. Å envar av anstaltens tre avdelningar anses på grund av arbetets omfattning och antalet anställda i lägre lönegrad en tjänst som ställföreträdande laboratoriebiträde böra inrättas.

3. Ökningen är av automatisk natur.

Yttrande. *Lantbruksstyrelsen* biträder anstaltsstyrelsens förslag om inrättande av nya tjänster och lönegradsuppflyttningar med den jämkningen, att styrelsen anser den föreslagna kontoristtjänsten böra upptagas som kanslibiträdestjänst.

Departementschefen.

Vissa spörsmål, som beröra centrala frökontrollanstaltens organisation, äro för närvarande olösta, även om de tills vidare ställts på framtiden. Frågan om löneställningen för laboratoriebiträden är föremål för fortsatt utredning. Även om en ny frölagstiftning skulle genomföras, torde det icke vara nödvändigt att anställa fröinspektörer redan under nästa budgetår. Med hänsyn bland annat till dessa förhållanden anser jag mig fortfarande icke kunna förorda de förslag angående tjänsteförändringar och personalförstärkningar som anstaltsstyrelsen ånyo framlagt.

På grund av beräknade löneklassförändringar bör anslaget höjas med 25 700 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 181 000 (+ 2 000) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 931 300 (+ 21 000) kronor;

rörligt tillägg 114 700 (+ 2 700) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(181\,000 + 931\,300 + 114\,700 =) 1\,227\,000$ kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	181 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	931 300
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	114 700

Summa kronor 1 227 000;

b) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 227 000 kronor.

[90] 6. *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	312 000	507 040
1949/50 (statsliggaren s. 794)	324 000	
1950/51 (förslag)	330 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* (skr. ²³/₁₀, 1949) hemställer, att omkostnadsanslaget skall höjas med 22 000 kronor till 346 000 kronor. De ändringar, som föreslås i gällande omkostnadsstat, framgå av följande sammanställning.

	1949/50	Ökning
1. Reseersättningar	2 500	16 000
2. Bränsle, lyse och vatten	15 000	3 000
3. Övriga expenser	32 000	3 000
		22 000

M o t i v 1. Uppräkningen sammanhänger huvudsakligen med förslaget att inrätta tre inspektörsbefattningar. För envar av inspektörerna beräknas 5 000 kronor om året i resekostnader. I övrigt motiveras höjningen med att antalet styrelsesammanträden och resor för anstaltens föreståndare beräknas öka på grund av ifrågasatt omorganisation av anstalten. Vidare kan en ytterligare belastning av anslagsposten påräknas genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1949, att reseersättningar till ledamot av originalutsädesnämnden skola utbetalas från denna post.

2. Höjningen betingas av medelsåtgången, som under budgetåret 1948/49 uppgick till 19 900 kronor, samt av att filialen i Alnarp provisoriskt utvidgats med en förhyrd villa.

3. Ökningen av anslagsposten till övriga expenser motiveras dels med höjda priser å instrument och laboratorieutensilier samt å reparationer av dylik materiel, dels ock med stegrad materielförbrukning och högre städningsutgifter på grund av den provisoriska utvidgningen av Alnarpsfilialen.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker anstaltsstyrelsens hemställan.

Departementschefen.

Anstaltsstyrelsens uppräknings av posten reseersättningar, fränsett den för de föreslagna fröinspektörerna beräknade höjningen, samt av posten bränsle, lyse och vatten med 1 000 respektive 3 000 kronor föranleder icke någon erinran från min sida. Däremot anser jag, att anslagsposten övriga expenser

bör höjas endast med 2 000 kronor. Anslaget bör sålunda uppräknas med tillhoppa 6 000 kronor och bestämmas till (324 000 + 6 000 =) 330 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 330 000 kronor.

[91] 7. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter.**

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 795)	5 000
1950/51 (förslag)	5 000

Lantbruksstyrelsen (skr. ²⁸/s 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

[92] 8. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling.**

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 795)	30 000
1950/51 (förslag)	30 000

Lantbruksstyrelsen (skr. ²⁸/s 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[93] 9. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter.**

	Anslag
1948/49	9 000
1949/50 (statsliggaren s. 769)	41 000
1950/51 (förslag)	41 000

Anslaget för innevarande budgetår är avsett att användas för utbetalning av dels ett bidrag å 23 000 kronor till Sveriges utsädesförening för föräd-

lingsarbeten och försök med oljeväxter m. m. och dels ett bidrag å 18 000 kronor till Algot Holmberg & Söner Aktiebolag för förädlingsarbeten med sojaväxter.

Sveriges utsädesförening har i sina anslagsäskanden (skr. ¹⁸/₇ 1949) inräknat bidraget från förevarande anslag i sitt ordinarie årsanslag.

Algot Holmberg & Söner Aktiebolag (skr. ²⁰/₈ och ³/₁₀ 1949) anholder om ett från 18 000 kronor till 25 000 kronor förhöjt statsbidrag till fullföljande under år 1950 av bolagets förädlingsarbeten med sojaväxter. Bolaget framhåller därvid som särskilt skäl för den begärda anslagshöjningen, att Wenner-Grenska samfundet, vilket under år 1948 beviljat bolaget ett bidrag till ifrågavarande förädlingsarbeten med 15 000 kronor, icke längre anser sig kunna lämna dylikt stöd.

Statens livsmedelskommission (skr. ²/₁₀ 1949) anför att, såvitt nu kan bedömas, kommer under nästa budgetår för ifrågavarande ändamål att erfordras statsbidrag till föreningen och bolaget med ungefärligen samma belopp som under innevarande budgetår. Kommissionen har emellertid för avsikt att längre fram under budgetåret avgiva närmare förslag i fråga om medelsanvisningen till nämnda ändamål. I avbidan härpå hemställer kommissionen att anslaget preliminärt skall beräknas till 41 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (remissutlåtande ¹⁵/₁₁ 1949) förordar efter samråd med livsmedelskommissionen ett oförändrat statsbidrag till bolaget å 18 000 kronor.

Departementschefen.

Slutligt förslag angående förevarande anslag synes utan olägenhet kunna framläggas redan nu.

Såsom jag i det följande skall anföra föreligga enligt min mening vissa skäl för att medel till Sveriges utsädesförenings förädlingsarbeten och försök med oljeväxter m. m. skola anvisas under anslaget för Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening. För nästa budgetår torde dessa medel dock liksom hittills böra anvisas under nu ifrågavarande anslag och med oförändrat belopp, 23 000 kronor.

Beträffande framställningarna från Algot Holmberg & Söner Aktiebolag torde jag få erinra om att bidraget till bolaget så sent som 1948 höjdes från 15 000 till 18 000 kronor. Trots de skäl bolaget anfört anser jag mig icke kunna tillstyrka, att berörda bidrag skall höjas ytterligare. Bidraget torde sålunda för nästa budgetår böra utgå med oförändrat belopp, 18 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 41 000 kronor.

[94] 10. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 700 000	1 657 116
1949/50 (statsliggaren s. 796) ..	2 752 000	
1950/51 (förslag; beräknat belopp)	1 665 000	

Ifrågavarande anslag disponeras för stödjande av priset å hamphalm och linhalm i enlighet med av Kungl. Maj:t den 7 mars 1941, den 17 april 1942 och den 21 april 1943 meddelade bestämmelser i ämnet.

Lantbruksstyrelsen (skr. ²²%, 1949) hemställer, att till stödjande av priset å hamphalm och linhalm skall för budgetåret 1950/51 anvisas ett reservationsanslag av 1 665 000 kronor. Härvid har beräknats 1 000 000 kronor för linhalm och 665 000 kronor för hamphalm.

Departementschefen.

I syfte att bereda linodlareföreningarna en bättre ställning i bidragshänseende anvisades för innevarande budgetår statsbidrag till stödjande av priset å linhalm av såväl 1947 som 1948 års skörd. Detta medförde en tillfällig anslagshöjning med 1 052 000 kronor. Genom denna omläggning jämfördes linberedningsverken med hampberedningsföretagen i fråga om den tidpunkt, då statsbidrag kan lyftas. Anslagsäskandena för budgetåret 1950/51 avse linhalm och hamphalm av 1949 års skörd. Då lin- och hampodlingen även under nästa budgetår torde behöva statligt stöd i samma form som hittills, synas å riksstaten för nästa budgetår medel böra äskas till kostnaderna för bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm. Det torde emellertid för närvarande icke vara möjligt att med säkerhet bedöma stödåtgärdernas omfattning. Jag förordar därför, att anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår skall uppföras med endast beräknat belopp. Anslaget bör därvid i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag upptagas med ett till 1 665 000 kronor minskat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm* för budgetåret 1950/51 beräkna ett reservationsanslag av 1 665 000 kronor.

[95] 11. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.

	Anslag
1948/49	487 300
1949/50 (statsliggaren s. 796)	515 300
1950/51 (förslag)	520 000

Yrkanden. Sveriges utsädesförening (skr. ¹⁶/₇ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 57 200 kronor till 572 500 kronor. Vid skrivelsen har bland annat fogats förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1950/51. Anslagsökningen har beräknats på följande sätt.

	Ökning	Minskning
1. Tjänsteförändringar m. m.		
a. Höjt arvode till huvudanstaltens föreståndare	1 000	
b. 2 andre assistenter å oljeväxt- och spånadsväxtavdelningarna i st. för 2 arvodister	13 200	
c. 1 andre assistent å råg- och potatisavdelningen i st. för 1 tredje assistent	1 600	
d. 1 kassör med lön motsvarande Ca 19 i st. för Ca 15	1 100	
2. Kostnader för kromosomavdelningen:		
a. Avlöning till föreståndaren	14 300	
b. Driftkostnader	20 000	
3. 1 andre assistent vid Ultunafilialen	9 600	
4. Anslutning till statens pensionsanstalt av vissa befattningshavare m. m.	8 100	
5. Alderstillägg	1 300	
6. Förädlingsarbeten med lin, hampa och oljeväxter	14 000	
7. Kontrollverksamheten för utsädesbolaget	9 000	
8. Värme, belysning o. renhållning	3 300	
9. Diverse utgifter	3 700	
10. Substation å småländska höglandet	6 000	
11. Ökade inkomster		49 000
	106 200	49 000
	+ 57 200	

Förvaltningsutskotten i Jönköpings läns hushållningssällskap och lands-
ting samt i Kronobergs läns hushållningssällskap (skr. ³⁰/₆, ²/₇ och ²/₇ 1949)
hemställa, att föreningens framställning om medel till en substation å små-
ländska höglandet (p. 10) skall bifallas.

Motiv. 1 a. Arvodet har varit oförändrat alltsedan föreningens ordinarie
tjänster reglerades. Höjningen motiveras med den förändring i det allmänna
löneläget, som därefter skett, och med de representationsplikter, som åvila
föreståndaren.

1 b. och c. Dessa yrkanden ha återkommit i föreningens anslagsäskanden
alltsedan år 1947. De befattningshavare, för vilka tjänsterna begäras, äro
högskoleutbildade och ha tjänstgjort hos föreningen sedan respektive 1935,
1943 och 1945. Beträffande de föreslagna andre assistenttjänsterna fram-
håller föreningen svårigheterna att i framtiden erhålla och behålla lämp-
liga personer, om icke pensionsberättigande tjänster kunna erbjudas. Tredje
assistenttjänsten, som motsvarar tjänst i 21 lönegraden, anser föreningen
med hänsyn till innehavarens kvalifikationer vara för lågt placerad. Den
verkliga kostnadsökning, som föranledes av ombildningen av de två arvodes-

befattningarna, stannar vid 1 200 kronor. Då av de nu utgående arvodena 12 000 kronor bestridas ur föreningens bidrag från anslaget till stödjande av odlingen av vissa kulturväxter, ökar emellertid medelsbehovet under här ifrågavarande anslag med 13 200 kronor.

1 d. Som skäl för höjningen av arvodet till kassören åberopas, att den starka utvecklingen av föreningens verksamhet medfört förändringar beträffande arten och omfattningen av kassörens arbetsuppgifter.

2. Vid kromosomavdelningen bedrivs försök att genom artificiell förhöjning av kromosomtalet i cellkärnan hos åkerbruksväxter och därpå grundad växtförädling öka avkastningen. Verksamheten har alltsedan den började år 1931 finansierats med bidrag från Wallenbergska stiftelsen. Under de senaste fem åren har stiftelsen lämnat ett årligt bidrag av 30 000 kronor, vilket disponerats med omkring 14 000 kronor till lön åt föreståndaren och med omkring 16 000 kronor till driftkostnader. Stiftelsens bidrag upphör emellertid den 30 september 1950. Med hänsyn till de värdefulla resultat, som erhållits genom avdelningens undersökningar, anser föreningen att dessa böra fortsättas med bidrag av statsmedel. På grund av de betydande löneökningar, som inträtt sedan bidraget från stiftelsen bestämdes för senaste femårsperioden, anholder föreningen att driftkostnadsbidraget skall höjas till 20 000 kronor. Därest statsbidrag till avdelningen beviljas från och med nästa budgetårs ingång, får föreningen 7 500 kronor över å sista årsbidraget från stiftelsen. Detta belopp förklaras erforderligt för att förnya försliten utrustning, mikroskop m. m., till vilket ändamål hittills utgående anslag icke räckt.

3. Detta förslag framställdes redan i föreningens anslagsäskanden för budgetåret 1949/50. Föreningen framhöll då nödvändigheten av att filialföreståndaren erhöle en väl kvalificerad assistent för att kunna medhinna undervisningen vid lantbrukshögskolan. Vidare erinrade föreningen i detta sammanhang om att 1946 års högskoleutredning föreslagit inrättande av en dylik tjänst.

4. Utgiftsökningen sammanhänger huvudsakligen med att föreningen föreslår, att de s. k. avdelningsbiträdena m. fl. skola erhålla delaktighet i statens pensionsanstalt. Då en förutsättning härför är att biträdena innehava reglerade befattningar, har föreningen beslutat reglera sammanlagt 57 befattningar. Denna reglering medför en kostnadsökning av 4 100 kronor. Föreningens andel av pensionsavgifterna uppgår till omkring 3 800 kronor. Pensionsavgift för kromosomavdelningens föreståndare upptages med 200 kronor.

5. Uppräkningen under denna punkt är av automatisk natur.

6. Föreningen åtnjuter för innevarande budgetår statsbidrag till ifrågavarande förädlingsarbeten med 23 000 kronor från anslaget till stödjande av odlingen av vissa kulturväxter. Under de tre senaste åren ha kostnaderna betydligt överstigit de anvisade statsbidragen. Föreningen räknar emellertid med att liksom tidigare få medel från andra bidragsgivare. Med hänsyn härtill anser föreningen det möjligt att upprätthålla verksamheten med ett

statsbidrag av 14 000 kronor under förutsättning att föreningen erhåller de begärda andre assistenttjänsterna. Då av statsbidraget 12 000 kronor hittills utgått till assistentarvoden, innebär yrkandet en uppräknings- och belysningskostnader för en ny laboratoriebyggnad.

7. Höjningen motsvaras av ökade inkomster i form av kontrollavgifter från statens centrala frökontrollanstalt.

8. Uppräkningen av ifrågavarande poster betingas av de verkliga utgifterna för motsvarande ändamål under senaste år samt av ökade uppvärmnings- och belysningskostnader för en ny laboratoriebyggnad.

9. Ökningen avser bland annat kostnader för bibliotek, prenumeration, städning och renhållning, vilka beräknats med utgångspunkt från de verkliga utgifterna för ifrågavarande ändamål under de senaste åren. Vidare ha utgifterna för försäkringar ökat på grund av vissa premieförhöjningar samt stegrade brandförsäkringsbelopp.

10. Förslaget om medel för bedrivande av förädlings- och försöksverksamhet å småländska höglandet motiveras liksom i föregående års statförslag med att föreningen hittills icke haft möjligheter till speciella förädlingsarbeten på sydsvenska höglandet. I enlighet med önskemål som framförts av hushållningssällskapen i Jönköpings och Kronobergs län, bör verksamheten planläggas så, att den får något större omfattning än som beräknats vid tidigare tillfällen. Sålunda föreslås att under sommarhalvåret för försökens tillsyn och skötsel skall anställas en agronom med ett arvode av 4 500 kronor. Återstående belopp, 1 500 kronor, upptages för övriga utgifter.

11. De ökade inkomsterna sammanhånga till ett belopp av 40 000 kronor med att föreningen under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande slutit ett nytt avtal med Allmänna svenska utsädesaktiebolaget. Avtalet är avsett att gälla från och med den 1 juli 1950. Enligt avtalet skall grundavgiften utgå med 130 000 kronor mot hittills 90 000 kronor. Återstående ökning 9 000 kronor är föranledd av att avgiften från centrala frökontrollanstalten höjts så att den motsvarar de beräknade utgifterna för kontrollen över utsädesbolagets odling och försäljning av utsädesvaror.

Yttrande. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tillstyrker föreningens anslagsäskanden.

Departementschefen.

Ehuru utsädesföreningen för nästa budgetår begär en anslagshöjning av 57 200 kronor innebära icke dess äskanden, frånsett yrkandet om medel till försöksarbeten å småländska höglandet, någon utvidgning av föreningens verksamhet. Den största anslagsökningen begäres för att kromosomavdelningen skall kunna fortbestå, trots att bidragen från Wallenbergska stiftelsen, vilken hittills under en följd av år bekostat denna verksamhet, upphöra under nästa budgetår. Enär det arbete, som bedrivs å denna avdelning, måste betraktas som ett av de allra viktigaste avsnitten av förädlingsarbetet, vill jag tillstyrka, att medel skola anvisas till avdelningens drift, däri inberäknat lön till en föreståndare. Jag kan dock icke förorda att större belopp skall be-

räknas för detta ändamål än 30 000 kronor, d. v. s. samma belopp som under den senaste femårsperioden erhållits från stiftelsen.

Föreningen har vidare hemställt, att tre nya andre assistenttjänster skola inrättas å oljeväxt- och spånadsväxtavdelningarna samt råg- och potatisavdelningen, den sistnämnda tjänsten i utbyte mot en befattning som tredje assistent. Tjänsterna avses för personer med sådana kvalifikationer och så lång tjänstetid att de, om de varit i statstjänst, med all sannolikhet skulle ha uppnått tjänst i lägst 24 lönegraden. Trots att de skäl, som föreningen anfört till stöd för sin hemställan, enligt min mening äro bärande, anser jag mig i nuvarande läge ej kunna biträda densamma. Under sådana förhållanden synes anledning ej heller föreligga att till här ifrågavarande anslag överföra det statsbidrag, som föreningen under senare år åtnjutit från anslaget till stödjande av odlingen av vissa kulturväxter.

Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t den 21 oktober 1949 bifallit en framställning från föreningen att från och med den 1 oktober 1949 få ansluta 57 befattningar vid huvudanstalten och filialerna till statens pensionsanstalt. Från och med nästa budgetår torde kostnaderna för de föreningen åvilande pensionsavgifterna och för nödvändiga jämkningar i samband med tjänsternas reglering böra bäras av statsverket. Jag förordar, att 8 100 kronor skola anvisas för att täcka de pensionsavgifter, som belöpa å föreningen, och de merkostnader, som föranletts av den för anslutningen till pensionsanstalten nödvändiga regleringen av tjänsterna.

Uppräkningen av beloppen till kontrollföreningsverksamheten för utsädesaktiebolaget, ålderstillägg samt värme, belysning och renhållning med respektive 9 000, 1 300 och 3 300 kronor föranleder icke någon erinran från min sida. Däremot anser jag det tillräckligt, om för diverse utgifter avses ett 2 000 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Framställningarna om höjt arvode till föreståndaren, förbättrad löneställning för kassören samt inrättande av en assistenttjänst vid Ultunafilialen kan jag icke biträda. Ej heller kan jag förorda, att medel anvisas för anordnande av en försöksstation på småländska höglandet.

Föreningens beräkning, att inkomsterna skola öka med 49 000 kronor, synes kunna godtagas.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med $(515\,300 + 30\,000 + 8\,100 + 9\,000 + 1\,300 + 3\,300 + 2\,000 - 49\,000 =) 520\,000 (+ 4\,700)$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 520 000 kronor.

[96] 12. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 798)	60 000
1950/51 (förslag)	60 000

Y r k a n d e. *Sveriges utsädesförening* (skr. ¹⁸/₇ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 15 000 kronor till 75 000 kronor.

M o t i v. Liksom i sitt anslagsäskande för innevarande budgetår framhåller föreningen att det ökade medelsbehovet framför allt är betingat av höjda timlöner till arbetarna vid laboratoriet. Trots att Riksförbundet Lin och Hampa lämnat visst understöd till de odlingstekniska försöken med halm av 1948 års skörd och trots stark rationalisering har verksamheten under budgetåret 1948/49 uppvisat ett underskott å omkring 6 500 kronor.

Y t t r a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* tillstyrker föreningens framställning.

Departementschefen.

Även för budgetåret 1950/51 torde bidrag av statsmedel böra lämnas för ändamålet. Jag är emellertid med hänsyn till det rådande ekonomiska läget icke beredd att tillstyrka någon uppräknig av anslaget. Omfattningen av ifrågavarande verksamhet torde därför även under nästa budgetår böra anpassas efter nuvarande bidragsram av 60 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

[97] 13. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.

	Anslag
1948/49	160 000
1949/50 (statsliggaren s. 798)	175 000
1950/51 (förslag)	175 000

Y r k a n d e. *W. Weibull aktiebolag med Weibullsholms växtförädlingsanstalt* (skr. ²¹/₇ 1949) anhåller om ett med 75 000 kronor till 250 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår.

Dessutom föreligga dels en gemensam skrivelse (¹/₁₀ 1949) av *styrelserna för Sveriges utsädesförening och Allmänna svenska utsädesaktiebolaget* med vissa erinringar beträffande kostnadsberäkningarna för verksamheten vid Weibullsholm under budgetåret 1950/51, dels i anledning härav ytterligare en skrivelse (¹⁷/₁₀ 1949) från *W. Weibull aktiebolag med Weibullsholms växt-*

förädlingsanstalt, dels slutligen ytterligare en gemensam skrivelse (¹⁶/₁₁ 1949) av *förenämnda styrelser*.

Motiv. Såsom motiv för anslagsökningen anför W. Weibull aktiebolag liknande synpunkter som i sin framställning om statsbidrag för innevarande budgetår (jfr IX H. T. 1949 s. 114). Vidare framhålles, att kostnaderna för växtförädlings- och försöksverksamheten under årens lopp kommit att utgöra en allt större post i bolagets räkenskaper. Några gynnsamma tecken beträffande kostnadsutvecklingen ha hittills icke kunnat konstateras. Sålunda är löneutvecklingen fortfarande oroande, och skatterna å bensin, papper, transportmedel m. m. medföra en avsevärd kostnadsstegring. Dessutom har på exportmarknaden inträtt ett starkt prisfall till följd av 1948 års gynnsamma skörd och goda skördeutsikter jämväl för 1949. Sveriges främsta konkurrenter inom utsädesexporten, d. v. s. Danmark och Holland, kunna på grund av lägre priser allvarligt försvåra den svenska spannmåls-exporten. Mot denna bakgrund vädjar bolaget ännu en gång allvarligt, att den ursprungligen utformade principen om statsbidrag motsvarande hälften av växtförädlingskostnaderna skall tillämpas.

Yttrande. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksför-sök* tillstyrker, att till bolaget — med tillämpning av principen om statsbidrag motsvarande 50 procent av växtförädlingskostnaderna — skall anvisas ett anslag av 250 000 kronor.

Departementschefen.

Jag vill erinra om att ifrågakvarande anslag för innevarande budgetår höjts från 160 000 till 175 000 kronor. På grund av den ogynnsamma kostnadsutvecklingen och med hänsyn till betydelsen för växtförädlingen av ifrågakvarande verksamhet vore det i och för sig önskvärt att medelsanvisningen ökades. Emellertid anser jag mig i nuvarande ekonomiska läge icke kunna förorda en ytterligare höjning av anslaget. Anslaget torde fördenskull för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 175 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 175 000 kronor.

[98] 14. Odling av gummiförande växter.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	50 000	50 000
1949/50 (statsliggaren s. 799) ..	45 000	
1950/51 (förslag)	45 000	

Under förevarande anslagsrubrik anvisas medel för bedrivande av odlings- och försöksverksamhet med den gummiförande maskrosväxten *Ta-*

raxacum koksagys (prop nr 113/1947). Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha avsetts 25 000 kronor för vetenskapligt bedriven försöks- och förädlingsverksamhet vid Sveriges utsädesförening och 20 000 kronor för odlingstekniska försök genom statens jordbruksförsöksanstalts försorg.

Sveriges utsädesförening (skr. ¹⁸/7 1949) och *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* (skr. %, 1949) hemställa om oförändrad medelsanvisning för respektive ändamål.

Jag biträder förevarande anslagsäskanden och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Odling av gummiförande växter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

[99] 15. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	188 800	175 892
1949/50 (statsliggaren s. 799) ..	189 300	
1950/51 (förslag)	187 700	

Yrkanden. *Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* (skr. %, 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 47 200 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Tjänsteförändringar m. m.:		
a. 2 förste kemister i Ca 29 i st. för Ca 27	1 908	
b. 1 kassör och registrator i Ca 19 i st. för kansli-skrivare i Ce 15	1 020	
c. 1 vaktmästare och provberedare i Ca 12 i st. för vaktmästare i Ca 11	300	
d. 1 jordpreparator i Ce 11 i st. för Cg 8	936	
e. 1 kartriterska i Ce 11 i st. för Ce 8	636	
f. 9 tekniska biträden, därav 4 i Ce 8 och 5 i Ce 6 i st. för 8 i Cg 8-Cg 2 och 2 arvodister	1 652	
2. Personalförstärkning:		
a. 2 förste assistenter i Ce 24	22 920	
b. 1 förste laboratoriebiträde i Ce 15	7 392	
c. 1 laboratoriebiträde i Ce 13	6 816	
d. 1 laboratoriebiträde i Ce 11	6 228	
3. Löneklassförändringar m. m.	964	
4. Elever och tillfällig arbetskraft		2 000
5. Vikariats- och övertidsersättningar		1 572
	50 772	3 572
	+ 47 200	

Motiv. Anstaltens yrkanden rörande tjänsteförändringar och personalförstärkningar ha — utom vad beträffar befattningen som vaktmästare och provberedare — framförts redan i samband med anslagsäskandena för innevarande budgetår.

1. a. Lönegradsuppflyttningen motiveras med den teoretiska kompetens, praktiska duglighet och mångsidiga erfarenhet, som på grund av den snabba utvecklingen inom den lantbrukskemiska undersökningsverksamheten måste krävas av förste kemisterna. Vidare är en gynnsammare löneställning påkallad med anledning av svårigheterna att i konkurrens med de kemiska industrierna och forskningen i övrigt rekrytera för det lantbrukskemiska kontrollväsendet kvalificerad personal.

1. b. Göromålen för anstaltens kansliskrivare äro till väsentlig del sådana, som vid vissa med anstalten jämförbara men större verk handhavas av kamrerare. I anledning härav måste befattningshavarens nuvarande löneställning anses vara alldeles för låg. Styrelsen finner det vidare uppenbart, att behovet av ifrågavarande befattning är stadigvarande och att befattningen därför bör uppföras å ordinarie stat.

1. c. Anstaltens vaktmästare utför beredningen för analys av samtliga prov utom jordproven. Detta arbete ställer stora krav på noggrannhet och gott omdöme hos ifrågavarande tjänsteman. Enligt styrelsens uppfattning bör vaktmästartjänsten därför ombildas till en provberedarbefattning i lönegrad Ca 12.

1. d. Som skäl för högre lönegradsplacering av jordpreparatorn åberopas arbetets kvalificerade art. Han leder beredningen av de för analys inkommande jordproven samt utför jordartsbedömningar och volymviktsbestämningar. Vidare skall han vid behov kunna vikariera för förutnämnde vaktmästare.

1. e—f. Kartriterskans nuvarande lönegradsplacering anses för låg i förhållande till arbetets art och hennes långvariga anställning vid anstalten. En placering av nio tekniska biträden i lönegraderna Ce 8 respektive Ce 6 skulle göra det möjligt att avveckla anställningsformerna extra tjänstemän och arvodister vid anstalten.

2. a. Styrelsen framhåller, att utökningen av anstaltens personal med två förste assistenter icke utan våda kan uppskjutas ytterligare. Genom personalbristen bliva förste kemisterna år efter år bundna av rent driftsanalytiska arbetsuppgifter och hinna ej ägna sig åt för anstaltens vidare utveckling viktiga göromål såsom prövning av nya analysmetoder och bedrivande av därmed sammanhängande forskning. Vidare finnas för närvarande inga ersättare för förste kemisterna vid semester eller sjukdomsfall.

2. b—d. De föreslagna nya tjänsterna som förste laboratoriebiträde i lönegrad Ce 15 och laboratoriebiträde i lönegrad Ce 13 äro behövliga för att nöjaktigt tillgodose anstaltens behov av skickliga analytiker och av förmän med uppgift att utöva den närmaste ledningen av biträdespersonalen. Vidare erfordras ytterligare ett laboratoriebiträde i lönegrad Ce 11 för att kunna tillmötesgå krav på anstalten att åtaga sig nya kvalificerade analyser.

Y t t r a n d e. *Statens sakrevision*, som har uppdrag att företaga en översyn av kontrollanstaltens organisation och arbetsformer, förklarar att arbetet med översynen icke framskridit så långt att revisionen kan yttra sig över anstaltsstyrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår.

Departementschefen.

I avvaktan på resultatet av den översyn av anstaltens organisation och arbetsformer, varmed statens sakrevision nu är sysselsatt, anser jag mig icke kunna förorda några andra ändringar beträffande tjänsterna vid anstalten än att anstalten bör få placera vissa tekniska biträden i lönegrad Ce 8 och Ce 6. Merkostnaderna härför torde böra beräknas till 1 100 kronor. Vidare ökar medelsbehovet på grund av löneklassförändringar med 900 kronor. Genom att kostnader för elever och tillfällig arbetskraft bortfalla samt genom minskat medelsbehov beträffande vikariats- och övertidsersättningar synes å andra sidan anslaget böra minskas med 2 000 respektive 1 600 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget sänkas med 1 600 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 61 900 (oförändrat) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 800 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 107 000 (— 1 800) kronor;

rörligt tillägg 17 000 (+ 200) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(61\,900 + 1\,800 + 107\,000 + 17\,000 =) 187\,700$ (— 1 600) kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	61 900
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	107 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	17 000

Summa kronor 187 700;

b) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 187 700 kronor.

[100] 16. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	75 500	79 017
1949/50 (statsliggaren s. 800) ..	46 000	
1950/51 (förslag)	46 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* (skr. ²⁰/₈ 1949) bör anslaget uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 46 000 kronor.

[101] 17. Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer.

	Anslag
1948/49	27 000
1949/50 (statsliggaren s. 800)	30 000
1950/51 (förslag)	30 000

Lantbruksstyrelsen (skr. ⁹/₁₀ 1949) hemställer att anslaget — i avvaktan på en inom styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt pågående översyn av taxan för det lantbrukskemiska kontrollväsendet — skall uppföras med oförändrat belopp.

Anslaget torde i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[102] 18. Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	4 000	4 259
1949/50 (statsliggaren s. 801)	4 000	
1950/51 (förslag)	4 000	

Anslaget torde böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

[103] 19. Bidrag till plantskolekontroll.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 801)	15 000
1950/51 (förslag)	15 000

Beträffande de närmare riktlinjerna för kontrollverksamheten hänvisas till prop. nr 141/1945.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från statens plantskole-nämnd har *lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/. 1949) förordat att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till plantskolekontroll* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[104] 20. Bekämpande av växtsjukdomar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	72 500	76 391
1949/50 (statsliggaren s. 801) ..	72 500	
1950/51 (förslag)	72 500	

Styrelsen för statens växtskyddsanstalt (skr. ¹⁰/. 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Jag biträder detta anslagsäskande och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 72 500 kronor.

[105] 21. Bidrag till Sveriges pomologiska förening.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 802)	15 000
1950/51 (förslag)	15 000

Lantbruksstyrelsen har (skr. ¹⁸/. 1949) med tillstyrkan överlämnat en framställning om oförändrat anslag från styrelsen för Sveriges pomologiska förening.

Såsom lantbruksstyrelsen förordat torde anslaget för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges pomologiska förening* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[106] 22. Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 802)	25 000
1950/51 (förslag)	25 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för Föreningen för växtförädling av fruktträd* (skr. 30/7 1949) hemställer, att anslaget till föreningens verksamhet under år 1950 skall höjas med 50 000 kronor till 75 000 kronor.

M o t i v. Såsom motivering till det ökade anslagsbehovet anför föreningen bland annat följande.

Den svenska fruktproduktionen har under de senaste årtiondena undergått en betydelsefull utveckling. För fruktodlingens vidare förkovran och bestånd kommer emellertid sortfrågan att bli en avgörande faktor, då vårt nuvarande sortmaterial av övervägande utländsk härstamning kännetecknas av många brister. Föreningen arbetar sedan 1942 på att framställa förbättrade sorter och erforderliga grundstammar. För denna verksamhet är den nya institutionsbyggnaden vid Balsgård, som med stöd av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse färdigställdes våren 1949, av stor betydelse.

Personalen vid institutionen utgöres för närvarande av en föreståndare, som tillika fungerar som sekreterare och skattemästare, två assistenter, en trädgårdsmästare, en vaktmästare, som tillika tjänstgör som trädgårdsförman, ett kontorsbiträde samt en husföreståndarinna. Med hänsyn till arbetsbelastningen torde det emellertid bli nödvändigt att förstärka personalen med ett skrivbiträde och en laboratorieassistent. För att institutionen skall kunna erhålla och kvarhålla fullt kvalificerade befattningshavare erfordras vidare, att de olika befattningarna avlönas på motsvarande sätt som vid jämförbara institutioner samt att deras pensionsförhållanden regleras.

Föreningen framhåller, att under verksamhetsåret 1948 uppstått ett underskott å institutionens drift med omkring 12 500 kronor. Endast genom att utnyttja ett reservanslag å 50 000 kronor, som Kristianstads läns hushållningssällskap år 1947 ställt till föreningens förfogande, har en nedskärning av arbets- och driftskostnaderna till förfång för arbetseffektiviteten kunnat undvikas. Detta anslag beräknas bli helt förbrukat under år 1949.

Slutligen berör föreningen befattningshavarnas pensionsförhållanden och hemställer i anslutning härtil, att Kungl. Maj:t skall utse representanter i föreningens styrelse och i övrigt vidtaga de åtgärder, som erfordras för att befattningshavarna skola kunna anslutas till statens pensionsanstalt.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att ifrågavarande anslag skall uppföras med ett belopp av 70 000 kronor. I anslutning härtil framhåller lantbruksstyrelsen bland annat följande.

Redan i sina tidigare yttranden angående föreningens anslagsäskanden har lantbruksstyrelsen understrukt nödvändigheten av att ifrågavarande växtförädlingsverksamhet ägnades samma intresse från statsmakternas sida som motsvarande vetenskapliga verksamhet inom det egentliga jordbruket.

Den mycket betydande fruktimporten och den stegrade fruktproduktionen inom landet utgöra enligt styrelsens mening viktiga kriterier på ifrågavarande växtförädlingsanstalts uppgifter och betydelse. Anstaltens betydelse för den framtida ekonomiska produktionen framgår även av det förhållan-

det, att Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, som i främsta rummet har till uppgift att främja verksamhet av allmän betydelse för näringslivet, lämnat miljonbelopp till anstaltens upprättande.

Den ökning av anstaltens anslagsbehov, som under de tre sista åren gjort sig gällande, är en naturlig följd av forskningsverksamhetens expansion. En liknande tendens har delvis gjort sig märkbar även beträffande växtförädlingsanstalterna för lantbruksväxter. Då det här gäller kontroll av 10 000-tals fruktträdsplantor är det givet, att tillgången till såväl vetenskapligt högt kvalificerad personal som kunniga arbetare måste ökas, om ett arbete i normal omfattning skall kunna äga rum. I anledning härav anser styrelsen icke blott att statsbidraget bör ökas väsentligt utan även att vid beräkningen av statsbidraget till ifrågavarande anstalt den för liknande anstalter på andra områden tillämpade löneplaceringen för personalen skall tagas till utgångspunkt.

Departementschefen.

Då anslaget år 1947 höjdes till nuvarande belopp, 25 000 kronor, uttalades, att föreningen borde kunna planlägga sin verksamhet på sådant sätt att någon höjning av statsbidraget ej skulle komma att visa sig erforderlig åtminstone under de närmaste åren. Under den tid, som därefter förflutit, har föreningens verksamhet utvidgats betydligt. Särskilt har detta blivit fallet, sedan föreningen våren 1949 fått taga i bruk en nyuppförd institutionsbyggnad. Med hänsyn till den betydelse, som verksamheten har för den svenska fruktodlingen, finner jag därför skäl tala för en höjning av anslaget. I betraktande av nödvändigheten av att iakttaga återhållsamhet beträffande åtgärder, som medföra en ökning av statsutgifterna, anser jag mig dock ej kunna förorda någon sådan höjning för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

[107] 23. Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 802)	100
1950/51 (förslag)	100

Anslaget har uppförts med 1 000 kronor för ett vart av budgetåren 1934/35—1939/40 samt med 100 kronor för ett vart av budgetåren 1940/41—1949/50. De för budgetåren 1934/35—1948/49 anvisade anslagen ha icke behövt tagas i anspråk. Medel för ändamålet torde emellertid böra ställas till förfogande även under nästa budgetår. Därvid synes liksom för innevarande budgetår under anslaget endast behöva upptagas ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[108] 24. Bidrag till markkartering och grundkalkning.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	300 000	81 448
1949/50 (statsliggaren s. 802) ..	300 000	
1950/51 (förslag)	300 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer om oförändrad anslagsanvisning för nästa budgetår.

Jag biträder styrelsens äskande och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till markkartering och grundkalkning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

[109] 25. Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m.

	Anslag
1948/49	118 100
1949/50 (statsliggaren s. 803)	120 000
1950/51 (förslag)	120 000

Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. (skr. ²³/₇ 1949) anholder, att förevarande anslag för nästa budgetår skall upptagas med 120 000 kronor. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/₈ 1949) tillstyrker framställningen.

Anslaget bör för nästa budgetår upptagas med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 120 000 kronor.

[110] 26. Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till svenska smörprovningarna.

	Anslag
1948/49	14 700
1949/50 (statsliggaren s. 804)	7 400
1950/51 (förslag)	14 700

Styrelsen för Svenska smörprovningarna (skr. ¹¹/₈ 1949) anholder, i avslutning till upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för tiden 1 januari —31 december 1950, om ett statsbidrag å 14 700 kronor. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/₈ 1949) tillstyrker framställningen. *Lantbruksstyrelsen* har därvid erinrat om att det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 7 400 kronor endast beräknats för smörprovningarnas verksamhet under andra halvåret 1949. Anledningen härtill var att smörprovningarnas verksamhetsår från och med 1950 avsetts skola omfatta kalenderår i stället för, som tidigare, budgetår.

Då anslagsberäkningen icke föranleder någon erinran från min sida, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 14 700 kronor.

[111] 27—29. **Statens jordbruksnämnd: Avlöningar och Omkostnader samt Kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet.**

Jag torde få erinra om att jag med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1949 tillkallat utredningsmän för att företaga en översyn av ett av särskilda sakkunniga den 5 februari 1949 avgivet betänkande angående organisationen av statens jordbruksnämnd. Utredningsmännen ha den 20 december 1949 framlagt förslag i ämnet. Enligt detta skall från och med den 1 juli 1950 inrättas en statens jordbruksnämnd. Nämnden skall övertaga arbetet med jordbruksregleringen och de övriga uppgifter av permanent natur, som nu åvila statens livsmedelskommission. Jordbruksnämnden skall vidare ersätta statens linnämnd och statens sockernämnd. De krisuppgifter, som ännu kunna kvarstå vid sagda tidpunkt, skola omhändervhas av en till jordbruksnämnden knuten kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet. Sedan yttranden över nämnda förslag infordrats från olika myndigheter och sammanslutningar, torde beredningen av ärendet kunna slutföras å sådan tid, att frågan kan underställas 1950 års riksdag. Vid sådant förhållande synas förevarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknade belopp. I huvudsaklig överensstämmelse med utredningens beräkningar torde anslagen preliminärt böra upptagas med 1 000 000 kronor för jordbruksnämndens avlöningar, 400 000 kronor för jordbruksnämndens omkostnader samt 800 000 kronor för krisuppgifter.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1950/51 beräkna

dels till Statens jordbruksnämnd: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor;

dels till Statens jordbruksnämnd: Omkostnader ett förslagsanslag av 400 000 kronor;

dels ock till Kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

[112] 30. **Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet.**

För bestridande av vissa kostnader för kristidsnämndernas verksamhet ha medel upptagits från och med budgetåret 1941/42 under elfte huvudtiteln samt från och med budgetåret 1948/49 under tolfte huvudtiteln. För innevarande budgetår har under sistnämnda huvudtitel för berörda ändamål anvisats ett förslagsanslag av 1 600 000 kronor (statsliggaren s. 1087).

Statens livsmedelskommission har i skrivelse den 2 september 1949 behandlat anslagsfrågan och därvid anført bland annat följande.

Det för innevarande budgetår anvisade anslaget, 1 600 000 kronor, har avsetts att täcka kostnaderna för statsbidrag till kristidsnämndernas verksamhet under kalenderåret 1948. Enligt beslut av livsmedelskommissionen ha nämnderna tillerkänts statsbidrag för verksamheten under sistnämnda år med sammanlagt omkring 1 535 000 kronor. Kostnaderna för nämndernas verksamhet under år 1949 torde komma att bli väsentligt mindre än under år 1948, särskilt såvitt avser andra halvåret 1949. På grund härav och enär statsbidrag utgår först då respektive nämnds ifrågavarande kostnader överstiga ett belopp, motsvarande en kommunal utdebitering av 15 öre per skattekrone, torde ett stort antal av de nämnder, som tidigare åtnjutit statsbidrag, icke komma i fråga för erhållande av dylikt bidrag till kostnaderna för innevarande års administrativa verksamhet. Med hänsyn härtill anser kommissionen sig tills vidare böra beräkna anslagsbehovet för nästa budgetår till 900 000 kronor. Sedan kristidsnämndernas ansökningar om statsbidrag för 1949 års verksamhet inkommit, torde kommissionen under april 1950 kunna lämna mera säkra uppgifter för anslagsbehovets beräkning.

Departementschefen.

Då folkhushållningsdepartementet föreslås skola upphöra med utgången av innevarande budgetår torde förevarande anslag för budgetåret 1950/51 böra uppföras under nionde huvudtiteln.

Liksom under föregående år torde redan nu böra framläggas slutligt förslag angående ifrågavarande anslag. Även om beräkningen av anslagsbeloppet därigenom blir osäkrare, torde avvikelserna knappast bli så stora, att några olägenheter kunna förorsakas därav. Med utgångspunkt från livsmedelskommissionens preliminära uppskattning av medelsbehovet föreslår jag, att anslaget skall bestämmas till 900 000 kronor.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

[113] 31. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	155 000 000	132 248 860
1949/50 (statsliggaren s. 804)	103 000 000	
1950/51 (förslag; beräknat belopp)	135 000 000	

Statens livsmedelskommission (skr. %, 1949) föreslår att anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för nästa budgetår tills vidare skall upptagas med ett beräknat belopp av 135 000 000 kronor. Härvid har

kommissionen utgått från de grunder för utbetalande av pristillägg å jordbruksprodukter, som gällde vid tiden för avlåtandet av skrivelsen. Vidare har kommissionen ansett försiktigheten bjuda att icke räkna med att någon reservation å de medel, som tidigare anvisats för ändamålet, skulle kvarstå vid ingången av budgetåret 1950/51. Kommissionen har understrukit att anslaget, därest nyssnämnda tillägg komme att höjas till följd av de förhandlingar mellan regeringen och jordbrukets organisationer, som pågingo vid tiden för avlåtandet av skrivelsen, finge justeras uppåt i motsvarande mån, såvida icke avsikten vore att från och med den 1 september 1950 återgå till de förutvarande grunderna. Slutligen har i skrivelsen anförts att kommissionen avsåge att våren 1950, i samband med avlämnandet av förslag till regleringsåtgärder på jordbrukets område för regleringsåret 1950/51, närmare precisera anslagsyrkandet för ifrågavarande ändamål.

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att Kungl. Maj:t skall föreslå riksdagen att vid beräklandet av behovet av medel till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1950/51 upptaga ett belopp av 900 000 kronor till bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder på jordbrukets område i Norrland och vissa andra delar av riket.

Departementschefen.

Jag har för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga närmare förslag rörande prisreglerande åtgärder på jordbrukets område för budgetåret 1950/51. Härvid torde jämväl lantbruksstyrelsens hemställan böra upptagas till prövning. Med hänsyn till det anförda synes förevarande anslag, med utgångspunkt från de av livsmedelskommissionen meddelade uppgifterna, nu böra uppföras allenast med ett beräknat belopp av 135 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1950/51 beräkna ett reservationsanslag av 135 000 000 kronor.

[114] 32. Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	75 000 000	33 358 225
1949/50 (statsliggaren s. 804)	74 000 000	
1950/51 (förslag)	69 000 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) föreslår med utgångspunkt från medelsåtgången under andra halvåret 1948, att anslaget för budgetåret 1950/51 skall bestämmas till ett med 3 000 000 kronor till 71 000 000 kronor sänkt belopp.

Departementschefen.

Jag torde här först få erinra om att jag jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 2 december 1949 tillkallat sakkunniga för att utreda frågan om behovet av ändringar i bestämmelserna om producent- och kontantbidragen. Denna utredning torde emellertid ej kunna slutföras å sådan tid, att eventuella förslag i ämnet kunna föreläggas 1950 års riksdag. Med anledning härav torde medelsbehovet under ifrågavarande anslag för nästa budgetår böra bedömas med utgångspunkt från nu gällande bidragsgrunder.

Enligt vad jag numera inhämtat från lantbruksstyrelsen ha producent- och kontantbidragen för första halvåret 1949 uppgått till något över 34 000 000 kronor. I betraktande härav torde det kunna antagas, att medelsbehovet för nästa budgetår icke skall överstiga 69 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 69 000 000 kronor.

[115] 33. **Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet.**

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	65 000 000	78 727 823
1949/50 (statsliggaren s. 805)	20 000 000	
1950/51 (förslag; beräknat belopp)	20 000 000	

Statens livsmedelskommission (skr. %, 1949) har med ledning av uppgifter från Svenska spannmålsaktiebolaget preliminärt angivit medelsbehovet för täckande av ifrågavarande kostnader under regleringsåret 1950/51 till 15 000 000 kronor.

Departementschefen.

Med anvisande av medel för ifrågavarande ändamål synes böra anstå till dess slutlig ståndpunkt tagits till frågan om jordbruksregleringen under nästa regleringsår. I avbidan härpå torde anslaget i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra uppföras med beräknat belopp. Med hänsyn till den kostnadsökning, som den partiella devalveringen av den svenska kronan torde komma att medföra, synes det lämpligt att anslaget härvid, ehuru storleken av denna kostnadsökning ännu ej kan beräknas, uppföras med ett högre belopp än det av kommissionen angivna. En uppräknings med 5 000 000 kronor synes lämplig. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet* för budgetåret 1950/51 beräkna ett reservationsanslag av 20 000 000 kronor.

[116] 34. Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet.

	Anslag	Nettoutgift.
1948/49	8 000 000	5 624 035
1949/50 (statsliggaren s. 805)	7 000 000	
1950/51 (förslag; beräknat belopp)	7 000 000	

Statens livsmedelskommission (skr. ²/₁₀ 1949) har ansett sig böra avstå från att föreslå någon medelsanvisning för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår. Kommissionen har därvid åberopat de synpunkter i ämnet, som anförts i kommissionens förslag angående prissättningen å jordbrukets produkter för regleringsåret 1949/50 (jfr prop. 212/1949 s. 55 ff.). Kommissionen framhöll i detta sammanhang, bland annat, att det i 1947 års principbeslut angående riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken förutsatts, att det statliga stödet åt säsongmässig lagring av animaliska produkter skulle avvecklas vid en återgång till normala förhållanden. Det kan därför enligt kommissionens uppfattning ifrågasättas, om statsbidrag till ifrågavarande lagringsverksamhet bör utgå under nästa budgetår. Kommissionen har för avsikt att upptaga överläggningar härom med jordbrukets organisationer. Innan dessa överläggningar slutförts kan kommissionen ej taga slutlig ställning till sagda fråga.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att jag vid behandlingen av frågan om prisreglerande åtgärder på jordbruksområdet under budgetåret 1949/50 (prop. 212/1949) förordade, att förberedelser skulle vidtagas för att avveckla det statliga stödet åt säsongmässig lagring av smör, kött och fläsk så snart förutläggningarna härför förelåge. Vidare uttalade jag, att förhandlingar härom borde upptagas med vederbörande jordbruksorganisationer.

Såsom framgår av livsmedelskommissionens skrivelse är det ännu oklart, när och hur en dylik avveckling kan komma att ske. Med hänsyn härtill torde förevarande anslag i riksstatsförslaget för budgetåret 1950/51 böra upptagas med allenast beräknat belopp. Härvid torde böra uppföras samma belopp som det, vilket beviljats för ändamålet för innevarande budgetår, eller 7 000 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet* för budgetåret 1950/51 beräkna ett förslagsanslag av 7 000 000 kronor.

[117] 35. Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 805).....	53 000
1950/51 (förslag)	53 000

Anslaget, som avses utgöra bidrag till kostnaderna för revisions-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbrukskasserörelsen, må enligt föreskrift den 9 september 1949 utbetalas till Svenska jordbrukskreditkassan först sedan kassan visat sig ha fullgjort den kassan ålagda skyldigheten att erlægga bidrag med 60 000 kronor till bestridande av de kostnader för bank- och fondinspektionen, som belöpa på tillsynen över jordbrukskasserörelsen.

Styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan (skr. ²²/₈ 1949) föreslår, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp 53 000 kronor. Styrelsen framhåller därvid att den kassan åvilande revisions-, instruktions- och organisationsverksamheten under budgetåret 1948/49 dragit en total kostnad av omkring 180 000 kronor, i vilket belopp icke ingår för nämnda budgetår utgående bidrag å 60 000 kronor till bank- och fondinspektionens kostnader för jordbrukskassetillsynen.

Enligt vad chefen för finansdepartementet denna dag i annat sammanhang anført bör bidraget till kostnaderna för jordbrukskassetillsynen för nästa budgetår beräknas till oförändrat belopp av 60 000 kronor. Då jag icke har något att erinra mot anslagsäskandet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 53 000 kronor.

[118] 36. Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	114 000	121 789
1949/50 (statsliggaren s. 805)	105 000	
1950/51 (förslag)	75 000	

Styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan (skr. ²²/₈ 1949) hemställer om ett till 75 000 kronor sänkt anslag.

Med biträdande av detta äskande hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 75 000 kronor.

[119] 37. Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	70 000	52 332
1949/50 (statsliggaren s. 805)....	57 000	
1950/51 (förslag)	52 000	

Lånenämnden för sekundär jordbrukskredit (skr. ³¹/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 52 000 kronor minskat belopp, vilket belopp ungefärligen motsvarar medelsåtgången under budgetåret 1948/49.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att 1949 års riksdag (r. skr. 262) hemställt, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande åtgärder för en avveckling av den verksamhet som bedrivs med anlitande av medel från statens sekundärlånefond för jordbrukare samt att Kungl. Maj:t genom beslut den 16 december 1949 uppdragit åt lantbruksstyrelsen att verkställa utredning i ämnet. Detta utredningsuppdrag torde emellertid ej kunna slutföras så snart, att eventuellt förslag i frågan kan föreläggas 1950 års riksdag. Med anledning härav torde även för nästa budgetår medel böra beräknas för utbetalande av förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från sekundärlånefonden.

Mot lånenämndens anslagsäskande, vilket innebär en minskning av anslaget med 5 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår, har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 52 000 kronor.

[120] 38. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	160 200	154 618
1949/50 (statsliggaren s. 806) ..	166 500	
1950/51 (förslag)	180 500	

Y r k a n d e n. Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter (skr. ²/₇ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 43 100 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Ny provningsavdelning i Norrland:	
a. Arvode till ledamöter i provningsnämnd	1 500
b. 1 överassistent i Ce 29	14 448
c. Arvode till 1 montör	6 500
d. Skrivhjälp	2 500
2. Arvode till 1 assistent vid Ultunaavdelningen	8 400

	Ökning
3. Förbättrad löneställning:	
a. Höjt arvode till 1 assistent vid Alnarpsavdelningen	1 680
b. 1 montör i Ce 14 i st. för arvode å 5 640	612
c. 1 kanslibiträde i Ce 11 i st. för kontorsbiträde i Ce 8	864
4. Löneklassuppflyttningar och reglerad befordringsgång	1 100
5. Vikariats- och övertid ersättningar	1 896
6. Omräkning av icke-ordinarie posten	3 600
	43 100

Motiv. 1. Förslaget om en Norrlandsfilial, vilket framförts upprepade gånger tidigare, har av olika skäl hittills ställts på framtiden. Bland annat har det satts i nära samband med frågan om förläggande till Norrland av en institution för jordbruksforskning. Sedan 1949 års riksdag nu fattat beslut om att en försöksgård skall upprättas vid Röbäcksdalen utanför Umeå och att ett antal institutioner skall förläggas dit, anser styrelsen att fråga om en norrländsk filial till anstalten bör upptagas till avgörande.

Den begärda personalen anses nödvändig för att avdelningen skall bli arbetsduglig. Därest avdelningen skulle bedrivas mera provisoriskt under en kortare tid, skulle dock kunna anstå med anställandet av montören.

2. På grund av den växande omfattningen av anstaltens verksamhet och den ökade betydelsen av praktiska prov med maskinerna anses personalen vid Ultunaavdelningen oundgängligen behöva förstärkas med en jordbruksutbildad, maskinsakkunnig assistent.

3 a. Med hänsyn till de kvalifikationer — agronom- eller lantmästarexamen samt ingående kännedom om lantbruksmaskiner och provningsmetoder — som krävas av innehavaren av arvodesbefattningen som assistent vid Alnarpsavdelningen anser styrelsen, att tjänsten bör ombildas till en förste assistenttjänst. I nuvarande ekonomiska läge avstår styrelsen dock från att begära detta och inskränker sig till att föreslå en höjning av arvodet. Den nuvarande assistenten är lantmästare och har innehaft befattningen i två år. Han har därvid visat sig väl fylla anspråket på ingående kännedom om lantbruksmaskiner.

3 b. Som skäl för lönegradsplaceringen av den arvodesavlönade montören vid Alnarpsavdelningen anföres, att denne ensam har att svara för montörsgöromålen vid avdelningen. Ultunaavdelningen däremot förfogar över tre montörer, av vilka två äro placerade i lönegrad Ce 14. En ombildning av förstnämnda tjänst, vilken är minst lika krävande som sistnämnda två tjänster, är därför starkt motiverad. Den nuvarande montören, som innehaft tjänsten i tre och ett halvt år, har visat sig mycket lämplig för uppgiften.

3 c. Tjänsteförändringen motiveras med att ifrågavarande kontorsbiträde huvudsakligen omhänderhar den direkta ledningen av maskinprovningarnas vidlyftiga distribution av meddelanden samt den därmed förenade uppbörden och ekonomiska redovisningen. Genom uppflyttningen skulle de hittills förekommande täta ombytena å tjänsten kunna undvikas.

5. Højningen av delposten till vikariatsersättningar sammanhänger delvis med de under punkterna 2 och 3 a redovisade förslagen.

6. På grund av förutsebar vakans å en överassistentbefattning har icke-ordinarieposten senaste budgetår begränsats. Tjänsten beräknas emellertid vara besatt under nästa budgetår.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker anstaltsstyrelsens framställning.

Departementschefen.

Jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t har jag den 2 december 1949 tillkallat sakkunniga för att närmare utreda frågan om omfattningen och organisationen av den forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område, som enligt riksdagens våren 1949 fattade principbeslut bör förläggas till Röbbäcksdalen och speciellt taga sikte på det norrländska jordbrukets förhållanden. Även om jag i och för sig anser det önskvärt, att den av styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter föreslagna Norrlandsfilialen skall komma till stånd utan dröjsmål, kan jag icke tillstyrka att man skall föregripa nyssnämnda sakkunnigas arbete genom att redan nu inrätta denna filial. Såväl med hänsyn härtill som i betraktande av det ekonomiska läget ser jag mig alltså förhindrad att förorda styrelsens förslag såvitt rör Norrlandsfilialen.

Vad angår styrelsens anslagsäskanden i övrigt kan jag icke tillstyrka, att personalen vid Ultunaavdelningen skall förstärkas med en ny assistent och att arvudet till assistenten vid Alnarpsavdelningen skall höjas. Med hänsyn till den växande omfattningen av anstaltens verksamhet, vilken medför ökade inkomster i form av provningsavgifter, är jag emellertid beredd förorda att 8 000 kronor skola anvisas för avlönande av extra arbetskraft.

Vidare anser jag det skäligt att montören vid Alnarpsavdelningen skall placeras i lönegrad Ce 14, eller samma lönegrad som två montörer vid Ultunaavdelningen ha. Däremot kan jag icke biträda förslaget om att en kontorsbiträdesbefattning vid Ultunaavdelningen skall ombildas till en kansli-biträdestjänst i lönegrad Ce 11.

Slutligen bör anslaget för beräknade löneklassförändringar, vikariats- och övertidsersättningar samt omräkning av icke-ordinarie posten höjas med sammanlagt 5 400 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslaget höjas med 14 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 7 300 (oförändrat) kronor;

ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. 16 600 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 143 300 (+ 13 000) kronor;

rörlikt tillägg 13 300 (+ 1 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(7\,300 + 16\,600 + 143\,300 + 13\,300 =)$ 180 500 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 300
2. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	16 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	143 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	13 300

Summa kronor 180 500;

b) till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 180 500 kronor.

[121] 39. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	20 700	28 700
1949/50 (statsliggaren s. 807) ..	57 400	
1950/51 (förslag)	46 400	

Yrkanden. Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter (skr. ²⁰/7 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 18 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minusk.
1. Reseersättningar	8 000	
2. Bränsle, lyse och vatten	10 000	
3. Övriga expenser	3 000	
4. Instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel	4 000	
5. Utredningskostnader rörande nybyggnad vid Alnarpsavdelningen	4 000	
6. Inköp av mindre lastbil och traktor	22 000	
7. Inköp av bromsvagn och anordnande av tankanläggning		28 000
8. Provningsavgifter och inkomst genom försäljning av meddelanden		5 000
	51 000	33 000
	+ 18 000	

9. Vidare hemställer anstaltsstyrelsen i förenämnda skrivelse, att ett reservationsanslag av 30 000 kronor skall anvisas för nyanskaffning av maskiner och instrument m. m.
10. Slutligen äskar anstaltsstyrelsen i samma skrivelse meddel för byggnadsarbeten och utrustning för provningsavdelningen i Norrland med 500 000 respektive 65 000 kronor.

Motiv. 1. Ökningen under denna punkt hänför sig helt till den föreslagna Norrlandsavdelningen.

2. Efter maskinprovningarnas inflyttning i nya, större lokaler i Ultuna blir en väsentlig höjning av delposten till bränsle, lyse och vatten nödvändig.

3. Höjningen under denna punkt erfordras med hänsyn till dels den ökade omfattning, som provningsverksamheten fått under senare tid, dels stegrad kostnad för städning i maskinprovningarnas nya byggnad i Ultuna, dels nytillkommande utgifter av expensnatur för Norrlandsavdelningen, dels slutligen inträffade kostnadsstegringar av allmän art.

4. Höjningen betingas helt av Norrlandsavdelningen.

5. Den nuvarande byggnaden för Alnarpsavdelningen togs i bruk redan 1898 och är maskinprovningarnas äldsta. Till följd av avdelningens starka expansion är den numera alldeles för trång. Då ombyggnad eller tillbyggnad på grund av byggnadens belägenhet icke kan utföras och icke heller skulle kunna göra byggnaden godtagbar för provningsarbete, bör en utredning ofördröjligen igångsättas rörande nybyggnad för Alnarpsavdelningen. Utredningskostnaden uppskattas till 4 000 kronor.

6. Liksom i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår framför anstaltsstyrelsen önskemål om anskaffande av en liten paketbil med öppet flak för Ultunaavdelningen och en traktor för Alnarpsavdelningen. Lastbilen behövs för att förflytta provningsingenjörsk- och montörspersonalen till provningsplatserna. Traktorn erfordras för provningar av moderna traktordragna redskap. Kostnaderna för bilen och traktorn uppskattas till 10 000 respektive 12 000 kronor.

7—8. Minskningarna under dessa punkter äro föranledda av att ett engångsanslag faller bort samt av att maskinprovningarnas inkomster under budgetåret 1950/51 beräknas stiga från 55 000 till 60 000 kronor.

9. Ifrågavarande nyanskaffning är avsedd för de nuvarande tre provningsavdelningarna. Anstaltsstyrelsen framhåller härom i huvudsak följande.

De nya provningslokalerna vid Ultuna måste kompletteras med bormaskin, kallsåg, träbearbetningsmaskiner m. m. Vidare är en stor del av maskinprovningarnas instrumentutrustning föråldrad och starkt försliten. Detta beror i huvudsak på att anslagsposten för anskaffande av instrument, övriga inventarier samt förbrukningsmateriel under många år varit alltför snävt tilltagen och därför nära nog helt tagits i anspråk för oundgängligen behövliga förbrukningsvaror, såsom bensin och fotogen, smörjoljor, järn och svetsmaterial. De under senaste tioårsperioden rådande svårigheterna att

över huvud erhålla instrument ha ytterligare bidragit att förvärra läget. Under varthdera budgetåret 1946/47 och 1947/48 ha instrument kunnat anskaffas endast för omkring 400 kronor samt under budgetåret 1948/49 för omkring 1 500 kronor. Här ifrågavarande provningsverksamhet är emellertid starkt beroende av en oklanderlig instrumentutrustning. Erfarenheten under de senare åren har visat att resultaten eljest bliva osäkra och många mätningar omöjliga att utföra. Det torde icke finnas någon annan väg än att med anlitan av ett engångsanslag avhjälpa de mest framträdande bristerna. Av anslaget bör beräknas för maskinell utrustning jämte verktyg 8 000 kronor samt för instrument 20 000 kronor. Då även maskinprovningarnas bibliotek under senare tid måst på grund av knappheten på medel sättas i efterhand, bör lämpligen i nyssnämnda anslag inräknas ett visst belopp, förslagsvis 2 000 kronor, för anskaffande av för maskinprovningarnas verksamhet värdefull speciell facklitteratur.

10. Nybyggnaden för Norrlandsavdelningen avses skola uppföras i närheten av den försöksgård, som skall inrättas i Röbbäcksdalen. Alternativt föreslås att avdelningen för någon kortare tid, lämpligen två eller tre år, skall inrymmas i för ändamålet förhyrda lokaler. Årskostnaden beräknas i så fall uppgå till 5 000 kronor.

Det för utrustningen begärda engångsanslaget å 65 000 kronor avses för anskaffande av maskiner, instrument och möbler m. m. Därest verksamheten vid Norrlandsavdelningen under en kortare tid skulle bedrivas mera provisoriskt, anses beloppet kunna reduceras till 45 000 kronor.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker anstaltsstyrelsens förevarande anslagsäskanden.

Departementschefen.

Såsom jag under nästföregående punkt uttalat är jag icke beredd att nu föreslå inrättande av en provningsavdelning i Norrland. Härigenom bortfalla de anslagskrav som beröra denna avdelning. Vad beträffar anstaltsstyrelsens förslag i övrigt anser jag mig böra tillstyrka, att de under anslagsposten expenser upptagna delposterna bränsle, lyse och vatten samt övriga expenser höjas med 10 000 respektive 2 000 kronor. Med hänsyn till vad anstaltsstyrelsen anfört angående behovet av maskiner och utrustning m. m. för de nuvarande tre provningsavdelningarna förordar jag, att medel skola anvisas till nyanskaffningar. Emellertid bör enligt min mening medelsanvisningen icke ske i form av ett särskilt anslag i riksstaten. Jag föreslår i stället att erforderliga medel skola beräknas under delposten instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel. En höjning av denna post med 10 000 kronor torde vara tillräcklig för att tillgodose det mest trängande behovet. Framställningen om en paketbil och en traktor kan jag icke heller i år tillstyrka. Medel för att bestrida kostnaderna för en eventuell utredning rörande nybyggnad vid Alnarpsfilialen torde böra anvisas i annan ordning. För innevarande budgetår inrymmer anslaget en engångsutgift å 28 000 kronor. Vidare beräknas provningsavgifter och inkomster genom försäljning av meddelanden öka med sammanlagt 5 000 kronor. Anslaget kan i anledning härav minskas med $(28\,000 + 5\,000 - 10\,000 -$

2 000 — 10 000 ==) 11 000 kronor och sålunda bestämmas till (57 400 — 11 000 ==) 46 400 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 46 400 kronor.

[122] 40. Bidrag till jordbrukstekniska institutet.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 808)	250 000
1950/51 (förslag)	250 000

Styrelsen för jordbrukstekniska institutet (skr. ¹¹/₁₆ 1949) hemställer, att för nästa budgetår skall anvisas ett reservationsanslag av 250 000 kronor till bidrag till institutets allmänna verksamhet.

Lantbruksstyrelsen ansluter sig till institutsstyrelsens förevarande anslagsäskande men förordar, att anslaget liksom för innevarande budgetår skall upptagas som obetecknat.

Liksom hittills torde ifrågakvarande statsbidrag böra uppföras under ett obetecknat anslag och anvisas med oförändrat belopp, 250 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 250 000 kronor.

[123] 41. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	3 000 000	4 717 628
1949/50 (statsliggaren s. 808) ..	3 000 000	
1950/51 (förslag)	3 000 000	

Hittills ha sammanlagt 52 000 000 kronor anvisats för detta ändamål. Kungl. Maj:t har den 30 december 1947 uppdragit åt elektrifieringsberedningen att tills vidare med vissa undantag pröva och avgöra ansökningar angående statsbidrag från förevarande anslag.

Elektrifieringsberedningen (skr. ¹¹/₁₆ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas till 5 000 000 kronor. Såsom motivering härför anför elektrifieringsberedningen bland annat följande.

Av det för budgetåret 1947/48 anvisade anslaget — 7 000 000 kronor — äro 2 300 000 kronor spärrade. Anspråken på anslaget, vilka under ett flertal år utgjort i medeltal 7 000 000 kronor per år, ha under budgetåret 1948/49 nedgått till 4 000 000 per år. Nedgången har åtminstone delvis föranletts av skärpta tilldelningsgrunder. Vid slutet av budgetåret 1948/49 funnos ej slut-

behandlade ansökningar motsvarande ett belopp av 2 800 000 kronor. Det för innevarande budgetår anvisade anslaget — 3 000 000 kronor — täcker sålunda i huvudsak endast de vid senaste budgetårsskiftet inneliggande anspråken. För att tillgodose anspråk, som inkomma under innevarande budgetår, stå alltså icke några nämnvärda medel till förfogande, såvida icke det spärrade beloppet å 2 300 000 kronor får disponeras.

Under budgetåren 1942/43—1943/44 beviljades bidrag med drygt 5 000 000 kronor per år. Bidragsverksamheten ökades under budgetåren 1944/45—1946/47 till i medeltal 7 000 000 kronor per år. Under de båda senast förflutna budgetåren, då investeringsbegränsning ägt rum, har verksamheten omfattat cirka 5 000 000 kronor per år.

För budgetåret 1950/51 erfordras — under förutsättning att ansökningar inkomma i oförändrad takt — dels 4 000 000 kronor för att tillgodose nya bidragsanspråk, dels 1 000 000 kronor för att täcka äldre anspråk.

Departementschefen.

Under budgetåret 1948/49 stod ett belopp av 4 000 000 kronor till förfogande för den statsunderstödda elektrifieringsverksamheten. Därav utgjordes 3 000 000 kronor av anslag för sagda budgetår och 1 000 000 kronor av förut spärrade medel, som genom beslut av Kungl. Maj:t ställts till förfogande. Vid behandlingen av frågan om anslag för ändamålet för innevarande budgetår uttalade jag, bland annat, att jag icke kunde förorda någon ökning av medelsanvisningen men att det å andra sidan syntes önskvärt att verksamheten icke skulle behöva inskränkas ytterligare i förhållande till den omfattning den hade under budgetåret 1948/49. Man borde därför enligt min mening räkna med att, såvida läget icke skärptes, av återstående spärrade medel 1 000 000 kronor skulle ställas till förfogande för verksamheten under budgetåret 1949/50.

Genom beslut den 16 december 1949 har Kungl. Maj:t medgivit, att av den hittills odisponerade delen av anslaget för budgetåret 1947/48, 2 300 000 kronor, får tagas i anspråk ett belopp av 1 000 000 kronor. Tillsammans med det för budgetåret 1949/50 beviljade anslaget, 3 000 000 kronor, står alltså för innevarande budgetår till förfogande samma belopp som för budgetåret 1948/49 eller 4 000 000 kronor.

Det synes nödvändigt, att verksamheten även under nästa budgetår skall hållas inom samma jämförelsevis snäva ram som under de senaste åren. I enlighet härmed bör enligt min mening anslaget för nästa budgetår utgå med oförändrat belopp, 3 000 000 kronor. Jag förutsätter härvid att återstoden av nyssnämnda spärrade medel skall ställas till förfogande för verksamheten under budgetåret 1950/51.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kronor.

[124] 42. Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund.

För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett obetecknat anslag av 160 000 kronor.

Styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund (skr. ²²/₁₀ 1949) hemställer om ett till 255 670 kronor förhöjt bidrag för år 1950.

Jag torde få erinra om att den 17 juni 1948 med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallats sakkunniga för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande organisationen av klubbverksamhet på lanthushållningens område för ungdom. De sakkunniga ha den 23 november 1949 avlämnat sitt betänkande (SOU 1949: 59). Det är ännu icke möjligt att avgöra, huruvida beredningen av frågan kan slutföras inom sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas 1950 års riksdag. Med hänsyn härtill torde förevarande anslag böra i riksstatsförslaget uppföras med endast beräknat belopp. Anslaget torde därvid preliminärt böra upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1950/51 beräkna ett anslag av 160 000 kronor.

[125] 43. Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlänefond.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	225 000	236 068
1949/50 (statsliggaren s. 809) ..	325 000	
1950/51 (förslag)	425 000	

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* (skr. ¹⁸/₁₀ 1949) hemställer dels att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med 425 000 kronor, dels ock att det belopp, inom vars ram under första hälften av budgetåret 1950/51 bidrag till återbetalning av dylika lån skola få medgivas i samband med beviljande av maskinlån från maskinlänefonden eller utfästelser om bidrag skola få göras, skall fastställas till 1 250 000 kronor.

Vidare hemställer *hushållningssällskapens förbund* (skr. ⁴/₁₀ 1949) dels att nyssnämnda bidragsram för budgetåret 1950/51 skall fastställas till 3 000 000 kronor, dels att bidragsreglerna skola ändras så att bidraget skall utgå med belopp, motsvarande högst 25 procent av lånets ursprungliga kapitalbelopp eller, där lån icke åtnjutits, av det belopp, vilket kunnat erhållas såsom lån.

M o t i v. Beträffande anslagsberäkningen anför lantbruksstyrelsen, att denna verkstälts med ledning av de redogörelser för hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlänefond, som inkommit till styrelsen. Vad angår nyssnämnda ram framhåller lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Lantbruksstyrelsen har hemställt om anvisande av ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor till jordbrukets maskinlånefond för budgetåret 1950/51. Vid bifall härtill räknar styrelsen med att lån för anskaffande av jordbruksmaskiner under nästa budgetår skola komma att utlämnas från fonden till ett sammanlagt belopp av 7 800 000 kronor. Detta lånebelopp motsvarar ett bidragsbelopp av 1 950 000 kronor. Härutöver torde böra beräknas ett belopp av 300 000 kronor för att kunna möta efterfrågan på dels bidrag till återbetalning av lån, som för anskaffande av jordbruksmaskiner upptagits i enskilda kreditinrättningar, dels ock bidrag utan samband med lån. Det belopp, inom vars ram under budgetåret 1950/51 bidrag till återbetalning av maskinlån må beviljas och utfästelser om bidrag göras, torde därför böra beräknas till 2 250 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen vill emellertid ifrågasätta, huruvida icke bidragsramen lämpligen från och med år 1951 borde fastställas för kalenderår i stället för som nu sker för budgetår. Hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond redovisas nämligen per kalenderår, och erfarenheterna från ifrågavarande låne- och bidragsverksamhet ha visat att betydande olägenheter, bland annat ur redovisningssynpunkt, uppstå genom att bidragsramen fastställts för budgetår.

Vid bifall till detta förslag torde, då bidragsramen för budgetåret 1949/50 redan bestämts, 1950 års riksdag endast behöva taga ställning till förslag om bidragsram för första hälften av budgetåret 1950/51. Med beaktande härav torde ett belopp av 1 250 000 kronor böra fastställas såsom bidragsram under första hälften av nästa budgetår.

Yttrande. I yttrande över framställningen från hushållningssällskapens förbund hänvisar *lantbruksstyrelsen* beträffande bidragsramen till vad styrelsen anfört i sina anslagsäskanden och avstyrker förbundets framställning i denna del. Däremot tillstyrker styrelsen förbundets hemställan om ändring i bidragsbestämmelserna. Styrelsen erinrar om att styrelsen själv tidigare framfört samma förslag men att detta icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Styrelsen anför nu att det enligt dess mening är viktigt att den gemensamma maskinanvändningen befrämjas på bästa sätt inom den givna bidragsramen. Detta synes möjligt endast under förutsättning att bidragsprocenten icke bibehålles fixerad till tjugofem procent av det belopp, som erhållits eller kunnat erhållas såsom lån, utan att möjlighet föreligger att bevilja bidrag även efter en lägre procentsats. Också ur rättvisesynpunkt synas skäl tala för en uppmjukning av gällande bestämmelser på området. För närvarande har en bidragssökande att förvänta antingen bidrag med tjugofem procent av det belopp, som erhållits eller kunnat erhållas såsom lån, eller också helt avslag på sin ansökning. Om det bidragsbeviljande organet får möjlighet att bevilja bidrag även till lägre bidragsprocent än tjugofem, kan en rättvisare fördelning av tillgängliga bidragsmedel mellan olika bidragssökande erhållas.

Departementschefen.

Medelsbehovet under förevarande anslag är beroende av omfattningen av de maskinlån, som utlämnats under tidigare budgetår. Lantbruksstyrelsens anslagsäskande, vilket grundats på redogörelser från hushållningssäll-

skapen rörande sällskapens låneförmedling, föranleder icke någon erinran från min sida.

Vad angår bidragsramen har lantbruksstyrelsen till en början föreslagit att denna skulle fastställas för kalenderår i stället för, såsom hittills skett, för budgetår. Genom en dylik omläggning skulle emellertid omfattningen av den bidragsverksamhet, som sällskapen skola få bedriva under visst kalenderår, bliva fastslagen först sedan en god del av kalenderåret gått till ända. Detta är uppenbarligen mindre lyckligt. Med hänsyn härtill anser jag, att bidragsramen liksom hittills bör fastställas för budgetår. Beträffande verksamhetens omfattning under nästa budgetår synes det vidare tillräckligt, om bidragsramen bestämmes till samma belopp, som gäller för innevarande budgetår, eller 1 500 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga föreskrifter härom.

Jag förordar i annat sammanhang denna dag, att för nästa budgetår skall anvisas ett investeringsanslag å 5 000 000 kronor till jordbrukets maskinlånefond.

Samma förslag angående ändring av bidragsreglerna, som nu framförts av hushållningssällskapens förbund, framlades av lantbruksstyrelsen år 1948. Vid behandlingen av frågan om anslag å tilläggsstat II för innevarande budgetår (prop. nr 2, bil. 8, s. 41) uttalade jag i anledning därav att, med hänsyn bland annat till att gällande bidragsregler prövats av riksdagen så sent som år 1948, anledning ej syntes föreligga att överväga någon ändring av desamma. Någon erinran häremot gjordes ej av riksdagen. Med anledning av vad nu anförts i frågan vill jag framhålla att det visserligen, såsom lantbruksstyrelsen påpekar, genom den föreslagna ändringen skulle bliva möjligt att lämna bidrag till ett större antal bidragssökande. Man kan emellertid enligt min mening ej bortse från risken att bidragsbeloppen i så fall ofta kunna bliva så låga, att den gemensamma maskinhållningen ej får det stöd, som avsetts med bidragsbestämmelserna och som behövs i det enskilda fallet. Bland annat med hänsyn härtill anser jag alltjämt, att de gällande bidragsbestämmelserna böra tillämpas ytterligare någon tid, innan frågan om eventuella ändringar i desamma upptages till övervägande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 425 000 kronor.

[126] 44. Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	123 800	128 933
1949/50 (statsliggaren s. 809) ..	127 800	
1950/51 (förslag)	143 000	

Y r k a n d e n. *Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader* (skr. 27/1 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 92 200 kronor enligt följande beräkning.

	1949/50	Ökning
1. Arvoden åt ordförande och ledamöter	2 000	1 000
2. Arvode åt en utredningsman, tillika föreståndare för forskningsavdelningen	18 000	4 128
3. Arvoden åt assistenter och kontorsbiträde samt ersätt- ning för extra skrivhjälp	58 800	77 142
4. Ersättning för specialutredningar	11 000	3 930
5. Resersättningar	14 000	3 000
6. Utrustning, expenser, publikationstryck m. m.	16 000	2 000
7. Försöksomkostnader	8 000	1 000
		92 200

M o t i v. 1. Ökningen beror huvudsakligen på att arvodet till ordföranden föreslås skola höjas med 800 kronor till 1 800 kronor. Denna höjning motiveras med att den föreslagna förstärkningen av kommitténs personal kommer att medföra ökat arbete för ordföranden.

2—3. Kommittén erinrar om att den i ett den 11 februari 1949 avgivet betänkande framlagt förslag till omorganisation av forsknings- och försöksverksamheten på lantmannabyggnadernas område. Förslaget innebär i huvudsak, att ett forskningsorgan, benämnt jordbrukets planeringsinstitut, skall bildas med uppgift att handhava byggnadstekniska, kulturtekniska och ekonomiska undersökningar rörande skapandet av rationella jordbruksfastigheter. Institutet avses skola byggas upp successivt på grundval av kommittén och vissa andra organ, som sysslat med hithörande uppgifter under senare år. De nu ifrågakvarande ökningarna av medelsbehovet äro betingade av en första etapp i utbyggnaden av institutet samt hänföra sig till dels en höjning av arvoden till vissa nuvarande befattningshavare, dels en förstärkning av personalen.

Med hänsyn till verksamhetens omfattning och de stora krav, som måste ställas på utredningsmannen, vilken tillika avses skola bliva chef för institutet, föreslås dennes arvode skola höjas till 22 128 kronor, motsvarande avlöning enligt lönegrad Cp 15.

Kommitténs personal består för närvarande av fem assistenter, ett kontorsbiträde och två skrivbiträden. Av assistenterna avlönas en ur anslaget till statens kommitté för byggnadsforskning, medan en är anställd med arvode ur delposten ersättning för specialutredningar. Denna personal anses böra ökas med en arkitekt, en agronom, en ingenjör och ett skrivbiträde. Därjämte avses det nuvarande kontorsbiträdet skola uppflyttas till kansli-skrivare.

Av assistenterna föreslås en — en välmeriterad civilingenjör med anställning hos kommittén sedan dennas tillkomst — skola erhålla arvode med 17 928 kronor, motsvarande avlöning efter lönegrad Cp 8. Tre assistenter, av

vilka en förutsättes vara högskoleutbildad ingenjör och i övrigt väl kvalificerad för kommitténs arbete, en antingen agronom med specialstudier inom området eller med högre utbildning än agronomexamen samt en högskoleutbildad arkitekt, avses skola erhålla arvode efter lönegrad Ce 29 med tillhoppa 41 688 kronor. De återstående assistenterna skola utgöras av dels en agronom med minst lantbrukskonsulents kompetens och med arvode av 12 516 kronor, motsvarande lönegradsplacering i Ce 27, dels två ingenjörer med minst samma kompetens, som fordras för byggnadskonsulent vid lantbruksnämnd, och med arvoden, beräknade efter lönegrad Ce 26, av sammanlagt 23 664 kronor, dels två assistenter för ritningsarbeten med arvoden, motsvarande lönegrad Cg 22, eller tillhoppa 18 842 kronor.

Kansliskrivarbefattningen, som skall förenas med arvode, motsvarande lönegrad Ce 15, eller 6 804 kronor, anses nödvändig för att bereda institutionschefen erforderlig hjälp med registrators- och kassörsgöromålen. De tre skrivbiträdena föreslås skola placeras såsom kontorsbiträden i resp. lönegrad 11, 8 och 4. Särskilt anslag till extra skrivhjälp skall ej längre utgå.

4. Højningen föranledes av att kommittén är i stort behov av att kunna utnyttja specialister för olika undersökningar och utredningar.

5. Den begärda ökningen motiveras med den föreslagna personalförstärkningen och den faktiska medelsåtgången under de båda senaste budgetåren.

6. På grund av en viss eftersläpning ifråga om bearbetningen av föreliggande försöksmaterial, beroende på avgång av kvalificerad personal, anses behovet av medel för ifrågavarande ändamål komma att öka under nästa budgetår.

7. Kommittén framhåller, att medelsbehovet för försöksomkostnaderna är svårt att beräkna och torde komma att variera från ett år till ett annat, beroende på försöksprogrammets utformning.

Departementschefen.

Såsom forskningskommittén erinrat avgav den i februari 1949 ett betänkande med förslag till omorganisation av kommitténs forsknings- och försöksverksamhet. I proposition nr 129 till 1949 års riksdag angående anslag till kommittén för innevarande budgetår anförde jag att jag, bland annat på grund av vad som förekommit vid remissbehandlingen av betänkandet, icke vore beredd att för det dåvarande taga ställning till frågan om en sådan omorganisation utan ansåge, att kommitténs förslag först borde överarbetas. Vissa överväganden rörande riktlinjerna för omorganisationen ha därefter ägt rum inom departementet.

Med hänsyn till den betydelse, som ifrågavarande forsknings- och försöksverksamhet har för lösandet av olika viktiga frågor på jordbrukets område, är det enligt min åsikt angeläget, att verksamheten snarast möjligt skall få den fastare organisation, som på längre sikt torde vara en förutsättning för att arbetet skall kunna bedrivas på ett framgångsrikt sätt. På grund av nödvändigheten att nu begränsa statsverkets utgifter anser jag mig emellertid icke böra föreslå, att kommittén redan nästa budgetår skall ombildas

till ett mera fast organiserat forskningsinstitut. Kommittén torde därför även under nästa budgetår böra bedriva sitt arbete under samma former som hittills. I betraktande av vikten och omfattningen av de föreliggande arbetsuppgifterna synes dock en viss förstärkning av kommitténs resurser påkallad, även om denna förstärkning icke torde böra bli så stor som kommittén föreslagit i sina anslagsäskanden.

Någon uppräknings av posterna för arvoden åt ordförande och ledamöter samt åt utredningsmannen kan jag icke förorda. Däremot torde av skäl som nyss angivits posten för arvoden åt assistenter m. m. böra uppräknas för att möjliggöra en viss utvidgning av verksamheten. Jag föreslår att denna post skall uppräknas med 10 200 kronor till 69 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, forskningskommittén att meddela närmare föreskrifter om beloppets användning.

För att tillgodose det ökade medelsbehovet i samband med den intensifiering av verksamheten, som personalförstärkningen innebär, föreslår jag vidare, att posterna ersättning för specialutredningar, reseersättningar och försöksomkostnader skola uppräknas till respektive 13 000, 15 000 och 9 000 kronor.

Till utrustning, expenser, publikationstryck m. m. torde ett med 1 000 kronor till 17 000 kronor förhöjt belopp vara till fyllest.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget bestämmas till (2 000 + 18 000 + 69 000 + 13 000 + 15 000 + 9 000 + 17 000 =) 143 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 143 000 kronor.

[127] 45. Jordbrukets upplysningsnämnd.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	44 000	43 677
1949/50 (statsliggaren s. 810)....	43 000	
1950/51 (förslag)	52 300	

Y r k a n d e n. *Jordbrukets upplysningsnämnd* (skr. ¹/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 17 900 kronor till 60 900 kronor. De ändringar i anslagsstaten, som föreslagits, framgå av följande sammanställning.

	1949/50	Ökning
1. Ersättning åt tillfällig arbetskraft	1 500	3 000
2. Författarhonorar	9 400	3 600
3. Tryckningskostnader och bildtjänst	5 400	10 000
4. Prenumeration och litteratur	1 000	500
5. Expenser	2 200	800
		17 900

Motiv. 1—3. Højningen av posten ersättning åt tillfällig arbetskraft motiveras med att extra arbetskraft erfordras å nämndens kansli. Detta behov gör sig särskilt gällande under nästa budgetår, då arbetsbelastningen beräknas öka ytterligare på grund av en planerad utvidgning av publiceringsverksamheten bland annat i lagringsfrågor. Jordbrukets forskningsråd har begärt nämndens medverkan till en intensifierad upplysningsverksamhet rörande olika metoder vid lagring av jordbruks- och trädgårdsprodukter. Såsom skäl härför framhålles särskilt, att producenter och distributörer ofta äga mycket bristfälliga kunskaper beträffande lagringsförhållanden. Därigenom gå betydande värden årligen förlorade. Den under forskningsrådet verksamma lagringsforskningskommittén har för närvarande ett omfattande undersökningsmaterial färdigt, vilket särskilt väl ägnar sig som utgångspunkt för upplysningsverksamhet på bredare basis. För att nå nyssnämnda kategorier med upplysning fordras enligt kommitténs uppfattning — vid sidan av den publicering av vetenskapliga arbeten och populära tidskriftsartiklar som redan sker — broschyrer och flygblad, vilka kunna utdelas i samband med föredrag, kurser och förfrågningar eller spridas genom hushållningssällskapen och andra organisationer. Lagringsforskningskommittén planerar för budgetåret 1950/51 att utgiva broschyrer rörande ägglagring, potatislagring och morotslagring. Därutöver föreligger emellertid ett omedelbart behov att utgiva liknande broschyrer eller flygblad beträffande spannmålslagring, lagring av grönsaker i handeln, lagring av bär i handeln, fruktlagring, lagring av lök, lagring av blommor samt lagring av fröer. Då forskningsrådets ordinarie anslag icke får användas för ifrågavarande upplysningsverksamhet och en finansiering av densamma med bidrag från producentföreningar eller handelsorganisationer icke kan anses lämplig, synes verksamheten böra ombesörjas av upplysningsnämnden. Med hänsyn härtill avser nämnden att i samarbete med lagringsforskningskommittén och jordbrukets forskningsråd under nästa budgetår utgiva tre broschyrer rörande ägg-, potatis- och morotslagring. Kostnaden härför beräknas preliminärt till 16 000 kronor utom författarhonorar. Dessa broschyrer kunna emellertid icke utgivas inom ramen för nuvarande medelsanvisning. Härför erfordras, förutom den begärda højningen av posten ersättning åt tillfällig arbetskraft, att posterna författarhonorar samt tryckningskostnader och bildtjänst uppräknas med 3 600 respektive 10 000 kronor.

4. I anledning av medelsåtgången nedsattes denna post för budgetåret 1949/50 från 1 500 till 1 000 kronor. Då emellertid den minskade medelsåtgången föranletts av nödvändiga besparingar för att täcka brist å annan anslagspost och icke på att ifrågavarande post i och för sig var för hög, bör posten åter uppräknas med 500 kronor.

5. Ökningen under denna post motiveras med stegrade kostnader för telefon, kontorsmaterial och städning. Vidare erfordras medel för postavgifter till utlandet, vilka icke beröras av tjänstebrevsrätten.

Yttrande. *Lantbruksstyrelsen*, som vitsordar det stora behovet av upplysning rörande lagring av olika produkter, förordar att i upplysningsnämndens utgiftsstat för budgetåret 1950/51 skall införas en ny post, förslagsvis benämnd broschyrer m. m. i lagringsfrågor. För ifrågavarande ändamål bör beräknas ett belopp av 15 600 kronor, därav 3 600 kronor i författarhonorar, 10 000 kronor i tryckningskostnader och 2 000 kronor i ersättning åt tillfällig arbetskraft. I övrigt tillstyrker *lantbruksstyrelsen* uppräknig av posterna ersättning åt tillfällig arbetskraft, prenumeration och litteratur samt expenser med respektive 1 000, 500 och 800 kronor.

Departementschefen.

Ökningen i upplysningsnämndens anslagsäskanden beror huvudsakligen på det planerade utgivandet av vissa broschyrer och flygblad i lagringsfrågor. För min del är jag ej fullt övertygad om lämpligheten av att upplysnings- och propagandaverksamheten i dessa frågor skall ombesörjas av nämnden i den utsträckning, som enligt dess skrivelse synes vara avsedd. Framför allt gäller min tveksamhet de fall, där verksamheten helt eller huvudsakligen skulle rikta sig till andra grupper än jordbrukarna. Av de lagringsfrågor, som nämndens nu förevarande anslagsäskanden gälla, är emellertid frågan om lagring av potatis av synnerligen stor vikt för jordbrukarna. Med hänsyn härtill förordar jag, att under ifrågavarande anslag skola beräknas medel för utgivande av en broschyr angående potatislagring. För ändamålet torde böra upptagas 8 000 kronor.

Beträffande nämndens förslag i övrigt vill jag med hänsyn till kostnadsstegringar och medelsåtgång tillstyrka en uppräknig av posterna prenumeration och litteratur samt expenser med 500 respektive 800 kronor.

Anslaget bör sålunda höjas med tillhoppa 9 300 kronor och bestämmas till $(43\,000 + 9\,300 =) 52\,300$ kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets upplysningsnämnd* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 52 300 kronor.

H. Jordbrukets rationalisering m. m.

[128] 1. Bidrag till jordbrukets rationalisering.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	16 000 000	382 996
1949/50 (statsliggaren s. 810) ..	18 000 000	
1950/51 (förslag)	11 500 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. "s. 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 15 500 000 kronor. Av detta belopp avses 1 500 000 kronor för yttre rationalisering och återstående 14 000 000 kronor för inre

rationalisering m. m. Såsom motivering härför anför styrelsen i huvudsak följande.

Av det för *yttre rationalisering* för budgetåret 1948/49 anvisade beloppet, 5 000 000 kronor, togs endast en mindre del i anspråk under nämnda budgetår. Den 30 juni 1949 förelåg sålunda en reservation å drygt 4 500 000 kronor. Orsaken till den ringa medelsåtgången torde vara att finna i de organisationssvårigheter, som lantbruksnämnderna haft att kämpa med under sitt första verksamhetsår samt att allmänheten icke till fullo känt till möjligheterna till statligt stöd för rationaliseringen. Huruvida det för innevarande budgetår anvisade beloppet, 6 000 000 kronor, kommer att helt förbrukas är svårt att bedöma. Medelsbehovet för nästa budgetår är likaledes svårt att beräkna, enär någon längre tids erfarenhet av verksamheten saknas. Styrelsen anser sig dock kunna förutsätta, att medelsbehovet icke kommer att överstiga 6 000 000 kronor. Med hänsyn härtill och till den förefintliga reservationen å minst 4 500 000 kronor föreslår styrelsen att för nästa budgetår skall beräknas 1 500 000 kronor till den *yttre rationaliserings*-verksamheten.

För *inre rationalisering* anvisades för innevarande budgetår 11 700 000 kronor. Vid budgetårets ingång fanns en reservation å 3 900 000 kronor. Medelsförbrukningen under budgetåret beräknas uppgå till omkring 12 400 000 kronor. I detta belopp ha inräknats beräknade bidrag till betesanläggningar och därmed sammanhängande nyodling å skogsvårdsområden i Norrland och Dalarna. För nästa budgetår uppskattas medelsbehovet till 16 900 000 kronor. Av detta belopp avses 7 500 000 kronor till förbättring och nybyggnad av ekonomibyggnader, däri inbegripet silo- och gödselvårdsanläggningar, samt till andra fasta anläggningar för bidragsberättigade jordbruk. Till täckdikning m. m. beräknas 2 000 000 kronor. Återstående 7 400 000 kronor avses till nyodling, betesanläggning, stenröjning m. fl. jordförbättringsåtgärder. I sistnämnda belopp ha inräknats 1 400 000 kronor för betesanläggningar å skogsvårdsområden i Norrland och Dalarna. Med utgångspunkt från den reservation å 3 200 000 kronor, som väntas förefinnas vid utgången av innevarande budgetår, beräknas sålunda (16 900 000 — 3 200 000 =) 13 700 000 kronor bliva erforderliga för den *inre rationaliserings* under nästa budgetår.

Behovet av bidrag till sådana betesanläggningar, som kontrakterats av skogsvårdsstyrelserna före den 1 juli 1949 utan att medel anvisats därtill ur norrländska skogsproduktionsanslaget, uppgår till i runt tal 1 800 000 kronor. Ytterligare 600 000 kronor väntas bliva erforderliga för projekterade men icke kontrakterade anläggningar.

Bidragsbehovet till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna överstiger det för innevarande budgetår anslagna beloppet, 250 000 kronor. I avvaktan på resultatet av pågående översyn av bidragsbestämmelserna rörande vägföretag anser sig lantbruksstyrelsen dock icke böra föreslå någon höjning av detta belopp för nästa budgetår.

Till kostnader för länsstyrelsernas synförrättningar i samband med uppsikt å jordbruk föreslås samma belopp som under innevarande budgetår eller 50 000 kronor.

Anslaget bör sålunda enligt lantbruksstyrelsens förslag uppföras med (1 500 000 + 13 700 000 + 250 000 + 50 000 =) 15 500 000 kronor. Liksom för närvarande är fallet bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att vidtaga den förändring i fördelningen av bidragsmedlen mellan *yttre* och *inre rationa-*

liseringsändamål, som kan finnas lämplig med hänsyn till efterfrågan på bidrag och till omständigheterna i övrigt.

Departementschefen.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget, 18 000 000 kronor, avsågos i första hand 6 000 000 kronor för åtgärder för yttre rationalisering och 12 000 000 kronor för åtgärder för inre rationalisering. Av vad lantbruksstyrelsen anfört framgår att medelsåtgången för sistnämnda ändamål torde komma att överstiga det beräknade beloppet, medan det däremot är ovisst, om hela den summa, som avsetts för yttre rationalisering, kommer att tagas i anspråk.

Helt allmänt synes man kunna räkna med att anspråken på bidrag ur ifrågavarande anslag komma att stiga under nästkommande budgetår. Det förhållandet att lantbruksnämnderna efter hand alltmera kommit i gång med sitt arbete kommer säkerligen att verka i denna riktning. Upphävandet av byggnadsregleringen beträffande jordbrukets ekonomibyggnader torde även komma att medföra en ökning av antalet ärenden rörande bidrag till ny- eller ombyggnad av ekonomibyggnader.

I och för sig är det självfallet angeläget, att verksamheten ej skall hämmas av brist på medel. I nuvarande läge anser jag mig dock ej kunna förorda en så kraftig reell ökning av anslaget som den lantbruksstyrelsen begärt. Enligt min mening bör det vara tillräckligt, om man för nästa budgetår räknar med en medelsåtgång av 19 000 000 kronor eller 1 000 000 kronor mer än det belopp, som anvisats för innevarande budgetår. Av nyssnämnda summa, 19 000 000 kronor, böra 6 000 000 kronor avses för bidrag till yttre och 13 000 000 kronor för bidrag till inre rationalisering. Då enligt lantbruksstyrelsen en reservation å åtminstone 7 500 000 kronor kan väntas föreligga vid detta budgetårs slut, torde $(19\,000\,000 - 7\,500\,000 =)$ 11 500 000 kronor böra anvisas å anslaget. I likhet med vad som hittills gällt bör Kungl. Maj:t äga rätt att jämka den föreslagna fördelningen av anslaget om förhållandena därtill föranleda. Likaså torde även ur nästa budgetårs anslag av de medel, som avsetts för verksamheten för inre rationalisering, få disponeras intill 50 000 kronor till kostnaderna för sådana syneförrättningar, som omförmälas i 7 § lagen den 30 juni 1947 om uppsikt å jordbruk, ävensom användas högst 250 000 kronor för utbetalande av statsbidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna.

Det bör här påpekas, att enligt ett av 1948 års kronolägenhetsutredning framlagt förslag kostnaderna för bidrag till jordförbättringsåtgärder å kronolägenheter under domänstyrelsens disposition i fortsättningen böra utgå ur ifrågavarande anslag. För detta ändamål har för nästa budgetår beräknats åtgå ett belopp av 200 000 kronor. Jag är ej för närvarande beredd att taga ställning till detta förslag. Avgörandet av denna fråga torde dock ej behöva påverka anslagsberäkningen under nu ifrågavarande punkt.

I detta sammanhang torde jag även få upptaga en fråga om jämkning i reglerna om bidrag till åtgärder för inre rationalisering. Jag torde få erinra,

att från och med den 1 juli 1949 den betesförbättringsverksamhet i Norrland med undantag av lappmarkerna, som skogsvårdsstyrelserna tidigare bedrivit med anlitande av norrländska skogsproduktionsanslaget, övertagits av lantbruksnämnderna. I ett flertal fall har före sagda dag kontrakt om utförande av bland annat betesförbättringsåtgärder tecknats mellan skogsvårdsstyrelsen och samtliga markägare inom ett skogsvårdsområde utan att statsbidrag ännu beviljats. Därest en markägare ej är enskild person eller hans fastighet har större åkerareal än 20 hektar, kan emellertid bidrag ej lämnas denne markägare enligt de regler, som gälla för lantbruksnämndernas bidragsgivning. Enligt dessa regler skulle alltså en lantbruksnämnd kunna bli nödsakad att vägra vissa delägare i ett skogsvårdsområde bidrag till utförande av planerade och kontrakterade betesanläggningar. Detta kan lätt leda till att företaget helt går om intet eller att i vart fall genomförandet av detsamma allvarligt försvåras. För att dylika konsekvenser skola kunna undvikas, synes det önskvärt, att lantbruksnämnderna skola äga befogenhet att i här avsedda fall bevilja bidrag även till andra markägare än sådana, som enligt de allmänna bidragsbestämmelserna äro bidragsberättigade, förutsatt att detta befinnes önskvärt med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet.

Godkännes den nu föreslagna jämkningen av bidragsreglerna torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga författningsbestämmelser. Därest riksdagen ej har något att erinra däremot, torde dessa få tillämpas redan före nästa budgetårs början.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 11 500 000 kronor.

[129] 2. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	50 000	—
1949/50 (statsliggaren s. 811) ..	50 000	
1950/51 (förslag)	50 000	

För innevarande budgetår kan statlig kreditgaranti beviljas för lån avseende jordbrukets yttre rationalisering intill ett belopp av 20 000 000 kronor, för lån till jordbrukets inre rationalisering intill samma belopp samt för jordbruksegnahemslån intill ett belopp av likaledes 20 000 000 kronor. Kungl. Maj:t äger rätt att, om förhållandena giva anledning därtill, medgiva jämkning i denna fördelning. Lånegaranti må vidare beviljas för driftslån intill ett belopp av 8 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr.¹⁸/s 1949) hemställer, att det för täckande av förluster på grund av kreditgarantien anvisade anslaget skall höjas till 200 000

kronor. Tillika föreslår styrelsen att kreditgarantiens omfattning skall bibehållas vid nuvarande maximibelopp av 20 000 000 kronor beträffande lån för jordbrukets yttre och inre rationalisering samt jordbruksegnahemslån. Däremot föreslås att maximibeloppet för garanti för driftslån skall sänkas från 8 000 000 till 6 000 000 kronor. Styrelsen anför till stöd för sin framställning i huvudsak följande.

I fråga om den föreslagna uppräkningsen av anslaget till 200 000 kronor framhåller styrelsen, att medel visserligen ännu icke behövt tagas i anspråk från anslaget. Då emellertid lånegarantien blir allt mera omfattande, öka förlustriskerna i motsvarande mån.

Under budgetåret 1948/49 — det första år under vilket systemet med statlig kreditgaranti tillämpats — beviljades garanti för lån till yttre rationalisering å tillhopa cirka 1 360 000 kronor, för lån till inre rationalisering å sammanlagt omkring 4 800 000 kronor, för jordbruksegnahemslån å i runt tal 15 000 000 kronor och för driftslån å ungefärligen 4 000 000 kronor. För innevarande budgetår kan behovet av kreditgaranti för yttre och inre rationalisering ännu icke bedömas. Det är dock troligt, att anspråken på kreditgaranti för dessa ändamål komma att betydligt öka under detta och påföljande budgetår. Garantiramen för lån till yttre och inre rationalisering bör därför enligt styrelsens mening i avvaktan på erfarenhet tills vidare bibehållas oförändrad eller alltså vid sammanlagt 40 000 000 kronor. Beträffande jordbruksegnahemslån räknar styrelsen likaledes med en ökad efterfrågan. Den för dessa lån för innevarande budgetår fastställda garantiramen, 20 000 000 kronor, väntas därför komma att i huvudsak bli helt disponerad. För nästa budgetår synes med hänsyn härtill jämväl detta garantibelopp böra bibehållas oförändrat. Vad angår driftslånen räknar styrelsen med att under innevarande budgetår kreditgarantier för sådana lån komma att beviljas för sammanlagt omkring 5 000 000 kronor och att en tendens till ytterligare stegrad efterfrågan på dylika lån kommer att göra sig gällande även under budgetåret 1950/51. För sistnämnda budgetår synes därför ett garantibelopp för dessa lån å minst 6 000 000 kronor vara erforderligt.

Jag får i detta sammanhang anmäla, att *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 8 oktober 1949 hemställt, att gällande författningsbestämmelser angående den statliga jordbruksegnahemsverksamheten (SFS 366/1948) skola ändras så att amorteringstiden för jordbruksegnahemslån skall kunna utsträckas till högst trettio år. Styrelsen anför såsom motivering för förslaget bland annat följande.

Enligt de bestämmelser, som gällde före den 1 juli 1948, kunde för förvärv av jordbruksegnahem bland annat utgå jordbrukslån till belopp motsvarande högst 90 procent av fastighetens värde. Lånet uppdelades med avseende å återbetalningen i en stående del, motsvarande 60 procent av fastighetens värde, och en amorteringsdel, utgörande resten av lånet. Stående delen, varå ränta men ej amortering erlades, kunde som regel icke uppsägas till betalning, förrän amorteringsdelen tillfullo guldits. Å amorteringsdelen erlades under de första fem kalenderåren endast ränta, varefter densamma återbetalades genom lika annuiteter. Den tid, inom vilken amorteringsdelen på så sätt kunde beräknas bli helt gäldad, uppgick till omkring 26 år. Enligt numera gällande grunder kan lantbruksnämnd bevilja statlig garanti för jordbruksegnahemslån, som upptages i enskild kreditinrättning. Den övre gränsen för det statsgaranterade lånet bestämmes därvid av det belånings-

värde, som lantbruksnämnden finner kunna åsättas brukningsdelen. Den nedre gränsen för garantilånet bestämmes av stadgandet att garanti ej må beviljas för lån, som kan erhållas som bottenlån i enskild kreditinrättning. Amorteringstiden bör ej överstiga 25 år.

Det har visat sig att flertalet enskilda kreditinrättningar vid bottenkreditgivningen i samband med utlämnande av statsgaranterat jordbruksegnahemslån i regel ej utgå från det av lantbruksnämnd åsatta belåningsvärdet. Följden härav har blivit, att bottenkrediten ofta uppgår allenast till 40 å 45 procent av det belåningsvärde, som ligger till grund för den statliga lånegarantien. Till jämförelse må erinras, att de äldre jordbrukslånen stående del skulle utgöra 60 procent av det värde, som legat till grund för beräkningen av lånet. Villkoren för den som numera önskar lånevägen finansiera förvärv av jordbruksegnahem ha alltså genom här påtalade förhållanden märkbart försämrats. För att lätta amorteringsskyldigheten, särskilt för sådana personer som förvärva jordbruksegnahem utan tillgång till egna medel, har ifrågasatts att antingen viss del av det statsgaranterade lånet skall göras stående eller att amorteringstiden för lånet skall förlängas. Lantbruksstyrelsen har vid övervägande av frågan stannat för att förordna det senare alternativet. Detta synes enklare att tillämpa än det förra och torde dessutom vara att föredraga i sådana fall, då låntagaren genom upptagande av även rationaliseringslån ytterligare ökar sin skuldbörda. Det torde vara tillräckligt, om amorteringstiden utökas till högst trettio år. Den förlängda amorteringstiden bör enligt styrelsens mening kunna få omfatta även redan beviljade statsgaranterade jordbruksegnahemslån.

Departementschefen.

Lantbruksstyrelsen har i fråga om jordbruksegnahemsbelåningen framhållit, att de enskilda kreditinrättningarna i allmänhet bevilja bottenkredit med utgångspunkt från ett lägre belåningsvärde än det, som lantbruksnämnderna fastställa vid sin kreditgarantigivning. Då låntagarens amorteringsbörda på grund härav kan bli oskäligt tung har styrelsen föreslagit att amorteringstiden, som för närvarande ej bör överstiga 25 år, skall förlängas till högst 30 år. Som här är fråga om en kreditgarantigivning av social natur torde lånevillkoren böra vara så avvägda, att låntagaren kan återbetala lånet utan att amorteringarna bli oskäligt betungande. Jag anser därför att, då så är påkallat, möjlighet bör finnas att lätta amorteringsbördan genom att förlänga amorteringstiden till 30 år. Då liknande amorteringssvårigheter i vissa fall torde kunna uppkomma även beträffande garantilån för åtgärder för yttre och inre rationalisering, synes även för sådana lån amorteringstiden böra kunna förlängas med högst fem år. Den föreslagna möjligheten att förlänga amorteringstiden bör enligt mitt förmenande kunna medgivas beträffande såväl redan beviljade lån som nya lån. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som erfordras i anledning av vad jag föreslagit. Därest riksdagen godkänner mitt förslag torde de nya bestämmelserna få tillämpas redan före nästa budgetårs början.

Lantbruksstyrelsens förslag i fråga om kreditgarantiens omfattning för nästa budgetår anser jag kunna godtagas utom såvitt gäller driftslånen. Enligt min mening bör nämligen även beträffande dessa lån det för innevarande

budgetår fastställda maximibeloppet bibehållas oförändrat under nästa budgetår. I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att, om förhållandena giva anledning därtill, medgiva jämkning i fördelningen av maximibeloppen beträffande lån för yttre och inre rationalisering samt beträffande jordbruksegnahemslån.

Då garantiverksamheten pågått blott en relativt kort tid och då närmare erfarenhet ännu saknas rörande behovet av medel för täckande av förluster i anledning av lämnade garantier, anser jag att anslaget för nästa budgetår bör upptagas med oförändrat belopp av 50 000 kronor.

Jag torde slutligen få till behandling upptaga en fråga om räntan å vissa lån från den förutvarande egnahemslånefonden m. m. 1946 års riksdag (kapitalbudgeten, bil. 8, p. 24; r.skr. nr 263) medgav dels att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringskyldighet inträtt, finge för åren 1947 och 1948 nedsättas till 3,6 procent eller den lägre procentsats, som kunde varda bestämd för egnahemslån i allmänhet, dels ock att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försåls eller komme att försåls från kronoegendom, räntan finge, i den mån köpeskillingen förräntades enligt enahanda grunder som gällt eller gällde för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under åren 1947 och 1948 utgå efter 3,6 procent. Motsvarande medgivande torde nu böra inhämtas av riksdagen även beträffande åren 1949 och 1950. Därest riksdagen bifaller detta förslag, torde det få ankomma å Kungl. Maj:t att utfärda de författningsbestämmelser, som därvid bliva erforderliga.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1950/51 statlig kreditgaranti må beviljas för *dels* lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 20 000 000 kronor, lån för inre rationalisering intill samma belopp samt jordbruksegnahemslån intill ett belopp av likaledes 20 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning, *dels* driftslån intill ett belopp av 8 000 000 kronor;

b) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor;

c) medgiva, att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, må för åren 1949 och 1950 nedsättas till 3,6 procent;

d) medgiva, att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller

senare år försålts eller kommer att försälas från krono-egendom, räntan må, i den mån köpeskillingen förräntas enligt enahanda grunder som gällt eller gälla för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under åren 1949 och 1950 utgå efter 3,6 procent.

[130] 3. Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	325 000	326 582
1949/50 (statsliggaren s. 811) ..	300 000	
1950/51 (förslag)	300 000	

Fullmäktige i riksbanken (skr. $\frac{8}{100}$ 1949) hemställa, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 300 000 kronor. Ersättningen föreslås likasom för närvarande skola utgå med tre kronor 50 öre per lån. Antalet lån vid utgången av år 1950 uppskattas till omkring 85 000. Den riksbanken tillkommande gottgörelsen beräknas i enlighet härmed till $(85\,000 \times 3:50 =)$ 297 500 eller i avrundat belopp 300 000 kronor. Därest låneverksamheten skulle under nästa budgetår överflyttas till den blivande statliga affärsbanken, hemställa fullmäktige, att riksbanken skall få uppbära så stor del av ersättningen, som belöper på den tid, under vilken riksbanken handhaft verksamheten.

Såsom fullmäktige i riksbanken föreslagit torde förevarande ersättning till riksbanken för nästa budgetår böra utgå enligt oförändrade grunder. För den händelse förvaltningsverksamheten under nästa budgetår kommer att överflyttas till en statlig affärsbank torde ersättningen böra uppdelas i enlighet med fullmäktiges förslag. Då fullmäktiges beräkning icke föranleder någon erinran från min sida, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[131] 4. Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	10 000	1 764
1949/50 (statsliggaren s. 811)	10 000	
1950/51 (förslag)	10 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. $\frac{18}{100}$ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med oförändrat belopp av 10 000 kronor.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[132] 5 och 6. **Kolonisation: Byggnadshjälp till istandsättande av vissa äldre lägenheter m. m., reservationsanslag, samt Avträdesersättningar och flyttningsbidrag, förslagsanslag.** För budgetåret 1949/50 äro för den av domänstyrelsen bedrivna kolonisationsverksamheten under anslagstitlarna Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker och Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl. samt Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp uppförda respektive ett anslag av 300 000 kronor, ett förslagsanslag av 450 000 kronor och ett förslagsanslag av 104 000 kronor. Av förslagsanslaget å 450 000 kronor disponeras emellertid endast 150 000 kronor av domänstyrelsen medan 300 000 kronor äro ställda till lantbruksstyrelsens förfogande att disponeras för lägenheter som stå under lantbruksorganisationens vård och förvaltning.

Domänstyrelsen (skr. ³⁰/, 1949) hemställer i anslutning till förslag av 1948 års kronolägenhetsutredning att, såvitt fråga är om domänverkets kolonisationsverksamhet, för nästa budgetår skola i stället för angivna tre anslag upptagas ett reservationsanslag av 600 000 kronor till Kolonisation: Byggnadshjälp till istandsättande av vissa äldre lägenheter m. m. samt ett förslagsanslag av 150 000 kronor till Kolonisation: Avträdesersättningar och flyttningsbidrag. Vidare hemställer styrelsen att av reservationsanslaget Bidrag till jordbrukets rationalisering skall till domänstyrelsens förfogande ställas ett belopp av 200 000 kronor för bidragsgivning till jordförbättringsåtgärder å kronolägenheter under styrelsens administration.

Departementschefen.

Jag förordar, att medelsanvisningen till domänverkets kolonisationsverksamhet skall ske i den form, som föreslagits av domänstyrelsen och 1948 års kronolägenhetsutredning. Härmed har jag dock, såsom framhållits redan vid behandlingen av frågan om anslag till bidrag till jordbrukets rationalisering, icke tagit ställning till frågan, huruvida medel för bidragsgivningen till jordförbättringsåtgärder å kronolägenheter under domänstyrelsens disposition böra ställas till förfogande ur sistnämnda anslag eller ej.

I avvaktan på slutligt ställningstagande till det förslag, som 1948 års kronolägenhetsutredning framlagt i betänkande den 14 oktober 1949, synas i riksstatsförslaget för nästa budgetår de föreslagna anslagen böra upptagas med allenast beräknade belopp. De torde därvid böra preliminärt uppföras med belopp, som motsvara de för innevarande budgetår anvisade anslagen. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1950/51 beräkna

dels till Kolonisation: Byggnadshjälp till iståndsättande av vissa äldre lägenheter m. m. ett reservationsanslag av 454 000 kronor;

dels ock till Kolonisation: Avträdesersättningar och flyttbidsbidrag ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

[133] 7. Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 813).....	450 000
1950/51 (förslag)	300 000

Äv det för löpande budgetår anvisade förslagsanslaget disponeras 300 000 kronor av lantbruksstyrelsen och 150 000 kronor av domänstyrelsen.

Under närmast föregående anslagspunkt har jag föreslagit att förevarande anslag i fortsättningen enbart skall disponeras för de lägenheter som förvaltas av lantbruksorganisationen.

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att det till styrelsens disposition ställda beloppet å 300 000 kronor skall för nästa budgetår höjas till 500 000 kronor. Av detta belopp avses 300 000 kronor till byggnadshjälp m. m. för iordningställande av till norrländska fjällägenheter omförda äldre lägenheter samt 150 000 kronor till diverse förbättringsarbeten å äldre lägenheter, som icke blivit överförda till den nya lägenhetstypen. Vidare äro 30 000 kronor beräknade till bidrag till nyodling och betesanläggning samt 20 000 kronor till flyttbidsbidrag till innehavare av lägenheter, som komma att nedläggas.

Styrelsen upplyser att under budgetåret 1948/49 omkring 100 000 kronor utbetalades i förevarande bidragsverksamhet. Det för innevarande år anvisade beloppet av 300 000 kronor kommer enligt styrelsens förmodan att i huvudsak förbrukas. Den inventering som pågår för att utröna, vilka äldre lägenheter av skilda slag som böra omföras till norrländska fjällägenheter, väntas bliva slutförd under år 1950. Styrelsen räknar med att bidragsverksamheten därefter skall komma i gång i full utsträckning.

Departementschefen.

Såsom jag förut anfört bör anslaget för nästa budgetår helt användas för de här avsedda lägenheter, vilka stå under lantbruksorganisationens överinseende. Det synes ovisst huruvida förbättringsverksamheten beträffande dessa lägenheter under nästa budgetår kan få så stor omfattning som lantbruksstyrelsen räknat med. Medelsbehovet torde enligt min åsikt ej behöva uppskattas till högre belopp än för innevarande budgetår eller 300 000 kronor. Anslaget torde sålunda böra upptagas med nämnda belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl. för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[134] 8. Betesförsök i Norrland.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 815)	30 000
1950/51 (förslag)	30 000

Från förevarande anslag, som upptagits i riksstaten för första gången innevarande budgetår, bestridas kostnaderna för viss försöksverksamhet rörande förbättring av betesskötseln i Norrland. Betesförsöken äro avsedda att bedrivas under en följd av år. De årliga kostnaderna ha beräknats till 30 000 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. ⁶¹/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med oförändrat belopp av 30 000 kronor.

Med biträdande av högskolestyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Betesförsök i Norrland* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[135] 9. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag.

	Högsta bidrags- summa	Anslag	Utbetalat belopp
1948/49	4 000 000	3 600 000	4 175 962
1949/50 (statsliggaren s. 815) ..	4 000 000	3 600 000	
1950/51 (förslag)	4 000 000	4 000 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 1 900 000 kronor till 5 500 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget skall bestämmas till högst 7 000 000 kronor. Härjämte anholder styrelsen att av anslaget årligen skall få disponeras erforderligt belopp till kostnaderna för pågående utredning rörande åtgärder för torrläggning av vattenskadade marker invid Hjälmarens och i Kvismaredalen. Styrelsen har som motivering anfört huvudsakligen följande.

Under budgetåret 1948/49 ha bidrag från anslaget beviljats till 540 företag med sammanlagt 3 976 450 kronor och till särskilt ändamål med 20 000 kronor eller med sammanlagt 3 996 450 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1949/50 funnos hos styrelsen inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 840 torrlägningsföretag, representerande ett bidragsbelopp av omkring 8 500 000 kronor. Härutöver väntas under budgetåret inkomna nya ansökningar till ett sammanlagt belopp av omkring 5 000 000 kronor. Då den medgivna bidragstilldelningen för löpande budgetår uppgår till 4 000 000 kronor kunna således ansökningar å sammanlagt 9 500 000 kronor väntas bli överförda till nästa budgetår. Under förutsättning att anspråken på bidrag under nästa budgetår uppgå till samma belopp som under innevarande budgetår eller 5 000 000 kronor, erfordras sålunda 14 500 000 kronor för att det förefintliga och det påräknade bidragsbehovet skall kunna helt tillgodoses under nästa budgetår.

Torrlägningsverksamheten ingår som ett viktigt led i jordbrukets rationalisering. Det är därför angeläget att bidragsärendena avgöras utan alltför lång väntetid. Till undvikande av att, såsom nu är fallet, ansökningarna på grund av brist på medel hopas i lantbruksstyrelsen och bli avgjorda först efter flera års väntan, synes bidragstilldelningen böra avvägas så, att den nuvarande anhopningen av torrlägningsärenden om möjligt kan i huvudsak avverkas inom de närmaste åren. Med hänsyn härtill bör bidragstilldelningen från anslaget under budgetåret 1950/51 icke sättas lägre än till 7 000 000 kronor.

Med utgångspunkt från den sålunda föreslagna bidragstilldelningen beräknas medelsbehovet under anslaget bli 5 500 000 kronor.

Beträffande framställningen om att erforderligt belopp årligen skall få användas för pågående undersökningar angående torrläggning av vatten-skadade marker invid Hjälmaren och i Kvismaredalen anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Lantbruksstyrelsen framhöll under våren 1949 i framställning till Kungl. Maj:t att det för bibehållande av jordbruksnäringen inom nämnda bygder var nödvändigt att verkställa ingående utredning om vilka torrlägningsåtgärder, som där borde företagas, och om huru de olika intressena omkring Hjälmaren bäst borde samordnas. Genom beslut den 30 juni 1949 uppdrog Kungl. Maj:t åt lantbruksstyrelsen att låta verkställa erforderliga utredningar, varjämte Kungl. Maj:t beslöt att därav föranledda kostnader skulle intill ett belopp av 20 000 kronor bestridas från föregående budgetårs avdikningsanslag.

Enär det anvisade beloppet icke torde vara tillräckligt för ifrågavarande ändamål, får lantbruksstyrelsen föreslå att kostnaderna för utredningen skola, i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer, bestridas från avdikningsanslaget. Kostnaderna torde icke böra belasta det belopp av 20 000 kronor av anslaget, som Kungl. Maj:t årligen äger disponera till vissa undersökningar m. m. Detta belopp torde nämligen behöva användas för utredningar utanför Hjälmareområdet.

Jag får i detta sammanhang vidare anmäla, att *lantbruksstyrelsen* med utlåtande den 18 november 1949 överlämnat en av *styrelsen för vattenavledningsföretaget Lyckebyån mellan Bånga damm och Fursjön* gjord ansökning, vari hemställes att 242 000 kronor skola ställas till förfogande för utbetalning till en av företagets entreprenörer, Aktiebolaget Skånska Cementgjuteriet. Beloppet är avsett att täcka viss del av de merkostnader, som entreprenören fått vidkännas vid utgrävning av Lyckebyån mellan Bånga damm och Fursjön. Av vad i ärendet förekommit må här återgivas följande.

Den 30 april 1937 uppdrog Kungl. Maj:t åt Lyckebyåutredningen att å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar vidtaga erforderliga åtgärder för att ett företag benämnt vattenavledningsföretaget Lyckebyån mellan Bånga damm och Fursjön finge under statens medverkan komma till stånd i huvudsak på det sätt och i den ordning, som av utredningen föreslagits i dess skrivelse den 23 april 1937.

Den 31 juli 1939 träffades ett entreprenadkontrakt mellan vattenavledningsföretaget och Aktiebolaget Skånska Cementgjuteriet angående utgrävning av nämnda del av Lyckebyån (en sträcka av 17—18 kilometer). Sedermera upprättades ett den 21 maj 1941 dagtecknat tilläggskontrakt, för-

anlett av att grävmaskinerna måste drivas med hjälp av gengasaggregat, enär olja icke kunde erhållas som drivmedel. Tilläggskontraktets giltighet var beroende av Kungl. Maj:ts godkännande. Sådant godkännande gavs den 28 juni 1941. Båda avtalen äro försedda med skiljedomsklausul. Arbetet var ursprungligen avsett att vara slutfört i augusti 1942. På grund av olika av kriget förorsakade svårigheter fördröjdes emellertid arbetet så att det först i februari 1947 blev färdigt att avsynas. Bolaget har på grund av kontrakten erhållit sammanlagt 742 209 kronor 39 öre. De verkliga kostnaderna ha enligt bolaget uppgått till 1 303 022 kronor 97 öre. Med utgångspunkt härifrån har bolaget ansett sig ha gjort en förlust på omkring 560 000 kronor, medan bolaget ursprungligen räknat med en vinst på 50 000 kronor.

Bolaget har sedan februari 1947 hos arbetsstyrelsen begärt ersättning för en del av förlusten. Den del, för vilken bolaget ursprungligen ansåg sig berättigat till gottgörelse, uppgick till ett belopp av 381 500 kronor. Ersättningsfrågan har även diskuterats med lantbruksstyrelsen, som biträtt arbetsstyrelsen i dess strävan att fullfölja regleringsföretaget. Lantbruksstyrelsen har genom en av sina revisorer låtit verkställa utredning över bolagets kostnader för företaget. Granskningen har, fränsett ett belopp å 237 kronor, icke givit anledning till anmärkning. Samråd har i ersättningsfrågan ägt rum med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vars ombudsman uppgjort en den 21 september 1949 dagtecknad promemoria med utlåtande i ärendet.

Till viss del anse styrelserna bolagets ersättningsanspråk vara av sådan art, att de kunna komma att bifallas vid ett skiljemannaförfarande. Med hänsyn härtill och då det ur båda parternas synpunkt är önskvärt att ersättningsfrågan löses genom överenskommelse, ha styrelserna upptagit förhandlingar med bolaget. De ha efter överväganden funnit att ett belopp av 225 000 kronor, därav 34 000 kronor avseende ökade drivmedelskostnader, lämpligen borde erbjudas bolaget som ersättning. Bolaget har emellertid förklarat sig icke godtaga detta anbud utan har hävdadt att bolaget bör tillerkännas ytterligare 17 000 kronor för stegrade drivmedelskostnader. Styrelserna ha funnit, att bolagets ståndpunkt i fråga om beräkningen av de ökade drivmedelskostnaderna icke saknar berättigande. De tillstyrka därför att slutlig reglering skall ske beträffande bolagets merkostnader på så sätt, att bolaget tillerkännes 242 000 kronor. Bolaget har förklarat, att det icke ämnar göra gällande några ytterligare anspråk på ersättning för merkostnader vid grävningsarbetet, därest det erhåller detta belopp.

Slutligen får jag anmäla, att *styrelsen för nämnda vattenavledningsföretag* i skrivelse den 20 september 1949 anhållit, att 125 000 kronor skola ställas till företagets förfogande för dess torrlägningsverksamhet under nästa budgetår. Styrelsen har därvid anfört i huvudsak följande.

Vid 1947 års riksdag anvisades i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 144 under anslagstiteln Grundförbättringar: Lyckebyåns regleringsföretag ett reservationsanslag av 314 500 kronor för fullföljande av ifrågavarande företag. Dessa medel beräknas förslå intill nästa budgetår. Torrlägningsföretaget har nu fortskridit så långt att uppgrävningen av Lyckebyåns huvudrännan avslutats. Arbetet har godkänts och entreprenadsumman har utbetalats. Av de s. k. bikanalerna återstå ännu betydande arbeten att utföra. Grävning av bikanalerna pågår dels genom en entreprenör och dels i företagets egen regi. Grävningsarbetena beräknas bli avslutade under kalenderåret 1950. Kostnaderna för nästa budgetår uppskattas till sammanlagt 125 000 kronor. Härav erfordras 80 000 kronor till kostnader för grävningsarbeten, 20 000 kronor för jordersättningar till markägare och 25 000 kronor till administrationskostnader och oförutsedda utgifter.

I remissyttrande den 18 november 1949 har *lantbruksstyrelsen* tillstyrkt att 125 000 kronor ställas till förfogande för ändamålet. Styrelsen har härvid anfört följande.

Av företags kontrollant har styrelsen inhämtat, att omkring 65 procent av det arbete, som avser upptagande av bikanaler, för närvarande är utfört samt att ytterligare 15 å 20 procent av arbetet beräknas bli utfört innevarande budgetår. Kostnaderna för det till nästa budgetår återstående grävningsarbetet ha beräknats till omkring 80 000 kronor. Lantbruksstyrelsen har följt ifrågavarande torrlägningsarbete och funnit, att återstående arbeten äro oundgängligen erforderliga för vinnande av torrläggning av de markarealer, som beröras av ifrågavarande kanaler.

Departementschefen.

Vad först angår den äskade medelsanvisningen till Lyckebyåns torrlägningsföretag får jag erinra att utgrävningen av Lyckebyåns huvudrännan är slutförd. Bikanalerna äro även till största delen upptagna. Av grävningsarbetet för bikanalerna beräknas vid nästa budgetårs ingång ej kvarstå mer än 15 å 20 procent. Då dessa grävningsarbeten slutförts, vilket beräknas ske under kalenderåret 1950, är Lyckebyåns torrlägningsföretag fullbordat. För återstående grävningsarbeten erfordras enligt företagsstyrelsens kostnadsberäkning 125 000 kronor. Den gjorda kostnadsberäkningen synes kunna godtagas. Jag förordar fördenskull att nämnda belopp skall anvisas. Medelsanvisningen, som sista gången skedde under ett särskilt anslag till Grundförbättringar: Lyckebyåns regleringsföretag, torde lämpligen böra göras under avdikningsanslaget.

Beträffande Aktiebolaget Skånska Cementgjuteriets anspråk på ersättning för merkostnader för den av bolaget verkställda utgrävningen av Lyckebyån synes det vara odisputabelt, att bolaget åsamkats betydande merutgifter på grund av förhållandena under krigsåren. Dessa torde vara av den natur, att de knappast kunnat beräknas, då entreprenadkontrakten uppgjordes. Jag finner det med hänsyn härtill skäligt, att staten skall vidkännas en del av merkostnaderna. Enligt den uppgörelse, som representanter för torrlägningsföretaget och lantbruksstyrelsen preliminärt träffat med bolaget, föreslås att av de uppkomna merkostnaderna om cirka 560 000 kronor ett belopp av 242 000 kronor skall ersättas av statsmedel. Jag vill för min del tillstyrka att bolaget skall tillerkännas detta belopp. Beloppet synes böra utgå från avdikningsanslaget.

Vad härefter angår omfattningen av bidragsgivningen från avdikningsanslaget kunna vissa skäl otvivelaktigt åberopas för en höjning av denna. Med hänsyn till det ekonomiska läget kan jag emellertid icke förorda någon utvidgning av bidragstilldelningen under nästa budgetår. Jag tillstyrker därför, att densamma bestämmes till samma belopp som för innevarande budgetår eller 4 000 000 kronor. I anslutning härtill torde kostnaden för utbetalande av bidrag till torrlägningsföretag kunna uppskattas till 3 600 000 kronor.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t

böra äga att — inom ramen för den varje budgetår medgivna bidragstilldelningen av ifrågavarande anslag — disponera 20 000 kronor för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag samt för åtgärder ägnade att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet. Ur avdikningsanslaget torde även böra få utgå erforderliga medel till kostnaderna för omförmälda utredning rörande torrläggning av vissa marker vid Hjälmarén och i Kvismaredalen. Jag förutsätter härvid att, därest efter det nämnda utredning slutförts ett torrlägningsföretag igångsättes å ifrågavarande marker, vid bestämmande av statsbidraget till detta företag skälig jämkning skall få ske med hänsyn till de kostnader för företaget, som staten redan kan ha bestritt.

Avdikningsanslaget torde sålunda med hänsyn till vad jag föreslagit för nästa budgetår böra uppföras med (125 000 + 242 000 + 3 600 000 =) ett avrundat belopp av 4 000 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1950/51 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa 4 000 000 kronor;

b) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor.

[136] **Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag.** För ifrågavarande ändamål anvisades för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning ha anslag icke äskats för tiden därefter. Bestämmelser rörande anslagets användning finnas meddelade i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 433).

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) anmäler, att vid ingången av innevarande budgetår en reservation förefanns å i runt tal 550 000 kronor. Detta belopp beräknas vara tillräckligt för att tillgodose medelsbehovet under såväl löpande som nästa budgetår. Styrelsen anser därför att ytterligare medel icke behöva anvisas för budgetåret 1950/51.

I likhet med lantbruksstyrelsen finner jag, att medel för ifrågavarande bidragsverksamhet icke behöva äskas av 1950 års riksdag. Jag anmäler emellertid ärendet för att giva riksdagen del av anslagsfrågans läge.

[137] 10. Täckdikningsförsök m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	250 000	150 000
1949/50 (statsliggaren s. 815) ..	125 000	
1950/51 (förslag)	75 000	

I en av *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* med tillstyrkan den 3 september 1949 överlämnad framställning hemställer *täckdikningsförsöksnämnden*, att för försöksverksamheten på täckdikningens område skall anvisas ett anslag av 45 000 kronor. Härjämte föreslår nämnden, liksom i fjolårets anslagsframställning, att verksamheten skall inordnas i den övriga försöksverksamheten på jordbrukets område och därvid knytas till högskolans institution för agronomisk hydroteknik. I samband därmed föreslås att nämnden skall ersättas med en underavdelning inom sektionen för jordbruksförsök och att vissa för verksamheten erforderliga tjänster skola inrättas vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Nämnden anför i fråga om medelsbehovet för nästa budgetår följande.

Ett belopp av 19 000 kronor erfordras till ersättning åt försöksvärdarna för de fasta försöken. Den lokala tillsynen av dessa försök beräknas kosta 9 500 kronor. Kostnaderna för de lokala försöken uppskattas till 30 000 kronor. Medelsbehovet för avlönande av extra personal, som i viss omfattning anses behövlig även under nästa budgetår, uppskattas till 5 000 kronor. Till reseersättningar beräknas liksom för innevarande budgetår 9 000 kronor. Slutligen avses 2 500 kronor för expenser. Kostnaderna för försöksverksamheten beräknas sålunda uppgå till sammanlagt 75 000 kronor. Med hänsyn till vikten av att även i fortsättningen forskning skall kunna bedrivas parallellt med den direkta försöksverksamheten hemställer nämnden att ett belopp av 20 000 kronor ställes till högskolans förfogande. Enär det icke varit möjligt att inom den beräknade tiden av två år genomföra utläggningen av samtliga fasta och lokala försök ha för ändamålet anvisade medel icke i sin helhet tagits i anspråk. Den uppkomna behållningen beräknas vid utgången av innevarande budgetår uppgå till 50 000 kronor. Medelsanvisningen bör sålunda beräknas till $(75\,000 + 20\,000 - 50\,000 =)$ 45 000 kronor.

Departementschefen.

Vid behandlingen av lantbrukshögskolans avlöningsanslag har jag förklarat mig icke kunna biträda förslaget att ifrågavarande försöksverksamhet skall inordnas i statens lantbruksförsök. Den till täckdikningsverksamheten knutna personalen torde därför fortfarande bära avlönas från förevarande anslag. Avlöningskostnaderna uppgå till i runt tal 30 000 kronor. Täckdikningsförsöksnämndens beräkning av medelsbehovet för verksamheten torde kunna godtagas. Anslaget bör sålunda upptagas med $(30\,000 + 45\,000 =)$ 75 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Täckdikningsförsök m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

[138] Försök med täckdikningsmaskiner m. m.

Under förevarande anslagstitel anvisades å riksstaten för budgetåret 1946/47 under nionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 220 000 kronor (prop. 25/1946; r. skr. 147/1946). Anslaget disponeras av styrelsen för jordbrukstekniska institutet. Ledningen av själva försöken omhänderhaves av

kommittén för maskinell täckdikning under överinseende av jordbrukstekniska institutet och statens maskinprovningar. Vid utgången av budgetåret 1948/49 förelåg å anslaget en behållning av 45 000 kronor.

Kommittén för maskinell täckdikning (skr. ¹⁰/₁₂ 1949) hemställer, att den reservation, som kan komma att finnas å anslaget vid utgången av innevarande budgetår, skall under budgetåret 1950/51 få användas till bestridande av kostnader för vissa kompletterande undersökningar m. m. Kommittén framhåller därvid, att den ämnar avlämna ett betänkande i januari 1950. Därefter återstår emellertid att utföra vissa undersökningar, att insamla ytterligare uppgifter angående grävmaskiner samt att bedriva upplysningsverksamhet rörande maskinernas lämpliga användning. Närmare förslag beträffande nämnda arbetsuppgifter avser kommittén att framlägga i samband med att betänkandet avgives.

Med biträdande av kommitténs framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisade reservationsanslaget till Försök med täckdikningsmaskiner m. m. må under budgetåret 1950/51 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[139] **Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag.** Under denna anslagsrubrik anvisades för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning å anslaget har för tiden därefter någon medelsanvisning icke ägt rum. Bestämmelser rörande anslagets användning finnas meddelade i kungörelsen den 12 april 1946 (nr 192).

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) anmäler, att en reservation å i runt tal 2 000 000 kronor förelåg vid innevarande budgetårs ingång. Då denna reservation anses tillräcklig för de utbetalningar från anslaget, som kunna påfordras såväl under innevarande som under nästa budgetår, anser sig lantbruksstyrelsen icke böra föreslå någon medelsanvisning för budgetåret 1950/51.

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen sålunda anfört torde någon medelsanvisning under anslaget för nästa budgetår icke vara erforderlig. Jag har emellertid velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.

[140] 11. Arrendenämnder.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	25 000	3 826
1949/50 (statsliggaren s. 816)	25 000	
1950/51 (förslag)	25 000	

Någon större erfarenhet rörande medelsåtgången för ifrågavarande verksamhet, som pågått sedan den 1 juli 1948, har ännu icke vunnits. Med hän-

syn härtill och då det ej kan förväntas att medelsförbrukningen skall bliva väsentligt större under nästa budgetår än under budgetåret 1948/49, synes anslaget böra upptagas med oförändrat belopp av 25 000 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrendenämnder* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

[141] **12. Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer.**

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	100	195
1949/50 (statsliggaren s. 816)	100	
1950/51 (förslag)	100	

Utgifterna från anslaget ha under senare budgetår varit obetydliga. Med hänsyn härtill torde anslaget jämväl för budgetåret 1950/51 böra upptagas med allenast ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

I. Fiskeriväsendet.

[142] **1. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Avlöningar.**

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	603 600	547 576
1949/50 (statsliggaren s. 816)	610 400	
1950/51 (förslag)	642 000	

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr.²²/s 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 81 000 kronor enligt följande beräkning.

<i>Fiskeristyrelsen:</i>	Ökning
1. 1 laborator i Ce 29	14 352
2. 1 kassör i Ce 19	8 364
3. 1 fiskmästare i Ce 16	7 380
4. 1 biträde i Cf 4—Ce 8	4 080
5. Löneklassförändringar	1 962
6. 1 byrådirektörstjänst i Ce 31 och 1 kontorsbiträdestjänst i Ce 8 överbeföras å ordinarie stat	—

Fiskeristyrelsens tillsynsavdelning:

7. 1 laborator i Ce 27	13 428
8. Tillämpning av reglerad befordringsgång för en assistent i Ce 20	1 800

	Ökning
9. 1 kanslibitråde i Ce 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Ca 8	300
10. Löneklassförändringar	498
11. 1 överinspektörstjänst i Ce 31 överföres å ordinarie stat	—

Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket:

12. 1 vaktmästare i Ca 11 i st. för Ca 9	552
13. Löneklassförändringar	478

Undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket:

14. 2 tekniska biträden i Ce 8	9 936
15. 1 laborator i Ce 29 i st. för assistentarvode å 6 420 kr.	7 760
16. Arvode till föreståndare för hydrografiska avdelningen	1 008
17. Höjt arvode till hushållerskan vid hydrografiska avdelningen ..	800

Undersöknings- och bevakningsfartygen:

Skagerak.

18. Avlöningar till kollektivavtalsavlönad personal	6 000
---	-------

Eystrasalt.

19. Avlöningar till kollektivavtalsavlönad personal	2 100
	80 798.

Beträffande förslaget om tillämpning av reglerad befordringsgång för en assistent i Ce 20 vid tillsynsavdelningen (p. 8) har fiskeristyrelsen hänvisat till en tidigare av styrelsen (skr. $\frac{1}{2}$ 1949) gjord framställning.

Motiv. Fiskeristyrelsen.

1. Fiskeristyrelsen hänvisar till de skäl för samma framställning, som styrelsen anförde i sina anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 (IX H. T. 1949 s. 163 f.). Styrelsen framhåller att den nuvarande ordningen för det på ostkustfisket inriktade undersökningsarbetet — nämligen att verksamheten ledes av byråinspektören på styrelsens byrå för saltvattensfisket — icke kan upprätthållas utan allvarligt men för arbetet inom denna byrå. Ifrågavarande undersökningsverksamhet bör ledas av en särskild tjänsteman i laborators ställning. Någon särskild institution för ändamålet är dock icke behövlig, utan laboratorn bör anknytas till styrelsen och stationeras i Göteborg. Laboratorieresurser kunna ställas till förfogande inom undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket i Lysekil.

2. Vid inrättandet av fiskeristyrelsen avsågs att registrators- och kassagöromålen skulle ombesörjas av en kansliskrivare i Ce 15. På grund av kassagöromålens stora omfattning har emellertid kansliskrivaren helt måst tagas i anspråk för dessa göromål. Registratorsgöromålen ha ålagts styrelsens enda kanslibitråde, vilket annars skolat fungera såsom föreståndarinna för skrivcentralen och sekreterare åt styrelsens chefstjänstemän. Denna anordning måste enligt fiskeristyrelsen uppfattas som ett proviso-

rium. Med hänsyn till arten och omfattningen av kassagöromålen, vilka bland annat innefatta upprättande av bokslut för styrelsen och under styrelsen lydande undersöknings- och försöksanstalter samt undersökningsfartyg, anser styrelsen det nödvändigt att för dessa göromål inrättas en kassörstjänst i 19 lönegraden. Kansliskrivartjänsten bör avses för registratörs göromålen.

3. Till stöd för framställningen anföres att undersökningsfartygen, i första hand Eystrasalt, ha ett utomordentligt starkt behov av ett för mera rutinbetonade undersökningar avsett arbetsbiträde. Erfarenheten har visat, att allvarliga rubbningar i undersökningsarbetet kunna uppstå om icke en dylik befattningshavare finnes att tillgå vid förfall för den för undersökningarna närmast ansvarige vetenskapsmannen. Tjänsten behövs även för att bereda den kvalificerade personalen lättnad i rutingöromålen till båtnad för det mera vetenskapligt betonade arbetet.

4. Framställningen om anvisande av medel till avlöning åt ett skrivbiträde har icke särskilt motiverats.

5. Utgiftsökningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

6. Byrådirektörstjänsten i Ce 31 anses böra ordinariesättas för att åvägbringa en rimligare proportion mellan antalet ordinarie och icke-ordinarie tjänster inom styrelsen. Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången för kontorspersonal bör vidare en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst överföras å ordinarie stat.

Tillsyns avdelningen.

7. Tjänsten avses för en specialist inom vattenkemiens område med filosofie licentiat- eller civilingenjörsexamen. Dess inrättande motiveras dels med den allt kraftigare föroreningen av sjöar och vattendrag i landet, dels med att tillsynsavdelningens vattenlaboratorium måste hållas på en hög nivå, dels med krav från vattendomstolarnas sida, att tillsynsavdelningen skall utöva löpande kontroll över reningsanläggningarnas skötsel i avseende å s. k. biologisk förorening.

8. För fiskeriassistent tillämpas den befordringsgång, som anges i 4 § 1 a) kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 436) angående reglerad befordringsgång för viss icke-ordinarie personal i statens tjänst. För här ifrågasvarande assistenttjänst i Ce 20 saknas föreskrifter om reglerad befordringsgång. För tjänsten gälla emellertid samma kompetenskrav som de, vilka föreskrivits för fiskeriassistent, nämligen filosofie kandidatexamen i viss ämneskombination. Styrelsen anser därför, att även denna tjänst bör inordnas under den reglerade befordringsgången.

9. Det vid tillsynsavdelningen anställda biträdet för skriv- och kontorsgöromål med lön enligt den reglerade befordringsgången tages i första hand i anspråk för diarietföring och registrering av avdelningens omfattande aktmaterial. Denna registrering innefattar enligt styrelsens uppfattning så kvalificerade uppgifter och sådant ansvar, att befattningshavaren bör er-

hålla en kanslibiträdestjänst. Styrelsen erinrar om att motsvarande göromål vid sötvattensanstalten äro av mindre omfattning men där ombesörjas av ett kanslibiträde.

10. Ökningen är av automatisk karaktär.

11. Beträffande skälen för ordinariesättning av överinspektörstjänsten hänvisar styrelsen till vad den anfört i denna fråga i sina anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 (IX H. T. 1949 s. 163). Innehavaren av tjänsten har en sammanlagd tjänstetid av 27 år inom fiskeriadминистраtionen.

Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket.

12. Vaktmästaren, vilken är gemensam för sötvattensanstalten och tillsynsavdelningen, har förutom sedvanliga expeditionsgöromål att övervaka eldningen vid anstalten samt motorer och pumpar för vattenförsörjningen till akvarierna. Dessa åligganden i förening med övervakning av fastighetsunderhåll och städning kräva beredskap dygnet runt. Styrelsen framhåller att motsvarande befattningshavare vid statens växtskyddsanstalt, statens centrala frökontrollanstalt och statens lantbrukskemiska kontrollanstalt äro placerade i Ca 11.

13. Ökningen under denna punkt är av automatisk natur.

Undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket.

14. Antalet tekniska biträden vid havsfiskeanstalten förklaras vara uppenbart otillräckligt. Förstahandsbehovet skulle utgöra två sådana biträden utöver de redan befintliga. Det ena av de nya biträdena erfordras vid den biologiska och det andra vid den hydrografiska avdelningen. Sistnämnda biträde behöves för salthaltsbestämningar av vattenprov från de s. k. fyrskeppsundersökningarna samt från fartyget Skageraks undersökningar. Antalet prov per år uppgår till sammanlagt omkring 9 000. Ifrågavarande arbete kräver ett heltidsanställt biträde. Det har hittills utförts med anlitande av tillfällig arbetskraft, vilken avlönats från omkostnadsanslaget.

15. Assistenten å havsfiskeanstaltens hydrografiska avdelning avlönas för närvarande med ett arvode av 6 420 kronor för år för åtta månaders tjänstgöring. Denna avlönings- och anställningsform har sin grund i att tjänsten, med vilken numera är förenad helårstjänstgöring, ursprungligen var avsedd att tills vidare utgöra en övergångstjänst. Utöver nyssnämnda arvode åtnjuter assistenten arvodesfyllnad från bl. a. Oceanografiska institutet. Från och med budgetåret 1950/51 saknar institutet emellertid medel att gälda dylik arvodesfyllnad. På grund härav och då det är nödvändigt att behålla befattningens nuvarande, vetenskapligt högt kvalificerade innehavare hemställer styrelsen, att en laboratorsbefattning måtte inrättas.

16. Framställningen sammanhänger med att den hydrografiska avdelningen föreslås erhålla en självständig ställning inom fiskeristyrelsen. Sty-

relsen anför till stöd härför, att den hydrografiska forskningens inordnande under undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket allenast varit avsett såsom ett provisorium, i avvidan på att slutlig ståndpunkt skulle tagas till dess organisationsform. Frågan om den hydrografiska forskningens ställning bör nu enligt styrelsens mening omprövas och definitivt regleras inom ramen för den av statsmakterna år 1948 beslutade administrationen av fiskeriväsendet. Även om styrelsen finner det uppenbart att hydrografien i vad avser dess målbundna, på praktiska resultat inriktade verksamhet bör tillhöra och utgöra en gren av fiskeriadминистраtionen, anser styrelsen det icke vara riktigt att på sätt som skett enligt den nu föreliggande provisoriska lösningen ställa hydrografien under ledning av en biologisk anstalt. Den hydrografiska forskningen är nämligen med avseende å metodik väsensskild från den biologiska. Jämväl ur den synpunkten att hydrografien äger betydelse även inom sjöförsvaret, handelssjöfarten och meteorologien måste det anses vara av betydelse att hydrografien får en självständig ställning inom fiskeristyrelsen. Den här ifrågavarande hydrografiska forskningen bör sålunda, med bibehållande av dess ställning såsom en gren av den inom fiskeriadминистраtionen bedrivna målbundna forskningen, förlänas en självständig ställning i förhållande till de biologiskt inriktade forskningsgrenarna. För detta ändamål förordar styrelsen att en särskild anstalt skall organiseras i likhet med de redan befintliga anstaltarna för sötvattensfisket och havsfisket och att denna anstalt skall benämnas undersökningsanstalten för hydrografi. Kostnadsmässigt skulle denna organisationsändring allenast medföra att den laborator, som förordnas såsom anstaltsföreståndare, kommer i åtnjutande av det till övriga föreståndare utgående arvodet å 1 008 kronor för år.

17. Arvodet till hushållerskan vid hydrografiska avdelningen å Bornö anser styrelsen böra höjas med hänsyn såväl till vederbörandes arbetsuppgifter och ansvar som till tjänsteställets ensliga belägenhet och avsaknad av landförbindelse.

Undersöknings- och bevakningsfartygen.

18. Ökningen under denna punkt motiveras med att från och med den 1 juli 1949 anställnings- och avlöningsförhållandena för ombordanställda å fartyget Skagerak regleras genom ett av Kungl. Maj:t den 30 juni 1949 godkänt kollektivavtal mellan fiskeristyrelsen och svenska sjöfolksförbundet. I övrigt föreslås beträffande avlöningsstaten för Skagerak att den nuvarande anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal skall uppdelas på en post med denna benämning å 58 000 kronor och en ny post till avlöningar till kollektivavtalspersonal å 68 000 kronor. Sistnämnda post bör upptagas förslagsvis med hänsyn till dels att erfarenhet saknas rörande storleken av övertidsersättningarna enligt sjöarbetstidslagen och sjöfolksavtalet, dels att nya lönetariffer kunna komma att gälla från och med den 1 juli 1950.

19. Styrelsen anför, att svenska sjöfolksförbundet hos fiskeristyrelsen påkallat förhandlingar om kollektivavtal för de ombordanställda å fartyget Eystrasalt och att sådant avtal väntas komma att slutas hösten 1949. Till följd härav föreslås att den i avlöningsstaten för Eystrasalt upptagna posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal skall dels ökas med 2 100 kronor, dels erhålla benämningen Avlöningar till kollektivavtalspersonal. Av samma skäl som anförts beträffande fartyget Skagerak föreslås att anslagsposten skall upptagas såsom förslagsvis.

Yttranden. *Statskontoret*. I avvaktan på närmare erfarenheter rörande den nyligen fastställda organisationen av fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök böra enligt statskontorets mening nya tjänster icke inrättas eller redan befintliga tjänster utbytas mot andra och högre. Ämbetsverket vill däremot icke motsätta sig, att byrådirektörs- och överinspektörstjänsterna överföras på ordinarie stat. Med inrättande av en kassörsbefattning i Ce 19 bör för övrigt anstå redan med hänsyn till pågående utredning angående anställningsförhållandena för viss biträdespersonal i statens tjänst.

Av skäl, som nyss anförts, kan statskontoret ej heller förorda, att hydrografiska avdelningen skall organiseras såsom en särskild anstalt. Enligt ämbetsverkets uppfattning ha bärande skäl ej anförts för inrättande av en heltidstjänst som laborator vid avdelningen. Med hänsyn till pris- och lönestabiliseringen bör någon uppräknings av arvudet till den på Bornö stationerade hushållerskan ej ifrågakomma.

Statens lönenämnd. Lönenämnden har icke funnit anledning till erinran mot fiskeristyrelsens framställning om tillämpning av reglerad befordringsgång för den vid tillsynsavdelningen anställde assistenten i Ce 20. Vad åter angår styrelsens förslag om uppflyttning av befattningen som vaktmästare vid sötvattensanstalten från lönegrad Ca 9 till Ca 11 böra enligt lönenämndens mening frågor om ändrad löneställning för vaktmästarpersonal prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté.

Departementschefen.

Den för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök gällande organisationen tillkom den 1 juli 1948. Redan i sina anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 begärde styrelsen vissa förstärkningar av personalen och vissa förbättringar i fråga om dennas löneförmåner. Med hänsyn till att några tillförlitliga erfarenheter rörande den nya organisationen då ännu icke vunnits, ansåg jag mig icke kunna tillstyrka de sålunda framlagda förslagen. Styrelsen har nu upprepat vissa av dessa framställningar ävensom framlagt nya förslag, som innebära personalökningar och tjänsteförändringar. Den nya organisationen har nu kunnat prövas under ett och ett halvt år. Denna tid är visserligen för kort för att några mera slutgiltiga omdömen om personalbehovet skola kunna fällas. Emellertid visa enligt min uppfattning de erfarenheter som redan vunnits att förstärkningar behövas åtminstone på ett par punkter. Sålunda synes den anordningen, att ledning-

en av Eystrasalts undersökningar i Östersjön åvilar byråinspektören å saltvattensbyrån, ha menligt påverkat arbetet på denna byrå. Fog synes därför föreligga för styrelsens förslag om inrättande av en laboratorstjänst för ostkustfisket. Likaså synas goda skäl tala för förslaget om inrättande av en fiskmästartjänst för de mera rutinbetonade undersökningarna i samband med verksamheten å undersökningsfartygen. Jag anser mig dock ej kunna förorda, att dessa tjänster skola inrättas redan från och med nästa budgetår. Vad angår övriga beträffande fiskeristyrelsen föreslagna personalökningar och tjänsteförändringar kan jag endast tillstyrka att en kontorsbiträdestjänst skall ordinariesättas.

I fråga om tillsynsavdelningen delar jag styrelsens uppfattning om nödvändigheten av att avdelningen förstärkes med en specialist inom vattenkemiens område. Denne bör placeras i lönegrad Ce 27 och benämnas byråinspektör. Den personal, som för närvarande står till förfogande för här ifrågavarande arbetsuppgifter, synes nämligen vara uppenbart otillräcklig och med hänsyn till den ökade omfattningen av vattenföreningarna finner jag det angeläget att avdelningen utan dröjsmål erhåller någon förstärkning. Med beaktande av att den nuvarande assistenten i Ce 20 har en synnerligen lämplig ämneskombination i sin examen och även i övrigt är väl kvalificerad för sina arbetsuppgifter vill jag icke motsätta mig att den för fiskeriassistenterna gällande befordringsgången skall tillämpas å denne. Däremot kan jag icke tillstyrka att överinspektörstjänsten skall överföras å ordinarie stat. Vidare anser jag mig med hänsyn till pågående utredning angående den högre biträdespersonalen böra avstyrka förslaget att utbyta en kontorsbiträdestjänst å avdelningen mot en kanslibiträdestjänst.

Beträffande undersöknings- och försöksanstalterna för sötvattensfisket och havsfisket kan jag icke nu förorda, att personalen å sistnämnda anstalt skall utökas med två tekniska biträden eller att vaktmästaren å förstnämnda anstalt skall uppflyttas i högre lönegrad. Icke heller kan jag tillstyrka att den hydrografiska forskningen skall organiseras som en särskild anstalt. De skäl mot inrättandet av en särskild avdelning för denna forskningsgren, som jag anförde år 1948 i samband med behandlingen av organisationsfrågorna för undersöknings- och försöksverksamheten på fiskets område, torde nämligen ännu äga full giltighet. Tillräckligt starka skäl för att inrätta en ny laboratorstjänst å havsfiskeanstaltens hydrografiska avdelning anser jag icke hava förebragts. Då assistenten vid avdelningen för närvarande erhåller viss arvodesfyllnad från annat håll men efter den 1 juli 1950 icke längre synes kunna påräkna detta, vill jag emellertid förorda att hans arvode skall höjas med 4 584 kronor till 11 004 kronor. Hans arvode skulle då motsvara lönen i 24 löneklassen. En förutsättning för att detta arvode skall utgå är givetvis att assistenten tjänstgör hela året vid avdelningen, såsom redan nu faktiskt är fallet, och att han icke skall äga uppbära arvode från annat håll. Jag biträder slutligen styrelsens förslag om uppräknings av arvodet till hushållerskan vid avdelningens station å Bornö.

Mot de av fiskeristyrelsen föreslagna uppräkningsarna av anslagsposterna till avlöningar till icke-ordinarie personal å undersöknings- och bevakningsfartygen har jag icke något att invända. Förslaget om en uppdelning av den för fartyget Skagerak avsedda anslagsposten och om ändrade benämningar å de ifrågavarande posterna föranleder icke heller någon erinran från min sida. I enlighet med fiskeristyrelsens förslag bör sålunda den för fartyget Skagerak upptagna posten till avlöningar till icke-ordinarie personal uppdelas på två nya poster, benämnda avlöningar till icke-ordinarie personal respektive avlöningar till kollektivavtalspersonal. Vidare bör den nu för fartyget Eystrasalt avsedda posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagas under benämningen avlöningar till kollektivavtalspersonal. Posterna till avlöningar till kollektivavtalspersonal böra på de av fiskeristyrelsen anförda skälen upptagas förslagsvis.

Då de nuvarande beteckningarna å undersökningsanstalterna på grund av sin längd visat sig ej fullt lämpliga föreslår jag, att namnen å dessa anstalter ändras till sötvattenslaboratoriet respektive havsfiskelaboratoriet. Fiskeristyrelsen har i sina anslagsäskanden sammanfört fartygen Skagerak och Eystrasalt under den gemensamma anslagsrubriken Undersöknings- och bevakningsfartygen. Då förslaget innebär en förenkling, tillstyrker jag det samma.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslaget höjas med i runt tal 28 600 kronor. Härtill kommer ett med 3 000 kronor ökat medelsbehov på grund av beräknade löneklassförändringar. Sammanlagt skulle alltså anslaget behöva uppföras med $(610\,400 + 31\,600 =)$ 642 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Fiskeristyrelsen.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 65 200 (+ 4 600) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 2 500 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 194 000 (+ 11 100) kronor;

ersättningar till sakkunniga 1 000 (oförändrat) kronor;

rörligt tillägg 30 200 (+ 1 900) kronor.

Sötvattenslaboratoriet.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 42 400 (oförändrat) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 19 300 (+ 400) kronor;

rörligt tillägg 7 300 (+ 100) kronor.

Havsfiskelaboratoriet.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 30 600 (oförändrat) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 15 800 (+ 5 400) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 65 200 (oförändrat) kronor;

rörligt tillägg 10 000 (oförändrat) kronor.

*Undersöknings- och bevakningsfartygen:**Skagerak.*

Avlöningar till icke-ordinarie personal 58 000 kronor;
avlöningar till kollektivavtalspersonal 68 800 (+ 6 000) kronor;

rörligt tillägg 6 300 (oförändrat) kronor;

särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal 750 (oförändrat) kronor.

Egstrasalt.

Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 6 000 (oförändrat) kronor;
avlöningar till kollektivavtalspersonal 16 000 (+ 2 100) kronor;

särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal 1 550 (oförändrat) kronor.

Vid bifall till de förslag, som jag nu framlagt, skulle å den för fiskeristyrelsen och statens fiskeriförsök gällande personalförteckningen uppföras ytterligare en kontorsbiträdestjänst (Ca 8) och en byråinspektörstjänst (Ce 27).

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök uppföra ytterligare en kontorsbiträdestjänst i lönegrad Ca 8 och en byråinspektörstjänst i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

*Avlöningsstat.**Fiskeristyrelsen.*

- | | |
|--|--------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän,
<i>förslagsvis</i> | 65 200 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .. | 2 500 |

Statsverkspropositionen: Bil. 11: Nionde huvudtiteln.

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	194 000	
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	1 000	
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 200	292 900

Sötvattenslaboratoriet.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 400	
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 100	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	19 300	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 300	70 100

Havsfiskelaboratoriet.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	30 600	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	15 800	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	65 200	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	10 000	121 600

Undersöknings- och bevakningsfartygen:

Skagerak.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	58 000	
2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	68 800	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 300	
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	750	133 850

Eystrasalt.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	6 000	
2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	16 000	
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 550	23 550

Summa kronor 642 000;

c) till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 642 000 kronor.

[143] 2. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	254 700	314 580
1949/50 (statsliggaren s. 818)	266 500	
1950/51 (förslag)	308 700	

Enligt gällande omkostnadsstat ha av det för innevarande budgetår anvisade anslaget avsetts 47 400 kronor för fiskeristyrelsen, 24 100 kronor för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket, 47 100 kronor för undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket, 127 300 kronor för statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov samt 20 600 kronor för statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen.

Yr k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 61 600 kronor. De ändringar, som föreslås i gällande omkostnadsstat, framgå av följande sammanställning:

	1949/50	Ökning
<i>Fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen:</i>		
1. Reseersättningar	25 000	7 000
2. Övriga expenser	12 300	10 500
3. Laboratoriekostnader	2 000	1 000
<i>Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket:</i>		
4. Publikationstryck	2 000	3 000
5. Bibliotek	500	1 000
6. Underhåll av byggnader och dammar	4 000	3 000
<i>Undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket:</i>		
7. Övriga expenser	4 200	800
8. Publikationstryck	4 900	1 100
9. Underhåll av byggnader m. m.	3 300	3 700
10. Underhåll och drift av båtar	2 500	500
11. Instrument- och laboratoriekostnader	19 000	4 000
<i>Undersöknings- och bevakningsfartygen:</i>		
<i>Skagerak.</i>		
12. Proviant	23 000	3 500
13. Underhåll och utrustning	23 000	10 000
14. Undersökningsmateriel	19 000	1 000
15. Diverse utgifter	9 700	2 300
<i>Eystrasalt.</i>		
16. Proviant	—	4 000
17. Oljor och andra förbrukningsartiklar	10 000	2 000
18. Belysning m. m.	300	100
19. Nyanskaffning samt reparationer av redskap och apparater m. m.	6 000	1 500

20. Vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering, m. m.	3 400	1 600
		61 600.

Motiv. 1. Styrelsens andel, 14 000 kronor, av nuvarande anslagsbelopp är för knapp i förhållande till det stora antalet tjänsteresor. För budgetåret 1948/49 har posten överskridits med 10 000 kronor. Højningen motiveras även med att den intensifierade verksamheten vid tillsynsavdelningen medför ökat antal inspektions- och besiktningsresor.

2. Av højningen beräknas 500 kronor för tillsynsavdelningen, vars städningskostnader ökat på grund av kollektivavtal. Återstoden av højningen, 10 000 kronor, avses för styrelsen. Den föranledes av bland annat dels de höga kostnaderna för bevakning av styrelsens lokaler, vartill beräknas omkring 1 450 kronor för år, dels att kostnaderna för att förse de styrelsen underlydande anstalterna med blankettryck måste bestridas från denna post. En uppräknig av posten anses vidare nödvändig på grund av att kostnaderna för interurbana telefonsamtal blivit stora genom att styrelsen förlagts till Göteborg. Vidare beräknas utgifter för mindre komplettering av styrelsens inventarier, främst för anskaffande av en kopieringsapparat för framställning av kopior av handlingar och ritningar. Slutligen föranledes højningen även därav att vissa kostnader för fiskeribiblioteket måste bestridas ur förevarande post.

3. Ökningen under denna post, vilken helt avses för tillsynsavdelningen, sammanhänger med framställningen under avlöningsanslaget om inrättande av en ny laboratorstjänst vid avdelningen.

4. Det nuvarande anslagsbeloppet uppgives ej ens förslå till tryckning av anstaltens årsberättelse, omfattande ett 20-tal kortare uppsatser, och följaktligen ej heller till tryckning av längre meddelanden från anstalten.

5. Styrelsen framhåller att inbindningen av vetenskapliga handböcker och tidskrifter i anstaltens bibliotek helt måst eftersättas de senaste budgetåren till följd av knappheten på anslagsmedel. Detta förhållande kan icke fortgå, om biblioteket skall fylla sin funktion.

6. Ökningen avser reparation och målning av stängslet kring anstaltens område, vilket arbete icke längre anses kunna eftersättas.

7. I betraktande av de omfattande arbetena inom havsfiskeanstalten finner styrelsen en uppräknig av expensposten nödvändig. Till följd av den hittillsvarande alltför knappa medelsanvisningen ha vissa utgifter, som kunnat bokföras antingen på expensposten eller på posten till instrument- och laboratoriekostnader, alltid måst avföras å sistnämnda post till förfång för det egentliga vetenskapliga arbetet. Detta arbete är helt beroende av medelstillgången å posten till instrument- och laboratoriekostnader.

8. Denna post skall finansiera tryckningen av såväl de biologiska som de hydrografiska vetenskapliga arbetena från anstalten. Enbart publiceringen av materialet från de s. k. fyrskeppsundersökningarna kostar 2 400 kronor

per år. Detta medför att utrymme nu icke finnes för nämnvärd publiceringsverksamhet i övrigt.

9. Anslagsposten har visat sig otillräcklig och har därför måst överskridas till förfång för övriga delposter inom anslagsposten till övriga utgifter vid anstalten. Merbelastningen för fastighetsunderhåll uppgår till omkring 1 800 kronor för år. Återstoden av ökningen, 1 900 kronor, begäres för reparation av anstaltens stängsel och skyddsplank.

10. Lysekilslaboratoriet disponerar en och Bornöstationen två motorbåtar, av vilka senare en är försedd med bensinmotor. Dessa tre båtar äro i gång hela året. Med hänsyn till de höga bensinkostnaderna måste en viss mindre uppräknig av förevarande post äga rum.

11. Uppräkningen förklaras vara oundgängligen nödvändig. Såsom framhållits under p. 7 är det vetenskapliga arbetet inom anstalten helt beroende av medelstillgången under denna anslagspost.

12. Höjningen föranledes av att fartygets bemanning enligt kollektivavtal ökats med två man samt att proviantkostnaderna hittills regelmässigt överstigit det beräknade beloppet med omkring 1 500 kronor för år.

13. Den begärda ökningen, 10 000 kronor, erfordras för att möta kostnader för oförutsedda reparationer av mera begränsad omfattning.

14. Till följd av att fartyget legat stilla under avsevärda tidsperioder åren 1948 och 1949 har dess undersökningsmateriel icke tagits i anspråk i sedvanlig omfattning. I normala fall måste en relativt betydande förnyelse av nämnda materiel ske årligen. I följd härav har en måttlig uppräknig av anslagsposten ansetts påkallad.

15. Det har under en följd av år visat sig mycket svårt att undvika överskridanden av anslagsposten. På grund härav anser styrelsen att posten bör uppräknas.

16. Upptagandet av denna post påkallas av att kollektivavtal rörande fartygets ombordsanställda väntas komma att träffas under den närmaste tiden. I dessa avtal stipuleras regelmässigt skyldighet för redaren att hålla fri kost ombord.

17. Fartyget Eystrasalts gångtid bör, därest tillbörlig hänsyn skall kunna tagas till fiskareorganisationernas önskemål, numera beräknas till 11 månader per år. Då kostnaderna för brännolja m. m. för fartygets drift beräknas till 1 100 kronor för månad, erfordras en höjning av anslagsposten med det föreslagna beloppet.

18. Kostnadsökningen hänför sig till driftkostnaderna för ett fotogen-drivet kylskåp, vilket anskaffats i juni 1949.

19. Den 18 juni 1949 uppdrog Kungl. Maj:t åt byråinspektören å fiskeristyrelsens byrå för saltvattensfisket filosofie doktorn A. E. H. Alander att såsom särskild sakkunnig utföra vissa provningar av nyare fiskeritekniska hjälpmedel. För dessa provningar erfordras tillgång till en modern flyttrål, vilken kostar omkring 1 500 kronor.

20. Årsunderhållet av en fiskebåt av samma storlek som förevarande fartyg beräknas till genomsnittligt 5 000 kronor eller 1 600 kronor mer än det belopp, som för närvarande är anvisat för fartyget.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför bland annat följande.

I avvaktan på närmare erfarenheter rörande belastningen bör för nästkommande budgetår räknas med oförändrad medelsanvisning till styrelsens omkostnader.

I fråga om motsvarande utgifter för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket vill statskontoret icke motsätta sig att posten till underhåll av byggnader och dammar höjes med 2 000 kronor. Med hänsyn till belastningen synes däremot anledning saknas att ånyo uppräknas posten till bibliotek. Då de skäl, som föranledde att en av fiskeristyrelsen i föregående års petitaskrivelse gjord hemställan om anvisande av ökade medel till anstaltens publikationstryck icke vann statsmakternas bifall, alltjämt gälla kan statskontoret icke tillstyrka styrelsens nu ånyo framförda önskemål härom.

Vad angår omkostnadsstaten för undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket förefaller det statskontoret till fyllest, att posten till underhåll av byggnader uppräknas med 1 700 kronor. Någon annan ändring synes i övrigt icke böra vidtagas beträffande anstaltens omkostnadsstat än att posten till underhåll och drift av båtar höjes med föreslaget belopp, 500 kronor.

I betraktande av de jämförelsevis omfattande reparationer, som under senare år utförts å fartyget *Skagerak*, ifrågasätter ämbetsverket om tillräckliga skäl föreligga att för närvarande uppräknas den under fartygets omkostnadsstat uppförda posten till underhåll och utrustning. Då vidare posten till undersökningsmaterial innevarande budgetår höjts från 15 800 till 19 000 kronor, lär en ytterligare uppräknings av posten icke nu böra vidtagas. I övrigt torde fartygets omkostnadsstat kunna uppföras med oförändrat belopp.

För innevarande budgetår har den under omkostnadsstaten för fartyget *Eystrasalt* uppförda posten till oljor och andra förbrukningsartiklar uppräknats med 1 000 kronor. I avvaktan på närmare erfarenheter rörande belastningen vid längre gångtid bör posten uppföras med oförändrat belopp. I anledning av styrelsens förslag att höja posten till nyanskaffning samt reparationer av redskap och apparater m. m. med 1 500 kronor för att anskaffa en modern flyttrål vill ämbetsverket för sin del ifrågasätta, huruvida icke dessa utgifter kunna och böra bestridas inom nuvarande kostnadsram. Mot den föreslagna ökade medelsanvisningen under posten till vinterförläggning m. m. har statskontoret däremot icke något att erinra.

Departementschefen.

De för fiskeristyrelsen och tillsynsavdelningen avsedda posterna till reseersättningar och till övriga expenser böra enligt min mening uppräknas med 5 000 kronor för vardera posten. Däremot kan jag icke biträda förslaget om en höjning av den för tillsynsavdelningen avsedda posten till laboratoriekostnader. Till omkostnader för fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen böra sålunda beräknas $(47\,400 + 5\,000 + 5\,000 =) 57\,400$ kronor.

Posterna i omkostnadsstaten för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket torde böra bibehållas oförändrade.

Jag tillstyrker de av styrelsen begärda höjningarna av de i delstaten för undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket ingående anslagsposter till övriga expenser samt till underhåll och drift av båtar med 800 respektive 500 kronor. Jag vill vidare förorda att den i samma delstat upptagna posten till underhåll av byggnader m. m. skall höjas med 1 700 kronor. Nå-

gon uppräknning av posterna till instrument- och laboratoriekostnader samt till publikationstryck vill jag däremot icke föreslå. Med utgångspunkt från vad sålunda föreslagits synas till omkostnader för undersöknings- och försöksanstalten för havsfisket böra upptagas ($47\,100 + 800 + 500 + 1\,700 =$) 50 100 kronor.

Vad angår de av fiskeristyrelsen begärda uppräknningarna av olika poster i omkostnadsstaten för Skagerak kan jag endast biträda förslaget om höjning av posten till proviant med 3 500 kronor. Till fartygets omkostnader synas sålunda böra beräknas ($127\,300 + 3\,500 =$) 130 800 kronor.

De i omkostnadsstaten för Eystrasalt upptagna delposterna till proviant, till oljor och andra förbrukningsartiklar, till belysning m. m. samt till nyanskaffning och reparationer av redskap och apparater m. m. synas på de av fiskeristyrelsen anförda skälen böra uppräknas med föreslagna belopp, eller respektive 4 000, 2 000, 100 och 1 500 kronor. Även den till vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering m. m. avsedda anslagsposten synes böra höjas. Denna höjning torde dock enligt min mening kunna begränsas till 600 kronor. Omkostnaderna till fartyget Eystrasalt synas sålunda böra beräknas till ($20\,600 + 4\,000 + 2\,000 + 100 + 1\,500 + 600 =$) 28 800 kronor. Såsom jag i annat sammanhang denna dag förordar torde härjämte böra upptagas 17 500 kronor för fartygets utrustande med en ny vinsch m. m.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget bestämmas till ($57\,400 + 24\,100 + 50\,100 + 130\,800 + 28\,800 + 17\,500 =$) 308 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 308 700 kronor.

[144] 3. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet.

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer, att ett förslagsanslag å 200 000 kronor skall anvisas till att bestrida avlöningskostnader och utgifter i övrigt för de undersökningar inom undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket, vilka utföras på uppdrag av intressenter i vattenregleringsföretag. Av anslaget skulle icke få tagas i anspråk större belopp än som motsvarade de av uppdragsgivarna inbetalade ersättningarna. Dessa ersättningar skulle tillgodoföras riksstatens inkomstsida.

Fiskeristyrelsen framlade redan i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår ett förslag av i stort sett samma innehåll som det här ifrågavarande. Förslaget föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Styrelsen har till stöd för sin nu ånyo gjorda framställning anfört i huvudsak följande.

Enligt vattenlagen skall, i den mån för bedömande av ansökningsmål erfordras särskild teknisk utredning eller vidlyftigare värdering, där så finnes lämpligt uppdragas åt sakkunnig att efter förberedande undersökning avgiva utlåtande i målet. Sådana undersökningar äro numera regel i samband med det fortgående arbetet att för vattenkraftändamål reglera vattnets avrinning ur sjö eller annan vattensamling eller i vattendrag. I vad gäller undersökningar beträffande sådana regleringars inverkan på fisket ha dessa under senare år fått allt större omfattning. Mycket ofta har det visat sig nödvändigt att dessa fiskeribiologiska undersökningar igångsättas avsevärd tid innan regleringen underställts vattendomstolens prövning. I sådana fall, då det fiskeribiologiska undersökningsarbetet av praktiska skäl måst påbörjas före regleringsmålets anhängiggörande, förefinnes icke någon part (sökande), som kan gälda undersökningskostnaderna. Det har då blivit nödvändigt att intressenterna i det blivande regleringsföretaget förskottsvis utgiva de med undersökningarna förenade kostnaderna, vilka sedermera komma att slutligt stanna å dem i deras egenskap av sökande.

Såsom sakkunnig för ifrågavarande undersökningar har under senare år anlitats laboratorn och föreståndaren för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket. Då dessa omfattande biologiska undersökningar icke kunnat utföras av denne ensam, ha efter hand engagerats ett flertal vetenskapsmän och rutinpersonal. Med ifrågavarande undersökningar äro sålunda för närvarande förutom den nyssnämnde laboratorn sysselsatta en laborator, en fiskeriinspektör, två fiskeriassistenter, en byråsekreterare, tre fiskmästare och ett kanslibitråde. Till jämförelse må nämnas, att den över riksstaten finansierade personalen vid anstalten består av två laboratorer, därav den ene tillika anstaltsföreståndare, en fiskmästare, ett kanslibitråde, en vaktmästare samt två laboratoriebiträden.

Denna ordning, att intressenterna i sjöregleringsföretagen bekosta det omfattande förberedande undersökningsarbetet samt att för ändamålet en personal av betydande omfattning tages i anspråk, måste ur flera synpunkter anses otillfredsställande. Sålunda ter det sig ur principiell synpunkt mindre tilltalande, att den blivande sökandeparten är direkt engagerad såsom finansiär av undersökningarna, då därigenom dessas objektivitet i allmänhetens ögon kunna sättas i fråga. I organisatoriskt hänseende kan det nuvarande systemet även göras till föremål för berättigad kritik. Den för undersökningarna erforderliga personalen anställes av den sakkunnige utan att fiskeristyrelsen äger befogenhet att inverka på dess antal samt anställnings- och avlöningsförhållanden. Undersökningarna bedrivs inom undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket med anlitande av dess lokala resurser i övrigt, men det möter med nuvarande ordning stora svårigheter att tillgodoföra statsverket ersättning för dessa förmåner.

Mot bakgrunden av dessa förhållanden föreslås att för fullgörande inom undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket av sådana utredningsuppdrag, som anstalten har att utföra på uppdrag av intressenter i vattenregleringsföretag, i riksstaten skall uppföras ett särskilt förslagsanslag för löner och omkostnader. Förslaget har uppgjorts i samråd med föreståndaren för nämnda anstalt efter förebild av det av statsmakterna godkända systemet för finansiering av hydrologiska undersökningar inom Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. Styrelsen erinrar, att den nu föreslagna lösningen icke skulle medföra några kostnader för statsverket, eftersom de av statsverket förskjutna kostnaderna skulle motsvaras av en inkomsttitel. Det blir med det föreslagna systemet tvärtom möjligt att tillgodoföra statsverket ersättning för de förmåner i form av utnyttjande

av lokaler och andra resurser, som regleringsundersökningarna för närvarande åtnjuta.

Styrelsen, som i 1948 års anslagsskrivelse räknat med extra ordinarie anställningsform för ifrågavarande personal, vill icke motsätta sig att extra anställningsform väljes eller ock att — såsom i några fall torde ha förekommit — pensionsberättigande extra ordinarie anställningsform ifrågakommer men med skyldighet för vederbörande intressenter att bekosta pensionsförmånen.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret.* Enligt vad statskontoret har sig bekant ha de för utredning angående ändringar i vattenlagen tillkallade sakkunniga sin uppmärksamhet riktad på det av fiskeristyrelsen påtalade förhållandet. Med hänsyn härtill synas för närvarande några åtgärder i förslaget syfte icke böra vidtagas.

I yttrande över fiskeristyrelsens förenämnda framställning för innevarande budgetår tillstyrkte *riksräkenskapsverket*, att ett särskilt förslagsanslag för det ifrågavarande ändamålet skulle uppföras i riksstaten. Riksräkenskapsverket anförde vidare följande.

Riksräkenskapsverket har icke heller något att erinra mot att den personal, som avses att tagas i anspråk för här ifrågavarande undersökningsverksamhet, i den mån densamma fyller ett stadigvarande behov av arbetskraft, erhåller extra ordinarie anställning. Frågan huruvida den föreslagna personaluppsättningen är rätt avvägd med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning undandraget sig emellertid riksräkenskapsverkets bedömande. Den från det särskilda förslagsanslaget avlönade personalen bör dock tillmätas med försiktighet, så att lönekostnaderna för denna personal under alla omständigheter väl täckas av inflytande avgifter för regleringsundersökningar.

De ersättningar, som försöksanstalten har att uttaga av uppdragsgivare, böra i enlighet med fiskeristyrelsens förslag tillgodoföras statsverket under en ny inkomsttitel i riksstaten, lämpligen benämnd »Inkomster vid fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök». I fråga om sättet för debiteringen av ersättning för uppdragen synas lämpligen böra följas samma principer som tillämpas vid debitering av avgifter för de undersökningar, som utföras vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut inom dess hydrologiska byrå. För här ifrågavarande undersökningar debiteras uppdragsgivarna enligt en av Kungl. Maj:t fastställd taxa (1946: 112; ändr. 1948: 119) antingen med i taxan angivna ersättningsbelopp för timme eller med den verkliga löneutgiften till tjänstemannen ökad med en fjärdedel; tillägget är avsett att täcka allmänna administrations- och expenskostnader. För direkta omkostnader debiteras ersättning efter självkostnadsberäkning. Den för fiskeristyrelsen föreslagna inkomsttiteln torde, tills närmare erfarenhet vunnits, i riksstaten böra uppföras med samma belopp som det särskilda förslagsanslaget för ifrågavarande undersökningar.

Departementschefen.

Jag delar fiskeristyrelsens uppfattning, att det nuvarande systemet för finansiering och organisation av de fiskeribiologiska undersökningarna för sjöregleringsändamål ur flera synpunkter måste anses otillfredsställande. Jag vill i detta sammanhang erinra om att utredningen rörande vissa ändringar i vattenlagen i sitt förslag till ändrade bestämmelser angående skydd

för fisket vid vattenkraft- och vattenregleringsföretag samt vid flottning uttalat, att vad fiskeristyrelsen föreslagit synes förtjäna beaktande. Utredningen har vidare framhållit, bland annat, att ett långvarigt behov torde förefinnas av särskild arbetskraft för undersökningsverksamhet av detta slag ävensom att det, med hänsyn till att verksamheten är av allmänt intresse, torde vara principiellt riktigast att densamma skall bedrivas inom ramen för den statliga administrationen.

Med hänsyn till det anförda anser jag mig böra i princip tillstyrka, att ett särskilt anslag med den i det föregående angivna benämningen skall anvisas för ändamålet. Däremot kan jag icke ansluta mig till förslaget att de ersättningar som inflyta skola tillgodoföras riksstatens inkomstsida. Enligt min mening böra nämligen dessa ersättningar tagas till uppbörd å anslaget. Då detta icke bör få tagas i anspråk i större utsträckning än som motsvaras av erlagda ersättningar synes detsamma för nästa budgetår behöva upptagas med endast ett formellt belopp av 100 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[145] 4. Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	121 200	108 010
1949/50 (statsliggaren s. 819) ..	121 200	
1950/51 (förslag)	121 700	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 500 kronor. Uppräkningen föranledes av beräknade löneklassförändringar.

Departementschefen.

På grund av beräknade löneklassförändringar böra ordinarieposten, icke-ordinarieposten samt posten rörligt tillägg höjas med respektive 400, 300 och 100 kronor. Å andra sidan böra de särskilda uppbördsmedlen uppräknas med 300 kronor. Anslaget bör sålunda upptagas med 500 kronor högre belopp än för innevarande budgetår, eller med 121 700 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* 100 000
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t 6 000

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	36 900
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	16 400
Summa kronor	159 300.

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel ..	37 600
Nettoutgift kronor	121 700;

b) till *Fiskeriintendenter m. m.*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 121 700 kronor.

[146] 5. Fiskeriintendenter m. m.: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	14 000	31 482
1949/50 (statsliggaren s. 820)	27 500	
1950/51 (förslag)	27 500	

Enligt gällande omkostnadsstat äro 4 500 kronor av anslaget avsedda för expenser. Utgifterna för samma ändamål under budgetåret 1948/49 uppgingo till 5 900 kronor.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. ¹²/₁₀₀ 1949) hemställer, att posten till expenser skall höjas med 2 500 kronor. För närvarande kan för en var av de sju fiskeriintendenterna avses allenast 642 kronor för samtliga expensutgifter, vilket belopp är uppenbart otillräckligt. Med hänsyn härtill anser styrelsen, att för en var av intendenterna böra beräknas 1 000 kronor eller sammanlagt under anslagsposten 7 000 kronor.

Statskontoret (yttrande ²¹/₁₀₀ 1949) anser att den ökade medelsanvisningen under posten till expenser med hänsyn till belastningen bör begränsas till 1 500 kronor.

Jag anser mig icke kunna biträda fiskeristyrelsens förslag att höja expensposten. Förevarande anslag synes därför för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp, 27 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeriintendenter m. m.*: Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 27 500 kronor.

[147] 6. Fiskets befrämjande i de särskilda orterna.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	50 000	48 488
1949/50 (statsliggaren s. 820) ..	50 000	
1950/51 (förslag)	53 000	

Yrkanden. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. ¹²/₁₀₀ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 20 000 kronor till 70 000 kronor.

	1949/50	Ökning
1. Bidrag till hushållningssällskap eller annan ortskorporation för insamlande av primäruppgifter för fiskeristatistik beträffande saltsjöfisket	12 000	10 000
2. Bidrag till landsting eller hushållningssällskap för fiskets främjande i de särskilda orterna	38 000	10 000
		20 000

Motiv. 1. Nuvarande medelsanvisning förklaras icke räcka till för att lämna rimliga ersättningar för insamlingsarbetet. Statistiken beträffande saltsjöfisket skulle därför icke längre kunna upprätthållas, om icke medelsanvisningen för ändamålet höjes. Detta är enligt styrelsens uppfattning så mycket betänkligare, som en anslutning av Sverige till Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) medför skyldighet att upprätthålla löpande statistik på bland annat förevarande område. Den begärda höjningen av anslagsposten anses utgöra ett absolut minimum.

2. Fiskeristyrelsen erinrar om sin motivering för motsvarande framställning för budgetåret 1949/50 (jfr IX H. T. 1949 s. 179). Vidare framhåller styrelsen att behovet av en förstärkt fiskeritillsyn under budgetåret 1948/49 framträtt allt starkare. Utfärdandet av olika stadgeföreskrifter blir enligt styrelsen meningslöst och rentav skadligt, om icke fiskeriadминистраtionen får medel i sin hand att åtminstone i någon mån verka för bestämmelsernas efterlevnad.

Yttrande. Statskontoret kan i nuvarande läge icke tillstyrka en uppräknings av anslaget.

Departementschefen.

Det synes angeläget att statistiken beträffande saltsjöfisket skall upprätthållas jämväl i fortsättningen. Med hänsyn härtill och då den del av anslaget, som avsetts till bidrag till kostnaderna för insamlande av primäruppgifter beträffande detta fiske, varit oförändrad sedan budgetåret 1933/34 trots en väsentlig stegring av sagda kostnader, biträder jag fiskeristyrelsens förslag om en ökad medelsanvisning för ändamålet. Jag anser mig dock icke kunna förorda en större höjning än med 3 000 kronor. Fiskeristyrelsens förnyade framställning om en uppräknings av den del av anslaget, som är avsedd såsom bidrag till landsting eller hushållningssällskap för fiskets befrämjande i de särskilda orterna, anser jag mig icke heller i år kunna biträda. Förevarande anslag bör sålunda bestämmas till (50 000 + 3 000 =) 53 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

[148] 7. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	65 700	63 671
1949/50 (statsliggaren s. 821) ..	89 000	
1950/51 (förslag; beräknat belopp)	64 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget skola 5 000 kronor användas för kontroll av saltströmning, 32 300 kronor utbetalas till Södra Sveriges fiskeriförening såsom bidrag till föreningens verksamhet samt 51 700 kronor användas enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall. Av sistnämnda belopp ha 20 000 kronor beräknats till kostnader för kvalitetskontroll vid export av fisk eller fiskprodukter.

Den 30 juni 1949 meddelade Kungl. Maj:t bestämmelser dels angående utförsel av fisk och fiskkonserver, dels angående beredning och inläggning m. m. av salt strömning, avsedd för försäljning inom riket. Enligt dessa bestämmelser ankommer det numera på statens livsmedelskommission att meddela de kontrollföreskrifter, som erfordras för tillsyn å fisk- och fiskkonserverexporten, samt att ha överinseendet över beredning m. m. av salt strömning, avsedd för försäljning inom riket. Samtidigt fann Kungl. Maj:t gott att för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande kontroll dels bemyndiga livsmedelskommissionen att för tiden intill den 1 juli 1950 använda ett belopp av 70 000 kronor av kommissionens clearingkassa för fisk, dels till kommissionens förfogande anvisa förenämnda belopp å 20 000 kronor.

I anledning av vad sålunda föreskrivits i fråga om dispositionen av anslaget för innevarande budgetår ha såväl fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök som livsmedelskommissionen framlagt förslag rörande medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår.

Y r k a n d e n. 1. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. ¹²/₁₀, 1949) hemställer *dels* att till bidrag till Södra Sveriges fiskeriförening skola beräknas 28 250 kronor eller 4 050 kronor mindre än för innevarande budgetår, *dels* att den till Kungl. Maj:ts disposition stående delen av anslaget skall höjas med 20 000 kronor.

2. *Statens livsmedelskommission* (skr. ²/₁₀, 1949) hemställer att till kostnader för kontroll vid export av fisk eller fiskprodukter skola anvisas 90 000 kronor.

M o t i v. 1. Södra Sveriges fiskeriförening har anhållit om bidrag för budgetåret 1950/51 med 18 437 kronor till fiskeribiologisk undersökningsverksamhet, 9 813 kronor till upplysningsverksamhet samt 3 315 kronor som pension åt änkan efter framlidne föreståndaren, filosofie doktorn H. Nordquist. Då ifrågavarande pension ansetts böra bestridas i annan ordning, har fiskeristyrelsen icke medtagit sistnämnda belopp utan förordnat att statsbidraget skall utgå med $(18\,437 + 9\,813 =)$ 28 250 kronor.

Ur den till Kungl. Maj:ts disposition stående delen av anslaget tillgodoses en mängd skilda fiskeriändamål — fiskeriförsök, försök och provningar med nya fiskeritekniska hjälpmedel, viss kursverksamhet, framför allt avseende

navigation för fiskare — vilka icke lämpligen kunna inrymmas inom annat anslag. De behov som skola tillgodoses från anslaget äro mycket svåra att på förhand beräkna. På grund härav anser styrelsen det nödvändigt att denna del av anslaget skall höjas med 20 000 kronor.

2. Livsmedelskommissionen anför att medel även för budgetåret 1950/51 böra ställas till kommissionens förfogande för att bestrida ifrågavarande kontrollkostnader. Medelsbehovet väntas bliva av ungefärligen samma storleksordning som beräknats för innevarande budgetår. Medlen föreslås skola anvisas i form av ett reservationsanslag. Kommissionen vill emellertid icke göra någon erinran mot att viss del av det föreslagna beloppet, förslagsvis 50 000 kronor, skall bestridas ur kommissionens clearingkassa för fisk. I så fall skulle anslaget kunna nedbringas till 40 000 kronor.

Yttrande. Statskontoret anser icke tillräckliga skäl föreligga för en höjning av den till Kungl. Maj:ts disposition stående delen av anslaget.

Departementschefen.

Då tillförlitliga erfarenheter ännu saknas rörande medelsbehovet för den under livsmedelskommissionens ledning bedrivna kvalitetskontrollen å fisk och fiskkonserver, som skola exporteras, anser jag i likhet med kommissionen, att man för nästa budgetår bör beräkna samma belopp för ändamålet som för innevarande budgetår, eller 90 000 kronor. Av detta belopp torde, liksom under innevarande budgetår, 70 000 kronor böra bestridas ur livsmedelskommissionens clearingkassa för fisk. Återstoden, 20 000 kronor, torde däremot i enlighet med kommissionens förslag böra anvisas i form av ett särskilt reservationsanslag som bör ställas till kommissionens förfogande. Med hänsyn till att kommissionen även förestår kontrollen av beredning m. m. av salt strömming torde emellertid jämväl kostnaderna för denna kontroll böra bestridas från detta reservationsanslag. För sistnämnda ändamål torde böra beräknas oförändrat belopp, 5 000 kronor. Jag föreslår sålunda att för nu angivna båda ändamål skall uppföras ett nytt reservationsanslag å 25 000 kronor, benämnt Kostnader för kvalitetskontroll vid export av fisk och fiskprodukter m. m. Ett bifall till detta förslag skulle innebära att medelsbehovet för budgetåret 1950/51 under anslaget Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen kommer att minska med $(20\,000 + 5\,000 =) 25\,000$ kronor.

Vad därefter angår fiskeristyrelsens framställningar rörande medelsbehovet i övrigt under här ifrågavarande anslag torde i detta sammanhang få anmälas, att de sakkunniga, vilka jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 maj 1948 tillkallats för att verkställa utredning rörande fiskeritjänstemäns och fiskares yrkesutbildning samt länsfiskeritjänstemännens lönefråga (fiskeritjänstutbildningskommittén), den 17 oktober 1949 avgivit betänkande i ämnet. Sedan yttranden över betänkandet infordrats från myndigheter och sammanslutningar, torde beredningen av ärendet kunna slutföras å sådan tid att proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Med hänsyn till att resultatet av prövningen av kommitténs förslag påverkar medelsbehovet un-

der anslaget synes detsamma i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med endast beräknat belopp. Anslaget synes därvid kunna bestämmas till 64 000 kronor, motsvarande det för innevarande budgetår anvisade anslaget minskat med det belopp å 25 000 kronor, som enligt det föregående föreslås skola överföras till ett särskilt anslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1950/51 beräkna ett reservationsanslag av 64 000 kronor.

[149] 8. *Kostnader för kvalitetskontroll vid export av fisk och fiskprodukter m. m.*

Under återopande av vad jag anfört under närmast föregående punkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för kvalitetskontroll vid export av fisk och fiskprodukter m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

[150] 9. *Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten.*

På förslag av Kungl. Maj:t (prop. nr 174) anvisades för budgetåret 1931/32 under anslagstiteln Främjande av fiske på avlägsna fiskevatten ett extra reservationsanslag av 50 000 kronor. För samma ändamål anvisades under budgetåren 1932/33, 1933/34, 1935/36, 1937/38 och 1938/39 sammanlagt 112 000 kronor. I samband med anslagsanvisningen för budgetåret 1938/39 föreskrevs, att anslaget skulle konstrueras såsom anslag för avsättning till diversemedelsfond samt att vid utgången av sistnämnda budgetår förefintlig behållning å anslaget skulle överföras till nämnda fond. Anslaget uppfördes därvid såsom obetecknat under titeln Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten. Under sistnämnda anslagsrubrik ha sedermera anvisats för ett vart av budgetåren 1945/46 och 1946/47 50 000 kronor och för ett vart av budgetåren 1947/48—1949/50 80 000 kronor. Netto-utgifterna under budgetåren 1947/48 och 1948/49 uppgingo till 64 000 respektive 72 000 kronor. Vid utgången av sistnämnda budgetår förelåg å fonden en behållning av cirka 23 900 kronor.

Enligt de för anslaget gällande bestämmelserna må från detsamma utlämnas understödslån till fiskare, som därav är i behov, till bestridande av kostnaderna för anskaffande av utrustning med redskap för bedrivande på avlägsna fiskevatten av fisken, i vilka svenska fiskare icke eller endast i ringa omfattning deltagit. Beträffande bestämmelser i övrigt angående anslaget hänvisas till statsläggaren s. 822.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall minskas med 5 000 kronor. Styrelsen framhåller att anslaget,

även om anspråken på fonden under nästa budgetår kunna förväntas bli stora, bör kunna begränsas med hänsyn dels till den behållning å fonden, som förelåg vid ingången av innevarande budgetår, dels till den faktiska belastningen å anslaget.

Departementschefen.

Såsom redan nämnts skola ifrågavarande understödslån enligt de för anslaget gällande bestämmelserna kunna utlämnas till fiskare, som behöva anskaffa utrustning med redskap för att på avlägsna fiskevatten bedriva fisken, i vilka svenska fiskare icke eller endast i ringa grad deltagit. De understödslån, som hittills utlämnats, ha så gott som uteslutande gällt sillfiske vid Island. Detta fiske har numera för Sveriges del fått en sådan omfattning, att förutsättningarna för utlämnande av understödslån knappast kunna sägas vara uppfyllda, såvitt gäller dylikt fiske. Det statliga stöd, som kan erfordras åt sillfisket vid Island, bör vidare enligt min mening i fortsättningen lämnas i annan form än genom här ifrågavarande lån. Jag vill i detta sammanhang erinra om att ett svenskt bevakningsfartyg innevarande sommar under omkring sju veckor varit förlagt till fiskevattnen vid Island för att på olika sätt tillhandagå de svenska fiskarena. Jag ämnar senare hos Kungl. Maj:t hemställa, att proposition skall avlämnas till riksdagen om anvisande av medel för att möjliggöra utsändandet av ett sådant bevakningsfartyg även sommaren 1950.

Under nu angivna förhållanden kan enligt min mening ifrågavarande anslag sänkas med större belopp än det, som fiskeristyrelsen föreslagit. Med hänsyn till den behållning å fonden, som fanns vid ingången av innevarande budgetår, torde medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår icke behöva beräknas till mer än 30 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

[151] 10. Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt. För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 360 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen (statsliggaren s. 822). Vid beräkningen av detta anslag har hänsyn tagits dels till bensinförbrukningen under senare år, dels till den ordinarie bensinskatten, 18 öre per liter. Beträffande frågan om restitution av den nu utgående tillägsskatten, 27 öre per liter, hänvisas till IX H. T. 1949, s. 184.

Yrkande. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 180 000 kronor till 540 000 kronor.

Motiv. Bensinförbrukningen vid yrkesmässigt fiske uppgick enligt av fiskeristyrelsen införskaffade uppgifter till omkring 3 063 000 liter år 1948 mot 2 274 000 liter år 1947. Med nuvarande skattesats, 45 öre per liter, varav

27 öre i tilläggsskatt, ha alltså fiskarena i skatt för denna kvantitet erlagt över 1 350 000 kronor. Styrelsen anser det troligt, att bensinförbrukningen under budgetåret 1950/51 blir minst lika hög som under år 1948.

Fiskeristyrelsen anser det rättvist och billigt, att fiskerinäringen och dess utövare skola erhålla kompensation för hela det belopp, som de erlagt i bensinskatt. Under antagande att bensinförbrukningen blir lika hög under nästa budgetår som under år 1948 och att den nuvarande bensinskatten bibehålles, skulle alltså detta belopp uppgå till 1 350 000 kronor. I avvaktan på förslag av de särskilda sakkunniga, vilka tillkallats av chefen för finansdepartementet för att utreda frågan om skatterestitution för bensin, som användes vid jordbrukets drift eller för yrkesmässigt bedrivet fiske, förordar styrelsen emellertid, att det belopp, som bör anvisas för budgetåret 1950/51, skall beräknas efter samma grunder som för innevarande budgetår. Under anslaget bör sålunda anvisas ett belopp ungefärligen motsvarande den ordinarie skatten för bensin till yrkesmässigt fiske kalenderåret 1948, eller (0,18 × 3 000 000) 540 000 kronor.

Departementschefen.

Jag torde få erinra att de särskilda sakkunniga, vilka tillkallats för att utreda frågan om skatterestitution för bensin, som användes vid jordbrukets drift eller för yrkesmässigt bedrivet fiske, avgivit betänkande med förslag i ämnet den 30 november 1949. Jag utgår från att frågan om den form, i vilken fiskarena böra få gottgörelse för erlagd tilläggsskatt, skall prövas i samband med behandlingen av detta förslag. Vid sådant förhållande torde liksom i följd vid beräkningen av förevarande anslag hänsyn endast böra tagas till den ordinarie bensinskatten. Då jag icke har något att erinra mot fiskeristyrelsens beräkning av bensinkonsumtionen vid det yrkesmässiga fisket under budgetåret 1950/51, torde förevarande anslag för sagda budgetår böra uppföras med ett belopp av 540 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 540 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

[152] 11. Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m. För ifrågasvarande ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 100 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till IX H. T. 1939 s. 302. Utgifterna från anslaget ha under budgetåren 1936/37—1940/41 och 1943/44 utgjort respektive 21 790, 59 435, 33 753, 17 789, 44 890 och 900 kronor. Under budgetåren 1941/42, 1942/43 och 1944/45—1948/49 har anslaget icke belastats med några utgifter.

Jag torde här få upptaga en av riksdagen tidigare behandlad fråga om utbetalande av ersättning i vissa fall utöver vad som följer av gällande ersättningsbestämmelser.

Enligt lagen den 17 juni 1932 (nr 240) angående ytterligare utsträckt till-

lämpning av lagen den 22 juni 1928 (nr 184) om ersättning till strandägare för mistad fiskerätt — i det följande kallad 1932 års ersättningslag — skulle ersättning av statsmedel utgå till vissa strandägare inom Uppsala, Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar och Blekinge ävensom Gotlands län för mistad rätt till strömmingsfiske.

Det stadgades emellertid i 1932 års ersättningslag, att anspråk på ersättning enligt sagda lag skulle, vid talans förlust, framställas före den 1 juli 1937.

I anledning av två inom riksdagen väckta likalydande motioner (I: 177 och II: 250) anhöll riksdagen i skrivelse den 6 maj 1939, nr 228, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning angående ersättning av statsmedel i sådana fall, då på grund av nämnda preklusionsbestämmelse förutvarande fiskerättsägare tillskyndats rättsförlust, för vilken han skäligen borde hållas skadeslös.

Den 30 juni 1939 uppdrog Kungl. Maj:t åt *kammarkollegiet* att i samverkan med vederbörande strandägare verkställa den av riksdagen begärda utredningen och därefter till Kungl. Maj:t inkomma med det förslag, var till utredningen kunde giva anledning.

Sedan kollegiet genom vederbörande länsstyrelser verkställt den anbefallda utredningen, har kollegiet med skrivelse den 17 februari 1949 till Kungl. Maj:t överlämnat sagda utredning och därvid föreslagit, att ersättning av statsmedel för mistad fiskerätt skall utgå till vissa av de i utredningen närmare angivna strandägare, som framställt anspråk på sådan ersättning.

Kammarkollegium har i sin skrivelse till en början redogjort för det sätt, på vilket den begärda utredningen verkställts. Härom anföres, att som en första åtgärd inom kollegiet utarbetats en promemoria angående sättet för införskaffande av erforderliga sakuppgifter och ersättningsanspråk. I denna promemoria hade i huvudsak anförts följande.

Genom vederbörande länsstyrelses försorg skola uppgifter införskaffas om de strandägare inom länet, som önska komma i åtnjutande av ersättning för mistad fiskerätt, oaktat de underlåtit att inom föreskriven tid ingiva ansökning därom, ävensom om deras anspråk därutinnan och grunderna för desamma. För att på ett effektivt sätt nå förbindelse med samtliga de strandägare, som hava grundade anspråk på ersättning, torde vara erforderligt, att sammanträden med orsbefolkningen hållas på lämpliga platser inom de olika skärgårdsområdena.

Sammanträden böra komma till stånd endast inom sådana områden, där det finnes anledning antaga, att strandägare lidit rättsförlust på grund av underlåtenhet att inom stadgad tid begära ersättning enligt 1932 års ersättningslag. Vilka områden som därvid skola ifrågakomma, torde böra ankomma på vederbörande länsstyrelse att själv avgöra. Därest tilläventyrs någon strandägare inom de skärgårdsområden, där länsstyrelserna icke finna skäl hålla sammanträden, skulle vilja göra anspråk på ersättning, ha länsstyrelserna möjlighet att i annan ordning införskaffa erforderliga upplysningar därom.

Vid ifrågavarande sammanträden skola de strandägare som önska ersättning, ha att anmäla sina anspråk och bör så fullständig utredning som möj-

ligt verkställas angående dessa. Uppenbart är, att ersättning bör ifrågakomma endast därest sådan kunnat utgå vid tillämpning av 1932 års ersättningslag, samt att ersättningsens belopp ej får överstiga vad som skolat utgå enligt nämnda lag.

Det synes lämpligt att vederbörande fiskeriintendent eller annan med 1932 års fiskerättslagstiftning väl förtrogen person såsom ordförande leder sammanträdena eller i varje fall närvar vid desamma.

Efter det att utredning verkställts rörande ifrågakommande ersättningsanspråk, inhämta länsstyrelserna yttrande däröver från vederbörande fiskeriintendenter samt i övrigt från dem som länsstyrelserna finna nödigt eller lämpligt att höra. Sedan tillräcklig utredning erhållits, överlämna länsstyrelserna med eget yttrande det framkomna materialet till kammarkollegiet.

Kollegiet anför vidare att promemorian tillställts samtliga berörda länsstyrelser. Länsstyrelserna i Uppsala, Södermanlands och Gotlands län hade i skrivelser till kollegiet anmält, att några strandägare, som vore berättigade till ersättning enligt 1932 års ersättningslag, icke funnes inom nämnda län. Länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Kalmar och Blekinge län hade i enlighet med de direktiv, som lämnats i promemorian, vid på förhand kungjorda sammanträden på olika platser inom skärgårdsområdena lämnat strandrättsägarna tillfälle att framställa krav på ersättning för mistad fiskerätt. Vid dessa sammanträden hade som regel vederbörande fiskeriintendent och fiskeriinstruktör närvarit. Sedan därefter fiskeriintendenten avgivit yttrande angående de framställda ersättningskraven, hade dessa länsstyrelser överlämnat den verkställda utredningen till kollegiet.

Kollegiet behandlar härefter frågan om de a l l m ä n n a g r u n d e r, enligt vilka ersättning bör utgå. Härom framhålles, att ersättning för mistad strömmingsfiske uppenbarligen endast bör ifrågakomma, där sådan kunnat utgå vid tillämpning av 1932 års ersättningslag. Ersättningsens belopp bör icke heller överstiga vad som skäligen kan antagas ha bestämts vid tillämpning av denna lag. Vid bestämmande av ersättningarna bör därför jämförelse göras med de belopp, som enligt nämnda lag utdömts åt fiskerättsägare i respektive län. De av fiskeriintendenten föreslagna ersättningsbeloppen till strandägarna för mistad strömmingsfiske ha även beräknats med hänsynstagande till de ersättningar, som enligt 1932 års ersättningslag utdömts till respektive ägare av närbelägna fiskeområden. Härvid har fiskeriintendenten jämfört fångstmängden före 1932 inom dessa områden och de områden, för vilka nu yrkas ersättning, samt arealen av områdena. Med hänsyn till att anspråken på ersättning icke framställts inom den i 1932 års ersättningslag föreskrivna tiden synes det kollegiet, att vid tveksamhet angående storleken av ett ersättningsbelopp det mindre belopp, som kan ifrågakomma, bör utgå. Vidare har kollegiet jämkat ersättningsbeloppen ur skälighetssynpunkt i de fall, där det icke kan anses till fullo styrkt att strandägarna hävdat uteslutanderätt till strömmingsfisket inom sitt vattenområde före år 1932, eller där tvekan råder om fiskerättsområdets avgränsning mot fritt fiskevatten.

Beträffande de skilda e r s ä t t n i n g s a n s p r å k e n anför kollegiet följande.

1. Inom Stockholms län ha vid de hållna sammanträdena ersättningsanspråk framställt av dels Johan Jansson i Bolka, dels K. E. Jansson, Johan Elfström och J. A. Eklund å Stora Risten och dels A. P. Eklund å Lilla Risten.

Enligt utredningen i ärendet har det skötfiske, för vilket Johan Jansson i Bolka yrkar ersättning, helt bedrivits innanför 180-metersgränsen. Då han alltjämt äger ensamrätt till strömmingsfiske å detta område, skulle någon ersättning icke ha kunnat utgå till honom enligt 1932 års ersättningslag. Kollegiet avstyrker därför bifall till Johan Janssons ansökan.

Förenämnda K. E. Jansson, Elfström och J. A. Eklund ha anhållit om ersättning för mistad strömmingsfiske i den till Stora Risten hörande fjärden mellan Ormön, Stora Risten, Hamnskär, Rödsjär och Skogsskär. Inom detta område, som synes böra anses såsom beläget inomskärs, torde ägarna av Stora Risten med uteslutande av andra ha idkat sådant strömmingsfiske, för vilket ersättning skulle ha kunnat utgå enligt 1932 års ersättningslag. Det belopp å 2 000 kronor, vilket av dessa ägare yrkas såsom ersättning för detta fiske, är enligt fiskeriintendenten och länsstyrelsen skäligt. Kollegiet får därför tillstyrka, att ersättning må utgå till dem med detta belopp.

Fiskeriintendenten har ansett det av ägaren till Lilla Risten bedrivna strömmingsfisket öster om Lilla Risten, för vilken denne yrkar ersättning, ha ägt rum utomskärs, medan länsstyrelsen tillstyrkt, att ersättning till honom må utgå med ett belopp av 1 080 kronor.

Kollegiet, som anser övervägande skäl tala för att vattenområdet öster om Lilla Risten är beläget utomskärs, avstyrker ersättning åt ägaren av Lilla Risten.

2. I Östergötlands län ha ersättningsanspråk framställt av E. M. Lindkvist och Ruth Kjellberg såsom ägare av $\frac{1}{8}$ mantal Kettilö 1^a respektive $\frac{1}{8}$ mantal Kettilö 1^a. Fiskevattnet till Kettilö nr 1 är oskiftat och till övriga delägare har jämlikt 1932 års ersättningslag utdömts ersättning med 1 500 kronor för varje $\frac{1}{8}$ mantal. Lindkvist har förvärvat sin fastighet 1931, medan Ruth Kjellberg förvärvat sin fastighet genom köp av sin fader 1941. Denne var emellertid ägare av fastigheten vid ikraftträdandet av 1932 års ersättningslag. Då Ruth Kjellberg och en broder, för vilken hon är förmyndare, äro enda dödsbodelägare efter fadern, som avled 1943, synes ersättning böra tillerkännas henne för den mistade fiskerätten. Kollegiet tillstyrker därför, att ersättning för mistad fiskerätt må utgå till ägarna av Kettilö 1^a och 1^a med tillhopa 3 000 kronor.

3. Inom Kalmar län ha ansökningar om ersättning med tillhopa 403 000 kronor för mistad fiskerätt inkommit från tjugosju strandrättsägare. Av dessa ha emellertid enligt vad utredningen i ärendet utvisar sjutton tydligen icke före 1932 med uteslutande av andra bedrivit skötfiske med garn inom sina vattenområden, utan främmande fiskare ha fiskat där utan att strandrättsägarna vidtagit åtgärder häremot. Ersättning till dessa sjutton strandrättsägare för mistad fiskerätt kan därför icke ifrågakomma.

Beträffande ersättningskraven från övriga tio sökande inom Kalmar län kan följande nämnas.

Hamnö. Av utredningen framgår, att främmande fiskare utsatt strömmingsgarn inom det till Hamnö hörande fiskevattnet, ehuru hamnöborna bestrida, att detta skett annat än i ringa omfattning. Vidare framgår av utredningen att hamnöborna icke vidtagit några åtgärder mot de främmande fiskarena. Såväl fiskeriintendenten som länsstyrelsen ha avstyrkt ersättning för detta fiske. Även kollegiet avstyrker dylik ersättning.

Örö. Inom det till Örö hörande vattenområdet synas främmande fiskare ha idkat skötfiske med garn före 1932 utan att öröborna vidtagit några åt-

gärder häremot. Då i en del av detta område, Örödjupet, emellertid endast i ringa utsträckning synes ha förekommit intrång av främmande fiskare, tillstyrker kollegiet, att någon ersättning utgår för detta fiske. Fiskeriintendenten har, därest ersättning borde ifrågakomma, vilket han ansåge tveksamt, tillstyrkt ett belopp av 5 000 kronor. Länsstyrelsen har avstyrkt ersättning. Kollegiet tillstyrker ersättning med ett till 2 500 kronor jämkat belopp.

Östra Eknö. Även å det till Östra Eknö hörande fiskevattnet synes intrång av främmande fiskare ha förekommit före 1932. Enligt uppgift ha eknöborna vidtagit åtgärder häremot genom upptagande av deras fiskeredskap. Med hänsyn härtill ha fiskeriintendenten och länsstyrelsen tillstyrkt, att ersättning må utgå. Fiskeriintendenten har föreslagit ett belopp av 15 000 kronor, medan länsstyrelsen med hänsyn till den ersättning å 10 000 kronor, som av Göta hovrätt utdömts till ägaren av Idö, ansett ett belopp av 11 500 kronor skäligt. Kollegiet tillstyrker att ersättning utgår med sistnämnda belopp.

Marsö. Även inom detta fiskevatten har intrång av främmande fiskare förekommit. Marsöborna skulle emellertid ha sökt freda sig häremot genom en annons i Västervikstidningen om att fiskevattnet skulle vara dem enskilt tillhörigt. Såväl fiskeriintendenten som länsstyrelsen ha tillstyrkt ett ersättningsbelopp av 7 000 kronor för detta fiske. Jämväl kollegiet anser detta belopp skäligt.

Hultö. Hultö ägare bestrida att främmande fiskare före år 1932 utsatt strömmingsskötur inom det till Hultö hörande vattenområdet utan att några åtgärder häremot vidtagits. Hultö ägare ha vidare uppgivit, att de liksom marsöborna sökt freda sitt fiske genom annons i Västervikstidningen. Därest ersättning skall utgå, har fiskeriintendenten tillstyrkt ett belopp av 1 200 kronor. Länsstyrelsen har avstyrkt ersättning för detta fiske. Kollegiet tillstyrker, ehuru med tvekan, att ett ersättningsbelopp å 600 kronor må utgå med hänsyn till att förlusten för hultöborna av det enskilda strömmingsfisket varit särskilt kännbar, då Hultö är beläget långt inomskärs. Dessa ha därför större svårigheter än andra strandägare att kompensera sin förlust genom ökat fiske längre ut till havs.

Händelöp. Även inom Händelöps fiskeområde har förekommit intrång av främmande fiskare före år 1932, utan att några åtgärder häremot vidtagits. Detta intrång synes emellertid ha varit tämligen ringa. Såväl fiskeriintendenten som länsstyrelsen ha tillstyrkt, att ersättning må utgå. Fiskeriintendenten har med hänsyn till storleken av fångstmängden före 1932 och arealen av det förlorade vattenområdet, 750 hektar, föreslagit ett ersättningsbelopp av 25 000 kronor och länsstyrelsen har föreslagit ett med hänsyn till intrånget av främmande fiskare till 19 000 kronor jämkat belopp. Såsom skäl för att länsstyrelsen i detta fall tillstyrkt ersättning ehuru intrång av främmande fiskare förekommit, har länsstyrelsen åberopat, att till ägarna av Idö, vartill angränsande vattenområde hörde, utdömts ersättning enligt 1932 års ersättningslag, ehuru intrång av främmande fiskare där måste ha förekommit. Då intrånget inom Händelöps vattenområde synes ha varit ringa, tillstyrker kollegiet, att ersättning må utgå, men anser, att ersättningsbeloppet bör jämkas till 15 000 kronor.

Gränsö. Inom det härtill hörande fiskevattnet har ägaren ostridigt med andras uteslutande hävdatt rätt till strömmingsfisket. Tveksamhet föreligger emellertid om fiskevattnets omfattning. Kollegiet tillstyrker, att ersättning såsom av fiskeriintendenten föreslagits bestämmas till ett belopp av 2 000 kronor.

Äskeskär. Jämväl inom det till Äskeskär hörande vattenområdet ha ägarna med uteslutande av andra idkat sådant strömmingsfiske, varför ersätt-

ning synes böra lämnas. Kollegiet får i likhet med fiskeriintendenten och länsstyrelsen tillstyrka, att ersättningen bestämmas till 2 000 kronor.

Sladö. Icke heller å det till Sladö hörande fiskevattnet har intrång av främmande fiskare förekommit före 1932. Med hänsyn härtill torde ersättning böra lämnas. Den omständigheten att främmande fiskare börjat fiska på detta vatten först i slutet av 1930-talet synes kollegiet sakna betydelse för beräkning av ersättningsbeloppet. Av fiskeriintendenten föreslaget belopp av 10 000 kronor anser kollegiet väl högt med hänsyn bland annat till att intrånget av främmande fiskare fortfarande synes vara ringa. Kollegiet får därför tillstyrka en jämkning av ersättningsbeloppet till 8 000 kronor.

Åsleskär. Liksom fiskeriintendenten och länsstyrelsen anser kollegiet ersättning med ett belopp av 2 500 kronor skäligt.

4. I *Blekinge län* har anspråk på ersättning framställt av förutvarande ägaren av ön Tjäryd i Åryds socken. Då av en år 1931 verkställd utredning framgår, att sillfisket även intill stränderna i denna trakt anses fritt för envar, lärer ersättning till sökanden icke kunna ifrågakomma.

Under återopande av vad sålunda anförts har kollegiet hemställt, att 56 100 kronor måtte ställas till förfogande för att i enlighet med kollegiets förslag användas till ersättning åt strandägare för mistad rätt till strömmingsfiske.

Fiskeristyrelsen och *statskontoret* ha avgivit remissutlåtanden i ärendet. Styrelsen har därvid avstyrkt ersättning till Örö byamän men har i övrigt icke haft något att erinra mot kollegiets förslag. Styrelsen har sålunda tillstyrkt ett ersättningsbelopp av 53 600 kronor. Statskontoret har anslutit sig till fiskeristyrelsens förslag.

Departementschefen.

Ersättning för mistad rätt till strömmingsfiske torde såsom kammarkollegiet framhållit endast böra ifrågakomma, där sådan gottgörelse kunnat utgå vid tillämpning av 1932 års ersättningslag. Ersättningen bör icke heller överstiga det belopp, vilket skäligen kan antagas skulle ha utgått vid tillämpning av denna lag. Av den verkställda utredningen synes framgå, att endast inom Stockholms, Östergötlands och Kalmar län finnas strandrättsägare, som kunnat erhålla ersättning enligt 1932 års ersättningslag, därest de framställt sina anspråk inom den i nämnda lag föreskrivna tiden.

Beträffande de fall, där ersättning bör utgå, och ersättningsbeloppen kan jag ansluta mig till kammarkollegii förslag utom såvitt gäller frågan om gottgörelse till Ruth Kjellberg såsom ägare av fastigheten $\frac{1}{8}$ mantal Kättilö 1⁵. Då Ruth Kjellberg förvärvat fastigheten först efter utgången av den i 1932 års ersättningslag angivna preklusionstiden, synas sådana omständigheter icke föreligga, att någon ersättning skäligen bör utgå till henne. Till övriga i kammarkollegii förslag upptagna strandägare bör däremot ersättning utgå med tillhoppa 54 600 kronor.

Huruvida anslaget under nästa budgetår kan komma att belastas med några andra utbetalningar är givetvis omöjligt att med säkerhet förutse. Eftersom under flera år de anvisade anslagsmedlen icke till någon del ta-

gits i anspråk, synes det dock icke erforderligt att vid bestämmande av anslagets storlek räkna med någon dylik utbetalning.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 54 600 kronor.

[153] 12. Fiskredskapsförsäkring: Bidrag vid försäkringsförluster.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	100	—
1949/50 (statsliggaren s. 822) ..	10 000	
1950/51 (förslag)	10 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskredskapsförsäkring: Bidrag vid försäkringsförluster* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[154] 13. Fiskredskapsförsäkring: Organisationsbidrag m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	37 000	—
1949/50 (statsliggaren s. 822) ..	37 000	
1950/51 (förslag)	37 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. I enlighet med styrelsens äskande hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskredskapsförsäkring: Organisationsbidrag m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 37 000 kronor.

[155] Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Under förevarande anslagstitel anvisades för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 400 000 kronor. För budgetåren 1942/43—1949/50 upptogs däremot icke något anslag för ändamålet. Med anlitande av anslaget ha i enlighet med bestämmelser, som Kungl. Maj:t utfärdat för varje särskilt fall, utlämnats bidrag för åstadkommande av prisregleringar av fisk ävensom till andra åtgärder till fiskavsättningens främjande. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge disponeras även under budgetåren 1945/46—1949/50. Vid utgången av budgetåret 1948/49 förelåg å anslaget en reservation av omkring 472 700 kronor.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr ¹²/₁₀₀ 1949) hemställer, att den reservation, som vid utgången av innevarande budgetår kan finnas å anslaget, skall överföras till anslaget till Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen. Såsom motivering anför styrelsen bland annat följande.

Under de senare åren har anslaget mest tagits i anspråk för stödjande av fiskarens organisationer samt för propagandaverksamhet men även för andra ändamål såsom fiskeriförsök m. m. Anslaget har alltså använts även för ändamål, vartill medel enligt hittills tillämpad praxis snarast bort anvisas ur anslaget till Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen. Detta torde huvudsakligen ha berott på att det belopp som upptagits under sistnämnda anslag varit otillräckligt. Å andra sidan ha också ur detta senare anslag anvisats medel för ändamål, som närmast ha avsättningsbefrämjande syfte, såsom kontroll av saltströmningsberedningen. För innevarande budgetår har också detta anslag höjts för att möjliggöra kontroll även av andra fiskeriprodukter än strömming. Ifrågavarande två anslag ha sålunda numera kommit att i stor utsträckning användas för samma eller likartade ändamål. Då det får anses mindre rationellt, att medel för likartade ändamål anvisas ur två olika anslag, och då den vid utgången av budgetåret 1948/49 föreliggande reservationen å anslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. torde förslå under såväl innevarande som nästa budgetår, synes det vara lämpligast att båda anslagen sammanslås till ett. Detta torde enklast kunna ske genom att behållningen vid utgången av innevarande budgetår å anslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. överföres till anslaget till Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen.

Statskontoret (yttrande ²¹/₁₀₀ 1949) anför, att vad fiskeristyrelsen uttalat beträffande här ifrågavarande anslag giver statskontoret anledning föreslå, att föreliggande reservation å anslaget skall tillföras budgetutjämningsfonden.

Departementschefen.

I likhet med fiskeristyrelsen anser jag att den reservation å här ifrågavarande anslag, som eventuellt kan finnas vid utgången av innevarande budgetår, bör få användas för det med anslaget avsedda ändamålet jämväl under budgetåret 1950/51. Däremot anser jag mig icke kunna biträda styrelsens förslag att sagda reservation skall överföras till anslaget för befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen. Vid bifall till mitt i det föregående framlagda förslag att de belopp av sistnämnda anslag, som avsetts för bestridande av vissa kontrollkostnader, skola äskas under ett nytt anslag, komma nämligen de av fiskeristyrelsen påtalade likheterna mellan här ifrågavarande anslagsändamål att minska. Riksdagens medgivande till fortsatt disposition av ifrågavarande behållning synes böra inhämtas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. må under budgetåret 1950/51 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[156] 14. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen.

	Anslag	Nettoutgift
1946/47	29 000	16 000
1947/48	29 000	9 400
1948/49	20 000	2 000
1949/50 (statsliggaren s. 822) ..	20 000	
1950/51 (förslag)	10 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. ¹²/₁₀ 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp. Styrelsen framhåller att det är omöjligt att på förhand bedöma medelsbehovets verkliga storlek. Denna kommer helt att bero på isförhållandena vintern 1950/51. Styrelsen erinrar att kommerskollegium på uppdrag av Kungl. Maj:t uppgjort förslag till åtgärder för främjande av landets isbrytarverksamhet. Några ändrade grunder för beräkningen av förevarande anslag torde dock icke nu vara aktuella.

Statskontoret (yttrande ²¹/₁₀ 1949) uttalar att det givetvis ej är möjligt att med någon säkerhet bedöma storleken av medelsbehovet under förevarande anslag. Med hänsyn till de tre senaste årens belastningssiffror anser ämbetsverket anslaget dock kunna nedsättas till 10 000 kronor.

Av det skäl, som statskontoret anfört, anser jag att förevarande anslag under nästa budgetår bör uppföras med ett till 10 000 kronor nedsatt belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[157] Understöd åt fiskare.

För detta ändamål anvisades senast för budgetåret 1942/43 ett reservationsanslag av 50 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget finge användas även under budgetåren 1946/47—1949/50. Anslaget disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281) angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare (ändrad genom kungörelsen nr 110/1940).

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. ¹²/₁₀ 1949) hemställer, att anslaget skall få disponeras även under nästa budgetår. Framställningen motiveras med att någon erfarenhet ännu ej vunnits rörande verkningarna av de åtgärder till fiskerinäringens främjande, som beslötos av 1948 års riksdag. Man bör därför enligt styrelsens uppfattning ännu någon tid bibehålla nuvarande möjligheter att stödja fiskare, som drabbats av svårigheter på grund av ett ekonomiskt krisläge inom näringen. Å anslaget förelåg vid utgången av budgetåret 1948/49 en reservation av omkring 152 500 kronor.

Statskontoret (yttrande ²¹/₁₀ 1949) anför att odisponerade medel under förevarande anslag, vilket icke tagits i anspråk efter utgången av budgetåret 1942/43, synas böra tillföras budgetutjämningsfonden.

Jag delar fiskeristyrelsens uppfattning att den möjlighet att ekonomiskt stödja fiskare vid ett krisläge inom näringen, som förevarande anslag erbjuder, bör bibehållas ännu någon tid. I likhet med fiskeristyrelsen anser jag sålunda, att anslaget bör få användas för sitt ändamål jämväl under budgetåret 1950/51.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1950/51 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[158] Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.

	Reservation från föregående bud- getår	Nettoutgift
1946/47	115 800	13 000
1947/48	102 800	7 800
1948/49	95 000	9 600
1949/50	85 400	

Under denna anslagstitel ha för budgetåren 1938/39 och 1939/40 anvisats reservationsanslag å tillhoppa 351 000 kronor, därav för sistnämnda budgetår 25 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget för budgetåret 1939/40 finge disponeras även under budgetåren 1943/44—1949/50. För användningen av anslaget ävensom av statens fiskredskapslånefond, från vilken kan utgå låneunderstöd till fiskare vid förlust av eller skada å fiskredskap, gälla i propositionen nr 77/1935 angivna, av riksdagen godkända grunder.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer att anslaget skall få användas även under budgetåret 1950/51. Med biträdande av denna framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1950/51 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[159] 15. Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

	Anslag	Nettoutgift
1947/48	122 500	21 187
1948/49	25 700	157 842
1949/50 (statsliggaren s. 822) ..	33 100	
1950/51 (förslag)	54 200	

Av det för budgetåret 1949/50 anvisade anslaget ha 7 100 kronor avsetts för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. Återstoden av anslaget skall användas till nyanläggning av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. ¹²/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 60 600 kronor. Av sistnämnda belopp hänföra sig 100 kronor till underhåll och drift av fiskefyrar. De sammanlagda kostnaderna för nyanläggningar ha beräknats till 89 500 kronor. På grund av en vid utgången av budgetåret 1948/49 förefintlig reservation å 3 000 kronor av belopp, som tidigare anvisats till nyanläggning av säkerhetsanordningar, begränsas medelsbehovet för ifrågavarande ändamål till 86 500 kronor. Fördelningen av de av styrelsen beräknade kostnaderna för ifrågavarande nyanläggningar framgår av följande sammanställning.

a. 1 fiskefyr på Skarpudden söder om Barsvikens fiskeläge i Häggsdångers socken, Västernorrlands län	10 000
b. 1 fiskefyr på Kallviksklubben i Lövsångers socken, Västerbottens län	8 500
c. 1 fiskefyr å Vitörarna (Sörskäret), Gävleborgs län	11 000
d. Förbättring av fyrbelysningarna vid inseglingarna väster om Hasslö och öster om Tärnö, Blekinge län	20 000
e. Fiskefyr å kumlet Södra Syster på Väderöfjord utanför Fjällbacka, Göteborgs och Bohus län	18 000
f. Lys- och ljudboj vid grundet Kilen norr om Väderöarna, Göteborgs och Bohus län	22 000
	89 500.

M o t i v. a. Begäran om byggande av denna fyr har gjorts av Barsvikens fiskförsäljningslag. Då fyren, vilken enligt uttalande av lotsstyrelsen bör anordnas såsom agafyr av 6:e ordningen, skulle bliva till betydande gagn ej blott för fiskarena i Barsviken utan för samtliga fiskare i den stora Ävikebukten och således få stor allmän betydelse, anser fiskeristyrelsen det skäligt att dess anordnande skall bekostas med statsmedel.

b—e. Beträffande dessa säkerhetsanordningar hänvisas till vad styrelsen anför i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår (jfr IX H. T. 1949 s. 189—191).

f. Framställning om utläggande av denna lys- och ljudboj har gjorts av Göteborgs och Bohus läns havsfiskeförening. Föreningen framhåller, att navigering i dimma i dessa farvatten är synnerligen besvärlig, eftersom mist-signaler saknas vid Väderöbod. Flera fiskefartyg ha förolyckats i dessa farvatten, därav ett nyligen. Lotsstyrelsen — som förklarar bojen icke vara erforderlig för den allmänna sjöfarten — har kostnadsberäknat bojen till i runt tal 22 000 kronor med en leveranstid av omkring 2 år. Fiskeristyrelsen framhåller för sin del, att fiskebåtstrafiken förbi Väderöarna är synnerligen

livlig, och att den föreslagna bojen säkerligen skulle bli av största betydelse, särskilt för fiskarena från Havstenssund, Grebbestad och Fjällbacka. De timade förlisningarna av fiskefartyg tala också sitt tydliga språk om de svåra förhållandena till sjöss i dessa farvatten. Åt lotsstyrelsen bör uppdragas att anskaffa ifrågavarande boj och att för framtiden svara för dess underhåll och drift.

Yttrande. Statskontoret framhåller, att ämbetsverket på grund av nödvändigheten att i rådande läge iakttaga största återhållsamhet i fråga om investeringsverksamheten icke kan förorda, att ökade medel ställas till förfogande för nyanläggning av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Departementschefen.

Mot fiskeristyrelsens förslag till medelsanvisning till underhåll och drift av fiskefyrar m. m. för nästa budgetår har jag intet att erinra. För ändamålet bör sålunda beräknas ett belopp av 7 200 kronor.

De av fiskeristyrelsen ifrågasatta nya säkerhetsanordningarna synas samtliga i och för sig ägnade att bli till gagn för fiskerinäringen. Med hänsyn till nödvändigheten att i nuvarande läge iakttaga återhållsamhet i fråga om investeringsverksamheten anser jag mig dock icke kunna gå längre än att föreslå att den kostnadsram inom vilken nya säkerhetsanordningar för fisket under nästa budgetår skola få anläggas skall bestämmas till ett belopp av 50 000 kronor.

Med hänsyn till förevarande reservation å 3 000 kronor skulle vid bifall till vad jag i det föregående förordat anslaget till här ifrågavarande ändamål för nästa budgetår behöva upptagas med $(7\,200 + 50\,000 - 3\,000 =)$ 54 200 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg*
för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av
54 200 kronor.

[160] 16. Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.

Sedan budgetåret 1946/47 har under tionde huvudtiteln funnits upptaget ett reservationsanslag med förestående rubrik. Sålunda anvisades för här ifrågavarande ändamål för ett vart av budgetåren 1946/47 och 1947/48 20 000 kronor samt för budgetåret 1948/49 30 000 kronor. För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats 20 000 kronor. Vid budgetårsskiftet den 1 juli 1949 förelåg icke någon reservation å anslaget. Beträffande anslagets disposition har föreskrivits att detsamma skall användas för utdelning av bidrag till inköp av radiotelegraf- eller radiotelefonstation å fiskefartyg samt att dylikt bidrag skall utgå med 600 kronor för anläggning. Det skall vi-

dare ankomma på fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök att avgöra, vilka fiskefartyg som i första hand böra åtnjuta ifrågavarande förmån.

De från anslaget utgående bidragen äro av stor betydelse för fiskerinäringen närmast ur sjöfartssäkerhetssynpunkt. Genom bidragen skapas emellertid även goda möjligheter för fartygen att nå förbindelse med hemorten, varigenom bland annat utvägar öppnas för ett mera ändamålsenligt ordnande av fiskets avsättningsmöjligheter. Anslaget främjar sålunda i huvudsak samma ändamål som vissa av de under nionde huvudtiteln upptagna anslagen till fiskeriväsendet. Med anledning härav har vid samråd mellan mig och chefen för handelsdepartementet befunnits lämpligast, att medel till de här ifrågavarande bidragen hädanefter skola äskas under sistnämnda huvudtitel. För ändamålet torde för nästa budgetår böra upptagas samma belopp som anvisats för innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radio-telegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

J. Skogsväsendet.

[161] 1. Skogsstyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	314 000	256 478
1949/50 (statsliggaren s. 823) ..	300 000	
1950/51 (förslag)	318 300	

Yrkanden. *Skogsstyrelsen* (skr. [∞]%, 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 100 800 kronor. Højningen avser följande poster.

1. Personalförstärkning.

- | | |
|--|--------|
| 1 förste byråsekreterare i Ce 29 å första skogsbyrån (för skoglig undervisningsverksamhet) | 14 808 |
| 2. Omändring av tjänst såsom kanslibitråde (registrator) i Ce 11 till kontoristtjänst i Ca 13 | 588 |
| 3. Inordnande av personalen för virkesmättningsärenden i skogsstyrelsens organisation (nu avlönad från särskilt anslag): | |
| 1 föredragande i Ce 32 (nu Cg 32) | 17 760 |
| 1 assistent i Ce 24 (nu Cg 24) | 11 460 |
| 2 reseinspektörer i Ce 22 (nu i Cg 22 och Cg 18) | 20 472 |
| Reseinspektörer i Cg 20 under sammanlagt 28 anställningsmånader | 19 222 |
| 2 skrivbiträden i Ce 6 (nu 1 kontorsbiträde i Cg 8 och 1 skrivbiträde i Cg 4) | 9 456 |

1 skrivbiträde i Cg 4 för kortare tid än 1 år	2 130	80 500
4. Lönklassförändringar		4 753
5. Vikariatsersättningar		151
		100 800

6. Tillika föreslås utbyte av en revisorstjänst i Ce 24 mot en byråsekreterartjänst i Ca 24 samt överförande av en kanslibiträdestjänst i Ce 11 å ordinarie stat.

M o t i v. 1. Tjänsten anses erforderlig för att skogsstyrelsen skall kunna fullgöra de arbetsuppgifter av vägledande och rådgivande natur, vilka jämlikt beslut av 1949 års riksdag (prop. nr 124; r. skr. nr 346) skola åvila styrelsen med avseende å den skogliga undervisningsverksamheten. Innehavaren av tjänsten avses skola helt ägna sig åt dessa uppgifter.

2. Av skogsstyrelsens tre extra ordinarie kanslibiträdestjänster är en förenad med göromål såsom verksregistrator. Då dessa göromål äro mera kvalificerade och därjämte av stadigvarande natur, anser skogsstyrelsen skäligt, att ifrågavarande kanslibiträdestjänst omändras till en ordinarie kontoristtjänst i 13 lönegraden.

3. Såsom skäl för att personalen å virkesmättningsavdelningen skall inordnas i skogsstyrelsens organisation anför styrelsen att det, om arbetet skall kunna bedrivas planmässigt och arbetstrivsel skapas, är nödvändigt, att denna personal får fastare anställningsförhållanden. Beträffande personalens lönegradsplacering ifrågasätter skogsstyrelsen icke någon förändring i de löneställningar, som Kungl. Maj:t medgivit för innevarande budgetår.

4 och 5. Dessa poster ha icke särskilt motiverats.

6. Innehavaren av revisorstjänsten på administrativa byrån har med hänsyn till arbetsförhållandena på byrån i övervägande grad kommit att tagas i anspråk för handläggning av administrativt-juridiska ärenden och särskilt ärenden av rättslig natur. Huvuddelen av revisorsgöromålen har i stället anförtratts en av de två amanuenserna å byrån. På grund av dessa förhållanden anser skogsstyrelsen det befogat, att revisorstjänsten utbytes mot en ordinarie byråsekreterartjänst i 24 lönegraden.

Förslaget att överföra en kanslibiträdestjänst å ordinarie stat motiveras med att de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna äro av stadigvarande natur.

Y t t r a n d e. *Statskontoret.* Med inrättande av en särskild befattning för handläggning av ärenden rörande den skogliga undervisningsverksamheten bör tills vidare anstå i avvaktan på närmare erfarenheter beträffande omfattningen av skogsstyrelsens nya uppgifter på detta område. Med hänsyn till pågående utredning om löneställningen för högre biträdespersonal med skriv- och kontorsgöromål bör det ej heller ifrågakomma att uppflytta ett kanslibiträde till kontorist eller att ordinariesätta en kanslibiträdestjänst. Förslaget att inordna virkesmättningsavdelningen i skogsstyrelsens organisation samt att inrätta pensionsberättigande tjänster i viss utsträckning för

avdelningens personal föranleder icke någon erinran från statskontorets sida. Däremot kan statskontoret icke tillstyrka, att föredraganden — som bör erhålla tjänstebenämningen byrådirektör — inplaceras i högre lönegrad än Ce 31.

Departementschefen.

De beslut, som vid 1949 års riksdag (prop. nr 124; r. skr. nr 346) fattades angående den skogliga yrkesundervisningsverksamheten, komma att medföra en viss ökning av skogsstyrelsens arbetsuppgifter under nästkommande budgetår. Jag torde här även få framhålla, att jag har för avsikt att vid behandlingen av frågan om anslag till bidrag till vissa skogsbrukskurser föreslå en ökning av den med nämnda anslag avsedda kursverksamheten. Med hänsyn till dessa förhållanden anser jag mig böra tillstyrka, att en extra ordinarie förste byråsekreterartjänst skall inrättas, vars innehavare helt eller i vart fall i huvudsak skall ägna sig åt ärenden rörande den skogliga undervisningsverksamheten. Enligt min mening bör emellertid tjänsten placeras i 27 lönegraden.

Vad härefter angår förslaget att inordna virkesmätningsavdelningens personal i styrelsens organisation, är det enligt min mening ännu för tidigt att taga ställning till denna organisationsfråga. Jag kan således icke heller i år biträda detta förslag. Kostnaderna för avdelningen böra följaktligen även under nästa budgetår bestridas från förslagsanslaget till Kostnader för virkesmätning.

Med hänsyn till vad skogsstyrelsen anfört i ämnet har jag icke något att erinra mot att en kanslibiträdets tjänst i Ce 11 överföres å ordinarie stat. Däremot kan jag icke tillstyrka, att en revisorstjänst i Ce 24 skall utbytas mot en byråsekreterartjänst i Ca 24. Ej heller kan jag förorda, att en kanslibiträdets tjänst, varmed äro förenade göromål såsom registrator hos skogsstyrelsen, nu skall ombildas till en kontoristtjänst.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit bör anslaget för nästa budgetår höjas med 13 400 kronor. Härjämte bör beräknas ett belopp av 4 900 kronor för löneklassförändringar och vikariatsersättningar. Sammanlagt skulle anslaget alltså behöva uppräknas med 18 300 kronor.

Anslaget beräknas i anslutning härtill sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 121 400 (+ 7 000) kronor;

arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 21 500 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 143 900 (+ 9 400) kronor;

rörligt tillägg 31 500 (+ 1 900) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(121\,400 + 21\,500 + 143\,900 + 31\,500 =)$ 318 300 kronor.

Riksdagens medgivande torde böra inhämtas till vidtagande av de ändringar i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som föranledas av de förslag jag nu tillstyrkt.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att å personalförteckningen för skogsstyrelsen uppföra ytterligare en kanslibiträdes-tjänst i lönegrad Ca 11 och en tjänst som förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	121 400
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	21 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	143 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	31 500

Summa kronor 318 300;

c) till *Skogsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 318 300 kronor.

[162] 2. *Skogsstyrelsen*: *Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	67 900	76 422
1949/50 (statsliggaren s. 824) ..	70 600	
1950/51 (förslag)	72 800	

Enligt gällande omkostnadsstat för skogsstyrelsen ha anvisats 1 000 kronor till sjukvård m. m., 18 000 kronor till reseersättningar, 800 kronor till bränsle, lyse och vatten, 22 300 kronor till övriga expenser, 15 000 kronor till publikationstryck och 13 500 kronor till blankettryck. Belastningen å ifrågavarande anslagsposter uppgick budgetåret 1948/49 till respektive 1 100, 21 100, 2 900, 27 000, 11 500 och 12 900 kronor.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. ³⁰/₁₀₀ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 34 900 kronor, varav 200 kronor till sjukvård m. m., 24 000 kronor till reseersättningar, 2 200 kronor till bränsle, lyse och vatten, 6 500 kronor till övriga expenser och 2 000 kronor till publikationstryck.

M o t i v. Såsom skäl för höjningen av anslagsposten till bränsle, lyse och vatten åberopas, att från densamma tidigare endast bestritts kostnaderna för lyse, medan kostnaderna för bränsle och vatten guldits av byggnadsstyrelsen. Numera skola emellertid även sistnämnda kostnader, vilka för budgetåret 1947/48 uppgingo till omkring 2 250 kronor, erläggas av skogsstyrelsen. I övrigt avse de föreslagna anslagsökningarna kostnader för virkesmätningssavdelningen, vilka förut bestritts från virkesmätningens anslaget. Kostnaderna i fråga äro upptagna till samma belopp, som beräknats för innevarande bud-

getår, dock att för nämnda budgetår icke upptagits några särskilda medel till sjukvård m. m.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* (skr. ¹⁰/₁₀ 1949) har icke framställt någon erinran mot skogsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag.

Departementschefen.

Såsom jag under nästföregående punkt uttalat torde kostnaderna för skogsstyrelsens virkesmättningsavdelning även nästa budgetår böra bestridas från förslagsanslaget till Kostnader för virkesmätning. Då jag i övrigt icke har någon erinran mot styrelsens medelsberäkning, skulle annan ändring beträffande anslaget icke behöva vidtagas än att delposten till bränsle, lyse och vatten höjes med 2 200 kronor. Anslaget skulle sålunda för nästa budgetår behöva uppföras med $(70\,600 + 2\,200 =) 72\,800$ kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skogsstyrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/
51 anvisa ett förslagsanslag av 72 800 kronor.

[163] 3. Skogshögskolan: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	365 900	335 276
1949/50 (statsliggaren s. 824) ..	499 000	
1950/51 (förslag)	500 800	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 30 500 kronor till 529 500 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Personalförstärkningar m. m. i anslutning till högskolans omorganisation.		
a. 1 föreståndare i Ce 29 vid förberedande kursen avgår ¹ / ₁ 1951		7 956
b. 1 laborator i Ce 29 i st. för en biträdande lärare i Ce 27	1 320	
c. 5 assistenter i Ce 22 i st. för i Cg 20	5 640	
d. 2 laboratoriebiträden i Ca 11, varvid 1 laboratoriebiträde i Cf 4 utgår	8 196	
e. 1 skrivbiträde i Cf 4	4 260	
f. 1 speciallärare i statistik (30 timmar à 50 kronor)	1 500	
g. 1 speciallärare i matematik (12 timmar à 40 kronor)	480	

	Ökning	Minskning
h. 1 speciallärare i maskin- och redskapslära		500
i. 1 tredje amanuens	1 200	
j. 1 biträde åt vaktmästaren (nu 1 500).....	1 000	
2. Personalförstärkningar på grund av kursdubble- ringar.		
a. 1 speciallärare i kemi	900	
b. 1 speciallärare i klimatologi	200	
c. 3 laboratorer (tillhopa fyra månader å 1 230 kronor)	4 920	
d. 1 förste assistent (en månad)	955	
e. 3 assistenter (tillhopa 10 ¹ / ₂ månad å 850 kronor)	8 925	
f. 1 förste amanuens (fyra månader å 336 kronor)	1 344	
3. Omändring av vissa biträdestjänster.		
a. 1 kassör i Ce 15 i st. för 1 kontorist i Ce 13 vid Garpenberg	207	
b. 1 biblioteksassistent i Ca 15 i st. för 1 kanslibi- tråde i Ca 11	1 164	
c. 1 kanslibitråde i Ca 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Ce 8 vid högskolans kansli	636	
4. 1 lektor å övergångsstat i Ca 29		16 752
5. 1 skogligt biträde i Ce 19	8 712	
6. 1 kanslibitråde i Ce 11 i st. för 1 skrivbiträde i Cf 4	1 968	
7. 1 speciallärare i nationalekonomi		1 200
8. Höjt timarvode till specialläraren i bokföring	130	
9. Höjt arvode till specialläraren i klimatologi	50	
10. Lönklassuppflyttningar	3 399	
	+ 57 106	— 26 408
	30 698	

Motiv 1. a. Enligt 1946 års högskoleutrednings betänkande kunna föreståndar- och förste assistenttjänsterna vid den nuvarande förberedande kursen vid Garpenberg indragas i och med att denna kurs infogas i huvudkursen. Högskolestyrelsen anför emellertid, att den nuvarande föreståndaren bör kvarstå till den 1 januari 1951 för att avsluta och avveckla den kurs, som följer den gamla ordningen, ävensom att förste assistenttjänsten bör bibehållas. Sistnämnda förslag motiveras med att tjänsten erfordras även efter genomförandet av den nya undervisningsordningen, bland annat för undervisning i skogsuppskattning med skogsindelning.

1. b. Tjänsten såsom biträdande lärare vid Garpenberg har av högskoleutredningen bibehållits i Ce 27. Härvid synes emellertid, framhåller högskolestyrelsen, utredningen icke ha beaktat det större ansvar, som ålägges ifrågakvarande lärare efter omorganisationen. Styrelsen anser att denne lärare,

som skall träda i föreståndarens ställe, bör jämnställas med laborator och uppflyttas i 29 lönegraden.

1. c. I likhet med högskoleutredningen anser högskolestyrelsen att ifrågavarande tjänster böra placeras i Ce 22. Såsom skäl åberopas särskilt, att det icke är tänkbart att förvärva och bibehålla personal vid högskolan om ej lönevillkoren anpassas efter dem som gälla för motsvarande befattningar vid domänverket, där aspirant i Cf 20 efter ett år uppflyttas i Ce 23.

1. d. Ifrågavarande tjänster, vilka äro upptagna i högskoleutredningens betänkande, äro avsedda för avdelningarna för skogsbotanik och skoglig marklära. Placeringen i 11 lönegraden motiveras med att en lägre lönegradsplacering torde göra det omöjligt att få kompetenta krafter, med studentexamen och praktik från kemiskt laboratorium, till tjänsterna. Vid bifall till förslaget anses en laboratoriebiträdestjänst i Cf 4 å avdelningen för skogsbotanik kunna utgå.

1. e. Tjänsten är avsedd för avdelningen för skogsskötsel och finnes upptagen i högskoleutredningens betänkande.

1. f. I anslutning till högskoleutredningens betänkande upptages en speciallärare i statistik.

1. g. Till följd av omorganisationen behöves en speciallärare i matematik. En kurs i detta ämne skall nämligen givas under första studietermen i Garpenberg, och professorn i skogsuppskattning hinner icke själv giva denna.

1. h. Specialläraren i maskin- och redskapslära erfordras icke längre, enär undervisning i ämnet framdeles skall meddelas av professor i arbetslära vid statens skogsforskningsinstitut.

1. i. Enär de två professorer i arbetslära vid statens skogsforskningsinstitut, som ha tjänstgöringsskyldighet vid högskolan, äro i stort behov av en amanuens som biträde vid undervisningen, anser högskolestyrelsen en tredje amanuens i ämnet ofrånkomlig.

1. j. Det begärda beloppet avses för biträde åt vaktmästaren vid göromål rörande biblioteket, såsom expediering av postförsändelser, boktransporter, häftning och kartonering m. m.

2. a—f. Ikraftträdandet av den nya undervisningsordningen medför att undervisningen under vissa perioder sammanfaller för sista kursen efter den gamla ordningen och första kursen enligt den nya. För att detta skall kunna genomföras under läsåret 1950/51 måste speciallärarna i kemi och klimatologi föreläsa dubbla antalet timmar och i övrigt anställas den extra personal, som upptagits under punkterna 2. c—f. För laboratorerna, förste assistenten och assistenterna beräknas arvoden, motsvarande respektive 29, 24 och 22 löneklasserna. Amanuensarvodel är beräknat efter ett årsarvode av 3 000 kronor.

3. a—c. Under dessa punkter upptager högskolestyrelsen vissa förslag, som av styrelsen framlagts för 1947 års biträdesutredning. Omändringen av kontoristtjänsten vid Garpenberg till en kassörstjänst motiveras med de ansvarsfulla arbetsuppgifter, som äro förenade med tjänsten, nämligen ar-

bete med kassor, bokföring och inventarieförråd m. m. Såsom skäl för omändring av kanslibiträdestjänsten vid högskolans bibliotek till en biblioteksassistenttjänst åberopas förslag i sådan riktning från pågående utredning angående bibliotekstjänstemännens lönegradsplacering. Vad slutligen angår förslaget att omändra en kontorsbiträdestjänst till en kanslibiträdestjänst framhålles, att å tjänstens innehavare ankommer bokföring, registrering och förande av tjänstematrikel m. m., samt att högskolan icke kan räkna med att få behålla en duglig arbetskraft i blott kontorsbiträdes ställning.

4. Sedan lektorn å övergångsstat i Ca 29 utnämnts till professor i virkeslära vid högskolan från och med den 1 juli 1949, kan lektorstjänsten utgå ur personalförteckningen.

5. För skötseln av övningsskogen å Bogesund ävensom övriga övnings-skogar anses det erforderligt att anställa ett skogligt biträde, som efter lärarnas direktiv kan leda de skogsvårds- och andra åtgärder, vilka för närvarande blott i begränsad omfattning kunna medhinnas under själva övningarna. Biträdet förutsättes dessutom skola tjänstgöra å högskolan vid bearbetning av material från fältarbetena å övningsskogarna, sammanställande av statistiskt material från dessa etc. Då biträdet bör ha genomgått statens skogsmästarskola, föreslås samma lönegradsplacering som för motsvarande tjänstemän vid statens skogsforskningsinstitut, eller sålunda Ce 19.

6. Den tjänst, varom under denna punkt är fråga, är placerad å högskolans rektorsexpedition. Uppflyttningen av tjänsten motiveras med att av innehavaren fordras bland annat sådana språkkunskaper, att kvalificerad arbetskraft icke kan erhållas, om icke lönegradsplaceringen avsevärt höjes.

7. Sedan högskolestyrelsen förordnat en docent i nationalekonomi med stipendium och undervisningsskyldighet, erfordras icke längre någon speciallärare i detta ämne.

8 och 9. Till speciallärarna i bokföring och klimatologi utgå nu timarvoden med 20:67 respektive 37:50 kronor. Dessa timarvoden anses vara för låga och böra höjas till 25 respektive 50 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret framhåller inledningsvis, att det icke är möjligt för ämbetsverket att pröva angelägenhetsgraden av högskolestyrelsens olika anslagsäskanden för budgetåret 1950/51, i den mån dessa avse ett fullföljande av det vid 1948 års riksdag beslutade upprustningsprogrammet för högskolan. Däremot avstyrker statskontoret de förslag, som sträcka sig utöver detta program. I anslutning härtill kan statskontoret icke heller förorda den begärda förbättringen av löneställningen för biträdande läraren vid Garpenberg. Frågan om lönegradsuppflyttning av denna tjänst bör prövas i samband med den pågående tjänsteförteckningsrevisionen. I avvaktan på resultatet av utredningen angående laboratoriebiträdenas löneställning inom statsförvaltningen i allmänhet bör för de föreslagna laboratoriebiträdena å avdelningarna för skogsbotanik och skoglig marklära avses samma lönegradsplacering som tillämpas inom befordringsgången för icke-ordinarie biträden för skriv- och kontorsbiträdespersonal. De förslag till

ändrad lönegradsplacering, som högskolestyrelsen framlagt för 1947 års biträdesutredning, böra enligt statskontoret komma under omprövning först sedan resultatet av utredningen föreligger. Detta synes även böra gälla den föreslagna uppflyttningen av biträdestjänsten å rektorsexpeditionen. Vidare ha enligt ämbetsverkets mening tillräckliga skäl icke anförts för att höja arvoden till speciallärarna i klimatologi och bokföring. Beträffande befattningen som skogligt biträde för skötseln bland annat av högskolans övningsskog å Bogesund erinras slutligen, att frågan om inrättande av denna tjänst prövades av 1949 års riksdag (prop. nr 49). För den nu ånyo gjorda framställningen i ämnet ha, uttalar statskontoret, icke anförts tillräckliga skäl. Ämbetsverket avstyrker därför bifall till densamma.

I detta sammanhang torde jag vidare få anmäla att styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut med yttrande den 29 november 1949 överlämnat en framställning från nuvarande föreståndaren vid skogshögskolans förberedande kurs, jägmästaren Ivar Heijbel. I framställningen anholder Heijbel att få kvarstå i skogshögskolans tjänst på övergångsstat, sedan hans nuvarande befattning upphört, för att på så sätt få tillfälle att fortsätta sin forskningsverksamhet samt biträda med skoglig undervisning. Vid styrelsens yttrande har vidare fogats en skrivelse från skogshögskolans lärarråd, vari Heijbels ansökan livligt tillstyrkes. Därest ansökningen bifalles bör Heijbel enligt lärarrådet under ledning av professorer i skogsskötsel ägna sig åt skoglig försöksverksamhet, företrädesvis på skogshögskolans övningsskogar, men därjämte kunna tagas i anspråk för undervisningen särskilt i samband med de närmaste årens dubblering av kurserna. Styrelsen framhåller att Heijbel, vilken är nära 59 år gammal, alltsedan 1919 varit lärare vid den förberedande kursen och sedan år 1930 föreståndare för denna. Hans verksamhet har sålunda nästan helt varit inriktad på undervisning och forskning. Styrelsen delar tillfullo lärarrådets mening att det vore synnerligen fördelaktigt för skogshögskolan om Heijbels stora skicklighet och omfattande erfarenheter på skogsundervisningens och skogsforskningens områden finge utnyttjas för skogshögskolans räkning under de tjänsteår, som återstå för honom före inträdet i pensionsåldern. Styrelsen tillstyrker därför livligt att tillfälle skall beredas Heijbel att kvarstå på skogshögskolans stat även sedan hans nuvarande befattning upphört.

Departementschefen.

Vad först angår de personalförändringar, som högskolestyrelsen föreslagit i anslutning till den beslutade upprustningen av högskolan, kan jag tillstyrka desamma endast i den mån de äro obetingat nödvändiga för att upprustningen skall kunna fullföljas. Med denna utgångspunkt förordar jag, att medel beräknas till arvoden åt två speciallärare i statistik och matematik ävensom åt en tredje amanuens såsom biträde åt professorerna i arbetslära. Vidare vill jag på det sätt biträda styrelsens förslag i fråga om arbetskraften å avdelningarna för skogsbotanik och skoglig marklära, att jag föreslår, att ytterligare en laboratoriebiträdestjänst i Cf 4 inrättas. Häri-

genom skulle dessa avdelningar komma att vardera disponera en dylik tjänst. Med hänsyn till nyss angivna synpunkter har jag icke heller något att erinra mot att förste assistenttjänsten vid den nuvarande förberedande kursen får kvarstå, då denna tjänst synes vara erforderlig även efter det den nya undervisningsordningen genomförts. Däremot anser jag mig icke för närvarande kunna tillstyrka förslagen om att uppflytta en tjänst såsom biträdande lärare och fem assistenttjänster i lönegrad eller att anvisa medel till biträde åt vaktmästaren vid vissa göromål berörande biblioteket. Ej heller kan jag nu förorda, att medel skola beräknas till avlönande av ett skrivbiträde å avdelningen för skogsskötsel.

De föreslagna personalförstärkningarna på grund av kursdubblingar vid övergången till ny undervisningsordning den 1 juli 1950 torde vara ofrånkomliga, därest omorganisationen skall kunna genomföras. Jag förordar därför högskolestyrelsens förslag i detta hänseende. Då jag kan godtaga styrelsens beräkning av arvoden till ifrågavarande personal, torde sålunda för detta ändamål böra upptagas ett belopp av i runt tal 17 200 kronor.

Högskolestyrelsen har i förevarande sammanhang vidare framlagt förslag om ändring av vissa biträdestjänster i enlighet med de önskemål, som styrelsen anfört hos 1947 års biträdesutredning. Såsom statskontoret uttalat böra dessa förslag prövas först sedan resultatet av nämnda utrednings arbete föreligger.

Vad slutligen angår högskolestyrelsens övriga yrkanden kan jag med hänsyn till den uppräknings av speciallärararvoden vid lantbrukshögskolan, som skedde i fjol, biträda förslaget att höja timarvoden till speciallärarna i bokföring och klimatologi. Däremot finner jag i likhet med statskontoret tillräckliga skäl icke föreligga för att inrätta en tjänst såsom skogligt biträde i Ce 19 med huvudsaklig uppgift att sköta högskolans övningsskog å Bogesund ävensom övriga övningsskogar. Jag kan icke heller för närvarande tillstyrka, att en skrivbiträdestjänst å rektorsexpeditionen skall omändras till en kanslibiträdestjänst.

Enligt vad jag inhämtat torde nuvarande föreståndaren för skogshögskolans förberedande kurs, jägmästaren I. Heijbel, kunna påräkna att vid avgången från sin nuvarande tjänst erhålla anställning i domänverket. Vid sådant förhållande och då det ur undervisnings- och forskningssynpunkt icke torde vara oundgängligen påkallat att Heijbel skall överföras till skogshögskolans stat anser jag mig ej kunna tillstyrka framställningen därom.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör skogshögskolans avlöningsanslag höjas med 24 800 kronor. Härjämte bör anslaget uppräknas med 3 400 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar. Å andra sidan kan anslaget minskas med tillhopa 26 400 kronor på grund av att dels föreståndaren vid den nuvarande förberedande kursen avgår från och med den 1 januari 1951, dels lektorn å övergångsstat numera utnämnts till professor och dels speciallärartjänsterna i maskin- och redskapslära samt i national-ekonomi icke längre erfordras, sedan undervisningen i dessa ämnen över-

gått å en professor i arbetslära respektive en docent i nationalekonomi. Anslaget skulle alltså endast behöva höjas med $(24\ 800 + 3\ 400 - 26\ 400 =)$ 1 800 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 169 800 (— 12 700) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 69 100 (+ 1 600) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 219 100 (+ 14 800) kronor;

rörligt tillägg 42 800 (— 1 900) kronor.

Beträffande skogshögskolans personalförteckning bör vidtagas den förändringen, att tjänsten såsom lektor i Ca 29 å övergångsstat avföres ur förteckningen.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för skogshögskolan, som nyss angivits;

b) fastställa följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* 169 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda
av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* 69 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .. 219 100
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* 42 800

Summa kronor 500 800;

c) till *Skogshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 500 800 kronor.

[164] 4. Skogshögskolan: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	116 400	127 956
1949/50 (statsliggaren s. 826) ..	142 800	
1950/51 (förslag)	180 900	

Jag torde få erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 16 december 1949 medgivit, att den i omkostnadsstaten för innevarande budgetår uppförda posten till underhåll av byggnader, vilken post avsetts för vissa arbeten å högskolans förläggning i Bjurfors, finge överskridas med högst 4 000 kronor för utförande av vissa ytterligare arbeten vid nämnda förläggning.

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁶/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 30 000 kronor till 172 800 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskn.
1. Reseersättningar till lärare och assistenter (nu 18 700):		
a. på grund av omorganisationen	3 130	
b. på grund av kursdubbleringen	9 170	
c. till föreslaget skogligt biträde	2 000	
2. Övriga expenser (nu 35 000)	2 300	
3. Praktiska övningar (nu 26 200):		
a. på grund av omorganisationen	3 020	
b. på grund av kursdubblningar	19 380	
4. Underhåll av byggnader (nu 9 000)		9 000
	39 000	9 000
	+ 30 000	

5. I sin skrivelse hemställer högskolestyrelsen vidare i samband med anslagsäskandena till byggnadsarbeten om ett belopp av 8 600 kronor till kostnaderna för en 50 nummers automatisk telefonväxel.
6. Slutligen hemställer styrelsen under anslagsrubriken inredning och utrustning bland annat, att till underhåll av möbler i nuvarande lokaler skall anvisas ett belopp av 3 000 kronor.

M o t i v. 1. a. Enligt den nya undervisningsordningen skola under första terminen föreläsningar äga rum vid Garpenberg i skoglig marklära, skogsbotanik och matematik. På grund härav beräknas till rese- och traktamentsersättningar åt lärarna i dessa ämnen 860 respektive 300 kronor. Såsom framgår av nästföregående anslagspunkt räknar högskolestyrelsen med att förste assistenttjänsten vid den nuvarande förberedande kursen bibehålles, med uppgift för tjänsteinnehavaren att undervisa vid Garpenberg under höstterminen och vid högskolan under vårterminen. Då ifrågavarande tjänsteman anses fortfarande böra ha Garpenberg såsom fast stationeringsort, beräknas till rese- och traktamentsersättning åt honom vid tjänstgöringen i Stockholm ett belopp av 1 970 kronor.

1. b. Genom att första kursen enligt den nya undervisningsordningen förlägges till Bjurfors under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{15}{10}$ 1950, måste den kurs, som enligt den gamla ordningen haft övningar vid denna förläggning under tiden $\frac{25}{7}$ — $\frac{25}{8}$, beredas motsvarande undervisning å andra trakter. Då denna kurs sedan början av juni intill den $\frac{25}{7}$, har sina övningar förlagda till Norrland, anses en fortsatt förläggning av kursens övningar dit vara bästa lösningen. Till rese- och traktamentsersättning åt biträdande läraren vid Garpenberg såsom ledare för nämnda övningar i Bjurfors ävensom åt kontoristen vid Garpenberg, vilken under viss tid skall biträda vid Bjurfors, beräknas ett belopp av 820 kronor. Då de lärare, som haft att undervisa vid nyssnämnda kurs vid Bjurfors enligt gamla ordningen, få underkasta sig längre resor

genom att denna kurs kvarstannar i Norrland och samtidigt få rätt till högre traktamenten, upptages härjämte till dessa merkostnader ett belopp av 1 710 kronor. Dubblingen av undervisningen för 1949 och 1950 års ny-intagna kurser kräver, framhålles vidare, jämsides arbetande förläggningar såväl i Skåne som i Norrland. Professorerna i skogsskötsel och skogssuppskattning få sålunda vidkännas ökade resekostnader vid ledandet av tvenne kurser samtidigt, och professorerna i skoglig marklära och skogsbotanik måste anslå dubbla antalet dagar till sin undervisning. Merkostnaderna här-för samt för rese- och traktamentsersättningar till extra anställda tre laboratorer och en förste assistent vid kurserna beräknas till 1 740 respektive 4 900 kronor.

1. c. Ifrågavarande belopp avses till rese- och traktamentsersättning åt det skogliga biträde, som högskolestyrelsen under nästföregående anslagspunkt begärt för skötseln av högskolans övningsskog å Bogesund samt övriga övningsskogar m. m.

2. För att den nya undervisningsordningen skall kunna genomföras måste ökade utrymmen beredas lärare och studerande vid förläggningen i Garpenberg. Som en provisorisk ersättning för den av 1946 års högskoleutredning föreslagna nybyggnaden för elevbostäder räknar högskolestyrelsen med att få disponera en domänverket tillhörig byggnad. Denna byggnad kommer emellertid att kräva personal för såväl eldning som vattenbärning. De utrymmen som på så sätt erhållas ävensom de nya lokaler för undervisning m. m. samt för bostadsrum åt lärare, som genom ombyggnadsarbeten vinnas i gamla huvudbyggnaden och dess ena flygel, beräknas öka utgifterna för städning vid denna förläggning med 2 300 kronor.

3. a. Högskolestyrelsen framhåller, att vid de praktiska övningarna vid den förberedande kursen hantlangning i besparingssyfte till stor del utförts växelvis av de studerande själva men att tidsschemat för den nya undervisningsordningen icke tillåter detta. En ökning av medelsanvisningen till kostnaderna för hantlangning med 500 kronor anses därför erforderlig. Återstående belopp under förevarande punkt, 2 520 kronor, avses till avlöning åt husmor vid elevhushållet å Garpenberg under tiden $\frac{1}{1}-\frac{30}{8}$ 1951, då på grund av omorganisationen någon kurs icke är förlagd därstädes. Under ifrågavarande tid beräknas sysselsättning kunna beredas henne med sömnad, lagningar och trädgårdsskötsel m. m. för högskolans räkning ävensom med att utöva tillsyn över inventarier och lokaler.

3. b. Av det under denna punkt äskade beloppet avse 6 850 kronor kostnader för dubblingsförläggningen i Bjurfors under tiden $\frac{1}{1}-\frac{15}{10}$ 1950, 500 kronor hyra m. m. för den tillfälliga förläggningen i Norrland under tiden $\frac{25}{1}-\frac{25}{8}$ 1950, 3 800 kronor kostnader för dubblingsförläggning i Skåne under maj 1951, 4 230 kronor kostnader för dubblingsförläggning i Norrland under juni 1951 samt 4 000 kronor kostnader för de studerandes resor till och i Skåne och Norrland under maj—juni 1951. Samtliga dessa kostnader anses ofrånkomliga för att undervisningen skall kunna genomföras vid övergången från den gamla till den nya undervisningsordningen.

4. Denna delpost i högskolans omkostnadsstat anses kunna utgå, då därunder upptagits en engångsutgift för innevarande budgetår.

5. Sedan högskolans personal avsevärt ökats, har bristen på anknytningar till högskolans nuvarande 20 nummers automatiska telefonväxel blivit alltmer betungande. En betydande ökning av växelns kapacitet anses nödvändig.

6. Beloppet avses för underhåll och ersättningsanskaffningar beträffande högskolans inredning av möbler, gardiner och armatur m. m.

Yttrande. Statskontoret har, såsom angivits under nästföregående anslagspunkt, avstyrkt att den av högskolestyrelsen begärda skogsbiträdestjänsten inrättas. Under hänvisning härtill anför ämbetsverket, att den begärda höjningen av posten reseersättningar till lärare och assistenter med 2 000 kronor ej behöver ske. Kostnaderna för den föreslagna större telefonväxeln böra enligt statskontoret anvisas under högskolans omkostnadsanslag.

Departementschefen.

Under nästföregående anslagspunkt har jag uttalat, att tillräckliga skäl icke synas ha anförts för att inrätta en tjänst såsom skogligt biträde för skötseln av skogshögskolans övningsskog å Bogesund samt övriga övnings-skogar m. m. Vid sådant förhållande erfordras ej det begärda beloppet å 2 000 kronor till rese- och traktamentsersättning åt en dylik tjänsteman. Ej heller synes det nödvändigt att anvisa 500 kronor till kostnaderna för hantlangning vid de praktiska övningarna under vistelsen i Garpenberg. Övriga av högskolestyrelsen föreslagna anslagsökningar under ifrågavarande anslag torde vara ofrånkomliga, därest övergången till den nya undervisningsordningen skall kunna genomföras. Jag tillstyrker därför, att anslaget uppräknas med $(39\,000 - 2\,000 - 500 =) 36\,500$ kronor. Förslaget att högskolan skall erhålla en telefonväxel med större kapacitet än den nuvarande anser jag väl motiverat. Jag förordar att för detta ändamål skall anvisas det äskade beloppet av 8 600 kronor. Såsom statskontoret anfört bör beloppet upptagas i högskolans omkostnadsstat. Vad slutligen angår framställningen om medel till underhåll av möbler i högskolans nuvarande lokaler vill jag tillstyrka, att härför avses ett belopp av 2 000 kronor. Även detta belopp bör lämpligen anvisas under förevarande anslag.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat och med beaktande av att ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 9 000 kronor bortfaller, skulle högskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(142\,800 + 36\,500 + 8\,600 + 2\,000 - 9\,000 =) 180\,900$ kronor. I förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår innebär detta en anslagsökning med 38 100 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skogshögskolan.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 180 900 kronor.

[165] 5. Skogshögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	500	500
1949/50 (statsliggaren s. 826)	27 300	
1950/51 (förslag)	40 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 19 000 kronor till 46 300 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
Avdelningen för virkeslära	500
» » allmän skogszoologi med viltvård	1 500
» » skogsskötsel	3 000
» » skogsuppskattning med skogsindelning	1 500
» » skogsekonomi	2 500
» » skogsbotanik	5 000
» » skoglig marklära och kemi	5 000
	19 000

M o t i v. Anslagsökningen anses nödvändig med hänsyn till de stegrade krav på medel för undervisning och forskning, som alltmer väntas komma att göra sig gällande, sedan högskolans personal numera utökats. Tillika framhålls, att de till de olika avdelningarna äskade beloppen falla inom ramen för 1946 års högskoleutrednings förslag i ämnet, vilket förslag upptager ett årligt anslag av sammanlagt 55 000 kronor till ifrågavarande ändamål.

Departementschefen.

Med hänsyn till vad högskolestyrelsen anfört torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppräknas något. Emellertid kan jag icke tillstyrka, att anslaget höjes med mera än 12 700 kronor till 40 000 kronor. Jag vill samtidigt framhålla, att anslaget trots höjningen icke kommer att uppgå till det belopp, som beräknats av 1946 års högskoleutredning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

[166] 6. Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	8 500	8 500
1949/50 (statsliggaren s. 827)	14 000	
1950/51 (förslag)	14 000	

I anslutning till vad *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/₁₀₀ 1949) föreslagit bör anslaget för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 14 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 14 000 kronor.

[167] 7. Skogshögskolan: Stipendier.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 827)	23 000
1950/51 (förslag)	23 000

I likhet med *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/₁₀₀ 1949) anser jag, att anslaget för nästa budgetår bör uppföras med oförändrat belopp av 23 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 23 000 kronor.

[168] 8. Skogshögskolan: Inredning och utrustning.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 000	2 445
1949/50 (statsliggaren s. 827) ..	69 000	
1950/51 (förslag)	125 000	

Yrkande. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/₁₀₀ och ²⁰/₁₀₀ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 320 800 kronor. Detta innebär i förhållande till innevarande budgetår en ökning med 251 800 kronor. Anslaget avses skola disponeras enligt följande specifikation.

1. Underhåll av möbler i nuvarande lokaler	3 000
2. Inköp av möbler m. m. till två nya tjänsterum	3 000
3. Inköp av adresseringsmaskin	1 000
4. Inredning och möbler till nya lokaler för	
a. institutionerna för skoglig marklära och skogsbotanik	99 300
b. biblioteket	98 900
c. förläggningen i Malingsbo	42 400
d. förläggningen i Garpenberg	73 200
	320 800

Motiv. 1. Beloppet avses för underhåll och ersättningsanskaffningar beträffande högskolans inredning av möbler, gardiner och armatur m. m.

2. I annat sammanhang hemställer högskolestyrelsen om medel till vissa ombyggnadsarbeten inom högskolan i syfte att erhålla två nya tjänsterum. Ifrågavarande belopp avses till kostnaderna för inköp av möbler och annan lös inredning i dessa rum.

3. För att underlätta distributionen av högskolans publikationsserie även — vilket likaledes åligger biblioteket — distributionen av skogsforskningsinstitutets publikationer anses en adresseringsmaskin böra anskaffas.

4. a—d. Under anslagsåskandena å kapitalbudgeten upptager högskolestyrelsen medel till dels fullföljande av påbörjade ombyggnadsarbeten för institutionerna för skoglig marklära och skogsbotanik, dels uppförande av en tillbyggnad för högskolans bibliotek och dels ombyggnadsarbeten vid förläggningen i Malingsbo. Enligt infordrade offerter och gjorda beräkningar erfordras till kostnaderna för lös inredning och möbler i de nya lokaler, som sålunda komma att erhållas, anslag å respektive 99 300, 98 900 och 42 400 kronor. Den närmare dispositionen av dessa belopp framgår av specifikationer, som fogats vid högskolestyrelsens anslagsframställning. Högskolestyrelsen erinrar i detta sammanhang tillika om att 1946 års högskoleutredning beräknat vissa belopp för ifrågavarande ändamål.

Vidare räknar högskolestyrelsen med att nödvändiga ombyggnadsarbeten vid förläggningen i Garpenberg skola kunna igångsättas inom den närmaste tiden genom att kvarstående spärrat belopp, 125 000 kronor, av det för budgetåret 1947/48 anvisade investeringsanslaget till vissa byggnadsarbeten vid nämnda förläggning frigives. Med hänsyn härtill beräknas — med ledning av uppgifter införskaffade av 1946 års högskoleutredning — till kostnaderna för möbler, armatur och annan inredning vid förläggningen 75 200 kronor. Härjämte anses ett belopp av 11 000 kronor erforderligt till kostnaderna för kassaskåp och annan utrustning å förläggningens expedition. Emellertid ha för budgetåret 1947/48 till inredning och utrustning vid högskolan anvisats 13 000 kronor, vilka medel spärrats. Av dessa medel avsågos 11 000 kronor för nyssnämnda kassaskåp och annan utrustning å förläggningens expedition samt 2 000 kronor för vissa inventarier, vartill medel upptagits under förut omförmälda anslagsbelopp å 75 200 kronor. På grund härav anses det till kostnaderna för inredning och möbler vid förläggningen av Garpenberg erforderliga beloppet böra bestämmas till 73 200 kronor.

Departementschefen.

I annat sammanhang denna dag avser jag att föreslå, att erforderliga medel skola anvisas till fullföljande av påbörjade ombyggnadsarbeten för institutionerna för skoglig marklära och skogsbotanik samt ombyggnadsarbeten vid förläggningen i Malingsbo. Jag ämnar vidare föreslå Kungl. Maj:t att frigiva det belopp av 125 000 kronor, som ännu kvarstår spärrat å 1947/48 års anslag till byggnadsarbeten vid högskolans förläggning å Garpenberg. Till de nya lokaler av olika slag som på grund härav komma att erhållas erfordras givetvis, såsom även 1946 års högskoleutredning räknat med, inredning och utrustning i betydande utsträckning. I likhet med hög-

skolestyrelsen anser jag, att medel för dessa ändamål böra anvisas redan för nästa budgetår. Emellertid synas de utav högskolestyrelsen begärda beloppen kunna nedsättas. Enligt min mening bör det vara tillräckligt, därest till institutionerna för skoglig marklära och skogsbotanik anvisas ett engångsbelopp av 80 000 kronor. Till förläggningarna i Malingsbo och Garpenberg torde böra avses sammanlagt 45 000 kronor. Härvid förutsätter jag tillika, att det belopp av 13 000 kronor, som anvisats för budgetåret 1947/48 till anskaffande av kassaskåp och annan utrustning å sistnämnda förläggningens expedition, skall göras disponibelt. Till inredning och utrustning i biblioteksbyggnaden torde nu icke behöva anvisas några medel, då detta bygge enligt vad jag i annat sammanhang uttalar icke torde böra påbörjas nästa budgetår. Vad angår förslaget att till underhåll av möbler m. m. i högskolans nuvarande lokaler skola anvisas 3 000 kronor, torde jag få erinra, att jag tagit ställning till detta förslag redan vid behandlingen av högskolans omkostnadsanslag. Någon medelsanvisning till inköp av en adresseringsmaskin kan jag slutligen icke förorda.

Vid bifall till vad i det föregående föreslagits skulle till inredning och utrustning vid skogshögskolan för nästa budgetår behöva anvisas ett reservationsanslag av $(80\,000 + 45\,000 =)$ 125 000 kronor. I jämförelse med anslagsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 56 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att vid behov meddela närmare föreskrifter rörande anslagets disposition.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

[169] 9. Skogshögskolan: Institutionernas upprustning.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 827)	50 000
1950/51 (förslag)	66 000

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁶/s 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med 99 600 kronor, vilket i jämförelse med innevarande budgetårs medelsanvisning innebär en ökning med 49 600 kronor. Det nu begärda anslaget avses skola disponeras för följande ändamål.

	1946 års högskole- utrednings- förslag	Beviljat för 1949/50	Äskat för 1950/51
1. Avdelningen för virkeslära	10 000	3 750	6 250
» » skogszoologi med viltvård	32 000	5 700	5 000
» » skogsskötsel	8 000	6 000	2 000
» » skogsuppskattning med skogsin- delning	4 000	3 000	1 000
» » skogsekonomi	2 000	1 500	500
» » skogsbotanik	40 000	18 750	21 250
» » skoglig marklära	25 000	11 300	8 000
Summa	121 000	50 000	44 000
2. Upprustning av förläggningen i Garpenberg			38 800
3. Upprustning av högskolans fotografiska laboratorium			16 800
			99 600

Motiv. 1. Beräkningen av det under denna punkt begärda beloppet grundar sig på de olika institutionsföreståndarnas framställningar om medel till fortsatt upprustning av högskolans institutioner i enlighet med 1946 års högskoleutrednings förslag.

2. Av ifrågavarande belopp beräknas 8 750 kronor till inköp av kontorsmaskiner och inventarier för undervisningen, 25 400 kronor till anskaffning av instrument för skogs- och fältmätning, 500 kronor till inköp av posteringsstabeller samt 4 150 kronor till inlösande av de studerandes lager av diverse material för undervisningen. I fråga om sistnämnda material uttalar högskolestyrelsen, att det är lämpligt att detsamma i samband med omorganisationen övertages av högskolan, enär det synes riktigast att kostnaderna för studiematerial bäras av högskolan.

3. Högskolestyrelsen framhåller, att högskolans fotografiska laboratorium icke tillgodosetts med någon ny apparatur av betydelse under de senaste trettio åren. En genomgripande upprustning är därför i högsta grad påkallad. Med hänsyn härtill och under förutsättning att fotografiska laboratoriet utbygges under budgetåret 1950/51 i enlighet med styrelsens därom i annat sammanhang gjorda förslag, upptager styrelsen för nämnda budgetår hela det belopp av 15 000 kronor, som 1946 års högskoleutredning beräknat för ifrågavarande ändamål. Återstående under förevarande punkt äskade belopp, 1 800 kronor, avses till kostnaderna för uppläggning av ett fotografiskt bildarkiv. Härvid erinrar styrelsen, att även detta behov beaktats av 1946 års högskoleutredning.

Slutligen framhåller högskolestyrelsen beträffande de under punkterna 2 och 3 upptagna kostnaderna, att dessa tillsammans falla inom ramen av det belopp å 125 000 kronor, som 1946 års högskoleutredning beräknat till utrustning vid förläggningen å Garpenberg samt den fotografiska avdelningen m. m.

Departementschefen.

Vid behandlingen av förevarande anslagsfråga i 1949 års statsverksproposition (IX H. T. p. 138) framhöll jag, att medelsanvisningen till upprustning av högskolans institutioner borde fördelas på flera år. I överensstämmelse härmed och då det är angeläget, att upprustningen icke försenas av brist på medel, förordar jag, att medel för ändamålet anvisas även för nästa budgetår. Enligt min mening torde det emellertid vara möjligt att begränsa medelsanvisningen till 30 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att efter hörande av högskolestyrelsen fördela dessa medel å de olika institutionerna.

Högskolestyrelsens förslag i fråga om upprustning av förläggningen vid Garpenberg kan jag i stort sett biträda. Dock anser jag någon anledning icke föreligga att anvisa medel till inlösande av de studerandes lager av diverse material för undervisningen. Med beaktande härav och då även i övrigt en viss nedsättning av det begärda anslaget torde kunna vidtagas, tillstyrker jag, att till nu ifrågavarande ändamål beräknas ett belopp av 30 000 kronor.

Vad slutligen angår högskolans fotografiska laboratorium är det min avsikt att i annat sammanhang denna dag begära medel för att även här förbättra lokalförhållandena. Jag anser mig även böra förordna att medel skola anvisas för anskaffande av bättre fotografisk utrustning. Ett belopp av 6 000 kronor bör emellertid enligt min mening tills vidare vara tillfyllest. Däremot kan jag icke tillstyrka, att särskilda medel beräknas för uppläggande av ett fotografiskt bildarkiv.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(30\,000 + 30\,000 + 6\,000 =)$ 66 000 kronor. Detta innebär i jämförelse med anslagsanvisningen för innevarande budgetår en ökning med 16 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Institutionernas upprustning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 66 000 kronor.

[170] 10. Statens skogsmästarskola: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	43 300	42 054
1949/50 (statsliggaren s. 827)	42 700	
1950/51 (förslag)	43 500	

Y r k a n d e n . *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. ¹⁸/₁₀ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 4 100 kronor till 46 800 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Uppflyttning av en yrkeslärartjänst från Ce 19 till Ce 21	852
2. Biträde åt andre läraren	2 400
3. Renskrivning	200
4. Löneklassförändringar	648
	4 100.

M o t i v. 1. Styrelsen framhåller, att kraven på innehavaren av en yrkeslärartjänst vid skogsmästarskolan påtagligen måste vara större än dem beträffande motsvarande tjänster vid skogsskolorna, vilka senare tjänster äro placerade i Ca 19. I den utredning, som föregick skogsmästarskolans inrättande, föreslogs även, att yrkeslärartjänsten vid skolan skulle placeras två lönegrader högre än yrkeslärartjänsterna vid skogsskolorna. Vid skogsmästarskolans inrättande besattes yrkeslärartjänsten med en tillfällig innehavare, enär kompetenta sökande då ej funnos. Numera bestrides emellertid tjänsten av en befattningshavare, som fyller kompetenskraven.

2. Andre lärarens undervisning omfattar omkring 40 procent av den sammanlagda undervisningstiden under lärokursen. Under den tid av tre månader efter avslutad lärokurs, då eleverna kvarstanna vid skolan för att slutföra vissa arbetsuppgifter och undergå slutförhör i vissa fackämnen, åvilar större delen av det arbete, som föranledes härav, andre läraren. Vidare framhålles, att utvecklingen inom ämnesområdena träteknologi och arbetslära med arbetsorganisation — där undervisningen ankommer på andre läraren — gått avsevärt snabbare än som kunde förutses vid undervisningsplanens uppläggning, varigenom kraven på undervisningen i berörda ämnen avsevärt stegrats. På grund av nämnda förhållanden anses andre läraren vara i behov av arbetsbiträde under vissa delar av året.

3. Det begärda beloppet motiveras med att lärarna, för att undervisningen skall underlättas, i ökad utsträckning behöva använda sig av duplicering.

Y t t r a n d e. Statskontoret erinrar om att frågan om yrkeslärarbefattningens lönegradsplacering ingående prövades vid 1944 års riksdag (prop. nr 184). Enligt statskontorets mening anföras icke tillräckliga skäl för en uppflyttning av denna tjänst. Ej heller är ämbetsverket övertygat om nödvändigheten av att andre läraren beredes tillgång till arbetsbiträde under vissa delar av året, då någon ökning av undervisningsskyldigheten icke synes ha ägt rum.

Departementschefen.

I likhet med statskontoret anser jag tillräckliga skäl icke föreligga för att uppflytta yrkeslärartjänsten i högre lönegrad. Ej heller kan jag tillstyrka, att medel skola anvisas till anställande av biträde åt andre läraren. Förvarande anslag bör därför enligt min mening icke undergå annan förändring än att detsamma på grund av löneklassförändringar och ökat medels-

behov till renskrivning bör höjas med tillhoppa 800 kronor. Av detta belopp böra 700 kronor tilläggas icke-ordinarieposten och 100 kronor posten rörligt tillägg. Anslaget skulle följaktligen för nästa budgetår uppföras med (42 700 + 800 =) 43 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	3 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	35 700
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 300

Summa kronor 43 500;

b) till *Statens skogsmästarskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 43 500 kronor.

[171] 11. Statens skogsmästarskola: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	13 400	29 849
1949/50 (statsliggaren s. 828) ..	17 900	
1950/51 (förslag)	16 500	

Yrkanden. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. ³⁸/s. 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 2 300 kronor till 20 200 kronor enligt följande beräkning.

	1949/50	Ökning	Minskn.
1. Övriga expenser	3 000	2 100	
2. Underhåll av parken	300	700	
3. Studiefärder	400	1 600	
4. Hantlangning	300	1 350	
5. Underhåll av byggnader	5 500		3 500
		5 750	3 500
		+ 2 250	

Motiv. 1. Genom beslut den 17 december 1948 medgav Kungl. Maj:t skolstyrelsen att såsom gåva mottaga en skogsbrandjeep jämte utrustning. Det åskade beloppet avses till bestridande av driftkostnaderna för jeepen.

2. Till underhåll av den park med trädgårdsanläggning, som ingår i skolans område, har alltsedan skolans inrättande årligen anvisats 300 kronor. Skolstyrelsen framhåller, att detta anslag icke varit tillräckligt för att hålla parken i ett skick, som är förenligt med skolbyggnadernas värde i kulturhistoriskt hänseende.

3. Ökningen begäres för att möjliggöra en studieresa till södra Sverige och en till Norrland. Nödvändigheten av dylika studieresor ur undervisnings-synpunkt understrykes.

4. Det begärda beloppet avses till avlöning av hantlangare vid elevernas övningar i indelning, vägstakning, dikesstakning och fältmätning. Härigenom beräknas undervisningen bli mera effektiv.

5. Minskningen föranledes av att en för innevarande budgetår beräknad engångsutgift bortfaller.

Yttrande. Statskontoret har icke något att erinra mot en uppräknings-posten övriga expenser med 2 100 kronor. Däremot kan ämbetsverket med hänsyn till rådande ekonomiska läge icke tillstyrka höjning av övriga poster.

Departementschefen.

Såsom skolstyrelsen föreslagit bör posten övriga expenser uppräknas med 2 100 kronor till driftkostnader för skolans skogsbrandjeep. Övriga anslags-ökningar kan jag däremot icke tillstyrka. Med beaktande av att en för innevarande budgetår beräknad engångsutgift å 3 500 kronor bortfaller, bör alltså förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(17\,900 + 2\,100 - 3\,500 =) 16\,500$ kronor. I förhållande till löpande budgetår innebär detta en anslagsminskning med 1 400 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för skogsmästarskolan.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 16 500 kronor.

[172] 12. Statens skogsmästarskola: Stipendier.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	11 000	7 790
1949/50 (statsliggaren s. 829)	11 000	
1950/51 (förslag)	11 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för statens skogsmästarskola* bör anslaget uppföras med oförändrat belopp av 11 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Stipendier* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 11 000 kronor.

[173] 13. Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	8 400	—
1949/50 (statsliggaren s. 829)	2 800	
1950/51 (förslag)	2 800	

Yrkanden. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. ¹⁸/8 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med 7 600 kronor. Detta innebär i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår en ökning med 4 800 kronor.

Motiv. Skolstyrelsen har vid sin skrivelse fogat en förteckning över sådana reparationer och ombyggnader vid skogsmästarskolan, som ansetts böra utföras under budgetåren 1950/51—1952/53. Förteckningen slutar å en kostnadssumma av 45 050 kronor. Av detta belopp avses 7 550 kronor för åtgärder under nästa budgetår. Dessa åtgärder omfatta reparation av pannrummet i herrgården enligt yrkesinspektionens föreskrifter (500 kronor), installation av kylskåp i yrkesläraryrbostaden (650 kronor), elektrisk spis i rektorsbostaden (400 kronor), elektrisk spis för storkök i elevmässen (2 000 kronor) och elektrisk varmvattenberedare i elevmässen (400 kronor), anordnande av badrum med tillbehör i vaktmästarbostaden (1 200 kronor) samt utvändig upprustning av två stallflyglar (2 400 kronor).

Yttrande. *Statskontoret* anför, att det undandraget sig ämbetsverkets bedömande, i vilken omfattning medel kunna ställas till förfogande för nästa budgetår till ifrågakvarande ändamål.

Departementschefen.

I nuvarande läge kan jag icke tillstyrka någon ökning av medelsanvisningen under förevarande anslag. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 2 800 kronor. Det torde få ankomma på skolstyrelsen att fördela anslaget på de ändamål, vilka bedömas vara mest angelägna. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 800 kronor.

[174] 14. Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	687 500	685 965
1949/50 (statsliggaren s. 829) ..	798 500	812 500
1950/51 (förslag)	812 500	

Yrkanden. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/8 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 16 400 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Uppflyttning av en skogsbiträdestjänst vid skogsavdelningen från Ce 13 till Ce 16	300	
2. Nyinrättande av en vaktmästartjänst i Ce 10	5 900	
3. Medel beräknas icke till avlönande av två ordinarie kontorsbiträden		12 400

	Ökning	Minskning
4. Medel beräknas till avlönande av två extra ordinarie kontorsbiträden i st. för de två under 3. nämnda . . .	10 600	
5. Löneklassförändringar och uppflyttningar på grund av reglerad befordringsgång för kontorspersonal	13 600	
6. Korrigering av posten rörligt tillägg		1 600
7. Fyra kontorsbiträdestjänster överförs å ordinarie stat på grund av den reglerade befordringsgången	—	—
	+ 30 400	— 14 000
	+ 16 400	

Motiv. 1. Skogsbiträdena ha till uppgift att biträda den högre utbildade personalen vid fältundersökningar och bearbetning av insamlat material. Dessa arbetsuppgifter ställa stora krav på kompetens och noggrannhet. För närvarande finnas åtta skogsbiträdestjänster vid institutet, varav fyra i Ce 16 och fyra i Ce 13. Den nuvarande innehavaren av en av sistnämnda tjänster vid skogsavdelningen förordnades å tjänsten 1943 men har varit anställd som arvodesavlönat skogsbiträde sedan 1938. Ifrågavarande tjänsteman har förvärvat så betydande kunskaper samt så stor erfarenhet och rutin inom sitt fack, att han väl fyller kvalifikationerna för en skogsbiträdestjänst i Ce 16. Hans placering i 13 lönegraden synes därför alldeles för låg. Härtill kommer, att det skulle vara till stor olägenhet för institutet, om de mest kvalificerade skogsbiträdena skulle söka sig till högre tjänster utom detsamma, helst som erfarenheten visat att vissa av den högre utbildade personalens uppgifter kunna anförtros åt dylika biträden, sedan de erhållit erforderlig utbildning vid institutet. En ökning av antalet skogsbiträdestjänster i Ce 16 vid skogsavdelningen är därför ett angeläget önskemål.

2. Vaktmästarpersonalen vid institutet utgöres för närvarande av en institutionsvaktmästare i Ca 11 och en vaktmästare i Ce 9. Som en följd av utvidgningen av institutets verksamhet ha också vaktmästargöromålen ökat i betydlig grad. Särskilt sedan den gamla institutionsbyggnaden efter ombyggnad åter tagits helt i bruk, har bristen på vaktmästare gjort sig allvarligt kännbar. Någon vaktmästare har nämligen icke kunnat avdelas till uteslutande förfogande för personalen med tjänstgöring i nämnda byggnad. Den nu föreslagna vaktmästartjänsten är avsedd för detta ändamål.

3 och 4. Under år 1949 ha två ordinarie kontorsbiträden i Ca 8: 11 förordnats att vara extra ordinarie kanslibiträden. På grund härav behöva medel ej beräknas för dessa biträden under ordinarieposten. I stället böra medel upptagas under icke-ordinarieposten till avlönande av två kontorsbiträden i Ce 8: 8.

5. Anslagsökningarna äro av automatisk karaktär.

6. Posten rörligt tillägg har visat sig vara för högt beräknad.

7. Under budgetåret 1950/51 beräknas ytterligare fyra kontorsbiträden komma att uppfylla förutsättningarna för att enligt gällande grunder om reglerad befordringsgång för kontorspersonal överförs till ordinarie stat.

Yttrande. Statskontoret erinrar, att skogsbiträdestjänsterna vid 1947 års riksdag uppdelades i olika lönegrader alltefter arten och beskaffenheten av de arbetsuppgifter, som voro förenade med respektive befattning. Med hänsyn härtill kan statskontoret icke biträda förslaget att huvudsakligen på grund av innehavarens personliga kvalifikationer uppflytta en skogsbiträdestjänst i högre lönegrad. Huruvida tjänsten i betraktande av göromålen kan anses vara för lågt lönegradsplacerad, bör övervägas vid tjänsteförteckningsrevisionen. Ej heller kan statskontoret förorda inrättandet av en ny vaktmästartjänst, då de åberopade skälen härför icke övertygat ämbetsverket om att ett oavvisligt behov av tjänsten föreligger. Därest tjänsten ändock anses böra komma till stånd, bör den i varje fall ej placeras högre än i 9 lönegraden.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla en framställning den 26 augusti 1949 av *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut*, däri föreslagits ändrade tjänstebenenämningar för vissa personalkategorier vid skogsforskningsinstitutet.

I yttrande den 22 oktober 1949 över framställningen har *statens lönenämnd* uttalat, att de däri gjorda förslagen böra prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté.

Departementschefen.

Institutsstyrelsen har hemställt att en skogsbiträdestjänst i Ce 13 skall uppflyttas till Ce 16. Enligt vad jag inhämtat tjänstgör innehavaren av ifrågavarande tjänst under sommarsäsongen såsom självständig lagledare vid fältundersökningar. Med hänsyn härtill tillstyrker jag den föreslagna uppflyttningen. Däremot kan jag icke för närvarande förorda inrättandet av en vaktmästartjänst i Ce 10. Då emellertid den nuvarande vaktmästarpersonalen synes otillräcklig, vill jag i stället föreslå, att ett belopp av 3 000 kronor skall anvisas för anställande av tillfällig arbetskraft avsedd för vaktmästargöromål. Med överförande å ordinarie stat av de kontorsbiträdestjänster, vilka under nästa budgetår komma att uppfylla villkoren härför, torde i enlighet med tillämpade principer få anstå till budgetåret 1951/52. I övrigt har jag icke någon erinran mot institutsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag.

Med frågan om ändrade tjänstebenenämningar för vissa personalkategorier vid skogsforskningsinstitutet torde såsom lönenämnden avsett böra anstå till dess 1949 års tjänsteförteckningskommitté slutfört sitt arbete.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle skogsforskningsinstitutets avlöningsanslag för budgetåret 1950/51 behöva uppräknas med 14 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 226 100 (— 6 300) kronor;

avlöningar till tillfälliga biträden 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal
501 300 (+ 20 000) kronor;

rörligt tillägg 85 000 (+ 300) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(226\,100 + 100 + 501\,300 + 85\,000 =)$
812 500 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsforskningsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	226 100
2. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i> ..	100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	501 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	85 000

Summa kronor 812 500;

b) till *Statens skogsforskningsinstitut*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 812 500 kronor.

[175] 15. Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	150 000	146 084
1949/50 (statsliggaren s. 830)	169 000	
1950/51 (förslag)	203 000	

Yrkanden. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. ²⁶/s 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 36 300 kronor till 205 300 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	1949/50	Ökning	Minskning
1. Sjukvård m. m.	1 000	1 500	
2. Publikationstryck	18 000	7 000	
3. Skatter och onera	—	3 400	
4. Underhåll av byggnader	200	5 100	
5. Hyra av statistikmaskiner	—	20 100	
6. Inkomst av arrenden	—		800
		37 100	800
		+ 36 300	

7. I nyssnämnda skrivelse hemställer styrelsen vidare, att till byggnadsarbeten å vissa försöksparker samt till vissa planeringsarbeten skola anvisas reservationsanslag av 5 000 respektive 6 000 kronor.

Motiv. 1. Højningen föreslås med hänsyn till anslagsbelastningen, som under de tre senaste budgetåren uppgått till mellan 2 500 och 3 000 kronor om året.

2. Som en följd av den utvidgade och intensifierade verksamheten vid institutet har omfattningen av institutets publikationer starkt ökat. För närvarande föreligga ett flertal för det praktiska skogsbruket viktiga avhandlingar i publiceringsfärdiga manuskript utan att kunna tryckas till följd av brist på medel. En avsevärd ökning av posten publikationstryck anses därför ofrånkomligen nödvändig.

3. I enlighet med beslut vid 1949 års riksdag (prop. nr 49; r. skr. nr 245) har viss del av Bogesunds egendom upplåtits såsom försöksfält åt skogsforskningsinstitutet. Som följd härav skall institutet svara för de på nämnda del av egendomen belöpande skatterna. Dessa kunna beräknas till 700 kronor. Likaså skall institutet bidra till kostnaderna för vägunderhållet. Institutets andel i dessa kostnader kan uppskattas till 2 700 kronor. På grund härav bör under övriga utgifter upptagas en ny delpost till skatter och onera å 3 400 kronor.

4. Vid brandsyn å Flakastugan på Kulbäckslidens försökspark har skogsforskningsinstitutet förelagts att vidtaga vissa åtgärder till förebyggande av brandrisk. Kostnaderna härför beräknas till 1 500 kronor. I samband härmed ha en del andra, till följd av rådande förhållanden eftersatta underhållsarbeten ansetts nödvändiga. För dessa arbeten beräknas 1 300 kronor. Slutligen begäres 2 300 kronor till ett Gunnebo-stängsel kring skogsmästarbostaden i Vindeln, enär det år 1923 uppsatta trästaketet är i sådant skick att detsamma behöver ersättas.

5. I hyra för statistikmaskiner erlägger skogsforskningsinstitutet för närvarande omkring 20 100 kronor om året. Denna utgift har hittills bestritts med 40 procent från anslaget till särskilda undersökningar och med 60 procent från anslaget till riksskogstaxering och avverkningsstatistik. Kostnaden anses i fortsättningen lämpligen böra gäldas från institutets omkostnadsanslag.

6. Upplåtelsen av en del av Bogesunds egendom till skogsforskningsinstitutet medför, att vissa arrenden och hyror skola inbetalas till institutet i stället för till domänverket. Dessa inkomster ha beräknats till 800 kronor.

7. Till byggnadsarbeten å vissa försöksparkar anvisades för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 21 200 kronor, varav 11 200 kronor till uppförande av en skogsstuga på Tönnersjöhedens försökspark. Det lägsta anbudet, grundat på ett av byggnadsstyrelsen godkänt förslag, slutade emellertid på 15 985 kronor, eller sålunda i runt tal 5 000 kronor högre belopp än som ursprungligen beräknats för ändamålet. Då styrelsen icke ansett sig kunna möta de ökade kostnaderna genom att bygga en mindre stuga än som avsetts, har styrelsen antagit anbudet. Det överskjutande beloppet, 5 000 kronor, har på framställning av styrelsen förskotterats av domänverket. Det nu begärda anslaget å 5 000 kronor avses till att täcka

domänverkets ifrågavarande utgift. Beloppet å 6 000 kronor avses skola användas till att iordningställa området kring institutets växthusanläggning.

Yttrande. Statskontoret anser, att den under särskilda uppbördsmedel upptagna delposten försäljning av institutets meddelanden å 100 kronor för budgetåret 1950/51 bör kunna beräknas till 1 500 kronor, eftersom inkomsterna under delposten budgetåret 1948/49 uppgingo till 1 863 kronor. Höjningen av posten publikationstryck bör enligt statskontoret begränsas till 1 500 kronor. I övrigt ha förevarande anslagsäskanden icke föranlett särskilt uttalande från statskontorets sida.

Departementschefen.

Institutsstyrelsens beräkning av posten sjukvård m. m. föranleder icke någon erinran från min sida. Denna post bör alltså uppräknas med 1 500 kronor till 2 500 kronor. Jag har icke heller något att invända mot att å institutets omkostnadsstat upptages en ny post å 3 400 kronor till skatter och onera för institutets nya försöksfält å Bogesund. Jag förordar även att de hittills från anslagen till särskilda undersökningar samt till riksskogstaxering och avverkningsstatistik gäldade kostnaderna för hyra av statistikmaskiner, 20 100 kronor, skola överflyttas till omkostnadsstaten. Däremot kan jag icke tillstyrka, att posten publikationstryck skall höjas med mera än 4 000 kronor till 22 000 kronor. Slutligen anser jag mig icke för närvarande kunna förorda, att medel beräknas till stängsel kring skogsmästarbostaden i Vindeln. Posten underhåll av byggnader bör därför blott höjas med 2 800 kronor till 3 000 kronor. Vad jag sålunda föreslagit skulle alltså medföra en höjning av förevarande anslag med $(1\,500 + 3\,400 + 20\,100 + 4\,000 + 2\,800 =)$ 31 800 kronor.

Å andra sidan kan anslaget minskas med 800 kronor på grund av att under särskilda uppbördsmedel bör upptagas en ny post å sagda belopp för inkomst av arrenden från institutets nyssnämnda försöksfält å Bogesund. Vidare anser jag i likhet med statskontoret, att inkomstposten försäljning av institutets meddelanden, vilken nu är upptagen blott med ett formellt belopp av 100 kronor, bör höjas avsevärt. Enligt vad jag inhämtat bör denna inkomstpost kunna upptagas till 2 100 kronor. Härigenom minskas medelsbehovet under anslaget med ytterligare 2 000 kronor.

Vad angår anslagsäskandet å 5 000 kronor till ersättning åt domänverket för erlagda merkostnader för uppförande av en skogsstuga på Tönnersjöhedens försökspark, kan jag tillstyrka detsamma. Detta belopp synes emellertid icke böra anvisas under särskilt anslag utan torde lämpligen kunna upptagas i institutets omkostnadsstat. Förslaget om anvisande av 6 000 kronor till vissa planeringsarbeten kan jag slutligen icke biträda.

Vid bifall till vad jag i det föregående föreslagit skulle skogsforskningsinstitutets omkostnadsanslag för nästa budgetår uppföras med $(169\,000 + 31\,800 - 800 - 2\,000 - 5\,000 =)$ 203 000 kronor, innebärande en anslagsökning i jämförelse med löpande budgetår å 34 000 kronor. Det torde få an-

komma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för institutet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 203 000 kronor.

[176] 16. Statens skogsforskningsinstitut: Utrustning.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 831)	66 000
1950/51 (förslag)	20 000

Yrkanden. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/s 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med 25 000 kronor, innebärande en minskning å 41 000 kronor i jämförelse med innevarande budgetårs anslag.

Motiv. Av det äskade beloppet beräknas 20 000 kronor för inköp av resterande erforderlig apparatur till den nya avdelningen för arbetslära. Återstående 5 000 kronor avses till att ordna ett bildarkiv av institutets fotografiska negativ samt till att anskaffa erforderliga förvaringsskåp, registerkort och kopior m. m. för detta. Det framhålls, att ett dylikt arkiv skulle bliva till stor hjälp för den med forskning sysselsatta personalen och även vara till stor nytta vid den ofta förekommande utlåningen av bilder från institutet.

Yttrande. *Statskontoret* framhåller, att 1946 års högskoleutredning icke beräknat några medel till anordnande av det ifrågasatta bildarkivet. Enligt statskontorets mening bör det anstå med att anvisa medel för detta ändamål, i vart fall till dess det för institutet uppgjorda upprustningsprogrammet genomförts.

Departementschefen.

Jag har icke något att erinra mot att för nästa budgetår ett belopp av 20 000 kronor anvisas till inköp av återstående erforderlig apparatur till den nyinrättade avdelningen för arbetslära. Däremot anser jag i likhet med statskontoret att medel icke nu böra anvisas för att anordna ett bildarkiv. Till utrustning vid skogsforskningsinstitutet bör sålunda för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Utrustning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 kronor.

[177] 17. Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	138 000	136 251
1949/50 (statsliggaren s. 831) ..	162 000	
1950/51 (förslag)	154 000	

Yrkanden. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 11 900 kronor till 173 900 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Underhållsarbeten å institutets tre försöksparker	9 000	
2. Omtaxering av Siljansfors försökspark	11 000	
3. Hyra av statistikmaskiner		8 100
	+ 20 000	— 8 100
	11 900	

Motiv. 1. För att underlätta demonstrering av institutets försöksparker vid Siljansfors, Svartberget—Kulbäcksliden och Tönnersjöheden ha exkursionsvägar med tillhörande broar och spänger anlagts, pålningar och markeringar av annat slag utförts ävensom i vissa fall stängsel uppsatts. Då parkerna numera varit i bruk mer än 25 år, måste dessa anordningar i stor utsträckning förnyas. Vidare behöva de uppväxande plantskogarna successivt kompletteras. För varje försökspark begäres för nämnda ändamål 3 000 kronor.

2. Då Siljansfors försökspark inrättades år 1921, skogstaxerades parken. Sedan dess ha emellertid betydande förändringar skett genom avveckling och förnygring av äldre bestånd, tillväxt samt beståndsvårdande huggningar. Ny skogstaxering å försöksparken anses därför erforderlig.

3. Minskningen föranledes av att institutets kostnader för hyra av statistikmaskiner föreslås skola överflyttas till institutets omkostnadsanslag. Av dessa kostnader ha hittills 40 procent, eller 8 100 kronor, gäldats från förevarande anslag.

Yttrande. Statskontoret finner sig i rådande läge icke kunna tillstyrka att medel anvisas till de föreslagna åtgärderna å försöksparkerna. Anslaget bör därför enligt statskontorets mening nedsättas till i runt tal 154 000 kronor. Skulle sagda åtgärder vara ofrånkomliga, anser statskontoret medel därtill böra tillhandahållas inom den sålunda angivna anslagsramen.

Departementschefen.

I nuvarande läge kan jag icke tillstyrka de av institutsstyrelsen ifrågasatta anslagsökningarna. Anslaget bör därför icke undergå annan förändring än att detsamma bör minskas med 8 100 kronor, d. v. s. den del av kostnaderna för hyra av statistikmaskiner, som hittills bestritts från anslaget. Såsom jag anförte vid behandlingen av skogsforskningsinstitutets omkost-

nadsanslag böra nämligen dessa kostnader i fortsättningen utgå från sist-nämnda anslag. Till särskilda undersökningar skulle följaktligen för nästa budgetår erfordras ett anslag å (162 000 — 8 100 =) avrundat 154 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 154 000 kronor.

[178] 18. *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	165 000	164 436
1949/50 (statsliggaren s. 831) ..	190 000	
1950/51 (förslag)	190 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ⁸⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 58 000 kronor till 248 000 kronor.

M o t i v. Styrelsen erinrar, att för budgetåren 1948/49 och 1949/50 under anslaget anvisats sammanlagt 76 000 kronor mindre än vad som begärts och behövts för att verksamheten skulle kunna fortgå i samma takt som under budgetåret 1947/48. Härigenom har en eftersläpning i verksamheten inträtt. Det är nödvändigt att anslaget icke nedskäres även för nästa budgetår utan bestämmes till minst det belopp, som svarar mot en verksamhet i samma omfattning som enligt den ursprungliga planen. Detta belopp beräknas till 235 000 kronor. Tillika föreslås att eftersläpningen skall återhämtas genom höjda anslag under tre år. För nästa budgetår begäres härför 25 000 kronor.

Å andra sidan anser styrelsen anslaget böra minskas med 12 000 kronor. Minskningen sammanhänger med förslaget att överföra kostnaderna för hyra av statistikmaskiner till institutets omkostnadsanslag. Av nämnda kostnader ha hittills 60 procent, eller 12 000 kronor, gäldats från förevarande anslag.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* avstyrker en höjning av anslaget.

Departementschefen.

Ifrågavarande anslag bör enligt min mening uppföras med oförändrat belopp av 190 000 kronor. Då, såsom jag i samband med behandlingen av institutets omkostnadsanslag föreslagit, kostnaderna för hyra av statistikmaskiner böra överflyttas till nämnda anslag och av dessa kostnader 12 000 kronor bestritts från nu förevarande anslag, innebär detta i realiteten en anslagsökning med motsvarande belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 190 000 kronor.

[179] 19. Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	55 000	63 333
1949/50 (statsliggaren s. 831)	60 000	
1950/51 (förslag)	60 000	

I enlighet med förslag av *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/s 1949) torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 60 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[180] 20. Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å försöksfält vid Bogesund.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 831)	30 000
1950/51 (förslag)	80 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. ²⁰/s 1949) hemställer, att anslaget skall upptagas med 80 000 kronor. Detta innebär en ökning med 50 000 kronor i jämförelse med det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

M o t i v. Det äskade anslaget avses till uppförande av trädgårdsmästarbostad för 42 000 kronor, anläggande av iskällare för 8 000 kronor, anskaffande av inredning och utrustning för 5 000 kronor samt uppsättande av stängsel och hägnader för 25 000 kronor. Åtgärderna utgöra en andra etapp av de byggnadsarbeten m. m., vilka ansetts erforderliga i samband med institutets förvärv av ifrågavarande försöksfält.

Departementschefen.

Ifrågavarande anslagsäskande föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å försöksfält vid Bogesund* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 80 000 kronor.

[181] 21. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	202 800	213 329
1949/50 (statsliggaren s. 832)	209 000	
1950/51 (förslag)	186 400	

Y r k a n d e n. *Domänstyrelsen* (skr. ³⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med 199 500 kronor. Detta innebär i jämförelse med löpande budgetår en anslagsminskning med 9 500 kronor. Ändringar föreslås i följande hänseenden.

A. Statens skogsskolor.

	Ökning	Minskning
1. Uppflyttning av fyra yrkeslärare från Ca 19 till Ca 21	3 700	
2. Expenser och underhåll	18 360	
3. Löneklassförändringar		2 000

B. Kolarskolor.

1. Statens kolarskola upphör ³¹ / ₁₂ 1949		29 560
	22 060	31 560
	— 9 500	

M o t i v. A. 1. Förevarande förslag innebär en upprepning av vad domänstyrelsen ifrågasatt redan i anslagsäskandena för budgetåren 1948/49 och 1949/50. Såsom skäl för lönegradsuppflyttningen anföres även nu, att det synes obilligt att ifrågavarande yrkeslärare, som ha helårstjänstgöring, äro placerade lägre än folkskollärare med 39 veckors årlig tjänstgöring eller mindre, vilka äro hänfödda till lönegrad Ca 21 eller Ca 20. Tillika upplyser styrelsen, att yrkeslärarna själva ånyo gjort framställning i ämnet.

A. 2. Till expenser och underhåll ha för innevarande budgetår upptagits 36 000 kronor. Domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet under posten för nästa budgetår grundar sig på framställningar från de olika skogsskolornas lokalstyrelser. Efter vissa nedprutningar anser domänstyrelsen posten böra upptagas till 54 360 kronor, innebärande en ökning med 18 360 kronor.

B. 1. Med hänsyn till att statens kolarskola upphör med utgången av år 1949 i samband med att en statens förberedande skogskurs inrättats, beräknar domänstyrelsen icke några medel till nämnda skola för nästa budgetår. Å andra sidan anser styrelsen medel alltjämt böra anvisas till stipendier åt elever vid Gammalkroppa kolarskola och upptager härför 1 440 kronor. Då till kolarskolor för innevarande budgetår anslagits 31 000 kronor, innebär domänstyrelsens medelsberäkning under förevarande punkt en minskning med (31 000 — 1 440 =) 29 560 kronor. Slutligen framhåller domänstyrelsen, att styrelsen efter omorganisationen av statens kolarskola icke längre torde kunna påräkna det årliga bidrag av 500 kronor från jernkontoret, som styrelsen hittills erhållit.

Departementschefen.

Jag kan icke heller i år tillstyrka förslaget om uppflyttning i lönegrad av yrkeslärarna vid skogsskolorna. Däremot vill jag förorda, att posten expenser och underhåll uppräknas något. Jag föreslår, att posten höjes med 9 000 kronor till 45 000 kronor. Å andra sidan bör anslaget minskas med dels

29 600 kronor på grund av att statens kolarskola upphört med utgången av år 1949, dels med 2 000 kronor till följd av beräknade löneklassförändringar. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med (209 000 + 9 000 — 29 600 — 2 000 =) 186 400 kronor. I jämförelse med innevarande budgetår innebär detta en anslagsminskning med 22 600 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 186 400 kronor.

[182] 22. Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	135 700	118 645
1949/50 (statsliggaren s. 832)	40 000	
1950/51 (förslag)	175 000	

Y r k a n d e n. Domänstyrelsen (skr ³⁰/s 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med 453 700 kronor. I jämförelse med innevarande budgetårs anslag innebär detta en ökning med 413 700 kronor. Det begärda anslaget avses skola fördelas på de olika skogsskolorna enligt följande sammanställning.

1. Hällnäs skogsskola	41 800
2. Bispgårdens skogsskola	159 500
3. Bjurfors skogsskola	10 250
4. Kalleberga skogsskola	242 150
	453 700

M o t i v. Domänstyrelsen erinrar inledningsvis om att styrelsen tidigare vid flera tillfällen framhållit angelägenheten av att byggnaderna vid statens skogsskolor underhållas och förbättras.

1. Det för Hällnäs skogsskola beräknade beloppet avses till diverse arbeten å lärarbostäderna (18 590 kronor), å elevhemmet (17 054 kronor) och å föreståndarbostaden (4 774 kronor) samt till cykelstall och vissa underhållsarbeten i övrigt (1 382 kronor).

2. Domänstyrelsen föreslår, att vid Bispgårdens skogsskola skall dels anordnas ny brunn (7 000 kronor), dels uppföras ny skolbyggnad i enlighet med styrelsens stafförslag för budgetåret 1948/49 (150 000 kronor) och dels utföras diverse arbeten (2 500 kronor). Om förslaget att uppföra ny skolbyggnad framhåller domänstyrelsen, att med denna åtgärd icke längre bör anstå, enär det visat sig att de nuvarande otillräckliga utrymmena inverka menligt på undervisningen. Elevernas möjligheter till självstudier äro sålunda mycket begränsade, enär samlingar och bibliotek endast till ringa del kunna hållas tillgängliga. Därjämte fara samlingarna illa, då de måste tillfälligt magasineras i under vintern oeldade lokaler.

3. Vid Bjurfors skogsskola behöva enligt domänstyrelsen utföras diverse arbeten för 10 250 kronor.

4. I fråga om Kolleberga skogsskola anser domänstyrelsen följande åtgärder erforderliga, nämligen ombyggnad av gamla skolbyggnaden samt uppförande av ny byggnad, inrymmande kök, matsal för eleverna och rum för samlingar m. m. enligt styrelsens stafförslag för budgetåret 1948/49 (210 000 kronor), djupborrning av brunn (8 000 kronor), installerande av två nya värmepannor (7 000 kronor), utbyte av vattenledningsrör (3 000 kronor), uppförande av garage för brandbil och motorredskap (3 000 kronor) samt diverse reparationer och arbeten i övrigt (11 150 kronor). Såsom motivering för förstnämnda förslag anföres, att den nuvarande skolbyggnaden, som inrymmer lärosalar och elevrum, bostad för husföreståndarinna med biträde samt matsal för eleverna, är i otidsenligt skick och saknar erforderliga utrymmen för undervisningens bedrivande samt för hushållets ändamålsenliga skötsel.

Departementschefen.

Såsom framgår av redogörelsen för domänstyrelsens förslag har styrelsen beräknat medelsbehovet för nästa budgetår under förevarande anslag till icke mindre än omkring 450 000 kronor. En medelsanvisning av denna storlek kan jag emellertid i nuvarande läge icke förorda. Enligt min mening böra nu endast sådana byggnads- och underhållsarbeten komma till stånd, som äro oundgängligen nödvändiga. I första hand torde härvid den föreslagna nybyggnaden vid Kolleberga skogsskola böra komma i fråga. Enligt vad jag inhämtat äro förhållandena vid denna skola sådana, att uppförandet av nämnda nybyggnad rimligen icke längre kan ställas på framtiden. Jag föreslår alltså, att medel anvisas till detta byggnadsföretag. Kostnaderna härför kunna beräknas till 115 000 kronor. Härutöver torde till vissa reparationer m. m. å den gamla skolbyggnaden böra avses ett belopp av 10 000 kronor.

Vad härefter angår övriga ifrågasatta åtgärder vid de fyra skogsskolorna kan jag av skäl som nyss anförts blott tillstyrka en medelsanvisning av sammanlagt 50 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, domänstyrelsen att fördela detta belopp med vederbörlig hänsyn till angelägenhetsgraden.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle ifrågavarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(115\,000 + 10\,000 + 50\,000 =)$ 175 000 kronor, innebärande en anslagsökning å 135 000 kronor i jämförelse med löpande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

[183] 23. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	54 800	51 700
1949/50 (statsliggaren s. 832)....	54 500	
1950/51 (förslag)	51 700	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget ha 48 000 kronor avsetts till kostnaderna för provisoriska skogsskolekurser vid Färna under kalenderåret 1949 samt återstående 6 500 kronor till vissa merkostnader för 1947/48 års provisoriska skogsskolekurs vid Kratte Masugn.

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* (skr. ^o/s 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med 51 650 kronor, eller med ett 2 850 kronor lägre belopp än för innevarande budgetår.

M o t i v. Domänstyrelsen framhåller inledningsvis angelägenheten av att styrelsens tidigare framförda förslag att inrätta en ny skogsskola, med undervisningen särskilt anpassad efter skogsförhållandena i övre Norrland, snarast möjligt genomföres. I avvaktan härpå anser styrelsen sig böra föreslå, att en provisorisk skogsskolekurs skall anordnas jämväl under tiden mars 1950—februari 1951 samt att även denna kurs skall förläggas till Färna. Kostnaderna för kursen under kalenderåret 1950 ävensom återstående kostnader för pågående kurs, avseende tiden januari—februari samma år, beräknas till 51 650 kronor. Då till motsvarande kostnader för kalenderåret 1949 anvisats 48 000 kronor, innebär styrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår i realiteten en ökning med 3 650 kronor. Denna ökning är huvudsakligen föranledd av att domänstyrelsen anser reparation av kurslokalerna nödvändig.

Departementschefen.

I likhet med domänstyrelsen anser jag en provisorisk skogsskolekurs böra anordnas vid Färna även under tiden mars 1950—februari 1951. Mot styrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår har jag icke något att erinra. Förevarande anslag bör alltså uppföras med 51 700 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 51 700 kronor.

[184] 24. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurs m. m.

Vid 1948 och 1949 års riksdagar (prop. nr 177/1948; r. skr. nr 266/1948 samt IX H. T. 1949 p. 159; r. skr. nr 9/1949) beslöts, att statens kolarskola från och med år 1950 skulle ersättas med en statens förberedande skogskurs med en förläggning i Skinnskatteberg och en förläggning på annan ort. Till-

lika anvisade 1949 års riksdag (IX H. T. p. 152; r. skr. nr 9) ett reservationsanslag av 267 500 kronor till byggnadsarbeten för iordningställande av dessa förläggningar. Sedermera förordnade Kungl. Maj:t genom beslut den 24 mars 1949, att den andra förläggningen skulle anordnas intill Storsunds järnvägsstation i Piteå landskommun i Norrbottens län, samt ställde nämnda reservationsanslag till domänstyrelsens förfogande.

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* (skr. ³⁰/s 1949) hemställer, att till ersättning till statens domäners fond för utgifter till avlöningar vid statens förberedande skogskurs m. m. skall för budgetåret 1950/51 anvisas ett förslagsanslag av 57 100 kronor. Anslaget, som avser kostnaderna under år 1950, upptager följande poster.

1. Avlöningar och rörligt tillägg	37 300
2. Expenser	15 500
3. Premier	800
4. Domänstyrelsens inspektion	500
5. Rese- och traktamentsersättningar	2 400
6. Lokalstyrelser	600
	57 100

M o t i v. Domänstyrelsen räknar med att den nya kursverksamheten vid de två förläggningarna skall igångsättas i början av år 1950. I vart fall böra de tjänstemän, som skola handhåva verksamheten, förordnas från och med nämnda år för att i god tid kunna vidtaga erforderliga förberedelser. I fråga om kursverksamhetens organisation utgår styrelsen från det förslag, som i stort sett godkänts av 1949 års riksdag. Förslaget innebär bland annat, att årligen två kurser om vardera cirka fyra månader skola anordnas vid var och en av förläggningarna samt att de tider, då kursverksamheten ej pågår, skola utnyttjas för antagningsförfarande, organisation m. m. och personalens semestrar.

1. Under hänvisning till föredragande departementschefens av riksdagen godkända uttalande i 1949 års statsverksproposition (IX H. T. p. 149), att någon ändring beträffande lärarpersonalen icke syntes motiverad av kolarskolans omorganisation, upptager domänstyrelsen för vardera förläggningen en föreståndare i Ce 25 och en yrkeslärare i Ce 14. Då nuvarande föreståndaren för kolarskolan avses bliva föreståndare för Skinnskattebergsförläggningen och denne redan är placerad i 26 löneklassen, beräknas avlöningen till nämnde föreståndare enligt berörda löneklass.

2. Ifrågavarande post är beräknad med ledning av ett förslag, som föreståndaren för kolarskolan i Skinnskatteberg uppgjort beträffande den blivande förberedande skogskursen å denna plats. Posten inkluderar kostnader för värme, belysning, städning och sotning, park- och trädgårdsvård, inventarier, tidskrifter, post och telefon, hantlangningskostnader, olycksfall i arbete samt studieresor med eleverna m. m. Beträffande värme- och belysningskostnaderna framhåller domänstyrelsen, att motsvarande utgift icke

förekommer vid kolarskolan, enär Skinnskattebergs revir tillhandahåller erforderligt bränsle och elektrisk ström och erhåller kompensation härför genom skogsarbeten, som eleverna utan ersättning utföra åt reviret. Då emellertid eleverna vid den förberedande skogskursen avses skola erhålla ersättning enligt gängse arbetspriser för de arbeten de utföra inom respektive statliga skogsförvaltningar, anser styrelsen särskild medelsanvisning till dessa kostnader erforderlig.

3. Domänstyrelsen erinrar om att styrelsen i sitt förut omförmälda omorganisationsförslag ansett några stipendier icke böra utgå till eleverna vid den förberedande skogskursen, i motsats till vad fallet är beträffande eleverna vid kolarskolan. Styrelsen finner emellertid lämpligt, att mindre premier må kunna tillerkännas elever vid kursen, som särskilt göra sig förtjänta därav.

4. Under denna post upptagna ersättningar avse såväl föreståndarna som yrkeslärarna vid den förberedande skogskursen.

Domänstyrelsen anför slutligen, att det här är fråga om en delvis ny kursverksamhet och att den verkställda kostnadsberäkningen därför måste betraktas såsom synnerligen approximativ. Med hänsyn härtill anses det nödvändigt, att det äskade anslaget gives karaktär av förslagsanslag.

Departementschefen.

Domänstyrelsens förevarande anslagsäskande föranleder icke någon erinran från min sida. Anslaget torde såsom styrelsen anfört böra givas karaktär av förslagsanslag. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurs m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 57 100 kronor.

[185] 25. **Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal.**

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	337 800	339 828
1949/50 (statsliggaren s. 833) ..	339 800	
1950/51 (förslag)	337 900	

Domänstyrelsen (skr. ³⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 337 900 kronor. Detta innebär i jämförelse med innevarande budgetår en minskning med 1 900 kronor. Av det äskade anslaget avses 14 900 kronor till ersättningar, föranledda av 1934 års riksdags beslut (skr. nr 265) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleföreståndare och en skogsrättare, 21 500 kronor till ersättningar, föranledda av 1937 års riksdags beslut (skr. nr 257) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från

och med den 1 januari 1938 överflytta viss personal vid domänverket, och 301 500 kronor till ersättningar till övertalig personal i övrigt enligt den fördelning, som närmare framgår av följande sammanställning.

P e r s o n a l	Antal entledi- gade befatt- nings- havare	Total kostnad för år 1950	P r o c e n t u e l l f ö r d e l n i n g			
			Häradsallm., lappm.-skogar		Ecklesiastika skogar	
			%	kronor	%	kronor
<i>Ordinarie personal.</i>						
Jägmästare	22	222 985	34·6	77 153	65·4	145 832
Skogstaxatorer	2	16 881	50	8 440	50	8 441
Överjägm.-ass	1	7 984	—	—	100	7 984
Kronojägare	93	404 406	37·7	152 461	62·3	251 945
Kontorsbiträden	2	6 757	—	—	100	6 757
Summa ord. personal	120	659 013		238 054		420 959
<i>Ikke-ordinarie personal.</i>						
Revir- och skogsindelningsass.:						
förtidspension	11	51 395	93·3	{ 47 952	6·7	{ 3 443
livränta	1	1 474		{ 1 375		{ 99
Summa	12	52 869		49 327		3 542
Kronojägare:						
förtidspension	17	38 788	34·6	{ 13 421	65·4	{ 25 367
livränta	3	1 990		{ 689		{ 1 301
Summa	20	40 778		14 110		26 668
Summa icke-ord. personal	32	93 647		63 437		30 210
Summa summarum	152	752 660		301 491 ¹		451 169

¹ I beloppet 301 491 kronor ingå avlöningar m. m., rörligt tillägg, dyrtidstillägg och kristilllägg med respektive 266 000, 32 200, 1 600 samt 1 700 kronor.

Departementschefen.

Då domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag icke föranleder någon erinran från min sida, tillstyrker jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 337 900 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 337 900 kronor.

[186] 26. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för istandsättande av Bogesunds egendom.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 000 000	770 000
1949/50 (statsliggaren s. 833)	500 000	
1950/51 (förslag)	440 000	

Yrkande. Domänstyrelsen (skr $\frac{6}{12}$ 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med 440 000 kronor. Detta innebär i jämförelse med innevarande budgetårs anslag en minskning med 60 000 kronor.

Motiv. Domänstyrelsen framhåller, att upprustningsarbetena å Bogesunds egendom visat sig icke kunna fullföljas inom ramen för anvisade medel. Till väsentlig del beror detta på de förhållandevis långa och dyrbara transporterna samt bristen på bostäder för arbetsmanskaper på platsen. De arbeten, som avsetts skola utföras med anlitande av 1948/49 års anslag å 1 000 000 kronor, beräknas numera komma att kosta 1 240 000 kronor. Av sistnämnda belopp utgöra 130 000 kronor vägbkostnader. Till ifrågavarande arbeten erfordras alltså ytterligare 240 000 kronor. Kostnaderna för de arbeten, vartill för innevarande budgetår anvisats 500 000 kronor, uppskattas av domänstyrelsen komma att stiga till 585 000 kronor, varav 75 000 kronor avse vägbkostnader. Medelsbehovet för dessa arbeten ökar följaktligen med 85 000 kronor.

Vidare framhåller domänstyrelsen beträffande kostnaderna för vägarbeten å Bogesund, att dessa ursprungligen beräknats till 153 000 kronor men sedermera ansetts kunna begränsas till 146 300 kronor. Styrelsen väntar emellertid, att dessa kostnader skola stiga med 37 000 kronor på grund av ökade arbetslöner, 79 000 kronor för förbättring av vägstandarden samt 57 000 kronor för utförande av vissa behövliga vägarbeten som från början ej planerats, eller med tillhoppa 173 000 kronor. För upprustning av vägarna å Bogesund beräknas sålunda ett belopp av sammanlagt $(146\,300 + 173\,000 =)$ 319 300 kronor. Då emellertid redan i det föregående tagits hänsyn till vägbkostnader å $(130\,000 + 75\,000 =)$ 205 000 kronor, uppskattar domänstyrelsen det ytterligare medelsbehovet för ifrågavarande ändamål till $(319\,300 - 205\,000 =)$ i runt tal 115 000 kronor. På grund av det anförda anser domänstyrelsen, att för upprustningsarbetet å Bogesunds egendom erfordras ett belopp av $(240\,000 + 85\,000 + 115\,000 =)$ 440 000 kronor utöver tidigare anvisade anslag.

Departementschefen.

För upprustning av de av domänstyrelsen förvaltrade delarna av Bogesunds egendom ha för budgetåren 1948/49 och 1949/50 anvisats tillhoppa 1 500 000 kronor. Såsom framgår av det föregående har emellertid domänstyrelsen numera beräknat, att kostnaderna för upprustningsarbetena skola komma att stiga med 440 000 kronor. Då det är önskvärt, att arbetena skola fullföljas i planerad omfattning, blir ytterligare medelsanvisning för ändamålet nödvändig. Med godtagande av domänstyrelsens kostnadsberäkningar tillstyrker jag därför, att till fortsatt upprustning av ifrågavarande egendom skall för nästa budgetår anvisas ett belopp av nyssnämnda storlek. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för istandsättande av Bogesunds egendom* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 440 000 kronor.

[187] 27. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar. Under anslagsrubriken Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet anvisades för budgetåret 1948/49 ett reservationsanslag av 9 415 000 kronor, varav 400 000 kronor å tilläggsstat II. Nettoutgiften å anslaget uppgick till 9 230 017 kronor. Från och med innevarande budgetår har anslaget uppdelats i ett förslagsanslag, benämnt Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar, och ett reservationsanslag, benämnt Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader. Avlöningsanslaget har upptagits med 5 898 700 kronor, varav 75 600 kronor för arvoden till styrelseledamöter m. fl., 4 895 000 kronor till avlöningar till ordinarie personal samt 928 100 kronor till avlöningar till icke-ordinarie personal. Beträffande närmare bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 833.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. ³⁰/₁₀₀ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 187 300 kronor. Höjningen avser följande poster.

	Ökning
1. Arvoden till ledamöter av råd i undervisningsfrågor	7 200
2. Tjänsteförändringar.	
2 assistenter i Ca 23 i st. f. i Cg 22 (Kalmar norra och Malmöhus)	1 068
1 förste länsskogvaktare i Ca 19 i st. f. länsskogvaktare i Ca 16 (Värmland)	852
1 biträdande länsskogvaktare i Ca 13 i st. f. i Cg 12 (Stockholm)	252
12 kanslibiträden i Ca 11 i st. f. kontorsbiträden i Cf 4—Ca 8 (Stockholm, Uppsala, Södermanland, Kalmar norra och södra, Blekinge, Kristianstad, Halland, Göteborgs och Bohus, Skaraborg, Örebro och Västmanland)	12 600
1 vägmästare i Cg 16 i st. f. i Cg 12 (Kopparberg)	1 068
1 länsskogvaktare i Cg 16 i st. f. biträdande länsskogvaktare i Cg 12 (Jämtland)	1 476
3. Personalförstärkningar.	
1 kontorsbiträde i Ca 8 (Norrbotten)	5 292
1 assistent i Cg 20 (Norrbotten)	10 476
8 biträdande länsskogvaktare i Cg 10 (Kronoberg, Gotland, Kristianstad, Malmöhus och Älvsborg samt 3 i Värmland) ..	43 584
1 expeditionsvakt i Cg 9 (Norrbotten)	5 832
1 biträde i Cf 4—Ce 8 (Kronoberg)	4 356
Biträden vid den skogligen undervisningsverksamheten	50 000
4. Löneklassförändringar	37 244
5. Vikariats- och övertidsersättningar	6 000

Summa anslagsökning 187 300.

Av ökningen falla 7 200 kronor på arvodesposten, 81 000 kronor på ordinarieposten samt 99 100 kronor på icke-ordinarieposten.

Motiv. Av skogsstyrelsens skrivelse framgår, att skogsvårdsstyrelserna för nästa budgetår beräknat anslagsbehovet under förevarande anslag till i runt tal 223 000 kronor högre belopp än för löpande budgetår. Skogsstyrelsen har sålunda i sina anslagsäskanden ansett sig böra i viss mån frångå skogsvårdsstyrelsernas förslag. Vid sin medelsberäkning för budgetåret 1950/51 har skogsstyrelsen utgått från att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i enlighet med 1946 års riksdags beslut skall uppehållas i en omfattning, motsvarande ungefärligen 65 procent av det s. k. normalprogrammet.

1. Det ökade medelsbehovet föranledes av att jämlikt kungörelsen nr 387/49 vid varje skogsvårdsstyrelse skall finnas ett särskilt råd i undervisningsfrågor.

2. och 3. I fråga om den ordinarie personalen ha skogsvårdsstyrelserna återupptagit vissa tidigare framförda men icke bifallna förslag. Sålunda har begärts inrättande hos skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län av en distriktsjägmästartjänst, hos skogsvårdsstyrelsen i Kalmar läns norra landstingsområde av en undervisningskonsulenttjänst, en assistenttjänst och en länsskogvaktartjänst, hos skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län av en förste assistenttjänst, hos skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län av dels en länsskogvaktartjänst, dels en förste länsskogvaktartjänst i utbyte mot en länsskogvaktartjänst, hos skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län av två biträdande länsskogvaktartjänster och en kanslibiträdestjänst, hos skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län av en kanslibiträdestjänst samt hos skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län av en kontorsbiträdestjänst. Vidare har skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län utgått från att den nu vakanta distriktsjägmästartjänsten skall tillsättas nästkommande budgetår. Av de föreslagna nya ordinarie tjänsterna finnas redan nu åtskilliga inrättade såsom icke-ordinarie.

Beträffande den icke-ordinarie personalen ha skogsvårdsstyrelserna räknat med en utökning av tre assistenttjänster, två länsskogvaktartjänster i Cg 16, åtta biträdande länsskogvaktartjänster i Cg 10, en vägmästartjänst i Cg 16 i stället för i Cg 12 och 1 biträdande vägmästartjänst i Cg 9, 1 expeditionsvakttjänst i Cg 9 samt 3 kontorsbiträdestjänster i Cf 4. Utökningarna innebära så gott som undantagslöst överflyttande av nu tillfälligt anställd personal till mera stadigvarande anställningsform.

För egen del finner sig emellertid skogsstyrelsen icke kunna förorda andra tjänsteförändringar och personalförstärkningar än dem, som angivits i den förut återgivna sammanställningen. Inrättandet av en tjänst såsom förste länsskogvaktare hos skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län anses erforderligt med hänsyn till arbetet vid nämnda skogsvårdsstyrelses skogsvårdsgård. Det framhålles, att sådana tjänster finnas hos alla de övriga skogsvårdsstyrelser som inneha skogsvårdsgårdar. De föreslagna kanslibiträdesbefattningarna motiveras med de alltmer kvalificerade arbetsuppgifter, som kommit att åläggas kassörens närmaste man vid ifrågavarande skogsvårdsstyrelser. Den ordinarie kontorsbiträdestjänsten hos skogsvårds-

styrelsen i Norrbottens län bör inrättas enligt bestämmelserna om reglerad befordringsgång. Skogsstyrelsen har vid sin beräkning av kostnadsökningen vid inrättande av denna tjänst utgått från att samtidigt ett kontorsbiträde vid nämnda skogsvårdsstyrelse bör överföras från tillfällig till icke-ordinarie personal. Beträffande förslaget att upptaga extra länsskogvaktartjänster hos bland andra skogsvårdsstyrelserna i Gotlands, Malmöhus och Värmlands län anmärker skogsstyrelsen, att dylika befattningar hittills icke inrättats vid nämnda styrelser. Skogsstyrelsen anser det emellertid med hänsyn till föreliggande arbetsuppgifter motiverat, att extra länsskogvaktartjänster inrättas även vid berörda skogsvårdsstyrelser. Det belopp som begärts till biträden vid den skogliga undervisningsverksamheten är avsett att täcka kostnaderna för det ökade behov av personal med högre skoglig utbildning hos skogsvårdsstyrelserna, som kan föranledas av berörda verksamhet.

I övrigt har skogsstyrelsen icke närmare motiverat sina förslag.

Yttrande. *Statskontoret* förutsätter, att rådande läge icke medger någon större utökning av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under nästkommande budgetår. Ämbetsverket anser sig därför icke böra tillstyrka annan förändring i den nu fastställda personalstaten än den som betingas av bestämmelserna om reglerad befordringsgång. Med inrättande av ett antal kanslibiträdesbefattningar vid skogsvårdsstyrelserna bör anstå redan med hänsyn till den pågående biträdesutredningen.

Departementschefen.

Såsom framgår av det förut anförda har skogsstyrelsen framlagt ett flertal förslag beträffande skogsvårdsstyrelsernas ordinarie och icke-ordinarie personal. Delvis innebära dessa förslag endast mindre förändringar i styrelsernas personaluppsättningar eller äro desamma beroende av de beslut, som vid 1949 års riksdag fattades rörande den skogliga yrkesundervisningsverksamheten. Jag anser mig även i viss utsträckning kunna tillstyrka dessa förslag. Sålunda förordar jag omändring av en länsskogvaktartjänst i Ca 16 hos skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län till en förste länsskogvaktartjänst i Ca 19 och av en extra biträdande länsskogvaktartjänst i Cg 12 hos skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län till en biträdande länsskogvaktartjänst i Ca 13. Likaså förordar jag, att medel skola beräknas för en biträdestjänst i reglerade befordringsgången hos skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län, en extra biträdande länsskogvaktartjänst i Cg 10 hos vardera av skogsvårdsstyrelserna i Kronobergs och Kristianstads län samt två dylika tjänster hos skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län. I anslutning härtill torde förvarande anslag böra uppräknas med $(900 + 200 + 5\,300 + 22\,400 =)$ 28 800 kronor. Vidare tillstyrker jag, att för arvoden till ledamöter av de råd i undervisningsfrågor, vilka skola finnas hos skogsvårdsstyrelserna, beräknas ett belopp av 7 200 kronor. På grund av löneklassförändringar samt ökat medelsbehov till vikariats- och övertidsersättningar bör anslaget slut-

ligen höjas med $(37\,300 + 6\,000 =) 43\,300$ kronor. Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången böra fyra icke-ordinarie kontorsbiträden erhålla ordinare tjänster. Skogsstyrelsens övriga förslag kan jag däremot icke för närvarande biträda.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle förevarande anslag behöva höjas med $(28\,800 + 7\,200 + 43\,300 =) 79\,300$ kronor. Av detta belopp hänföra sig 7 200 kronor till posten arvoden till styrelseledamöter m. fl., 50 500 kronor till posten avlöningar till ordinarie personal samt 21 600 kronor till posten avlöningar till icke-ordinarie personal. Ifrågavarande poster skulle följaktligen för nästa budgetår behöva upptagas till respektive $(75\,600 + 7\,200 =) 82\,800$, $(4\,895\,000 + 50\,500 =) 4\,945\,500$ kronor och $(928\,100 + 21\,600 =) 949\,700$ kronor, samt anslaget sammanlagt till 5 978 000 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid vidtaga de ändringar i skogsvårdsstyrelsernas personalförteckningar, som föranledas av bifall till vad jag nu föreslagit.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 5 978 000 kronor.

[188] 28. *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader.* Såsom anförts under föregående punkt har det tidigare upptagna reservationsanslaget till bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet från och med innevarande budgetår uppdelats på ett avlönings- och ett omkostnadsanslag. Det senare — av reservationsanslags karaktär — har därvid bestämts till 3 961 600 kronor. Till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader ha därjämte under innevarande budgetår stått till förfogande dels en behållning av 313 000 kronor från tidigare anvisade medel, dels 92 000 kronor från vedutsyningsanslaget och dels 17 800 kronor från andra statsanslag. Sammanlagt har alltså det disponibla beloppet utgjort 4 384 400 kronor. Detta belopp har emellertid icke i sin helhet fördelats mellan skogsvårdsstyrelserna, utan 317 000 kronor ha förbehållits Kungl. Maj:ts vidare disposition. Beträffande närmare bestämmelser angående dispositionen av ifrågavarande anslag hänvisas till statsliggaren s. 836.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. ⁹⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 5 477 400 kronor, innebärande en ökning å 1 515 800 kronor i jämförelse med löpande budgetår. Härvid har skogsstyrelsen beräknat skogsvårdsstyrelsernas omkostnader till 10 053 100 kronor, varjämte upptagits ett belopp av 500 000 kronor till Kungl. Maj:ts förfogande för täckande av under budgetåret uppkommande oförutsedda större utgifter. Skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster ha uppskattats till 4 429 500 kronor. Tillika har skogsstyrelsen utgått från att av skogsvårdsstyrelsernas

kapitaltillgångar skulle tagas i anspråk 646 200 kronor. Däremot har skogsstyrelsen, i motsats till vad som skett för innevarande budgetår, icke räknat med att under nästa budgetår några medel skulle stå till förfogande för ändamålet från andra statsanslag eller genom reservationer, och ej heller med någon upplåning av kapital.

Motiv. Såsom nyss nämnts har skogsstyrelsen beräknat skogsvårdsstyrelsernas omkostnader under budgetåret 1950/51 till 10 053 100 kronor. I förhållande till de i utgiftsstaterna för innevarande budgetår angivna omkostnaderna, tillhoppa 8 935 700 kronor, innebär detta en ökning med 1 117 400 kronor. Av ökningen avses 170 600 kronor till avlöningar åt tillfällig personal, 40 700 kronor till traktamentsersättningar, 700 kronor till sjukvård, 42 500 kronor till tjänstelokaler och expenser, 8 400 kronor till inventarier, 4 200 kronor till annan upplysning och propaganda, 215 200 kronor till plantförsörjning, 608 000 kronor till skogsvårdsgårdar, 3 200 kronor till kapital, 89 200 kronor till återbetalning av lån, 10 000 kronor till oförutsedda utgifter samt 35 000 kronor till uppräkning av utgående behållning hos vissa skogsvårdsstyrelser. Å andra sidan har skogsstyrelsen under posterna resekostnader, kursverksamhet, diverse, fröförsörjning och övriga fastigheter upptagit respektive 23 500, 42 800, 2 600 4300 och 37 100 kronor lägre belopp än för löpande budgetår.

Enligt vad skogsstyrelsen anfört ha skogsvårdsstyrelserna upptagit omkostnaderna till i runt tal 12 202 200 kronor, eller sålunda ett väsentligt högre belopp än skogsstyrelsen. Skillnaden beror bland annat på att skogsvårdsstyrelserna räknat med en icke obetydlig utökning av verksamheten i förhållande till det till 65 procent reducerade normalprogrammets ram. Skogsstyrelsen har däremot — såsom antytts redan under föregående anslagspunkt — ansett verksamheten böra hållas inom sagda ram. Beträffande sina på denna förutsättning grundade beräkningar av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader har skogsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Vad först angår kostnaderna under titlarna avlöningar till tillfällig personal samt rese- och traktamentsersättningar ha skogsvårdsstyrelserna för tillfällig förrättningspersonal upptagit sammanlagt 94 630 förrättningsdagar samt för all personal räknat med sammanlagt 232 023 sådana dagar. I jämförelse med det till 65 procent reducerade normalprogrammet innebär skogsvårdsstyrelsernas förslag en beräknad utökning av det totala antalet förrättningsdagar med i runt tal 17 300 dagar. Skogsvårdsstyrelsernas förslag beträffande verksamhetens omfattning föranleder en beräknad sammanlagd utgift under nyssnämnda tre titlar av $(1\,603\,890 + 1\,869\,488 + 2\,036\,943 =)$ 5 510 321 kronor, medan det reducerade normalprogrammets genomförande under innevarande budgetår i förevarande hänseende förutsatts medföra en kostnad av tillhoppa 4 755 400 kronor. För sin del har skogsstyrelsen ansett, att en viss mindre utökning av antalet förrättningsdagar bör ske vid sådana styrelser, vilkas verksamhet för närvarande ligger under gränsen för det reducerade normalprogrammet, samt att å andra sidan någon inskränkning i den hittillsvarande verksamheten icke bör genomföras vid sådana styrelser, där antalet förrättningsdagar tidigare under en följd av år varit större än vad normalprogrammet förutsätter. Med utgångspunkt härifrån har skogsstyrel-

sen funnit kostnaderna för avlöningar till tillfällig personal böra beräknas till 1 458 400 kronor eller 170 600 kronor mer än enligt staterna för innevarande budgetår. Uppräkningen sammanhänger delvis med att posten för sistnämnda budgetår måste anses väl lågt upptagen. I övrigt beror höjningen på nyssberörda utökning av antalet förrättningsdagar samt den kostnadsfördyring, som beräknas inträda med hänsyn till intjänade ålderstillägg. Vad angår posterna rese- och traktamentsersättningar har skogsstyrelsen funnit de samlade kostnaderna härför kunna beräknas till i huvudsak samma belopp, som upptagits i innevarande års stater. En viss inbördes förskjutning mellan dessa båda titlar har emellertid befunnits böra vidtagas. Sålunda har skogsstyrelsen upptagit kostnaderna för resersättningar till 1 664 100 kronor och kostnaderna för traktamentsersättningar till 1 820 700 kronor, innebärande en minskning respektive ökning å 23 500 och 40 700 kronor. Vid beräklandet av förstnämnda post har skogsstyrelsen utgått från att bilersättning som regel ej skall tillkomma annan än ordinarie personal och att i viss utsträckning jämväl sådan personal, som äger uppbära bilersättning, skall, då så låter sig göra, i kostnadsbesparande syfte använda annat färd-sätt än egen bil. Vad kostnaderna för traktamenten angår ha från och med den 1 januari 1948 betydande utgiftsstegringar inträtt på grund av de väsentliga traktamentshöjningarna i 1948 års resereglemente för skogsvårdsstyrelserna.

Beträffande utgifterna för sjukvård, tjänstelokaler och expenser, inventarier, kursverksamhet, annan upplysning och propaganda samt diverse har skogsstyrelsen funnit en begränsning av skogsvårdsstyrelsernas åskanden möjlig. Styrelsen beräknar dessa utgiftsposter till 20 600, 607 300, 144 900, 67 400, 73 600 och 51 000 kronor. Detta innebär, att posterna sjukvård, tjänstelokaler och expenser, inventarier samt annan upplysning och propaganda höjts med respektive 700, 42 500, 8 400 och 4 200 kronor samt att posterna kursverksamhet och diverse minskats med 42 800 respektive 2 600 kronor. Uppräkningen av posten tjänstelokaler och expenser är påkallad bland annat med hänsyn till fördyrade hyreskostnader på grund av utökade tjänstelokaler. Minskningen under posten kursverksamhet sammanhänger med att enligt de nya grunderna för medelsanvisning till statsunderstödda skogsbrukskurser vissa kostnader, som tidigare guldits av skogsvårdsstyrelsernas driftsmedel, i fortsättningen skola bestridas av anslaget till bidrag till vissa skogsbrukskurser.

I fråga om verksamheten med frö och plantor uppgå de av skogsvårdsstyrelserna beräknade inkomsterna till $(446\,150 + 818\,030 =) 1\,264\,180$ kronor, medan utgifterna beräknas till $(678\,720 + 1\,607\,510 =) 2\,286\,230$ kronor. Skogsvårdsstyrelserna räkna alltså med en förlust i denna verksamhet av 1 022 050 kronor. Väl måste man under nuvarande uppbyggnadsperiod med bland annat stark utvidgning av skogsvårdsstyrelsernas plantskolor räkna med en betydande disproportion mellan inkomster och utgifter under ifrågavarande verksamhetsgrenar. Skogsstyrelsen finner emellertid, att för budgetåret 1950/51 förlusten i verksamheten bör kunna begränsas högst väsentligt i förhållande till vad skogsvårdsstyrelserna beräknat. Det måste emellertid anses synnerligen betydelsefullt, att omkostnadsramen icke beskäres alltför hårt. Med beaktande härav har skogsstyrelsen beräknat utgifterna för frö- och plantförsörjningen nästkommande budgetår till 497 800 respektive 1 390 100 kronor, innebärande en sammanlagd ökning i förhållande till innevarande års stater med 210 900 kronor. Då skogsstyrelsen samtidigt — med viss höjning av skogsvårdsstyrelsernas förslag — beräknar inkomsterna till 557 200 respektive 895 100 kronor, skulle den samlade nettoförlusten utgöra $(497\,800 + 1\,390\,100 - 557\,200 - 895\,100 =) 435\,600$ kronor eller 19 500 kronor mer än enligt staterna för innevarande budgetår.

Under titlarna skogsvårdsgårdar och övriga fastigheter ha skogsvårdsstyrelserna upptagit utgifterna till 2 463 802 respektive 176 430 kronor, medan styrelserna beräknat inkomsterna under samma titlar till allenast 558 540 respektive 77 060 kronor. En övervägande del av utgifterna under förstnämnda titel avser ny- och ombyggnadsåtgärder för iständsättande av tidsenligare lokaler för undervisningsändamål. Sålunda ha skogsvårdsstyrelserna i Stockholms och Jämtlands län upptagit kostnader för skollokaler, elevhem och tjänstebostäder m. m. på den planerade skogsvårdsgården å Bogesund respektive på skogsvårdsgården Halåsen. Kostnaderna ha beräknats till 640 000 respektive 858 455 kronor. Medan skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län förutsatt, att kostnaden i sin helhet skulle täckas av statsmedel, har skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län räknat med att av egna medel tillskjuta 375 000 kronor, utfå bidrag från landstinget och lappfonden med 200 000 respektive 100 000 kronor samt erhålla tillskott av statsmedel beträffande återstående belopp. Jämväl vissa andra skogsvårdsstyrelser räkna med en del större ny- och ombyggnadsarbeten för iordningställande av skollokaler på skogsvårdsgårdarna. I viss mindre utsträckning ha en del styrelser härjämte upptagit utgifter för ombyggnad och modernisering av ekonomilokaler m. m., medan övriga beräknade utgifter i huvudsak avse fastigheternas underhåll och drift. Under nuvarande uppbyggnadsperiod är det ofrånkomligt, att i fråga om skogsvårdsstyrelsernas skogsvårdsgårdar bristande balans uppstår mellan inkomster och utgifter. För budgetåret 1950/51 måste därför liksom för innevarande budgetår räknas med en ganska betydande nettoförlust, oaktat skogsstyrelsen med hänsyn till situationen på byggnadsmarknaden iakttagit stark återhållsamhet vid prövningen av framställningar om medel för byggnadsåtgärder. Utgifterna för de planerade byggnaderna på Bogesund och Halåsen uppgå visserligen till betydande belopp. Med hänsyn till byggnadsföretagens angelägenhetsgrad har emellertid skogsstyrelsen funnit sig böra upptaga medel för ändamålen. Då arbetena endast delvis torde hinna komma till utförande nästkommande budgetår, har skogsstyrelsen likväl ansett sig böra räkna med allenast vissa reducerade belopp, nämligen 300 000 kronor till skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län och 50 000 kronor till skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län. Med beaktande härav och efter viss reducering av de av skogsvårdsstyrelserna i övrigt uppskattade kostnaderna såväl för investeringar som för fastigheternas underhåll och drift beräknar skogsstyrelsen utgifterna för skogsvårdsgårdar och övriga fastigheter till 1 627 700 respektive 136 300 kronor, innebarande en sammanlagd ökning i förhållande till innevarande budgetårs sater med 570 900 kronor.

Utgifterna för kapital beräknar skogsstyrelsen till 6 000 kronor och för återbetalning av lån till 212 200 kronor av vilket sistnämnda belopp 131 300 kronor avse frölån och 80 900 kronor övriga lån. För oförutsedda utgifter beräknas ett från 230 000 till 240 000 kronor förhöjt belopp, och för uppräkning av de utgående behållningarna hos vissa skogsvårdsstyrelser upptages 35 000 kronor.

I enlighet med vad som tillämpats för innevarande budgetår torde förutom det belopp, som beräknas direkt erforderligt för de enskilda skogsvårdsstyrelsernas behov och fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna enligt fastställda stater, visst belopp böra avses för Kungl. Maj:ts förfogande för täckande av under budgetåret uppkommande oförutsedda utgifter av den storleksordning, att vederbörande skogsvårdsstyrelses post till oförutsedda utgifter icke förslår till kostnadernas bestridande. Skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län har anmält, att styrelsen enligt preliminär beräkning vore i

behov av 125 000 kronor såsom bidrag till uppförande av en expeditiönsbyggnad å en tomt i Gävle, som kostnadsfritt upplåtits av Gävle stad, och vartill visst bidrag utlovats av landstinget. Med hänsyn till att närmare byggnadsplaner ännu icke upprättats, har skogsstyrelsen icke ansett sig böra medtaga detta medelsbehov vid statberäkningarna för de enskilda skogsvårdsstyrelserna, men väl vid bedömandet av frågan om storleken av det belopp, som bör beräknas för Kungl. Maj:ts vidare förfogande. I enlighet härmed och i betraktande av de synnerligen osäkra grunder, varpå beräkningarna av biträdesinkomsterna vila, har skogsstyrelsen funnit ifrågavarande belopp böra beräknas till 500 000 kronor.

För täckande av skogsvårdsstyrelsernas utgifter under budgetåret 1950/51 har skogsstyrelsen, såsom förut anförts, utöver förevarande anslag upptagit 4 420 500 kronor såsom skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster och 646 200 kronor av styrelsernas kapitaltillgångar. Rörande beräkningen av dessa belopp har skogsstyrelsen anført i huvudsak följande.

Till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas utgifter stå i första hand till förfogande skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster i verksamheten, d. v. s. styrelsernas inkomster av utförda uppdrag, främst biträdesersättningar, intäkter av frö- och plantförsäljning samt avkastning av fastigheter och kapital m. m. Skogsvårdsstyrelserna ha beräknat nämnda inkomster under nästa budgetår till 4 050 695 kronor. Motsvarande inkomster ha i de för innevarande budgetår fastställda staterna upptagits till 4 187 300 kronor.

Av inkomsterna för utförda uppdrag ha skogsvårdsstyrelserna beräknat, att 2 082 095 kronor skola inflyta i form av biträdesersättningar och 16 550 kronor utgöra inkomster i övrigt. I fråga om biträdesersättningarna har skogsstyrelsen vid anslagsprövningen utgått från att de för innevarande budgetår fastställda taxorna skola tillämpas jämväl nästkommande budgetår. Skogsstyrelsen har emellertid funnit sig böra räkna med en viss förskjutning av arbetsuppgifterna från stämpling till ökad verksamhet med återväxtåtgärder. Det sammanlagda antalet biträdesdagar förutsättes däremot skola bli i stort sett oförändrat. Med utgångspunkt härifrån och med hänsyn till att genomgående lägre taxor tillämpas för andra åtgärdsgrupper än stämpling har skogsstyrelsen ansett sig böra liksom skogsvårdsstyrelserna räkna med en viss sänkning av biträdesinkomsterna nästkommande budgetår. Enligt ämbetsverkets mening äro likväl skogsvårdsstyrelsernas beräkningar väl försiktiga. Ämbetsverket har för sin del funnit sig böra räkna med ett inkomstbelopp av 2 332 000 kronor, innebärande en minskning av det i staterna för innevarande budgetår upptagna beloppet med 94 000 kronor. Intäkterna i övrigt av utförda uppdrag beräknar skogsstyrelsen till 15 900 kronor.

Beträffande titlarna frö- och plantförsörjning beräknar skogsstyrelsen inkomsterna, såsom redan förut angivits, till 557 200 respektive 895 100 kronor, vilket innebär en viss höjning av skogsvårdsstyrelsernas beräkningar. Även här vila kalkylerna på i viss mån osäkra grunder med hänsyn till svårigheterna att så pass långt i förväg beräkna tillgången på frö och planter.

Inkomsterna under titlarna skogsvårdsgårdar, övriga fastigheter, kapital och diverse uppskattar skogsstyrelsen slutligen till 486 800, 77 100, 49 200 och 16 200 kronor.

Då skogsvårdsstyrelsernas omkostnader under budgetåret 1950/51 beräk-

nats till 10 553 100 kronor och till täckande av dessa utgifter ett belopp av $(4\,429\,500 + 646\,200 =) 5\,075\,700$ kronor ansetts komma att stå till förfogande, skulle medelsbehovet under förevarande anslag utgöra 5 477 400 kronor. Skogsstyrelsen har härvid utgått från att någon reservation av betydelse icke skall uppstå på innevarande budgetårs anslag.

Yttrande. Statskontoret. Den numera verkställda uppdelningen av skogsvårdsstyrelsernas kostnader på ett avlönings- och ett omkostnadsanslag förefaller icke helt tillfredsställande. Enligt ämbetsverkets uppfattning bör därför övervägas, om man ej bör från omkostnadsanslaget utmönstra sådana utgifter, som normalt icke bestridas från anslag av denna karaktär. Ifrågasätts kan därvid, om icke kostnaderna för frö- och plantförsörjningsverksamheten samt skogsvårdsgårdarna och övriga fastigheter böra redovisas å ett, eventuellt två anslag å riksstaten. Då uppkommande utgifter i dessa fall åtminstone delvis täckas av inkomster från verksamheten, synas särskilda inkomst- och utgiftsstater böra uppläggas. Avlöningskostnaderna slutligen torde, i den mån de icke uppföras å nämnda utgiftsstater, kunna i sin helhet bestridas från avlöningsanslaget.

Statskontoret, som förutsätter att rådande läge icke medgiver någon större utökning av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, erinrar vidare om att föredragande departementschefen vid anmälan av frågan om bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för innevarande budgetår uttalade, att frö- och plantförsörjningsverksamheten borde hållas inom sådan ram, att nettoförlusterna begränsades till 375 000 kronor. Ämbetsverket kan slutligen icke finna tillräckliga skäl föreligga för uppräknig av den del av omkostnadsanslaget, som står till Kungl. Maj:ts disposition för att täcka senare uppkommande behov.

I detta sammanhang torde jag få anmäla ett av 1949 års *jorderosionskommitté* den 1 november 1949 avgivet förslag angående igångsättande av produktion av läplantor vid vissa skogsvårdsstyrelser. Kommittén hemställer, bland annat, att å kapitalbudgeten under fonden för förslag till statsverket skall anvisas ett särskilt anslag av 50 000 kronor för utlämnande av förlagslån till sådan verksamhet eller att å driftbudgeten skall anvisas ett reservationsanslag av samma storlek för utlämnande av bidrag till ändamålet. Förslaget är för närvarande föremål för remissbehandling.

Departementschefen.

De anslag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, som anvisats för innevarande budgetår, ha beräknats med utgångspunkt från att verksamheten skall kunna uppehållas i en omfattning motsvarande ungefär 65 procent av normalprogrammet. Vid anmälan av dessa anslagsfrågor för 1949 års riksdag framhöll jag (IX H. T. 1949 p. 154 och 155), att det icke vore möjligt att utan risk för mycket allvarliga återverkningar beträffande storleken av den framtida skogsproduktionen inskränka ifrågavarande verksamhet under nämnda nivå. Vad jag sålunda uttalade gäller uppenbarligen alltjämt. Jag anser därför liksom skogsstyrelsen, att även för nästa budgetår medel böra ställas till

skogsvårdsstyrelsernas förfogande i sådan utsträckning, att verksamheten kan uppehållas i en omfattning motsvarande ungefär 65 procent av normalprogrammet.

Vid sin beräkning av medelsbehovet till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader för nästa budgetår har även skogsstyrelsen utgått från denna förutsättning. Icke desto mindre innebära styrelsens anslagsberäkningar en så betydande ökning i förhållande till löpande budgetår som 1 515 800 kronor. Ökningen beror emellertid till stor del på att under posten skogsvårdsgårdar upptagits avsevärda belopp till ny- och ombyggnadsåtgärder rörande lokaler för undervisningsändamål. Vidare har skogsstyrelsen icke räknat med att någon reservation från innevarande års anslag skall uppstå och ej heller med att några medel skola stå till förfogande från ett särskilt vedutsyningsanslag eller andra statsanslag eller att någon upplåning av kapital skall ske. Slutligen har styrelsen föreslagit en väsentlig uppräknings av det till Kungl. Maj:ts förfogande avsedda beloppet, främst på grund av att medel eventuellt behöva anvisas till uppförande av expeditiönsbyggnad för en skogsvårdsstyrelse. Någon utvidgning i egentlig mening av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet synas skogsstyrelsens ifrågasatt anslagsberäkningar sålunda icke innebära.

Statskontoret har ifrågasatt vissa ändringar i formerna för medelsanvisningen till skogsvårdsstyrelserna. Den nuvarande uppdelningen av medelsanvisningen i ett avlönings- och ett omkostnadsanslag har emellertid genomförts först från och med ingången av innevarande budgetår. Jag anser det lämpligt, att närmare erfarenheter av det nuvarande systemet avvaktas, innan någon ändring av detsamma överväges.

Jag övergår härefter till en närmare prövning av medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår. Vad då först angår skogsvårdsstyrelsernas utgifter anser jag skogsstyrelsens beräkningar böra godtagas i fråga om posterna avlöningar till tillfällig personal, traktamentsersättningar, sjukvård, tjänstelokaler och expenser, inventarier, annan upplysning och propaganda, kapital, återbetalning av lån samt oförutsedda utgifter. Dessa poster torde alltså, såsom skogsstyrelsen föreslagit, böra uppräknas med respektive 170 600, 40 700, 700, 42 500, 8 400, 4 200, 3 200, 89 200 samt 10 000 kronor till respektive 1 458 400, 1 820 700, 20 600, 607 300, 144 900, 73 600, 6 000, 212 200 samt 240 000 kronor. Jag vill här erinra om att av det under posten återbetalning av lån upptagna beloppet, 212 200 kronor, 131 300 kronor avse återbetalning av erhållna frölån. Till frågan hur denna återbetalning bör påverka beräkningen av inkomsterna av fröförsäljning återkommer jag i det följande. Vidare anser jag posterna resekostnader, kursverksamhet, övriga fastigheter och diverse i anslutning till vad skogsstyrelsen föreslagit böra upptagas med respektive 1 664 100, 67 400, 136 300 och 51 000 kronor, innebärande minskningar å respektive 23 500, 42 800, 37 100 och 2 600 kronor.

Utgiftsposten skogsvårdsgårdar har av skogsstyrelsen upptagits till 1 627 700 kronor. Av detta belopp har ej mindre än tillhoppa 890 000 kronor

avsetts till bestridande av byggnadskostnader för skogsvårdsgårdar i Stockholms och Jämtlands län. Jag finner det visserligen i och för sig önskvärt, att dessa län snart skola erhålla ändamålsenliga skogsvårdsgårdar. Med hänsyn till att redan ett uppehållande av den löpande verksamheten vid skogsvårdsstyrelserna under nästa budgetår kommer att kräva avsevärt ökade insatser från det allmännas sida och med hänsyn jämväl till rådande läge på byggnadsmarknaden kan jag emellertid icke förorda, att berörda byggnadsföretag nu skola igångsättas. Av samma skäl torde även i övrigt ifrågavarande post böra reduceras. Jag anser, att posten bör upptagas till 637 700 kronor eller 382 000 kronor mindre än för löpande budgetår. Någon medelsanvisning för att möjliggöra uppräknings av den utgående behållningen hos vissa skogsvårdsstyrelser synes icke böra ifrågakomma. I anslutning till det anförda skulle följaktligen skogsvårdsstyrelsernas omkostnader för nästa budgetår — bortsett från utgifter för frö- och plantförsörjning — komma att uppgå till $(1\,458\,400 + 1\,820\,700 + 20\,600 + 607\,300 + 144\,900 + 73\,600 + 6\,000 + 212\,200 + 240\,000 + 1\,664\,100 + 67\,400 + 136\,300 + 51\,000 + 637\,700 =) 7\,140\,200$ kronor.

Vad härefter angår kostnaden för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för frö- och plantförsörjningen vill jag först erinra om att jag vid behandlingen av frågan om anslag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för innevarande budgetår uttalade, att enligt min mening ifrågavarande verksamhet under detta budgetår borde hållas inom en sådan ram, att nettoförlusten begränsades till 375 000 kronor. För instundande budgetår har skogsstyrelsen räknat med att nettoförlusten skall uppgå till omkring 436 000 kronor. Härvid har skogsstyrelsen antagit att fröförsörjningen skall visa en vinst å omkring 59 000 kronor samt verksamheten för plantförsörjningen en förlust å omkring 495 000 kronor. I detta sammanhang bör emellertid uppmärksammas, att skogsstyrelsen under utgiftsposten återbetalning av lån upptagit ett belopp av 131 300 kronor för återbetalning av frölån. Dessa lån ha lämnats för att giva skogsvårdsstyrelserna möjlighet att under goda fröår omhändertaga mer frö än som motsvarar det omedelbara behovet och att på så sätt få till stånd ett lager av frö, vilket efter hand avvecklas genom försäljning av det insamlade fröet. Då denna avveckling normalt bör kunna ske i ungefärligen samma takt som den, med vilken lånen skola amorteras, synes det befogat att räkna med att amorteringskostnaden i princip skall kunna täckas genom ökade inkomster av fröförsäljning.

Det är självfallet utomordentligt angeläget, att det skogliga uppbyggnadsarbetet ej skall hämmas av brist på frö- och plantmaterial. Det bör emellertid i detta sammanhang ihågkommas, att skogsvårdsstyrelserna under de senaste åren erhållit och även under instundande budgetår torde kunna påräkna ej oväsentliga belopp ur prisutjämningsmedel för utvidgning av fröklängningsanstalter och plantskolor samt mekanisering av driften vid dessa.

Med hänsyn bland annat till nu anförda förhållanden synes det mig rim-

ligt att räkna med att verksamheten för fröförsörjningen bör kunna giva ett överskott, som åtminstone i det närmaste förslår även till amortering av beviljade frölån, eller 120 000 kronor. Då nettoförlusten å plantförsörjningsverksamheten torde böra uppskattas till det av skogsstyrelsen angivna beloppet av 495 000 kronor, synes man alltså för ifrågavarande verksamhetsgrenar tillsammansantagna för instundande budgetår böra räkna med en nettoförlust av i runt tal 375 000 kronor, eller samma belopp som antagits beträffande löpande budgetår.

Skogsvårdsstyrelsernas övriga inkomster ha av skogsstyrelsen uppskattats till 2 977 200 kronor. Av detta belopp avse 2 347 900 kronor biträdesersättningar och intäkter i övrigt av utförda uppdrag, 486 800 kronor skogsvårdsgårdar, 77 100 kronor övriga fastigheter, 49 200 kronor kapital samt 16 200 kronor diverse. Dessa styrelsens beräkningar synas mig böra godtagas utom i vad gäller förstnämnda båda poster. Det förefaller mig försvarligt att räkna med något högre inkomster av biträdesersättningar än skogsstyrelsen ansett sig böra göra. Ifrågavarande inkomstpost synes sålunda kunna upptagas till åtminstone 70 000 kronor mer än det av skogsstyrelsen angivna beloppet. Vad härefter angår posten skogsvårdsgårdar ingår däri bland annat ett belopp av 200 000 kronor utgörande beräknat bidrag från Jämtlands läns landsting till byggnadskostnaderna till förenämnda skogsvårdsgård i Jämtlands län. Vidare ingår däri ett belopp av 15 000 kronor utgörande avkastning av skogsvårdsgården, som avsetts skola användas för att täcka en del av nämnda byggnadskostnader. Då jag såsom förut anförts, anser denna gård icke för närvarande böra komma till stånd, bör ifrågavarande inkomstpost minskas med nämnda belopp till 271 800 kronor. Skogsvårdsstyrelsernas inkomster av andra verksamhetsgrenar än frö- och plantförsörjningen torde sålunda böra upptagas till $(2\,417\,900 + 271\,800 + 77\,100 + 49\,200 + 16\,200 =) 2\,832\,200$ kronor.

Med utgångspunkt från nu angivna beräkningsgrunder skulle till täckande av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader behövas ett belopp av $(7\,140\,200 + 375\,000 - 2\,832\,200 =) 4\,683\,000$ kronor. Härutöver synes emellertid liksom för tidigare budgetår böra upptagas ett särskilt belopp till Kungl. Maj:ts förfogande för bestridande av uppkommande utgifter av mera betydande storleksordning. För detta ändamål har skogsstyrelsen beräknat ett belopp av 500 000 kronor. Enligt min mening torde emellertid ifrågavarande belopp kunna begränsas till 400 000 kronor. Jag har härvid utgått från att medelsbehovet för genomförande av de av 1949 års jorderosionskommitté föreslagna åtgärderna för produktion av läplantor bör, därest så efter närmare beredning av frågan finnes lämpligt, kunna få täckas i denna ordning. Å andra sidan torde till täckande av förevarande omkostnader i viss mån böra tagas i anspråk skogsvårdsstyrelsernas egna kapitaltillgångar. Skogsstyrelsen har härför beräknat 646 200 kronor. Av detta belopp avses emellertid 325 000 kronor till den av styrelsen föreslagna skogsvårdsgården i Jämtlands län. I anslutning till vad jag förut anfört i detta ämne torde förstnämnda belopp därför böra reduceras till 321 200 kronor. Vidare anser jag att man med hänsyn till de reservationer som tidigare bru-

kat föreligga bör kunna räkna med att en reservation å åtminstone omkring 100 000 kronor å innevarande års anslag skall finnas vid ingången av nästa budgetår. Ifrågavarande anslag bör följaktligen för budgetåret 1950/51 uppföras med $(4\,683\,000 + 400\,000 - 321\,200 - 100\,000 =)$ avrundat 4 662 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för ändamålet för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 700 400 kronor. Tages emellertid hänsyn till att minskningen av utgiftsposten kursverksamhet å 42 800 kronor endast innebär en överflyttning till annat anslag, blir den faktiska ökningen $(700\,400 + 42\,800 =)$ 743 200 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stater för skogsvårdsstyrelserna för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.*: *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna*:
Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 4 662 000 kronor.

[189] 29. Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	350 000	223 747
1949/50 (statsliggaren s. 838)	700 000	
1950/51 (förslag)	1 000 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 700 000 kronor ha avsetts högst 650 000 kronor såsom bidrag till markägare, förvaltningsbidrag till skogssällskapet samt ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial, dock att för sistnämnda ändamål må tagas i anspråk högst 50 000 kronor, samt förslagsvis 50 000 kronor till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Härjämte må erinras, att 1949 års riksdag (IX H. T. p. 157; r. skr. nr 9) bemyndigat Kungl. Maj:t att medgiva, att nyssnämnda bidragssumma å 650 000 kronor finge överskridas med belopp motsvarande den odisponerade behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag, som inlevererats eller inlevereras till budgetutjämningsfonden.

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* (skr. ⁸⁰/₁₀₀ 1949) hemställer, att anslaget höjes med 700 000 kronor till 1 400 000 kronor. Tillika räknar styrelsen med att under nästa budgetår ett belopp av omkring 200 000 kronor kan inlevereras till budgetutjämningsfonden i form av odisponerad behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag. Skogsstyrelsen föreslår att berörda belopp, tillhopa 1 600 000 kronor, skall fördelas med 1 500 000 kronor till bidrag till markägare och förvaltningsbidrag till skogssällskapet — varav 1 000 000 kronor till återväxtåtgärder och 500 000 kronor till skogsdikning — 50 000 kronor till ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial och 50 000 kronor till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.

Motiv. Skogsstyrelsen framhåller, att skogsdikning under de senaste 10 åren på grund av tidsläget kunnat utföras endast i en jämfört med tidigare år väsentligt inskränkt omfattning. Även skogsodlingsverksamheten har, om ock i mindre grad, begränsats med hänsyn till tidsläget. Enligt en av arbetsmarknadsstyrelsen upprättad prognos förutses skogsbruket under vintern 1949—1950 komma att präglas av vikande sysselsättning. Det synes därför särskilt angeläget att genom ökad medelstilldelning vidga verksamheten såväl med återväxtarbeten som skogsdikning. Behovet av bidrag är mycket stort — skogsvårdsstyrelserna ha beräknat detta till sammanlagt 4 260 000 kronor för budgetåret 1950/51 — och en ökad medelsanvisning skulle snabbt utlösa en vidgad sysselsättning redan under våren, varigenom verkningarna av nedgången i avverkningarna skulle mildras.

Beträffande de olika slag av skogsförbättringsåtgärder som kunna komma i fråga påpekar skogsstyrelsen att tillgången på skogsodlingsmaterial i viss mån begränsar omfattningen av återväxtåtgärderna. Dock förutses inom den närmaste tiden ökad tillgång på sådant material. I fråga om skogsdikning anföres att ett stort antal ansökningar om bidrag till dikningsföretag vänta på avgörande sedan flera år. Om arbetsmarknadsläget så medger eller rent av gör önskvärt, kunna dessa företag med fördel igångsättas. Det understrykes, att skogsdikning ofta är den skogliga åtgärd, som snabbast ger resultat.

Till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter och som ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial har skogsstyrelsen ansett sig böra räkna med oförändrad medelsanvisning.

Yttrande. *Statskontoret* anser sig, med hänsyn till att anslaget för innevarande budgetår höjts från 350 000 till 700 000 kronor, icke kunna tillstyrka någon ytterligare uppräknings av anslaget.

Departementschefen.

Såsom skogsstyrelsen anført är behovet av bidrag från förevarande anslag mycket stort. De åtgärder, till vilka bidrag från anslaget kunna lämnas, äro även av utomordentlig betydelse för det skogliga återuppbygg-nadsarbetet. Redan med hänsyn härtill är en uppräknings av anslaget för nästa budgetår önskvärd. En sådan uppräknings motiveras även av att det ej är osannolikt att man under nästa budgetår får att möta en vikande sysselsättning inom skogsbruket. Igångsättande av bland andra sådana skogsvårdsåtgärder som avses med ifrågavarande anslag kan i en dylik situation verksamt bidra till att avvärja en arbetslöshetskris. Emellertid kan jag i nuvarande läge icke tillstyrka en anslagsökning i den omfattning som skogsstyrelsen föreslagit. Jag föreslår för min del, att anslaget höjes med 300 000 kronor till 1 000 000 kronor, varav 50 000 kronor för bidrag till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter och 950 000 kronor för övriga med anslaget avsedda ändamål. För ersättning till skogsvårdsstyrelserna för av dem fritt utlämnat skogsodlingsmaterial torde vidare böra avses högst 50 000 kronor. Tillika torde, i likhet med vad som skett för löpande budgetår, Kungl.

Maj:t böra erhålla bemyndigande att medgiva, att det nyss angivna maximumbeloppet för bidrag till andra ändamål än bekämpande av skogsinsekter må överskridas med belopp, motsvarande summan av de medel som under budgetåret 1950/51 inlevereras till budgetutjämningsfonden i form av odisponerad behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag. Skogsstyrelsen har räknat med att en dylik behållning av cirka 200 000 kronor skulle komma att stå till förfogande. Hinder torde slutligen icke böra möta, att denna behållning även må disponeras under senare budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor;

b) medgiva, att under samma budgetår må från nämnda anslag för andra med detsamma avsedda ändamål än bekämpande av skogsinsekter beviljas bidrag å tillhopa högst 950 000 kronor;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva, att den bidragssumma, som står till förfogande för de under b) avsedda ändamålen, må överskridas med belopp motsvarande den odisponerade behållning å statens skogsutdiknings- och skogsodlingsanslag, som inlevererats till budgetutjämningsfonden.

[190] 30. Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 500 000	1 548 144
1949/50 (statsliggaren s. 838)	1 500 000	
1950/51 (förslag)	2 200 000	

Yrkande. *Skogsstyrelsen* (skr. ³⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 2 500 000 kronor till 4 000 000 kronor. Av anslaget beräknas liksom tidigare ett belopp av 5 000 kronor få disponeras för anordnande av fortbildningskurser i skogsvägbyggnad.

Motiv. 1936 års skogsutredning angav i sitt år 1943 avgivna betänkande (SOU 1943: 4) det årliga behovet av medel för utdelning av bidrag till skogsvägbyggnad under en 10-årsperiod till 4 000 000 kronor. Såvitt erfarenheterna visa, har utredningen icke överskattat detta behov. Av olika skäl, tidtals brist på arbetskraft, ha likväl medel icke anvisats på långt när i nämnda utsträckning. Det är därför ur skoglig synpunkt angeläget, att omfattningen av skogsvägsbyggandet snarast kan vidgas genom ökad medelstilldelning.

Om avverkningarna under de närmaste åren skulle minska därhän, att

svårigheter uppstå att sysselsätta skogsarbetarna under vintern, synes det lämpligt att uppskjuta avverkningsarbetena till de vintermånader, då andra skogliga arbeten icke kunna utföras, och utöka omfattningen av sistnämnda arbeten, främst sådana som kunna bedrivas även sent på hösten. Av de skogliga arbetena kommer skogsvägbyggnad härvid närmast i fråga. För närvarande äro ett så stort antal skogsvägar planlagda, att möjlighet finnes att utvälja sådana objekt, som äro särskilt lämpliga ur sysselsättningssynpunkt. Men även om så sker blir en vägbyggnadsverksamhet, som skall få någon väsentlig effekt ur nämnda synpunkt, relativt kapitalkrävande. En del av arbetena utföres nämligen huvudsakligen med maskin.

Den nu föreslagna anslagshöjningen avser att möjliggöra ökad sysselsättning för de skogsarbetare, av vilka skogsbruket på lång sikt har behov. Skulle däremot mera allmän arbetslöshet inträffa, erfordras åtgärder av helt annan storleksordning.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anser i nuvarande läge samt med hänsyn till den betydande reservationen å förevarande anslag — den 1 juli 1949 uppgående till i runt tal 4 760 000 kronor — anledning ej föreligga att ställa ökade medel till förfogande under anslaget.

Departementschefen.

Jag torde få erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 7 oktober 1949 medgivit skogsstyrelsen att disponera vad av det för budgetåret 1947/48 anvisade skogsväganslaget allttjämt kvarstod spärrat, eller 700 000 kronor. Även med vederbörlig hänsyn härtill torde emellertid anslaget för nästkommande budgetår böra väsentligt uppräknas. De synpunkter, som föranlett mig att förorda en betydande ökning av medelsanvisningen under statens skogsförbättringsanslag, göra sig nämligen i lika hög grad gällande vid bedömandet av nu förevarande anslagsfråga. Det bör i detta sammanhang även framhållas att, enligt vad jag inhämtat, den av statskontoret omförmälda anslagsreservationen den 1 juli 1949 utgjordes av medel, som tilldelats olika företag men på grund av gällande bidragsbestämmelser ännu icke utbetalats. Ifrågavarande reservation är sålunda i realiteten redan disponerad.

Vad angår anslagets storlek har skogsstyrelsen föreslagit en höjning med 2 500 000 kronor till 4 000 000 kronor. En så stor anslagsökning kan jag dock icke tillstyrka. Enligt min mening torde en uppräkning av anslaget med 700 000 kronor till 2 200 000 kronor få anses tillfyllest i nuvarande läge.

Hinder torde icke böra möta, att av anslaget högst 5 000 kronor tagas i anspråk för anordnande av fortbildningskurser i skogsvägbyggnad. Vidare torde från anslaget få utgå förvaltningsbidrag till skogssällskapet enligt gällande grunder.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 200 000 kronor.

[191] 31. Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 000 000	510 319
1949/50 (statsliggaren s. 839) ..	1 000 000	
1950/51 (förslag)	1 200 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* (skr. ³⁰%, 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 1 250 000 kronor till 2 250 000 kronor. Liksom tidigare förutsättes att ett belopp av högst 5 000 kronor av anslaget skall få disponeras för kursverksamhet.

M o t i v. Den överföring av betesförbättringsverksamheten i Norrland med undantag för lappmarkerna från skogsvårdsstyrelserna till lantbruksnämnderna, som genomfördes den 1 juli 1949, har givetvis medfört en viss avlastning från förevarande anslag. Emellertid finnes ett stort antal ansökningar om bidrag, som tidigare icke kunnat tillgodoses på grund av otillräcklig medelstillgång och som skogsvårdsstyrelserna därför nödgats överhålla till följande budgetår. Sådana överhållna ansökningar uppgingo den 1 juli 1949 till sammanlagt 2 770 000 kronor. Innevarande års anslag medger sålunda endast bifall till en mindre del av de äldre ansökningarna. Ytterligare ett stort antal ansökningar kan förutses inkomma under budgetåret. Trots att anslaget höjts för innevarande budgetår synes det därför ej bliva möjligt att minska det eftersläpande bidragsbehovet.

Skogsstyrelsen har tidigare framhållit olägenheterna av att ansökningar om bidrag från produktionsanslaget måste överhållas ett eller flera år. Styrelsen vill nu endast erinra om att kontrakt om åtgärdernas utförande tecknas mellan skogsvårdsstyrelse och delägarna i skogsvårdsområde redan innan bidragsansökning inges. Trots att kontrakten tecknas under förutsättning att statsbidrag beviljas, uppfattas de ofta av allmänheten som en utfästelse om bidrag. Markägarna igångsätta därför ofta arbetena utan att avvakta beslut om statsbidrag och dettas uteblivande eller uppskjutande under flera år väcker lätt en misstämning, som kan få allvarliga konsekvenser för den framtida bidragsverksamheten.

I avvaktan på resultatet av den översyn av bestämmelserna för ifrågasvarande anslag, som för närvarande pågår inom skogsstyrelsen, har ämbetsverket ansett sig böra, liksom tidigare, beräkna medel till förvaltningsbidrag under anslaget.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anser — med hänsyn till nuvarande läge samt till att en reservation av i runt tal 1 960 000 kronor förelåg å anslaget den 1 juli 1949 — någon anledning icke föreligga att höja medelsanvisningen.

Departementschefen.

Jag har tidigare förordat ej oväsentliga anslagshöjningar beträffande såväl statens skogsförbättringsanslag som anslaget till väg- och flottleds-

byggnader i enskild ägo. Av de skäl, som jag då anfört, finner jag det li-kaledes önskvärt att omfattningen av den verksamhet, som bedrivs med anlitande av medel från det norrländska skogsproduktionsanslaget skall kunna ökas under nästa budgetår. En sådan ökning framstår som önskvärd jämväl med hänsyn till angelägenheten av att den av skogsstyrelsen omnämnda betydande balansen i form av äldre, ännu icke bifallna ansökningar om bidrag skall kunna minskas.

I riksstaten har för innevarande budgetår under ifrågavarande anslag beviljats ett belopp av 1 000 000 kronor. Ehuru anslaget även för budgetåret 1948/49 upptagits till samma belopp skedde i realiteten en ej oväsentlig anslagshöjning för innevarande budgetår genom att anslaget från och med den 1 juli 1949 ej längre skall användas till betesförbättringsverksamhet utanför lappmarkerna eller till förvaltningsbidrag i samband med sådan verksamhet. De medel som stå till förfogande för innevarande budgetår ha vidare ökats genom att Kungl. Maj:t genom beslut den 7 oktober 1949 medgivit skogsstyrelsen att disponera kvarstående spärrat belopp, 350 000 kronor, av det för budgetåret 1947/48 beviljade anslaget.

Vad angår storleken av det anslag, som bör beviljas för nästa budgetår, må först framhållas att, enligt vad jag inhämtat, den av statskontoret omfördälda reservationen den 1 juli 1949 utgjordes av medel, som tilldelats olika företag men på grund av gällande bidragsbestämmelser icke utbetalats. Reservationen är sålunda i själva verket redan tagen i anspråk. Såsom jag förut framhållit, anser jag det önskvärt att anslaget skall höjas. Det synes mig dock tillräckligt, därest anslaget för nästa budgetår bestämmes till 1 200 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag även få upptaga en fråga om ändring i bestämmelserna om beviljande av bidrag ur ifrågavarande anslag. Enligt dessa ankommer det på Kungl. Maj:t att besluta om anvisande av medel, som skola utbetalas såsom statsbidrag. Ifråga om skogsförbättringsanslaget äger däremot skogsstyrelsen befogenhet att besluta om bidrag. Någon anledning att uppehålla en dylik skillnad mellan de båda anslagen synes ej föreligga. Därest riksdagen ej har något att erinra däremot, torde därför beslutanderätten rörande medelsanvisning från skogsproduktionsanslaget böra överflyttas från Kungl. Maj:t till skogsstyrelsen. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser härom.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 kronor.

[192] 32. *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* Under anslagsrubriken *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser* har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 145 000 kro-

nor (prop. nr 124; r. skr. nr 346). Vidare ha för samma budgetår till Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar samt till Kurser för virkesmätare m. m. anvisats obetecknade anslag av 5 000 respektive 10 000 kronor. Be-
träffande de närmare bestämmelserna rörande anslagens användning hän-
visas till statsliggaren s. 839—840.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. ⁸⁰/, 1949) hemställer, att för budget-
året 1950/51 måtte anvisas

1. till bidrag till vissa skogsbrukskurser ett med 230 000 kronor till
375 000 kronor förhöjt anslag enligt följande beräkning:

Kurstyp m. m.	1949/50	Ökning
Ungdomskurser	35 000	45 000
Skogsarbetarkurser	35 000	43 000
Förmanskurser	10 000	10 000
Körarkurser	3 000	17 000
Kombinerade kurser	—	60 000
Instruktionsverksamhet	27 000	3 000
Fortbildningskurser	15 000	10 000
Skogsbrukskurser (SFS 389/1949)	20 000	22 000
Kvarstående bidrag avseende föregående budgetår ..	—	10 000
Oförutsett	—	10 000
Summa kronor	145 000	230 000;

2. till kurser för virkesmätare m. m. ett med 5 000 kronor till 15 000 kro-
nor förhöjt anslag; samt

3. till bidrag till vissa föreningar ett oförändrat anslag av 5 000 kronor.

M o t i v. 1. Skogsstyrelsen erinrar, att den skogliga yrkesundervisnings-
verksamheten icke beräknats kunna komma i gång på allvar enligt de nya
riktlinjerna under innevarande budgetår. Tillräckliga erfarenheter väntas
emellertid skola uppnås för en utveckling och intensifiering av verksamhe-
ten redan under nästkommande budgetår. Då den nya form för den skogliga
yrkesutbildningen, som beslutats vid 1949 års riksdag, mötts med stort in-
tresse, är det av vikt, att tillräckliga medel ställas till förfogande för ända-
målet.

Skogsvårdsstyrelserna ha för sin del funnit sig böra räkna med en vä-
sentlig utökning av verksamheten och äskat tillhoppa 436 250 kronor. En-
ligt skogsstyrelsens mening bör emellertid anslagstilldelningen kunna be-
gränsas till 375 000 kronor. Skogsstyrelsen beräknar härvid, att följande
antal kurser skola hållas under nästa budgetår, nämligen 18 ungdomskurser,
20 skogsarbetarkurser, 11 förmanskurser, 20 körarkurser, 36 kombinerade
kurser, 4 fortbildningskurser (i skogsstyrelsens regi) samt 42 skogsbruks-
kurser.

Bidragsbehovet till körarkurser beräknades för innevarande budgetår till
3 000 kronor med utgångspunkt från att kurserna skulle få en längd av 1 å 2
dagar, enär längre kurser befarades icke kunna samla tillräckligt antal

deltagare. Skogsvårdsstyrelserna anordnade emellertid under budgetåret 1948/49 5 körarkurser av en veckas längd, vilka blevo synnerligen uppskattade. För dessa kurser utgick statsbidrag med sammanlagt 16 385 kronor. Mot bakgrunden härav beräknar skogsstyrelsen medelsbehovet för körarkurser under budgetåret 1950/51 till 20 000 kronor.

Den kombinerade undervisningen har hittills tillämpats i förhållandevis liten omfattning inom skogsbruket. De skogsvårdsstyrelser, som äga praktisk erfarenhet på området, ha emellertid uttalat sig mycket positivt för metoden. Skogsstyrelsen beräknar, att anordningen med kombinerade kurser kommer att utnyttjas i betydligt större omfattning, allteftersom eleverna få kontakt med denna undervisningsform. Medelsbehovet för sådan kursverksamhet under budgetåret 1950/51 uppskattar skogsstyrelsen till 60 000 kronor.

Enär bristen på personal med utbildning för handhavande av verksamheten innebär ett hinder för att bedriva denna i önskvärd omfattning, bör antalet fortbildningskurser ökas. Med anledning härav beräknas medelsbehovet för dylika kurser uppgå till ett från 15 000 till 25 000 kronor förhöjt belopp.

2. Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget till kostnader för virkesmätning må enligt riksdagens medgivande 5 000 kronor tagas i anspråk för bestridande av kostnaderna för i prop. nr 95/1947 närmare omnämnda undersökningar rörande mätning av sågtimmer. Motsvarande medgivanden ha lämnats för tidigare budgetår. Jämväl under budgetåret 1950/51 torde det vara nödvändigt att företaga vissa provmätningar och provsågningar. Kostnaderna härför uppskattas till förslagsvis 5 000 kronor.

Skogsstyrelsen har i samband med behandlingen av anslagen till styrelsen föreslagit att de egentliga kostnaderna för virkesmätningen skola överföras till sagda anslag. Därest detta förslag bifalles, synes det lämpligast, att medel för nyssnämnda mätningsundersökningar anvisas under anslaget till kurser för virkesmätare m. m. I samband härmed torde anslaget få ombildas till förslagsanslag.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* uttalar, att anslaget till bidrag till vissa skogsbrukskurser bör uppföras med oförändrat belopp i avvaktan på närmare erfarenheter rörande den skogliga undervisningsverksamheten. I övrigt ha skogsstyrelsens förevarande anslagsäskanden icke föranlett någon erinran från statskontorets sida.

Departementschefen.

Enligt vad närmare framgår av propositionen nr 124/1949 har det för innevarande budgetår anvisade anslaget till bidrag till vissa skogsbrukskurser beräknats med den utgångspunkten, att den med anslaget avsedda kursverksamheten till en början skulle ha blott försökskaraktär. Till nästa budgetår torde emellertid, såsom skogsstyrelsen framhållit, tillräckliga erfarenheter ha vunnits för att ifrågavarande kursverksamhet skall kunna ut-

ökas betydligt. Med hänsyn till den stora betydelse det har att en effektiv yrkesutbildning skall komma till stånd även på detta hittills relativt förbisedda område anser jag mig böra förorda, att för nästa budgetår medel beräknas till en kursverksamhet i ökad omfattning. Jag föreslår, att för ändamålet beräknas ett med 105 000 kronor till 250 000 kronor förhöjt belopp. Samtidigt vill jag emellertid framhålla, att jag vid medelsberäkningen utgått från att vissa kostnader å omkring 43 000 kronor skola överföras hit från posten kursverksamhet under skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag. Den verkliga anslagsökningen blir därför endast cirka 62 000 kronor.

Till kurser för virkesmätare m. m. torde böra beräknas ett oförändrat belopp av 10 000 kronor.

Vad slutligen angår medelsanvisningen till bidrag till vissa föreningar torde för detta ändamål för nästa budgetår böra upptagas ett oförändrat belopp av 5 000 kronor. Härav böra liksom för innevarande budgetår 4 000 kronor avses för Svenska skogsvårdsföreningen och 1 000 kronor för Norrlands skogsvårdsförbund. Jag torde i detta sammanhang jämväl få erinra att 1949 års riksdag (IX H.T. 1949 p. 160; r. skr. nr 9) medgivit, att Kungl. Maj:t finge för år 1949 tilldela Föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med 45 000 kronor ävensom att bidraget finge utgå från domänfondens driftsmedel. Därest erinran från riksdagens sida icke göres, torde ett lika stort bidrag av nämnda driftsmedel få tilldelas föreningen även för år 1950.

Medelsanvisningarna till de i det föregående omförmälda ändamålen torde från och med nästa budgetår böra ske från ett gemensamt anslag, benämnt Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. Jag föreslår alltså, att för budgetåret 1950/51 under nämnda rubrik upptages ett anslag av (250 000 + 10 000 + 5 000 =) 265 000 kronor. Anslaget synes böra givas karaktär av reservationsanslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 265 000 kronor.

[193] 33. Kostnader för virkesmätning.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	80 000	84 532
1949/50 (statsliggaren s. 839)	80 000	
1950/51 (förslag)	80 000	

Ifrågavarande anslag är till största delen avsett till bestridande av löner och övriga kostnader för skogsstyrelsens handläggning av ärenden rörande virkesmätning. Härjämte må emellertid från anslaget bestridas styrelsens utgifter för i propositionen nr 95/1947 omförmälda undersökningar rörande mätning av sågtimmer.

I skrivelse den 30 augusti 1949 har *skogsstyrelsen* hemställt, att virkesmätningsavdelningen skall inordnas i styrelsens organisation. Beträffande detta förslag ävensom de i samband därmed verkställda anslagsberäkningarna torde jag emellertid få hänvisa till de redogörelser härför, som lämnats under punkterna 181 och 182.

Departementschefen.

Vid behandlingen av anslagen till skogsstyrelsen har jag förordat, att kostnaderna för styrelsens avdelning för virkesmätningsärenden även under nästa budgetår skola bestridas från förevarande anslag. I betraktande av svårigheterna att närmare uppskatta ifrågavarande kostnader anser jag anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 80 000 kronor. Från anslaget torde, därest detta skulle visa sig erforderligt, liksom under innevarande budgetår få bestridas skogsstyrelsens utgifter för de i det föregående omnämnda undersökningarna rörande mätning av sågtimmer.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kronor.

[194] 34. *Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 000	—
1949/50 (statsliggaren s. 840)	1 000	
1950/51 (förslag)	1 000	

Förevarande anslag torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 1 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

[195] 35. *Belöningar för rovdjurs dödande.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	20 000	22 760
1949/50 (statsliggaren s. 840) ..	10 000	
1950/51 (förslag)	10 000	

Anslaget synes jämväl för nästa budgetår kunna upptagas till 10 000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Belöningar för rovdjurs dödande* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[196] 36. Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	50 000	78 105
1949/50 (statsliggaren s. 840) ..	50 000	
1950/51 (förslag)	50 000	

Då anslaget enligt min mening för nästa budgetår bör upptagas med samma belopp som för löpande budgetår, eller sålunda med 50 000 kronor, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

K. Lantmäteriväsendet.

[197] 1. Lantmäteristyrelsen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	634 000	603 573
1949/50 (statsliggaren s. 840) ..	636 000	
1950/51 (förslag)	679 500	

Yrkanden. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁰/₁₀₀ 49) hemställer, att anslaget skall höjas med 111 700 kronor till 747 700 kronor enligt följande beräkning.

Ökning Minskn.

1. *Administrativa byrån:*

a. 1 kansliföreståndare i Ce 17 i st. för kansliskrivare i Ca 15	792
b. 1 kansliskrivare i Ca 15 i st. för kanslibitråde i Ce 11	576
c. 1 kanslibitråde i Ce 11	6 228
d. 1 biträde (telefonist) i Cg 6 i st. för arvode å 3 660 ..	1 068

2. *Arkivet:*

a. 2 arkivbiträden i Ca 15 i st. för Ca 14	624
b. 1 biträde i Cg 4	4 260

3. *Kamrerarkontoret:*

a. 1 kamrerare i Ca 29 i st. för Ce 27	696
b. 1 revisor i Ca 24	11 460
c. 1 kassör i Ca 19 i st. för Ca 18	948
d. 2 kansliskrivare i Ca 15	14 784
e. 1 kontorist i Ca 13	7 392
f. 2 kanslibiträden i Ca 11 resp. Ce 11	12 456
g. 1 kontorsbiträde i Ce 8	5 292
h. Anslag för tillfällig personalförstärkning	16 000

4. *Centrala instrumentförrådet:*

a. 1 förrådsmästare i Ca 16 i st. för förste exp.vakt i Ca 11	600
---	-----

	Ökning	Minskn.
b. 1 instrumentmakare Ce 15	7 392	
c. 1 instrumentarbetare (arvode 500 kr/mån.)	6 000	
5. Landsbyrå:		
a. 1 förste mätningstekniker i Ce 21	9 660	
b. 1 kontorist i Ca 13 i st. för kanslibitråde i Ca 11	576	
c. 1 kanslibitråde i Ce 11	6 228	
6. Stadsbyrå:		
a. 1 byråingenjör i Ce 27 i st. för Ce 24	1 332	
b. 1 förste mätningstekniker i Ce 21	9 660	
7. Utredningsbyrå:		
a. 1 förste byråsekreterare i Ce 27	13 428	
b. 1 kansliskrivare i Ce 15 i st. för kanslibitråde i Ca 11	300	
c. Anslag till särskilda arbetsuppgifter av tillfällig natur	—	
8. Löneklassuppflyttningar m. m.	1 950	
9. Vikariats- och övertidsersättningar	4 000	
	127 702	16 000
	+ 111 702	

M o t i v. 1. a. Den äldre av administrativa byråns två kansliskrivare tjänstgör såsom arbetsledare för kansliets biträdespersonal. Hon svarar dessutom självständigt med ledning av kortfattade anvisningar från byråchefen för styrelsens protokoll och utformar egenhändigt alla expeditioner av mera rutinmässig karaktär. I viss utsträckning utför denna kansliskrivare arbetsuppgifter, som inom statsförvaltningen vanligen utföras av amanuenspersonal. Hennes uppgifter kräva bl. a. god kännedom om författningar, arbetsordningar m. m. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art och därmed förenat ansvar anser styrelsen hennes befattning böra uppflyttas till 17 lönegraden.

1. b. Ett extra ordinarie kanslibitråde å administrativa byrån är helt sýselsatt med prövning av ansökningar om samt kontroll och registrering av tjänstledigheter och semestrar för all personal i lantmäteristaten. Arbetsuppgiften kräver kunskap om avlöningsreglementet, personalkännedom, noggrannhet och omdöme. Styrelsen anser därför att den som utför dessa arbetsuppgifter, vilka äro klart avgränsade, bör erhålla befattning som kansliskrivare.

1. c. Framställningen sammanhänger dels med att styrelsen hemställer, att den av 1944 års personalutredning (SOU 1947: 58) föreslagna befordringsgången för kartritningspersonal (Cf 6—Ce 11) skall genomföras för den specialutbildade biträdespersonalen inom hela lantmäteristaten, dels med att byrån på grund av arbetsanhopningen å kamrerarkontoret måst avstå personal till detta. Såsom motivering för förslaget om en särskild befordringsgång för nyssnämnda personal anför styrelsen att den nu tillämpade

befordringsgången är synnerligen otillfredsställande med hänsyn till personalens arbetsuppgifter och de kompetensfordringar som uppställas (real-examen eller normalskolekompetens samt genomgång av särskild av styrelsen anordnad utbildningskurs). Avgången till bättre avlönade befattningar i kommunal och enskild tjänst har varit betydande, särskilt i fråga om personalen på distrikten.

2. a. Styrelsen anser att de två arkivbiträdena böra uppflyttas i 15 lönegraden, enär de erhållit nya och krävande arbetsuppgifter i samband med det påbörjade arbetet för renovation och lagning av lantmäterikontorens stora och dyrbara kartarkiv.

3. Enligt styrelsens mening har personaluppsättningen vid styrelsens kamrerarkontor under budgetåret 1948/49 icke stått i rimlig proportion till de arbetsuppgifter, som ålegat kontoret. Följden härav har blivit att viktiga arbetsuppgifter måst åsidosättas för brådskande löpande ärenden. I stor utsträckning har personal från administrativa byrån måst biträda kamrerarkontoret till förfång för byråns ordinarie uppgifter. Det oaktat är personalen på kamrerarkontoret allvarligt överansträngd på grund av alltför omfattande övertidsarbete. En genomgripande omprövning av kamrerarkontorets personaluppsättning kan därför icke längre uppskjutas.

Vid omorganisationen av lantmäteriets distriktsorganisation den 1 januari 1948 lades medelsförvaltningen för hela lantmäteristaten till lantmäteristyrelsen. Kamrerarkontoret fick då en personaluppsättning av en kamrer (Ce 27), en amanuens i reglerad befordringsgång, en kassör och bokhållare (Ca 18), två kanslibiträden och tre kontorsbiträden jämte viss förstärkning av tillfällig arbetskraft.

I sina anslagsäskanden för innevarande budgetår begärde styrelsen en förstärkning av kontorets personalorganisation och omprövning av kamrerarens löneställning. Föredragande departementschefen uttalade på denna punkt, att det ännu icke vore möjligt att med säkerhet bedöma, i vad mån arbetsbelastningen på kontoret kunde väntas bli bestående. Det syntes sålunda exempelvis ej osannolikt, att det granskningsarbete, som utfördes på kontoret, skulle kunna begränsas avsevärt, sedan de nya bestämmelserna varit i kraft så lång tid, att viss enhetlighet vunnits i fråga om tillämpningen av desamma. Med anledning härav ansåg sig departementschefen icke då böra tillstyrka lantmäteristyrelsens förslag om ändrad löneställning för kamreraren och om nyinrättande av ett antal tjänster å kamrerarkontoret. I stället förordades ett anslag å 16 000 kronor för tillfällig förstärkning av kontorets personal under budgetåret 1949/50. Riksdagen beslöt i enlighet härmed.

På förslag av styrelsen har Kungl. Maj:t beslutat vissa ändringar från och med den 1 juli 1949 i resereglementet för lantmäteriets distriktsorganisation och den provisoriska lantmäteritaxan, vilka innebära en icke obetydlig reduktion av kontorets granskningsarbete. Den förenklade granskningen hade dock i realiteten tillämpats redan före den 1 juli 1949.

Kamrerarkontoret har nu varit i verksamhet snart två år. Styrelsen anser

arbetsbelastningen på personalen orimligt stor trots att förefintliga möjligheter till förenklingar tillvaratagits. Det synes därför styrelsen oundgängligen nödvändigt, att personalorganisationen förstärkes.

Till grund för bedömningen av denna fråga har styrelsen lämnat vissa detaljuppgifter rörande kontorets nuvarande arbetsvolym. Såsom exempel må nämnas, att antalet utgifts- och inkomstposter per år uppgår till omkring 40 000 respektive 45 000 samt att förstnämnda antal nästa budgetår väntas komma att stiga till mellan 50 000 och 60 000.

Utöver den ursprungligen förutsatta personalen har personalen å kontoret under budgetåret 1948/49 måst förstärkas med en halvtidsamanuens, en kanslibiträdesaspirant och tre ordinarie kontorsbiträden. Sistnämnda förstärkning har skett på bekostnad av administrativa byrån. Därutöver har anlitats deltidsanställd amanuenspersonal för en kostnad av 5 046 kronor, varjämte övertidsarbete till en kostnad av 8 258 kronor utförts. Vidare har tillfällig arbetskraft anställt för löneuträkning och skatteredovisning, för vilket ersättning utgått med 1 495 kronor. Dessa förstärkningar ha dragit en sammanlagd kostnad av omkring 43 000 kronor, medan för innevarande budgetår för ändamålet anvisats allenast 16 000 kronor. Ytterligare framhålles dels att kontoret fortlöpande erhåller hjälp av administrativa byråns personal, motsvarande minst en halv högskoleutbildad arbetskraft samt ett heltidsanställt kontorsbiträde, dels att kontorets balans i vissa ärendegrupper detta oaktat är oförsvarligt omfattande.

Styrelsen föreslår, att kamrerarkontoret skall erhålla följande personaluppsättning, nämligen en kamrerare, en revisor, en amanuens, en kassör, två kansliskrivare, en kontorist, fyra kanslibiträden och sju kontorsbiträden. I förhållande till den ursprungligen förutsatta personalorganisationen innebär förslaget, förutom de ändringar som framgå av punkt 3 i tablån, en ökning med tre kontorsbiträden, vilka tagits från styrelsens övriga avdelningar. I styrelsens skrivelse redogöres för de arbetsuppgifter, som skulle åvila de olika befattningshavarna.

Beträffande kamrerarens löneställning framhålles, att utvecklingen under det sist förflutna året givit nya bevis på nödvändigheten av att kamreraren äger stor skicklighet och organisationsförmåga. Hans arbete är även i hög grad självständigt. Hänsyn till rättvisa och billighet samt nödvändigheten att för tjänsten kunna behålla en fullt kvalificerad innehavare göra enligt styrelsens mening det nödvändigt att frågan om ändrad lönegradsplacering för kamreraren upptages till prövning. Styrelsen anser många skäl tala för att kamrerartjänsten skall utbytas mot en befattning som byrådirektör i 31 lönegraden. Styrelsen framlägger emellertid ej förslag härom utan hemställer för sin del att kamrerartjänsten skall placeras i lägst 29 lönegraden.

4. a. I samband med omorganisationen av distriktsorganisationen inrättades ett centralt instrumentförråd i Stockholm, ställt under styrelsens ledning. Vid förrådet förvaras för tillfällig utlåning till lantmäteridistriktet ömtåliga geodetiska instrument m. m. till ett värde av cirka 100 000 kronor.

Förrådet förestås av en förste expeditionsvakt i lönegrad Ca 11. På denne befattningshavare ha lagts åtskilliga arbetsuppgifter, som icke från början förutsetts. Sålunda handhar han centralt kontrollen av länskontorens och distriktsorganisationens inventarieförteckningar och svarar för deras å-jour-hållande. Vidare verkställer han i stor utsträckning kontroll och distribution av centralt anskaffad utrustning, som under de senaste åren uppgått till miljonbelopp. Slutligen behandlar han en avsevärd del av inkommande rekvisitioner av förbrukningsmateriel, som levereras av generalpoststyrelsens centralupphandling, statens reproduktionsanstalt m. fl. Denne befattningshavare har betydligt mer kvalificerade uppgifter än som eljest vanligen anförtros en förste expeditionsvakt. Befattningen bör därför enligt styrelsens mening ändras till en tjänst som förrådsmästare i lönegrad Ca 16.

4. b. och c. Värdet av distriktsorganisationens fältutrustning uppskattas till omkring 2 miljoner kronor. I viss utsträckning förslites denna utrustning snabbt och är i behov av ständig kontroll, justering och reparation. Dessa arbeten ha hittills utförts genom försvarets tyganstalter och tygverkstäder samt av privata instrumentfirmor. Erfarenheterna av denna reparationstjänst äro icke enbart goda. Dröjsmålen äro ofta mycket långa och reparationerna icke alltid tillfredsställande. Kostnaderna för dessa reparationer uppgingo under första hälften av år 1949 till något mer än 20 000 kronor och torde på längre sikt kunna uppskattas till 40 000 å 50 000 kronor per år. Lantmäteristyrelsen har den uppfattningen, att dessa arbeten bättre och billigare skulle kunna utföras av en mindre verkstad, ansluten till centrala förrådet i Stockholm. Till en början skulle denna verkstad huvudsakligen utföra den stora mängden enklare rutinreparationer, framför allt av mätband, samt erforderlig systematisk genomgång, rengöring och justering av geodetiska instrument. Om en dylik verkstad inrättades, skulle värden av lantmäteriets dyrbara instrument kunna effektiviseras. Skadade instrument skulle kunna tillvaratagas i viss utsträckning och utnyttjas vid reparation av andra o. s. v. Detta är nu icke alltid möjligt, då lantmäteriets instrument omhändertagas av ett tiotal olika verkstäder. Lantmäteristyrelsen skulle även få bättre möjligheter att övervaka verkets instrumentutrustning och få ökad möjlighet att studera förbättringar och förenklingar rörande instrumentens konstruktion.

Verkstaden bör enligt styrelsens uppfattning tills vidare endast utrustas med två personer. Den ene bör vara en kvalificerad instrumentmakare i lönegrad Ce 15 och den andre en yngre instrumentarbetare med lön enligt kollektivavtal.

5. a. På styrelsens landsbyrå handläggas bl. a. ärenden rörande grundkartor för byggnadsplaner. Dessa arbeten ha till följd av den nya byggnadslagstiftningen och därav följande behov av detaljplaner ökat i hög grad. Byrån lämnar råd och anvisningar rörande mätningarnas planläggning och utförande samt kontrollerar vid behov arbetet. På grund av personalbrist har byrån icke kunnat ägna dessa ärenden den uppmärksamhet, som vore önskvärd. Styrelsen anser sig på grund av den utpräglade bristen på lant-

mätare icke heller för närvarande kunna föreslå, att byrån förstärkes med högskoleutbildad arbetskraft. I stället föreslås, att en befattning som förste mätningstekniker skall inrättas hos styrelsen med tjänstgöring å landsbyrån. Denne befattningshavare skulle efter en tids tjänstgöring kunna biträda även med åtskilliga andra arbetsuppgifter än de förut nämnda, vilka eljest måste utföras av högskoleutbildad personal.

5. b. På landsbyrån handläggas bl. a. även ärenden rörande statsbidrag till kostnader för lantmåteriförrättningar samt till kostnader för utflyttning, väganläggning och odling i samband med laga skifte och ägoutbyte. Antalet dylika ärenden utgör något mer än 2 000 per år. Beredningen av dessa ärenden, vilken kräver ingående kännedom om författningar och tillämpad praxis, handhaves för närvarande helt av ett kanslibitråde. 1947 års lantmåterikommitté föreslog, att det för dessa arbetsuppgifter skulle inrättas en kontoristbefattning i lönegrad Ca 13. Förslaget godkändes dock icke av statsmakterna. Lantmåteristyrelsen anser det nödvändigt, att lantmåterikommitténs förslag snarast genomföres.

5. c. Samma motivering som under 1 c.

6. a. Det har under det gångna året visat sig, att löneställningen för byråingenjörstjänsterna är otillfredsställande med hänsyn till den lönenivå, som tillämpas inom städernas mätningsväsende och även inom lantmåteriets distriktsorganisation. Befattningen i lönegrad Ce 24 har sålunda ännu icke lockat någon sökande trots att den ledigförklarats vid tre olika tillfällen och samtidigt energiska ansträngningar gjorts under hand att intressera lämpliga personer. Detta har varit till stort förfång för stadsbyråns arbete.

En uppflyttning av ifrågavarande befattning till lönegrad Ce 27 är enligt styrelsens mening oundgängligen nödvändig för att tjänsten skall kunna besättas.

6. b. En av stadsbyråns mest betydelsefulla arbetsuppgifter är att uppätta program för mätningsarbeten inom städerna samt vid behov kontrollera dessa arbetens utförande. Balansen av dessa uppgifter är för närvarande högst betydande och svårigheter föreligga för byrån att över huvud taget fullgöra sin uppgift på detta område. Särskilt ha för ändamålet erforderliga resor måst eftersättas högst betänkligt. Styrelsen anser det — liksom beträffande landsbyrån — möjligt att fördela granskningsarbetet på personal med olika utbildning och föreslår därför inrättandet av en befattning som förste mätningstekniker i lönegrad Ce 21 även på stadsbyrån. Denne befattningshavare skulle under ledning av byrådirektören kunna anförtrösa delar av arbetet med granskning och kontroll av mätningsarbeten samt vara byrådirektören behjälplig vid vissa fältrekognosceringar och utarbetande av program.

7. a. Utredningsbyråns balans har under de senaste åren mer än fördubblats. Många ärenden äro synnerligen omfattande. Ökningen i balansen har föranletts dels av att domstolar och myndigheter i allt större utsträckning begära utlåtanden av styrelsen i jordatvister, dels av att utgivandet av den nya ekonomiska kartan nödvändiggjort omfattande undersökningar rörande den riktiga redovisningen av ett mycket stort antal fastigheter.

Då arbetsuppgifterna äro långsiktiga, lär det vara en fördel, om den nödvändiga förstärkningen av byråns arbetskrafter kan ske genom att byrån får en befattningshavare, som kan bibehållas vid speciella arbetsuppgifter längre tid än vad som blir fallet med de nu på byrån tjänstgörande, tillfälligt förordnade lantmätarna. En sådan ny befattning kan — jämväl med hänsyn till bristen på lantmätare — lämpligen anförtros åt en jurist med insikt i de jordäganderättsliga förhållandena och helst med kännedom om kameralt-rättsligt utredningsarbete och om landets arkivbestånd. Vederbörande skulle självständigt handlägga och inför styrelsen föredraga ärenden av relativt hög svårighetsgrad. Styrelsen håller före att det icke går att förvärva lämplig person för dessa uppgifter, om icke befattningen placeras i lägst 27 lönegraden.

7. b. Lantmäterikommittén föreslog, att två kansliskrivartjänster skulle inrättas för vissa arkivutredningar. Endast en dylik tjänst erhöles dock. Vid sidan av kansliskrivaren sysslar för närvarande en befattningshavare, som innehar vikariatslöneförordnande å en ordinarie kanslibiträdesbefattning, med ifrågavarande utredningsuppgifter. Denna befattningshavare, vilken avlagt studentexamen och genomgått särskild av styrelsen anordnad fortbildningskurs, deltagar för att vinna erforderlig skicklighet för sina arbetsuppgifter för närvarande i undervisningen i vissa rättsliga ämnen som extra studerande vid tekniska högskolan. Styrelsen anser det nödvändigt, att för ifrågavarande arbetsuppgifter inrättas ytterligare en kansliskrivartjänst.

7. c. Under budgetåret 1949/50 har för särskilda utredningsuppgifter av tillfällig natur beräknats ett belopp av 15 000 kronor för tillfällig personal. Styrelsen beräknar att minst samma belopp erfordras även för budgetåret 1950/51. Det föreligger nämligen inom såväl administrativa byråns som lands- och utredningsbyråernas arbetsområden så många angelägna och brådskande uppgifter av större omfattning, att styrelsen för de närmaste åren oundgängligen måste disponera en lantmätare jämte viss biträdespersonal särskilt för dessa uppdrag. Sålunda kunna en revision av mättningsförrordningen, fortsatt omarbetning av statsbidragskungörelsen och ordnandet av styrelsens omfattande publikationsuppgifter knappast uppskjutas länge till. Ett flertal andra frågor av stor betydelse vänta även på sin lösning. Därjämte är att märka, att de förestående reformerna på jorddelningslagstiftningens område komma att föranleda åtskilligt arbete för styrelsens olika byråer. På grund härav begär styrelsen, att ifrågavarande belopp å 15 000 kronor skall anvisas även för nästa budgetår.

Sedermera har *lantmäteristyrelsen* (skr. ¹¹/10 1949) under hänvisning till vad styrelsen i sin förberörda skrivelse anført rörande arbetskraftsbehovet å kamrerarkontoret hemställt om medgivande att med högst 27 000 kronor överskrida den i avlöningsstaten för styrelsen för budgetåret 1949/50 upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal.

Yttranden. *Statskontoret* anser att med fastställande av särskild befordringsgång för den specialutbildade biträdespersonalen inom lantmä-

teristaten bör anstå tills vidare i avvaktan på resultatet av den översyn av 1944 års personalutrednings förslag till reglering av anställningsförhållandena för personal med teknisk utbildning m. fl., som pågående allmänna tjänsteförteckningsrevision enligt meddelade direktiv har att verkställa. Ämbetsverket kan sålunda icke tillstyrka, att befattningar nu inrättas enligt den av lantmäteristyrelsen förordade befordringsserien med lönegrad Ce 11 som slutlönegrad.

Med hänsyn till den nyligen genomförda omorganisationen av lantmäteriväsendet samt pågående utredning rörande löneställningen för högre biträdespersonal med skriv- och kontorsgöromål synes ej heller annat än undantagsvis böra ifrågakomma att för biträdespersonal i kontorstjänst inrätta befattningar över gällande befordringsgång. Dylika befattningar böra, i den mån de inrättas, tills vidare uppföras å extra stat.

I betraktande av den arbetsbörda, som åvilar personalen å styrelsens kamrerarkontor, vill statskontoret icke motsätta sig en viss utökning av den för kontoret fastställda personalorganisationen. Med hänsyn till att de förenklningar i fråga om det kamerala arbetet, som nyligen genomförts, i icke obetydlig omfattning reducerat kontorets granskningsverksamhet bör emellertid en viss försiktighet iakttagas vid organisationens utbyggande. Såvitt statskontoret kan finna bör behovet av ytterligare personal i närvarande stund vara något mindre än vid tidpunkten för avgivande av föregående petita-skrivelse.

Statskontoret vill icke förneka, att bärande skäl kunna anföras för uppflyttning av befattningen som kamrerare till lönegrad Ca 29. Med hänsyn till pågående allmänna tjänsteförteckningsrevision vill det emellertid förefalla ämbetsverket, som om tidpunkten för vidtagande av en sådan åtgärd vore mindre väl vald. Frågan om ändrad löneställning för kassören torde icke vara mer brådskande än att resultatet av nämnda revision bör kunna avvaktas.

Vad lantmäteristyrelsen anfört rörande arbetsuppgifterna för de i Ca 14 inplacerade arkivbiträdena bör enligt statskontorets uppfattning icke föranleda avsteg från eljest tillämpade regler beträffande löneställningen för med dylikt arbete sysselsatt personal, vilken regelmässigt är hänförd till nämnda lönegrad.

Vid riksräkenskapsverket, medicinalstyrelsen, lantbruksstyrelsen m. fl. myndigheter finnas materialförvaltare anställda med lön enligt 14 lönegraden. I betraktande härav synes i och för sig icke något vara att erinra mot uppflyttning av förste expeditionsvakten vid centrala instrumentförrådet till denna lönegrad. Däremot kan statskontoret icke medverka till en ytterligare förbättrad löneställning för befattningshavaren i fråga. Av skäl, som nämnts rörande kamrerartjänsten, kan emellertid lämpligheten av att för närvarande reglera denna befattning ifrågasättas.

Statskontoret anser sig icke utan jämförande kostnadskalkyler kunna bedöma de ekonomiska konsekvenserna av inrättandet av en reparationsverksstad. Det vill förefalla ämbetsverket, som om kostnaderna till någon del skulle kunna begränsas och arbetskraften mera rationellt utnyttjas, därest

överenskommelse träffades med t. ex. försvarets tyganstalter eller tygverkstäder om reparation av ifrågavarande instrument. I allt fall bör den föreslagna verkstaden icke inrättas utan att närmare undersökningar visa, att det för statsverket ställer sig ekonomiskt fördelaktigare att lantmäteriet självt ombesörjer reparationstjänsten.

För uppflyttning av en byråingenjörstjänst å stadsbyrån till lönegrad Ce 27 ha enligt statskontorets uppfattning icke tillräckliga skäl anförts. Ämbetsverket avstyrker därför bifall till framställningen i denna del. Däremot har ämbetsverket icke något att erinra mot inrättande av en befattning som förste byråsekreterare på utredningsbyrån, liksom ej heller mot inrättande av två tjänster som förste mätningstekniker å lands- och stadsbyråerna.

Riksräkenskapsverket erinrar, att ämbetsverket i utlåtande den 7 oktober 1948 över lantmäteristyrelsens anslagsäskanden för budgetåret 1949/50 tillstyrkte, att kamrerartjänsten skulle placeras i Ca 29 samt att för kamrerarkontoret skulle inrättas en tjänst såsom revisor i Ca 24. Riksräkenskapsverket fann det i sagda utlåtande jämväl motiverat att kamrerarkontoret skulle erhålla då begärd förstärkning av biträdespersonalen med fyra befattningshavare. Riksräkenskapsverkets dåvarande ställningstagande innebar att kamrerarkontorets totala personal, vilken i samband med lantmäteriets omorganisation den 1 januari 1948 beräknades till åtta befattningshavare jämte viss tillfällig personal, skulle under budgetåret 1949/50 uppgå till 13 tjänstemän. Ämbetsverket har vid besök hos lantmäteristyrelsen styrkts i sin uppfattning, att en väsentlig förstärkning av den år 1947 fastställda organisationen bör komma till stånd för att kamrerarkontoret skall kunna fullgöra sina arbetsuppgifter inom ramen för den normalt gällande arbetstiden. Med hänsyn till att vissa av kontorets arbetsuppgifter synas kunna förenklas, anser dock riksräkenskapsverket, att utökningen av biträdespersonalen utöver vad ämbetsverket tillstyrkt i sitt utlåtande den 7 oktober 1948 bör kunna något begränsas.

Statens lönenämnd anser, att frågan om löneställningen för förste expeditionsvaktstjänsten vid det centrala instrumentförrådet bör prövas av 1949 års tjänsteförteckningskommitté. Lönenämnden anser sig vidare icke kunna bedöma behovet av en verkstad, ansluten till nyssnämnda centralförråd. Av handlingarna i ärendet framgår emellertid, att verkstaden till en början huvudsakligen skulle utföra enklare rutinreparationer. Med hänsyn härtill synes det lönenämnden vara till fyllest, att föreståndaren för verkstaden tills vidare hänföres till 12 lönegraden, d. v. s. den lönegrad, som tillämpas för reparatörer vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet. Om emellertid en instrumentmakartjänst anses böra inrättas, bör denna placeras i den för sådana tjänster i regel tillämpade lönegraden, nämligen den 14:e. Lönenämnden vill slutligen ifrågasätta lämpligheten av att vid verkstaden anställa en befattningshavare med lön enligt kollektivavtal. Enligt nämndens mening bör i stället för ändamålet inrättas en extra tjänst.

Departementschefen.

Redan vid behandlingen av lantmäteristyrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår uttalade jag, att den personal, som vid 1947 års omorganisation beräknats för styrelsens kamrerarkontor, visat sig otillräcklig. Enär jag ansåg att det icke med säkerhet kunde bedömas, i vad mån arbetsbelastningen å kontoret vore av bestående art, var jag emellertid icke då beredd att tillstyrka styrelsens förslag om ändrad löneställning för kamreraren och om nyinrättande av ett antal tjänster å kontoret. Jag förordade i stället, att för tillfällig förstärkning av kontorets personal skulle beräknas 16 000 kronor, vilket även bifölls av Kungl. Maj:t och riksdagen.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen har emellertid denna förstärkning, trots att kontorets granskningsarbete genom vidtagna författningsändringar kunnat avsevärt förenklas, icke varit tillräcklig. Lantmäteristyrelsen har även på grund härav hemställt, att under innevarande budgetår ytterligare 27 000 kronor skola få disponeras till avlönande av personal å kontoret. Den personaluppsättning, som styrelsen föreslagit för nästa budgetår, innebär i förhållande till den år 1947 fastställda personalorganisationen en utökning med en revisor, två kansliskrivare, en kontorist, två kanslibiträden och fyra kontorsbiträden, eller tillhoppa tio tjänstemän.

Med hänsyn till de upplysningar om kontorets arbetsuppgifter och personalbehov, som styrelsen nu lämnat, anser jag det nödvändigt att kontorets arbetskrafter utökas. Då, såsom riksräkenskapsverket framhållit, vissa av kontorets arbetsuppgifter synas kunna förenklas, torde emellertid ökningen ej behöva göras fullt så omfattande som styrelsen begärt. Det synes vidare lämpligt, att ytterligare erfarenhet av arbetsbelastningen skall inhämtas innan organisationens omfattning slutligt fastställs. Jag anser därför att erforderlig personalförstärkning fortfarande bör ske genom att medel anvisas till avlönande av tillfällig arbetskraft. För detta ändamål torde för nästa budgetår under icke-ordinarieposten böra beräknas 43 000 kronor eller 27 000 kronor mer än för innevarande budgetår. I avvaktan på resultatet av pågående allmänna tjänsteförteckningsrevision torde någon ändring i kamrerarens eller kassörens löneställning icke böra göras för närvarande.

Vad angår lantmäteristyrelsens framställning om medgivande att för avlönande av tillfällig arbetskraft m. m. å kamrerarkontoret under innevarande budgetår få överskrida icke-ordinarieposten med högst 27 000 kronor, anser jag densamma böra bifallas. Till denna fråga torde jag få återkomma i samband med anslagsäskandena å tilläggsstat för budgetåret 1949/50.

Innan slutlig ställning toges till lantmäteristyrelsens förslag att en instrumentverkstad skall inrättas i anslutning till centrala instrumentförrådel med uppgift att handhava översynen av lantmåteriets fältutrustning anser jag, att möjligheterna att helt eller i huvudsak få denna översyn rationellare ordnad vid statliga verkstäder böra närmare undersökas. Jag kan sålunda icke nu tillstyrka detta förslag.

På grund av det faktiska löneläget för högskoleingenjörer inom städernas mätningstväsande föreligga svårigheter att besätta byråingenjörstjänsten

i lönegrad Ce 24 å lantmäteristyrelsens stadsbyrå. Med hänsyn till pågående allmänna tjänsteförteckningsrevision kan jag dock icke biträda styrelsens framställning om uppflyttning av tjänsten i 27 lönegraden. Styrelsen har vidare begärt att på såväl nämnda byrå som landsbyrån skall inrättas en tjänst som förste mätningstekniker i lönegrad Ce 21. Jag är icke för närvarande beredd att föreslå inrättande av dessa tjänster. För att frågan om lämpligheten av att överflytta vissa arbetsuppgifter inom styrelsen från högskoleutbildad personal till kvalificerade mätningstekniker skall kunna praktiskt prövas vill jag dock förorda, att medel beräknas för avlönande av en förste mätningstekniker i lönegrad Cg 21. Det torde i så fall få ankomma på styrelsen att avgöra å vilkendera byrån denne mätningstekniker bör placeras.

Oaktat vad styrelsen anfört rörande arbetsbalansen å utredningsbyrån kan jag i nuvarande läge ej tillstyrka förslaget, att en tjänst som förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27 skall inrättas å denna byrå.

Styrelsens övriga förslag om personalförstärkningar och lönegradsuppflyttningar kan jag, bland annat med tanke på den pågående biträdesutredningen, icke ansluta mig till i vidare mån än att jag förordar att den nu arvodesavlönade telefonisten får placeras i reglerade befordringsgången.

För utredningsuppgifter av tillfällig natur torde i enlighet med styrelsens begäran för nästa budgetår böra anvisas oförändrat belopp av 15 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle anslaget behöva höjas med 37 500 kronor. Härtill kommer ett med 6 000 kronor ökat medelsbehov för vikariats- och övertid ersättningar samt för beräknade löneklassförändringar. Sammanlagt skulle alltså anslaget behöva uppräknas med 43 500 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 329 300 (+ 1 300) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 200 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 286 000 (+ 41 000) kronor;

rör ligt tillägg 63 000 (+ 1 200) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(329\,300 + 1\,200 + 286\,000 + 63\,000 =) 679\,500$ kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis 329 300

2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	1 200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	286 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	63 000

Summa kronor 679 500;

b) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 679 500 kronor.

[198] 2. Lantmäteristyrelsen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	98 500	98 869
1949/50 (statsliggaren s. 841) ...	96 000	
1950/51 (förslag)	99 000	

Yrkanden. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁰/, 1949) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 15 000 kronor till 111 000 kronor. De förändringar, som föreslås i den för styrelsen gällande omkostnadsstaten, framgå av följande sammanställning.

	1949/50	Ökning	Minskn.
1. Sjukvård m. m.	5 000	2 000	
2. Reseersättningar	15 000	5 000	
3. Bränsle, lyse och vatten	12 000	2 000	
4. Övriga expenser	56 000	11 000	
5. Publikationstryck	7 000		5 000
		20 000	5 000
		+ 15 000	

Motiv. 1. Uppräkningen anses böra vidtagas på grund av personalökningar och anslagsbelastningen, vilken för budgetåret 1949/50 utgjorde 6 610 kronor.

2. Såsom motivering för höjningen framhålles, att resorna måste öka under budgetåret 1950/51. Förutom den centrala ledningen av i det närmaste 200 över landet spridda organisationsenheter har styrelsen överinseendet över mätningstväsendet i rikets städer och vissa samhällen. För att kunna förenkla och påskynda verksamheten i lokalorganen anses det nödvändigt, att styrelsens tjänstemän få tillfälle att i detalj följa arbetsmetodiken.

3. Den beräknade ökningen av medelsbehovet föranledes av förestående lokalutvidgningar.

4. Styrelsen anför att viss onormal belastning icke torde kunna undvikas under nästa budgetår. Styrelsens utrustning av kontorsmaskiner, vissa instrument och möbler behöver delvis förnyas. Uppläggande av personalmatrikel för lantmäteristatens 1 500 befattningshavare kräver vissa expens-kostnader. Detsamma gäller ordnandet av styrelsens administrativa arkiv, fortsatt omläggning av arkivet för att skaffa ökat utrymme samt anskaff-

ning av förvaringsskåp för den ekonomiska kartan m. m. För att underlätta och förenkla verksamheten inom lokalorganen böra vissa anvisningar, kommentarer, handböcker och sakregister utarbetas. För denna intensifierade publikationsverksamhet anser styrelsen erforderligt, att en särskild kontorstryckmaskin anskaffas. Medelsbehovet för dessa särskilda ändamål uppskattas till 17 000 kronor. Då i innevarande budgetårs anslag inräknats ett engångsbelopp å 6 000 kronor begränsas höjningen till 11 000 kronor.

5. Nedsättningen föranledes av medelsåtgången, vilken under budgetåret 1948/49 uppgick till endast 216 kronor.

Yttrande. Statskontoret anser att bränsleposten tills vidare kan uppföras med oförändrat belopp. Ämbetsverket avstyrker vidare, att medel anvisas till inköp av en kontorstryckmaskin. Posten övriga expenser bör med anledning härav enligt statskontorets mening nedsättas till 50 000 kronor.

Departementschefen.

Uppräkningen av posten sjukvård m. m. bör enligt min mening begränsas till 1 000 kronor. Lantmäteristyrelsens uppskattning av medelsbehovet för reseersättningar samt bränsle, lyse och vatten, innebärande en höjning av dessa poster med 5 000 respektive 2 000 kronor, kan jag biträda. Såsom styrelsen anfört föreligga vissa särskilda utgiftsbehov under nästa budgetår. Jag anser att dessa böra i någon mån tillgodoses. Vidare förordar jag, att styrelsen skall beredas möjlighet att successivt förnya sin utrustning av maskiner, instrument och möbler. För dessa ändamål torde för nästa budgetår böra beräknas 6 000 kronor under posten övriga expenser. Då för innevarande budgetår under denna post 6 000 kronor avsetts för en utgift av engångsnatur, bör posten upptagas med oförändrat belopp. Posten publikationstryck slutligen torde i enlighet med styrelsens förslag kunna sänkas med 5 000 kronor.

Anslaget skulle sålunda bestämmas till $(96\,000 + 1\,000 + 5\,000 + 2\,000 - 5\,000 =) 99\,000$ kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lantmäteristyrelsen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 99 000 kronor.

[199] 3. Lantmäteristyrelsen: Kartlagingsarbeten.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	10 000	33 577
1949/50 (statsliggaren s. 842) ..	60 000	
1950/51 (förslag)	60 000	

Yrkanden. Lantmäteristyrelsen (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett till 68 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsens beräkning av medelsbehovet innebär följande ändringar i förhållande till fördelningen av innevarande budgetårs anslag.

	1949/50	Beräkn. för 1950/51
1. Avlöningar till särskilt anställd kartlagningspersonal	30 000	52 500
2. Kartlagning genom länsarkivet i Visby		1 500
3. Utrustning för kartlagningsarbeten	13 800	2 800
4. Förbrukningsmaterial		1 200
5. Utbildning av personal	6 500	5 000
6. Framställning av arbetskartor	3 000	5 000
7. Utarbetande av instruktioner och anvisningar rörande kartlagning samt duplicering av desamma ..	2 700	—
8. Undersökning rörande åstadkommande av lämpligare kartpapperskvaliteter	4 000	—
	60 000	68 000

Motiv. 1. Styrelsen anser erforderligt, att personalen ökas från nuvarande sju till elva befattningshavare, om verksamheten skall kunna bedrivas på ändamålsenligt sätt. Av de fyra nya befattningshavarna skulle en placeras vid styrelsens kartlagningsavdelning, en vid länskontoret i Gävle och två vid länskontoret i Luleå.

2. Under innevarande budgetår utföres vid länsarkivet i Visby försöksvis lagning av lantmäterikartor. Detta försök föreslås skola fortsätta under nästa budgetår. Genom en dylik organisation vinnes att länslantmäterikontoret icke behöver någon särskild personal eller utrustning för kartlagningen.

3. De flesta länskontoren äro redan försedda med den minimiutrustning, som erfordras för enklare kartlagning. För att anskaffa viss kompletterande utrustning anser styrelsen dock 2 800 kronor behövas under nästa budgetår.

5. Kostnaden för utbildning av nyanställd personal i enklare kartlagning samt utbildning av viss personal i lagning av svårare skadade kartor uppskattas till 5 000 kronor.

6. Höjningen av beloppet motiveras med att arbetskartor hittills endast kunnat framställas i ringa omfattning och att framställningskostnaderna äro höga.

Yttrande. Statskontoret föreslår, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp, 60 000 kronor.

Departementschefen.

I likhet med statskontoret anser jag att ifrågavarande kartlagningsverksamhet under nästa budgetår bör bedrivas inom en kostnadsram av 60 000 kronor. Anslaget torde böra uppföras med detta belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristyrelsen: Kartlagningsarbeten* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[200] 4. Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	2 465 000	2 278 137
1949/50 (statsliggaren s. 842) ..	2 463 000	
1950/51 (förslag)	2 550 000	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 209 700 kronor till 2 672 700 kronor enligt följande beräkning.

1. Biträdande överlantmätare i Ca 32 i st. för 1 lantmätare i Ca 29 i Göteborg.	2 000
2. Tillfälligt förordnade lantmätare	14 956
3. Två kanslisters i Ca 19 i st. för kansliskrivare i Ca 15 (i Falun och Härnösand)	1 470
4. Ändrad reglerad befordringsgång för specialutbildad kontorspersonal	78 432
5. Extra skriv- och kontorsbiträden	41 716
6. Tillfälliga biträden i kontorstjänst, anställda mot arvode eller timpenning	20 000
7. Löneklassförändringar	34 918
8. Vikariats- och övertid ersättningar	14 000
9. Kallortstillägg	192
10. Avlöningsförstärkning till överlantmätarna i Falun och Härnösand	2 016
	209 700

M o t i v. 1. Såsom motiv för framställningen under denna punkt framhållas de svåra arbetsförhållandena i Göteborgs och Bohus län. Styrelsen anför sålunda, att länet kännetecknas av en under senare år allt intensivare fastighetsbildning såväl för permanentbostäder som för fritidsbebyggelse. Antalet nya förrättningar och uppdrag utgjorde under åren 1947 och 1948 sammanlagt 5 174. Detta är det högsta antalet nya förrättningar och uppdrag inom något län i landet under denna tid. Fastighetsbildningen och särskilt avstyckningsverksamheten möter också speciella svårigheter inom Göteborgs och Bohus län. Detta beror framför allt på en onormalt stor brist på detaljplaner, främst byggnadsplaner. Genom ikraftträdandet av den nya byggnadslagstiftningen, vilken i förhållande till äldre planlagstiftning väsentligt skärpt kraven på planer för reglering av tätbebyggelse, har fastighetsbildningsverksamheten kommit i ett kritiskt läge. Icke mindre än en tredjedel av samtliga inom länet förekommande bostadsavstyckningar måste nu handläggas under förutsättning att länsstyrelsen lämnar dispens från avstyckningsförbud, som utfärdats i avvaktan på att plan för berört område skall utarbetas. En betydande uppgift föreligger även i fastighetsbildningsåtgärder i länets många fiskelägen med där rådande invecklade och säregna

fastighets- och äganderättsförhållanden. Denna arbetsuppgift har dock ännu icke påbörjats i nämnvärd omfattning på grund av brist på arbetskraft.

Den snabba utvecklingen på fastighetsbildningens och planväsendets område i Göteborgs och Bohus län skulle i och för sig kunna anföras som motiv för en allmän omprövning av länets arbetskraftsfråga. Styrelsen anser sig emellertid icke för närvarande böra påyrka detta. En viss förstärkning av länskontorets personal kommer styrelsen att genomföra redan innevarande höst med för styrelsen tillgänglig arbetskraft. Emellertid kan icke på så sätt överlantmätarens personliga arbetsbörda och ansvar avlastas tillnärmelsevis i den utsträckning, som är nödvändig. Härför erfordras en varaktig förstärkning av kontoret med en synnerligen kvalificerad befattningshavare, som kan handhava bland annat större delen av de på överlantmätaren ankommande löpande uppgifterna inom kontoret. Endast om en befattning som biträdande överlantmätare i lönegrad Ca 32 inrättas vid kontoret blir det möjligt att förvärva och behålla en person med de synnerligen stora kvalifikationer, som här erfordras. Kommer denna tjänst till stånd, kan den nuvarande kontorslantmätarbefattningen i lönegrad Ca 29 tills vidare slopas.

2. Beloppet avser huvudsakligen lönekostnaderna för en distriktslantmätare på indragningsstat, vilken jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 17 juni 1948 förordnats tjänstgöra som extra befattningshavare i 27 lönegraden, 28 löneklassen, vid lantmäterikontoret i Stockholms län.

3. Lantmäterikommittén föreslog att en kanslistbefattning skulle inrättas vid vart och ett av de två största länskontoren, nämligen kontoren i Kopparbergs och Västernorrlands län. Förslaget bifölls icke av statsmakterna. Styrelsen anser alltjämt, att förslaget är välgrundat och innebär en lämplig differentiering av de högsta biträdestjänsterna.

4. Beträffande denna framställning hänvisas till motiveringen till punkt 1 c. av styrelsens yrkanden under avlöningsanslaget till styrelsen.

5. Uppräkningen erfordras för avlönande av redan anställd extra personal.

6—10. Under dessa punkter upptagna ökningar förklaras vara av automatisk karaktär eller betingade av önskemål att med ledning av erfarenheterna under budgetåret 1948/49 precisera vissa i anslagsberäkningarna för innevarande budgetår schematiskt beräknade poster.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* kan, med hänsyn till att statsmakterna så sent som 1948 prövat behovet av biträdande överlantmätare i de olika länen, icke förorda utbytet av en kontorslantmätare mot en biträdande överlantmätare vid länskontoret i Göteborg.

Departementschefen.

Länskontoret i Göteborg placerades vid omorganisationen 1948 beträffande personalbehovet i en grupp, i vilken endast kontoret i Kalmar län ansågs böra erhålla biträdande överlantmätare. Beträffande övriga kontor i

denna grupp uttalades, att den vidare utvecklingen av jordbrukets yttre rationalisering borde avvaktas, innan dylika tjänster inrättades. Även om, såsom framgått av vad lantmäteristyrelsen anfört rörande arbetsförhållandena å länskontoret i Göteborg, överlantmätaren där har en mycket stor arbetsbörda, är jag icke redan nu beredd tillstyrka, att kontorslantmätaren därstädes skall utbytas mot en biträdande överlantmätare.

Då löneställningen för länskontorens personal prövades så sent som år 1948 kan jag icke förorda, att kansliskrivartjänsterna vid länskontoren i Falun och Härnösand skola förändras till kanslisttjänster. Beträffande frågan om en särskild befordringsgång för specialutbildad biträdespersonal inom lantmäteristaten torde jag få erinra, att jag redan vid behandlingen av styrelsens avlöningsanslag förklarat mig icke för närvarande kunna förorda att en dylik befordringsgång skall införas.

Lantmäteristyrelsen har beräknat medelsbehovet till avlöningar åt extra skrivbiträden samt tillfälliga biträden i kontorstjänst till sammanlagt 61 700 kronor. Styrelsen framhåller att den därvid endast räknat med sådan personal, som redan finnes anställd. Emellertid är att märka, att ramen för 1948 års personalorganisation å kontoren ännu icke blivit fylld. I och med att personalstyrkan utbygges torde behovet av extra och tillfällig personal minska högst väsentligt. Jag anser det därför till fyllest, om 20 000 kronor anvisas till avlönande av dylik personal under nästa budgetår.

Mot styrelsens äskanden i övrigt, vilka äro av i huvudsak automatisk karaktär, har jag icke något att erinra.

I enlighet med vad jag anfört skulle anslaget behöva höjas med sammanlagt 87 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat 1 330 000 (+ 40 000) kronor;

avlöningar till tjänstemän å övergångsstat 24 000 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 932 000 (+ 40 000) kronor;

rörligt tillägg 264 000 (+ 7 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(1\,330\,000 + 24\,000 + 932\,000 + 264\,000 =) 2\,550\,000$ kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

- | | |
|---|-----------|
| 1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis | 1 330 000 |
| 2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, förslagsvis | 24 000 |

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-till-lägg	Titel	An-tal	Kronor
2 200	1 500	150	Assistent i Västernorrlands län.....	1	3 850
2 200	1 500	—	Annan assistent	1	3 700
Summa kronor					7 550

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	932 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	264 000

Summa kronor 2 550 000;

b) till *Lantmäterikontoren i länen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 550 000 kronor.

[201] 5. Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	314 000	346 548
1949/50 (statsliggaren s. 843) ..	324 000	
1950/51 (förslag)	410 000	

Yrkanden. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁰/, 1949) hemställer, att anslaget skall upptagas med ett till 427 000 kronor förhöjt belopp. Uppräkningen avser posterna sjukvård m. m., reseersättningar och övriga expenser enligt följande fördelning.

	1949/50	Ökning
1. Sjukvård m. m.	14 000	4 000
2. Reseersättningar	40 000	12 000
3. Övriga expenser	200 000	87 000
		103 000

Motiv. 1. Styrelsen anser höjningen erforderlig med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1948/49, 18 592 kronor, och till länskontorens fortsatta utbyggnad i personalhänseende.

2. Posten är uppdelad i en till 12 000 kronor maximerad del, avsedd för inspektionsresor, och en icke maximerad del, avseende övriga resor. Medelsåtgången å den icke maximerade delen utgjorde för budgetåret 1948/49 55 955 kronor. Med hänsyn bland annat till den ökning av överlantmätarnas tjänstgöring utanför tjänsterummet, som föranledes av lantbruksnämndernas verksamhet och den nya byggnadslagstiftningen, finner styrelsen en uppräknings av posten ofrånkomlig. Allt tydligare framträder också tendensen att överlantmätarna — och andra s. k. länstjänstemän — måste resa ut för

besiktning på platsen, innan ställning kan tagas till viktigare ärenden. Styrelsen föreslår därför, att den icke maximerade delposten för övriga reseersättningar höjes med 12 000 kronor till 40 000 kronor.

3. Av det för innevarande budgetår anvisade beloppet ha 140 000 kronor beräknats för löpande utgifter och återstoden, 60 000 kronor, för successivt ersättande av handlings- och kartsåk av trä med stålskåp vid länskontoren i Kronobergs, Blekinge och Västerbottens län. För dessa ändamål beräknar styrelsen oförändrade belopp för nästa budgetår. Härutöver begär styrelsen på grund av arkivens tillväxt 17 000 kronor för successiv nyanskaffning av stålskåp till alla därmed utrustade kontor. Slutligen föreslås att 70 000 kronor skola anvisas till utrustning för kontoret i Älvsborgs län, vilket beräknas inflytta i nya lokaler hösten 1950. Styrelsen anför att alla de nuvarande träskåpen vid detta kontor i samband med flyttningen måste utbytas mot stålskåp. Träskåpen kunna nämligen på grund av sin storlek icke inrymmas i de nya lokalerna. Vidare har på flera år någon komplettering av möbelutrustningen vid länskontoret i Älvsborgs län ej skett i avvaktan på flyttningen, som varit aktuell sedan 1941. En avsevärd nyanskaffning av möbler är därför enligt styrelsens mening nu ofrånkomlig. Av beloppet å 70 000 kronor belöpa 52 500 kronor på arkivskåp, 8 900 kronor på möbler, kontorsmaskiner m. m., 4 300 kronor på armatur, gardiner och mattor samt 4 300 kronor på egentliga flyttningskostnader.

Yttrande. *Statskontoret* anser att höjningen av posten övriga expenser bör begränsas, förslagsvis till 25 000 kronor.

Departementschefen.

Den uppräknings av posterna sjukvård m. m. och reseersättningar med 4 000 respektive 12 000 kronor, som lantmäteristyrelsen begärt med hänsyn till den faktiska medelsförbrukningen under det sistförflutna budgetåret, föranleder icke någon erinran från min sida. Vad angår posten övriga expenser torde för nästa budgetår till löpande utgifter och successivt utbyte av handlings- och kartsåk av trä mot stålskåp vid länskontoren i Kronobergs, Blekinge och Västerbottens län böra beräknas oförändrat 140 000 respektive 60 000 kronor. Då det torde vara ofrånkomligt, att länskontoret i Älvsborgs län i samband med inflyttning i nya lokaler erhåller ny utrustning i den utsträckning som styrelsen förordat, anser jag mig även böra tillstyrka att för detta ändamål skola anvisas 70 000 kronor.

Däremot kan jag icke biträda styrelsens förslag att för ytterligare nyanskaffning av stålskåp skall upptagas ett belopp av 17 000 kronor.

Förevarande anslag torde sålunda böra uppföras med $(324\,000 + 4\,000 + 12\,000 + 70\,000 =)$ 410 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lantmäterikontoren i länen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 410 000 kronor.

[202] 6. Lantmäterikontoren i länen: Utbildningskurser.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	31 000	27 081
1949/50 (statsliggaren s. 843) ..	14 500	
1950/51 (förslag)	14 500	

Lantmäteristyrelsen har föreslagit (skr. ²⁰/₈ 1949) att för anordnande av en kompletteringskurs för biträdespersonal vid länskontoren skall för budgetåret 1950/51 anvisas ett anslag å oförändrat 14 500 kronor. Med biträdande av detta förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäterikontoren i länen: Utbildningskurser* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 14 500 kronor.

[203] 7. Lantmäteriets distriktsorganisation: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	8 909 100	8 228 471
1949/50 (statsliggaren s. 844) ..	9 037 500	
1950/51 (förslag)	9 475 000	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer att anslaget skall höjas med 910 900 kronor till 9 948 400 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning	Nettoökn.
1. Omorganisation av skiftesverksamheten i Kopparbergs län.			
1 distriktslantmätare och styresman i Ca 32			
+ arvode		19 044	
6 lantmätare i Ce 29		80 640	
5 distriktslantmätare i Ce 32	78 193		
5 förste mätningstekniker i Ce 21	48 564		
2 mätningstekniska biträden i Cf 12	12 096		
2 kanslibiträden i Ca 11	11 546		
9 biträden i Cf 6	39 543		90 258
2. Särskild skiftesorganisation i Kalmar län.			
1 distriktslantmätare i Ce 32	15 913		
1 förste mätningstekniker i Ce 21	9 972		
2 mätningstekniker i Ce 19	16 776		
1 kanslibiträde i Ca 11	5 773		
3 biträden i Cf 6	13 181		61 615
3. Föreslaget centralkontor i Stockholm för vissa specialarbeten.			
1 förste mätningstekniker i Ce 21	10 848		

	Ökning	Minskning	Nettoökn.
2 mätningstekniker i Ce 19	18 216		
2 biträden i Cf 6	8 787		37 851
4. Övrig lantmäteriutbildad personal.			
2 förfogandelantmätare i Ca 29	27 792		
1 distriktslantmätare i Cg 29	15 912		
18 lantmätare i Ca 27	226 840		
8 lantmätare på övergångsstat		126 948	
14 lantmätare i Ce 27 (återgå till länskon- toren)		176 432	
5 lantmätare inom reglerad befordrings- gång	68 373		
Övergångsersättningar		14 500	21 037
5. Övrig mätningsteknisk personal.			
6 mätningstekniker i Ce 19	50 328		
40 mätningstekniska biträden i Cf 12	241 920		
Arvoden till extra mätningstekniska biträden		15 000	277 248
6. Övrig personal i kontorstjänst.			
25 kontorister i Ca 13 i st. för 25 kansli- biträden i Ca 11	13 650		
25 kontorister i Ce 13	157 975		
Föreslagen högre reglerad befordringsgång för viss kontorspersonal	82 864		
Tillfälliga biträden i kontorstjänst		10 000	244 489
7. Vikariats- och övertidsersättningar	16 000		16 000
8. Lönegradsuppflyttningar enligt reglerad be- fordringsgång samt löneklassförändringar m. m.	162 350		162 350
			910 848

Motiv. I sina anslagsäskanden för budgetåret 1950/51 framlägger *lantmäteristyrelsen* inledningsvis vissa allmänna synpunkter på arbetsbalansen inom lantmäteriväsendet, vilka främst beröra verksamheten vid distriktsorganisationen och därför torde få återgivas här.

Styrelsen hänvisar först till statsutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 143/1949 i anledning av riksdagens år 1948 församlade revisorers berättelse. Utskottet framhöll i utlåtandet, att den rådande situationen på lantmäteriväsendets område finge betecknas som kritisk. Arbetsbalansen inom lantmäteriets distriktsorganisation ävensom vid länskontoren vore nu större än någonsin. Genom att i samband med jordbruksrationaliseringen och den nya byggnadslagstiftningen utökade arbetsuppgifter tillförts lantmäteriorganisationen syntes det vara att befara, att arbetsbalansen komme att ytterligare stegras. Utskottet ansåg, att särskilda åtgärder snarast borde vidtagas för att åstadkomma mera tillfredsställande förhållanden på föreva-

rande område. Det kunde enligt utskottet därvid icke undvikas, att frågan om en viss tillfällig förstärkning av lantmäteriets personalorganisation upptoges till prövning. Parallellt härmed borde emellertid alla möjligheter att förenkla och rationalisera såväl arbetsmetoderna som själva förrättningsförfarandet tillvaratagas.

Lantmäteristyrelsen anför att de återgivna uttalandena av riksdagsrevisorererna grundats på en inventering av arbetsbalansen inom lantmäteriet, som styrelsen verkställt den 1 oktober 1948. En ny undersökning av arbetsbalansen hade gjorts den 1 juni 1949. Det hade därvid framkommit, att balansen — trots att hösten och vintern 1948 varit gynnsamma för fältarbeten — ytterligare ökat med omkring fem procent. Den takt, i vilken nya för rättningar och uppdrag strömmade in, visade även totalt ökande tendens. Styrelsen förklarar, att de av riksdagen uttalade önskemålen om åtgärder för att nedbringa arbetsbalansen inom lantmäteriväsendet och de aktuella undersökningarna om balansens tillväxt föranlett styrelsen att i anslagsaskandena för budgetåret 1950/51 begära medel för fortsatta personalförstärkningar och för en rad åtgärder i syfte att effektivisera lantmäteriverksamheten. Härför erfordras förhöjda anslag, vilket dock i viss utsträckning kompenseras av höjda taxeinkomster för statsverket.

Beträffande motiven för de föreslagna ändringarna i distriktsorganisationens avlöningsanslag kan i övrigt återgivas följande.

1. Den särskilda skiftesorganisationen i Kopparbergs län är nu stationerad i Orsa och består, förutom av styresmannen, av sju lantmätare (sex i Ce 29 och en i reglerad befordringsgång), 18 mätningstekniker eller mätningstekniska biträden samt fem befattningshavare i kontorstjänst. Dessutom ha två förfogandelantmätare (Ca 29) stationerats i Mora med uppgifter av samma art som de, vilka ankomma på skiftesorganisationen.

I lantmäteristyrelsens skrivelse lämnas vissa detaljuppgifter rörande omfattningen av skiftesorganisationens arbetsbelastning. Enligt dessa skulle det med nuvarande personal åtgå 10—15 år enbart för fullföljande av de redan föreliggande arbetsuppgifterna. Styrelsen upplyser vidare, att arbetsbalansen hos skiftesorganisationen motsvarar ungefär 60 procent av hela den övriga distriktsorganisationens sammanlagda nuvarande arbetsbalans. I avslutning härtill påpekas, att den jordägande befolkningens intresse för skifte som ett medel att komma ur de kaotiska jordförhållandena i Dalarna kraftigt stimulerats genom de av 1948 års riksdag beslutade ändringarna i dalalagen. Nya stora arbetsuppgifter kunna därför väntas tillkomma. Då det i ifrågavarande delar av Dalarna är otänkbart att komma till rätta med fastighets- och äganderättsförhållandena utan omskiften, måste enligt styrelsens uppfattning särskilda åtgärder vidtagas för att öka organisationens kapacitet.

Styrelsen framhåller härefter att, på grund av arbetsuppgifternas omfattning och skiftenas geografiska belägenhet, en uppdelning av skiftesorganisationen i mindre enheter icke kan undvikas. Nyttillkommande skiften torde komma att medföra en ännu större spridning av arbetsuppgifterna än den som nu råder.

Vidare framhålles att man, om verksamheten även i fortsättningen skulle uppdragas åt förrättningslantmätare i lönegrad Ce 29, måste vänta täta ombyten på dessa tjänster. Man kan nämligen icke räkna med större skillnad i befordringsålder till dessa tjänster samt till ordinarie 29-gradstjänster i distriktsorganisationen än två å tre år. Tjänstgöring i skiftesorganisationen anses dessutom i regel mindre omväxlande och i vissa avseenden mera krävande. Styrelsen finner med hänsyn härtill, att det icke är möjligt att längre bygga skiftesverksamheten på en grupp förrättningsmän, som äro placerade i 29 lönegraden. Skiftena måste nödvändigtvis taga lång tid i anspråk och ombyte av förrättningsmän, vilket alltid medför stora tidsförluster och andra besvärligheter, måste därför undvikas. Befattningarna i 29 lönegraden äro passagetjänster för dugliga lantmätare. För dalaskiftena erfordras förrättningsmän med största ansvar, skicklighet, omdöme och organisationsförmåga. Cheferna för de nya organisationsenheterna böra därför i lönegradshänseende jämsställas med distriktslantmätare och placeras i 32 lönegraden. Tills vidare böra befattningarna göras extra ordinarie.

I fråga om de nya organisationsenheternas personalsammansättning framhålles, att den normala personaluppsättningen i ett lantmäteridistrikt är, förutom distriktslantmätaren, en biträdande lantmätare, två mätningstekniker eller mätningstekniska biträden samt två befattningshavare i kontorstjänst. En dylik personaluppsättning är emellertid icke tillräcklig i dessa enheter. Skiftesarbetet innefattar nämligen i långt större utsträckning än arbetet i ett distrikt arbetsuppgifter, som med fördel kunna anförtrors åt annan än lantmätare. Fastighets- och äganderätsutredningar uppdragas ofta åt mätningsteknisk personal. Då dessa utredningar vid dalaskiftena äro ytterst krävande, bör skiftesverksamheten ha tillgång till dylik personal, som förvärvat goda insikter i hithörande frågor. Varje organisationsenhet bör därför tilldelas en förste mätningstekniker. För en var av de nya enheterna beräknas följande personaluppsättning, nämligen en distriktslantmätare, en biträdande lantmätare, en förste mätningstekniker, tre mätningstekniker eller mätningstekniska biträden, ett kanslibiträde och tre kontorsbiträden. För att man, då så erfordras, skall kunna förstärka den icke högskoleutbildade personalen föreslås därutöver, att fem mätningstekniker och fem kontorsbiträden skola finnas förordnade för samtliga enheters räkning.

Beträffande frågan, huru många organisationsenheter som böra inrättas, anföres att varje skifteslantmätare i regel bör anförtrors två, undantagsvis tre skiften. Med tillämpning av denna princip skulle sju å åtta enheter behövas. Med hänsyn bland annat till att en del av de pågående skiftena framförts relativt långt föreslås dock, att de nya enheternas antal skall begränsas till fem. Även i fortsättningen skulle två förfogandelantmätare disponeras för förstärkning av den omorganiserade skiftesverksamheten.

Styrelsen förklarar att styrelsen parallellt med de föreslagna personalförändringarna ämnar söka effektivisera och påskynda skiftesarbetet genom fortsatt rationalisering av de tekniska arbetsmetoderna.

2. Lantmäteristyrelsen erinrar om att styrelsen i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår föreslog inrättande av en särskild skiftesorganisation i Kalmar län. Förslaget motiverades med att det visat sig omöjligt för distriktsorganisationen inom länet att jämsides med övriga förrättningar på ett tillfredsställande sätt medhinna handläggningen av de tungarbetade och tidsödande skiftesförrättningarna. Styrelsen framhåller, att arbetskraftssituationen i länet under sistförflutna året ytterligare förvärrats. På grund av den stigande arbetsmängden äro möjligheterna för distriktsorganisationen att medverka i arbetet med jordbrukets yttre rationalisering mycket små. Den yttre rationalisering, som åstadkommes genom skiftena, hotar nu att helt avstanna. Enligt styrelsens mening kan inrättandet av en särskild skiftesorganisation i länet icke längre uppskjutas. För denna bör avses en distriktslantmätare som chef. Såsom biträdande förrättningsman ämnar styrelsen disponera en av förfogandelantmätnarna inom distriktsorganisationen. Någon ny befattning behöver alltså icke inrättas för sistnämnda ändamål. Då skiftesorganisationen behöver synnerligen kvalificerad mätningsteknisk personal, vilken icke kan avvaras från distriktsorganisationen i övrigt, upptager styrelsens förslag tre nya befattningar som mätningstekniker. Slutligen räknar styrelsen för kontorsarbetet med ett kanslibiträde och tre kontorsbiträden.

3. Vid de undersökningar, som styrelsen företagit rörande möjligheterna att effektivisera lantmäteriarbetet, har bland annat uppmärksamats, att det icke ur vare sig personal- eller utrustningssynpunkt är lämpligt att förut-sätta, att alla de cirka 190 enheterna inom distriktsorganisationen skola vara rustade att utföra mera sällan förekommande specialarbeten av teknisk art. Hit höra bland annat vissa beräkningsarbeten och karteringsarbeten i samband med stora mätningarbeten. Det är omöjligt att utrusta ens varje län med de dyrbara instrument och maskiner, som erfordras härför. Det torde vara vida mer ändamålsenligt och dessutom ekonomiskt fördelaktigt att centralisera dylika uppgifter till en liten specialorganisation i Stockholm. Personalen vid denna skulle till antalet kunna hållas inom mycket snäva gränser under förutsättning att den är specialutbildad. För ändamålet begäras därför endast en förste mätningstekniker i Ce 21, två mätningstekniker i Ce 19 samt två kontorsbiträden i reglerad befordringsgång. Övrig erforderlig personal anser sig styrelsen kunna erhålla genom att vid behov tillfälligt placera lämpliga befattningshavare inom distriktsorganisationen vid centralkontoret. Erforderlig tillsyn torde kunna utövas av en tjänsteman hos lantmäteristyrelsen.

4. Styrelsen framhåller att antalet lantmätare i distriktsorganisationen för närvarande utgör blott 320, medan detsamma enligt 1947 års riksdagsbeslut vid fullt utbyggd organisation skulle uppgå till 370. Under sommaren och hösten 1950 beräknas 20 studerande avlägga lantmaterieexamen och omedelbart kunna erhålla anställning som lantmätaraspiranter. Medel ha därför beräknats för 20 lantmätaraspiranter under budgetåret 1950/51. Övriga under denna punkt upptagna öknings- eller minskningar hänföra sig,

enligt vad styrelsen uppgiver, till ändrade tjänstgöringsförhållanden beträffande nu befintlig personal.

5. Styrelsen anför, att mätningsteknikerna i 16 lönegraden på grund av det mycket begränsade antalet tjänster i 19 och 21 lönegraderna anse sina befördringsutsikter praktiskt taget stängda. Styrelsen har med oro konstaterat en tilltagande avgång bland de skickligaste av dessa befattningshavare till bättre avlönade anställningar, framför allt i städerna. Även om tidsläget kräver återhållsamhet i fråga om statsverkets utgifter, har styrelsen ansett sig nödsakad begära en utökning av antalet befattningar som mätningstekniker i Ce 19 med sex utöver de fyra tjänster, som föreslagits för Kalmarorganisationen och centralkontoret.

Beträffande antalet mätningstekniker erinrar styrelsen om att detta antal år 1947 beräknats skola uppgå till 345 vid full utbyggnad av organisationen. Arbetsbalansen är emellertid särskilt framträdande i fråga om mätningstekniska uppgifter och visar dessutom en ökande tendens. Styrelsen anser det därför icke möjligt att hålla fast vid den av 1947 års riksdag beslutade ramen. Antalet mätningstekniker är nu 362. Styrelsen räknar med att efter avslutande av den kurs för utbildning av mätningstekniker, som pågår under tiden den 1 november 1949—den 30 juni 1950, den mätningstekniska personalen vid ingången av nästa budgetår skall uppgå till 402 personer. Medel beräknas för detta antal. Styrelsen har emellertid utgått från att de föreslagna nya tjänsterna i 19 och 21 lönegraderna skulle rekryteras från redan befintlig personal. Den totala personalökningen stannar därför vid de 40 biträden, som skulle erhållas efter genomgången utbildningskurs. Någon nyutbildning av mätningstekniska biträden under nästa budgetår föreslås ej. På grund av den avgång av mätningstekniker, som kan väntas under budgetåret 1950/51, torde den mätningstekniska personalen komma att minska under detta budgetår.

6. Till stöd för förslaget att inrätta kontoristtjänster anföres att i stort sett samma krav på kompetens och skicklighet måste ställas på biträdespersonalen vid länskontoren och i distriktsorganisationen och att därför med visst fog kan hävdas, att samma lönegradsserie bör tillämpas för personalen i distriktsorganisationen som nu gäller för länskontorens personal. Då på grund av de senaste årens snabbrekrytering å distriktskontoren personalen där är relativt ny, anser sig styrelsen för närvarande kunna stanna vid att föreslå inrättande av kontoristtjänster.

Lantmåteristyrelsen beräknar medel för avlönande av 319 biträden i kontorstjänst, medan man vid omorganisationen utgick från att antalet dylika biträden vid full utbyggnad av organisationen skulle uppgå till ungefär 305. Överskridandet av denna ram motiveras med den tilltagande arbetsmängden och de nya organisationsenheter, som styrelsen föreslagit.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* vill icke motsätta sig en omorganisation av den särskilda skiftesorganisationen i Kopparbergs län på sätt styrelsen föreslagit. Dock ifrågasätter ämbetsverket om en så väsentlig ökning av bi-

träden i kontorstjänst som den, vilken lantmäteristyrelsen förordnat, är oundgängligen erforderlig. Statskontoret kan däremot icke tillstyrka bifall till styrelsens ånyo gjorda framställning om medel till särskild skiftesverksamhet inom Kalmar län.

I likhet med styrelsen finner statskontoret det ändamålsenligt, att till en särskild organisation i Stockholm centraliseras förekommande specialarbeten av teknisk art. Ej heller har ämbetsverket något att erinra mot storleken av eller löneställningen för den för organisationen avsedda personalen. I nuvarande läge anser sig statskontoret emellertid icke kunna tillstyrka bifall till framställningen i denna del under annan förutsättning än att ifrågasvarande befattningshavare kunna erhållas genom omplacering inom ramen för nuvarande distriktsorganisation. Ej heller eljest kan ämbetsverket tillstyrka en utökning av antalet förste mätningstekniker. I övrigt har lantmäteristyrelsens här framlagda förslag icke givit statskontoret anledning till erinran.

I detta sammanhang torde även få erinras om att *lantbruksnämnden i Kopparbergs län* (skr. den 8/10 1949) hemställt att lantmäteristyrelsens förslag till ändrad organisation av skiftesverksamheten i länet måtte beaktas. Nämnden framhåller bland annat, att den ändring i dalalagen, som trädde i kraft den 31 juli 1948, medfört, att laga skiften begärts och beslutats i ett flertal skifteslag. Därest de beslutade laga skiftena icke kunna effektueras inom rimlig tid, kan den glädjande ökningen i intresset för laga skifte komma att snabbt avtaga.

Vidare ha *länsstyrelsen i Kalmar län* (skr. 10/10 1949) samt *lantbruksnämnderna i Kalmar läns norra och södra områden* (skr. 14/7 1949) hemställt, att frågan om inrättande av en särskild skiftesorganisation i länet ånyo skall prövas.

Departementschefen.

De utredningar, som lantmäteristyrelsen företagit rörande arbetsbalansen inom lantmäteriets distriktsorganisation, visa en fortgående stegring av denna balans. En sådan stegring är desto betänkligare som det redan tidigare på grund av anhopningen av arbetsuppgifter ofta förekommit oskäligt långa dröjsmål med utförande av begärda förrättningar. Då uppenbarligen stora samhällsekonomiska olägenheter kunna vållas av dylika dröjsmål finner jag det angeläget att, såsom jämväl understrukits av riksdagen år 1949, särskilda åtgärder skola vidtagas för att åstadkomma mera tillfredsställande förhållanden på området. Lantmäteristyrelsen har nu för detta ändamål föreslagit dels vissa personalförstärkningar, dels vissa andra åtgärder i syfte att möjliggöra ett effektivt utnyttjande av arbetskraften. Härjämte arbetar man emellertid såväl inom styrelsen som inom fastighetsbildnings-sakkunniga på att så långt möjligt förenkla arbetsmetoderna och förrättningsförfarandet. Det torde i detta sammanhang bland annat kunna nämnas att fastighetsbildningssakkunniga den 31 oktober 1949 till Kungl. Maj:t

framlagt förslag om vissa ändringar i jorddelningslagen. Dessa ändringar avse huvudsakligen borttagande av en del föreskrifter av formell natur, vilka icke ha någon större praktisk betydelse, men vilka kunna verka fördröjande eller fördyrande på förrättningsarbetet. Dessa förslag behandlas för närvarande i justitiedepartementet. Vidare kan påpekas att lantmäteristyrelsen nämnda dag framlagt ett förslag till ny lantmäteritaxa, vilket innebär en väsentlig förenkling av nu gällande taxebestämmelser och därigenom är ägnat att minska det administrativa arbetet vid utställande av räkningar för förrättningar och granskning av dessa räkningar.

Även om de möjligheter, som kunna finnas att förenkla och rationalisera arbetet vid lantmäteriförrättningarna, i största möjliga utsträckning tillvaratagas, torde det emellertid även vara nödvändigt att förstärka lantmäteriets personalorganisation, om den nuvarande arbetsbalansen skall kunna nedbringas inom rimlig tid. Härvid gäller det givetvis att tillse att denna organisation får den sammansättning, som är lämpligast för att arbetet skall kunna föras snabbt framåt med minsta möjliga kostnader. I fråga om proportionerna mellan olika personalgrupper innebära de förslag till utvidgningar, som lantmäteristyrelsen framlagt, vissa avvikelser från den ram för distriktsorganisationen, som fastställdes av 1947 års riksdag. Antalet lantmätare skulle sålunda även vid ett bifall till lantmäteristyrelsens förslag komma att ligga ett gott stycke under sagda ram. Däremot skulle ramen överskridas i någon mån beträffande kontorsbiträden och i ganska avsevärd omfattning i fråga om mätningstekniker. I viss mån få emellertid dessa avvikelser ses som ett led i det pågående rationaliseringsarbetet inom lantmäteriväsendet, vilket arbete bland annat går ut på att avlasta lantmätarna från sådant arbete, som ej oundgängligen kräver lantmätarutbildning. Såväl med hänsyn härtill som i betraktande av att den totala arbetsbelastningen för lantmäteriet ökat avsevärt anser jag därför att hinder ej bör möta för att överskrida den av 1947 års riksdag fastställda ramen, där detta kan anses påkallat av omständigheterna.

Efter denna redogörelse för min allmänna inställning till frågan om en förstärkning av lantmäteriets distriktsorganisation torde jag få övergå till att behandla de olika av lantmäteristyrelsen föreslagna förändringarna.

Vad då först angår frågan om en ändring av den särskilda skiftesorganisationen i Kopparbergs län finner jag, att lantmäteristyrelsen anfört övertygande skäl för att en sådan ändring är oundgängligen påkallad. Jag kan även ansluta mig till styrelsens förslag om det sätt, på vilket omorganisationen bör ske. Framhållas må, att förslaget endast innebär en obetydlig ökning av kostnaderna för den lantmäteriutbildade personalen och att denna kostnad torde mer än väl uppvägas av fördelen av att täta ombyten på dessa tjänster kunna undvikas. Däremot innebär förslaget en ej oväsentlig utvidgning av antalet mätningstekniker och biträden i kontorstjänst. En sådan utökning torde emellertid vara nödvändig, om skiftena skola kunna genomföras inom rimlig tid och därigenom möjlighet skapas

att få till stånd en verklig sanering av de ytterst otillfredsställande jordförhållandena i denna del av landet.

Med hänsyn till vad som upplysts rörande arbetsbelastningen för distriktsorganisationen i Kalmar län och det stora behovet av omskiften därstädes finner jag jämväl lantmäteristyrelsens hemställan om inrättande av en särskild skiftesorganisation i detta län vara befogad. I betraktande av att jag nu föreslår en omorganisation av skiftesverksamheten i Kopparbergs län anser jag mig dock förhindrad att samtidigt föra fram förslaget om skiftesorganisationen i Kalmar län.

Enligt lantmäteristyrelsens förslag skulle vidare inrättas ett särskilt centralkontor i Stockholm för vissa specialarbeten. Jag kan i princip ansluta mig till styrelsens uppfattning om lämpligheten av att vissa arbeten, som äro särskilt komplicerade eller lämpligen kunna utföras med användande av speciella maskiner, skola uppdragas åt särskilt utbildad och med specialinstrument försedd personal. Jag kommer även i det följande att vid behandlingen av frågan om anslag till utrustning åt lantmäteriorganisationen förorda, att medel skola beviljas för inköp av dylika specialinstrument. Däremot anser jag det icke lämpligt att särskild personal skall beräknas för det ifrågasatta centralkontoret. Personalbehovet för de specialarbeten, som här kunna komma i fråga, bör i stället kunna tillgodoses inom distriktsorganisationens allmänna ram.

Lantmäteristyrelsens beräkningar angående medelsbehovet för den lantmäteriutbildade personalen vid distriktsorganisationen med undantag av de särskilda skiftesorganisationerna äro i huvudsak av automatisk natur och föranleda ej någon erinran från min sida. Det torde här få erinras om att vid 1947 års omorganisation antalet lantmätare och aspiranter vid full utbyggnad förutsattes skola uppgå till omkring 370. Även vid ett bifall till förslaget om ändring i skiftesorganisationen i Kopparbergs län torde det verkliga antalet under nästa budgetår icke komma att uppgå till mer än omkring 345.

Antalet mätningstekniker och biträden i kontorstjänst förutsattes vid 1947 års omorganisation vid full utbyggnad skola uppgå till omkring 345 respektive 305. För innevarande budgetår har medel även beräknats för nämnda antal befattningshavare i dessa kategorier. Lantmäteristyrelsen har nu i sina anslagsäskanden beräknat medel för sammanlagt 402 mätningstekniker. Av skäl, som jag förut angivit, anser även jag det nödvändigt att den av 1947 års riksdag beslutade ramen för antalet mätningstekniker överskrides. Enligt min mening bör dock utvidgningen icke göras så stor som lantmäteristyrelsen föreslagit. Jag föreslår sålunda att medel skola beräknas för avlönande av sammanlagt 367 mätningstekniker. Därvid torde fem nya tjänster i lönegrad Ce 21 böra avses för skiftesorganisationerna. Av de övriga nya tjänsterna torde två böra placeras i lönegrad Ce 19. Vad angår kontorspersonalen kan jag icke biträda lantmäteristyrelsens förslag om inrättande av ett antal kontoristtjänster. Av skäl som angivits vid behandlingen av anslagsäskandena för avlöning åt personal vid lantmäteristy-

relsen kan jag ej heller biträda förslaget om införande av en särskild befordringsgång för viss kontorspersonal. Däremot anser jag även här en viss utökning av personalen erforderlig. Jag förordar sålunda, att för nästa budgetår medel skola beräknas för 314 biträden i kontorstjänst. Detta innebär en ökning med nio biträden och motsvaras helt av den för skiftesorganisationerna avsedda förstärkningen av dylik personal.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat erfordras en höjning av anslaget med i runt tal 192 500 kronor. Av detta belopp hänföra sig omkring 75 500 kronor till de nya skiftesorganisationerna i Kopparbergs län, 21 000 kronor till den lantmäteriutbildade personalen i övrigt samt 96 000 kronor till den mätningstekniska personalen i övrigt. Härtill kommer en ökning av medelsbehovet för lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång och löneklassförändringar samt för vikariats- och övertidsersättningar m. m., vilken torde kunna uppskattas till i runt tal 250 000 respektive 20 000 kronor. Å andra sidan minskas medelsbehovet med sammanlagt 25 000 kronor avseende avlöningar till extra mätningstekniska biträden och tillfälliga biträden i kontorstjänst. Anslaget bör sålunda höjas med $(192\,500 + 250\,000 + 20\,000 - 25\,000 =)$ 437 500 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 3 591 000 (+ 99 100) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 0 (— 2 100);

avlöningar till icke-ordinarie personal 4 895 000 (+ 293 500) kronor;

rörligt tillägg 989 000 (+ 47 000) kronor.

Anslaget bör alltså uppföras med $(3\,591\,000 + 4\,895\,000 + 989\,000 =)$ 9 475 000 kronor.

Vid bifall till vad jag föreslagit bör den för lantmäteriets distriktsorganisation gällande personalförteckningen ändras så, att dels en distriktslantmätartjänst i Ca 32 och sex lantmätartjänster i Ce 29 avförs från förteckningen, dels å förteckningen uppföras fem distriktslantmätartjänster i Ce 32, dels antalet kanslibiträdestjänster ökas med två, dels ock antalet lantmätartjänster å övergångsstat minskas med 20.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantmäteriets distriktsorganisation, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteriets distriktsorganisation, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslags-</i> <i>vis</i>	3 591 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	4 895 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	989 000

Summa kronor 9 475 000;

c) till *Lantmäteriets distriktsorganisation: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 9 475 000 kronor.

[204] 8. *Lantmäteriets distriktsorganisation: Omkostnader.*

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 837 000	2 553 260
1949/50 (statsliggaren s. 846) ..	1 875 000	
1950/51 (förslag)	2 550 000	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 775 000 kronor till 2 650 000 kronor. Højningen fördelar sig med följande belopp på nedannämnda poster.

1. Reseersättningar	400 000
2. Kostnader i samband med lantmåteriförrättningar	100 000
3. Övriga expenser	275 000
	775 000

Motiv. 1. Styrelsen framhåller att uppräknigen av denna post (från 1 400 000 kronor till 1 800 000 kronor) bör ses mot bakgrunden av dels distriktsorganisationens fortsatta utbyggnad, framför allt med mätningsteknisk personal, dels en fortgående intensifiering av förrättningsverksamheten. Den ökning av denna verksamhet, som allmänt eftersträvas, kan icke komma till stånd utan att även resekostnaderna öka. Styrelsen anmärker emellertid att inom fastighetsbildningssakkunniga pågår arbete med att uppgöra förslag till förenklad lagstiftning i fråga om förrättningsförfarandet. En viss begränsning av förrättningsresorna synes kunna förutses vid genomförandet av en del av dessa förslag. Detta har beaktats vid styrelsens beräkning av förevarande anslagspost.

2. Å riksstaten finnes för närvarande uppfört ett förslagsanslag, benämnt Förskott till hantlangning och materiel m. m., å 20 000 kronor. Från anslaget bestridas förskottsvis vissa på sakägare ankommande kostnader, vilka sedermera tillgodoföras statsverket i samband med sluträkning. Av redovisningstekniska skäl ha endast förskotterats sådana kostnader, vilka till exakta belopp kunnat återfinnas i sluträkning å förrättning eller uppdrag under beteckningen förskjutna kostnader.

Vid det nu pågående arbetet med utarbetande av förslag till ny lantmäteritaxa har styrelsen — för att underlätta och förenkla debitering, uppbörd och kontroll — eftersträvat att utbyta den nuvarande taxans många detaljersättningstariffer mot saktariffer. Dessa saktariffer skola innesluta den sammanlagda ersättningen till statsverket för flertalet av de åtgärder, som ingå i normala förrättningar eller förrättningsåtgärder. Som en följd härav ha ersättningarna för flertalet av distriktsorganisationens utgifter av expensnatur i samband med förrättningar och uppdrag inbyggts i de sakersättningar, som statsverket skall uppbära för utfört arbete. Om detta förslag genomföres, kommer det sålunda i fortsättningen icke alltid att vara möjligt att exakt identifiera en viss kostnad i samband med en förrättning — exempelvis en utgift för mekanisk kartreproduktion eller en annonskostnad — med en i sluträkningen verkställd detaljdebitering. På grund härav finnes enligt styrelsens mening icke längre anledning att benämna dylika utbetalningar utav expenskostnader förskott. Karakteristiskt för alla här ifrågavarande kostnader är emellertid att statsverket uppbär gottgörelse för dem i samband med taxeuppbörden. Alla dylika kostnader — deras sammanlagda storlek går icke att med säkerhet i förväg beräkna — böra av praktiska skäl bestridas av en särskild förslagspost inom omkostnadsanslaget. Vid beräkning av postens storlek har styrelsen utgått från den faktiska belastningen å nuvarande förskottsanslag, omkring 80 000 kronor. Härtill ha lagts 20 000 kronor för kartpapper, blanketter och övrig förbrukningsmateriel, för vilket de blivande sakersättningarna innehålla gottgörelse.

3. Styrelsen uppskattar medelsbehovet till 705 000 kronor. Av denna summa avses 160 000 kronor för renhållning och städning, 95 000 kronor för skrivmateriel, papper, blankettryck och dylikt, 60 000 kronor för telefon och telegram m. m., 300 000 kronor för årligt underhåll av utrustning samt 90 000 kronor för bokinköp och bokbindning m. m. Styrelsen har vid sina beräkningar av de tre förstnämnda posterna utgått från den faktiska medelsförbrukningen under budgetåret 1948/49, vilken för nämnda ändamål utgjort respektive 150 000, 114 000 och 56 000 kronor, samt därjämte tagit hänsyn till den fortsatta utbyggnaden av organisationen och den intensifierade verksamheten. Nedsättningen av beloppet till skrivmateriel m. m. har föranletts av att en del av kostnaderna härför avsetts skola bestridas från den särskilda posten till kostnader i samband med lantmåteriförrättningar.

Beträffande det belopp, som begärts till underhåll av utrustning, framhåller styrelsen, att distriktsorganisationens utrustning av fältinstrument, möbler och kontorsmaskiner m. m. vid ingången av budgetåret 1950/51 beräknas ha ett värde av något mer än tre miljoner kronor. Denna utrustning måste oundgängligen fortlöpande hållas i gott skick, om icke arbetseffektiviteten skall sjunka. Medel måste därför anvisas för underhåll och nyanskaffning av utrustningen. För att få ett tillförlitligt underlag för beräkningen av detta anslag har styrelsen klassificerat utrustningen efter art och normal brukningstid. Enligt denna klassificering skulle, oavsett om nyanskaffningsvärdet eller den faktiska anskaffningskostnaden lägges till

grund för beräkning av medelsbehovet, för årligt underhåll och ersättning för avskriven utrustning erfordras minst 300 000 kronor om året under de närmaste åren.

Beträffande det för bokinköp m. m. begärda beloppet anför styrelsen, att den under budgetåret 1948/49 genom största återhållsamhet lyckats begränsa dessa utgifter till cirka 55 000 kronor, d. v. s. ungefär 300 kronor per organisationsenhet. Enträgena framställningar ha emellertid gjorts, bland annat från styrelsen för Sveriges lantmätareförening, att lantmäteripersonalen i ökad utsträckning skall tilldelas sådan facklitteratur, som erfordras för tjänstens bedrivande och för att personalen skall kunna hålla sig à jour med utvecklingen på de många områden, med vilka den kommer i beröring. Styrelsen anser det angeläget att detta önskemål åtminstone till en del skall tillgodoses. Styrelsen föreslår därför, att för ändamålet skall beräknas ett belopp av 90 000 kronor.

Yttranden. Statskontoret kan icke tillstyrka en så avsevärd uppräknings av posten övriga expenser som med 275 000 kronor. Enligt ämbetsverkets uppfattning böra nämligen kostnaderna för underhåll samt utbyte av utrustning kunna icke oväsentligt begränsas i förhållande till vad styrelsen äskat.

Riksräkenskapsverket anser att å riksstaten bör uppföras ett särskilt anslag, från vilket skola bestridas utgifter av expensnatur i samband med förrättningar och uppdrag.

Departementschefen.

Med hänsyn till medelsförbrukningen för reseersättningar under sistförflutna budgetår biträder jag lantmäteristyrelsens begäran om uppräknings av denna post med 400 000 kronor. I motsats till riksräkenskapsverket anser jag icke nödvändigt att ett särskilt riksstatsanslag uppföres för de utgifter av expensnatur i samband med förrättningar och uppdrag, för vilka statsverket sedermera erhåller gottgörelse i samband med taxeuppbörderna. Jag föreslår sålunda i likhet med lantmäteristyrelsen att dessa utgifter skola bestridas från en särskild post under förevarande anslag. Medelsbehovet under denna post torde för nästa budgetår böra uppskattas till 100 000 kronor.

Vad angår posten övriga expenser anser jag tillfyllest att till förnyelse och underhåll av utrustning skola anvisas 235 000 kronor och till bokinköp m. m. ett oförändrat belopp av 55 000 kronor. Posten skulle härvid behöva höjas med 175 000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle ifrågavarande anslag bestämmas till $(1\,875\,000 + 400\,000 + 100\,000 + 175\,000 =)$ 2 550 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lantmateriets distriktsorganisation.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmateriets distriktsorganisation: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 550 000 kronor.

[205] 9. Lantmäteriets distriktsorganisation: Ersättning för publik renovation.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	10 000	1 452
1949/50 (statsliggaren s. 848)	10 000	
1950/51 (förslag)	1 000	

Före omorganisationen av lantmäteriets distriktsorganisation den 1 januari 1948 uppburo distriktslantmätare och extra lantmätare ersättning för renovering av kartor, som insändes till lantmäteristyrelsen. Numera erfordras anslaget endast för utbetalning av ersättningar, vilka av olika skäl ännu icke fullgjorts. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁹/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 1 000 kronor.

I enlighet med styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteriets distriktsorganisation: Ersättning för publik renovation* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

[206] 10. Lantmäteriets distriktsorganisation: Utrustning.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	300 000	826 758
1949/50 (statsliggaren s. 848)	150 000	
1950/51 (förslag)	252 500	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁹/₈ och ¹¹/₁₀ 1949) hemställer att anslaget för budgetåret 1950/51 skall uppföras med 398 000 kronor. Av detta belopp ha 302 000 kronor äskats i skrivelsen den 29 augusti 1949, varefter styrelsen i skrivelsen den 11 oktober 1949 anmält, att anslagsbehovet på grund av den svenska kronans devalvering stigit med 96 000 kronor till 398 000 kronor. Förstnämnda belopp, 302 000 kronor, har enligt skrivelsen den 29 augusti 1949 avsetts skola användas på sätt framgår av punkterna 1—4 i följande uppställning.

1. Komplettering av distriktsorganisationens utrustning samt nyutrustning av centralkontoret 205 000
2. Utrustning av verkstad i anslutning till centrala förrådet 45 000
3. Nyanskaffningar för de nya skiftesorganisationerna i Kopparbergs och Kalmar län 50 000
4. Maskiner för hålkortsstansning 1 500
5. Uppräkning på grund av devalveringen 96 000

Summa kronor 397 500

Motiv. 1. Lantmäteristyrelsen erinrar, att styrelsen för innevarande budgetår hemställde om att 300 000 kronor skulle anvisas för fortsatt ut-

byggnad av distriktsorganisationens utrustning. För ändamålet anvisades emellertid endast 150 000 kronor. På grund härav och på grund av att utrustningsanslaget måst tagas i anspråk för fortlöpande underhåll och ersättning av den redan befintliga utrustningen, kvarstår, enligt vad styrelsen anför, allttjämt en brist i distriktsorganisationens utrustning. Denna brist blir alltmer kännbar, ju längre utbyggnaden av personalorganisationen fortskrider. Under innevarande fältsäsong har läget på många håll varit kritiskt och situationen nödtorftigt måst klaras genom upplånande av utrustning från andra verk.

Styrelsen har nu gjort förnyade detaljberäkningar av den minimianskaffning, som måste göras under budgetåret 1950/51 för att förse den nu befintliga personalen med arbetsredskap. Styrelsen har därvid i viss utsträckning frångått sina tidigare utrustningsplaner på så sätt, att vissa dyrbarare instrument, som tidigare ansetts böra ingå i lokalorganens normalutrustning, endast avses skola anskaffas i begränsad utsträckning till styrelsens centrala förråd att därifrån utlånas. Härigenom ha icke oväsentliga besparingar uppnåtts. Vidare föreslår styrelsen, att distriktsorganisationens centralkontor i Stockholm utrustas med ett mycket begränsat antal specialinstrument (kontorsinstrument) och att vissa uppgifter, som eljest måst utföras lokalt, i stället omhändertagas där. Även härigenom ha betydande besparingar kunnat göras. Under nämnda förutsättningar har medelsbehovet beräknats till 205 000 kronor.

2. Ifrågavarande utrustning av den mindre verkstad i anslutning till centrala instrumentförrådet i Stockholm, vars inrättande styrelsen begärt under sitt avlöningsanslag, består av vissa maskiner, reservdelar och reparationsmateriel.

3. Styrelsen förklarar, att den vid bifall till förslagen om inrättande av de nya organisationsenheterna i Kopparbergs och Kalmar län avser att huvudsakligen åstadkomma dessa enheters utrustning genom omfördelning av redan befintlig utrustning. Viss nyanskaffning är emellertid ofrånkomlig. Kostnaderna för denna har beräknats för Kopparbergsorganisationen till 40 000 kronor och för Kalmarorganisationen till 10 000 kronor.

4. Ifrågavarande maskiner förklaras erforderliga vid viss försöksverksamhet, som igångsatts inom Kopparbergs län i syfte att förenkla det synnerligen omfattande och tidsödande arbetet med upprättande av ägobeskrivningar, hävdeförteckningar, tilldelningslängder och delningsbeskrivningar genom maskinell bearbetning (hålkortsmetod). Styrelsen har haft tillfälle att vid särskilt anordnade demonstrationer taga del av resultaten av den hittillsvarande försöksverksamheten. Dessa resultat äro mycket lovande. De nya metoderna torde, sedan de slutligt utexperimenterats, medföra såväl kostnads- som tidsbesparing. Vad bearbetningskostnaderna beträffar anser sig styrelsen kunna genomföra den här avsedda försöksverksamheten inom ramen för de föreslagna avlöningsanslagen.

5. Styrelsen anför i sin skrivelse den 11 oktober 1949, att styrelsen disponerat betydande belopp av distriktsorganisationens utrustningsanslag för

beställning av geodetiska instrument hos utländska firmor. Anledningen härtill har varit att vissa nödvändiga instrument icke tillverkas i Sverige. Bland annat har under senare år slutits avtal med ett schweiziskt företag till ett sammanlagt belopp av 191,150 schw. francs. På grund av devalveringen av svenska kronan och under förutsättning att schweiziska regeringen vidhåller sitt nyligen tillkännagivna beslut att icke devalvera schweiziska valutan uppstår en merutgift för dessa instrumentleveranser, vilken uppskattas till cirka 69 000 kronor.

Vidare upplyses att av det för nästa budgetår begärda anslaget (under p. 1) 62 500 kronor avses för inköp av vissa schweiziska instrument. Även i fråga om dessa poster komma kostnadsökningar att uppstå under förutsättning av oförändrade priser och oförändrat förhållande mellan svenska och schweiziska valutan. Kostnadsökningen kan uppskattas till cirka 27 000 kronor. Några besparingar torde, såvitt styrelsen nu kan bedöma, icke uppnås genom att överflytta sådana beställningar, varom kontrakt ännu icke träffats, till annan utländsk firma.

Y t t r a n d e. I anledning av lantmäteristyrelsens framställning av den 29 augusti 1949 uttalar *statskontoret* att man enligt dess mening för nyanskaffning i samband med utbyggnad av distriktsorganisationen bör räkna med oförändrat medelsbehov, eller 150 000 kronor.

Departementschefen.

Såsom framgår av den tidigare redogörelsen ha de hittills anvisade utrustningsanslagen å tillhopa 3 040 000 kronor av olika skäl icke helt räckt till för att förse lantmäteridistriktet med erforderlig utrustning. Visst behov av kompletterande utrustning kvarstår sålunda fortfarande. I det föregående har jag även uttalat min anslutning till tanken att anskaffa vissa dyrbarare specialinstrument, vilka skola användas centralt för utförande av särskilt komplicerade eller tidskrävande arbeten för hela distriktsorganisationens räkning. Vid bifall till det av mig i det föregående tillstyrkta förslaget om inrättande av nya skiftesenheter i Kopparbergs län erfordras vidare viss nyanskaffning av instrument m. m. Jag anser att kostnaderna för dessa ändamål böra kunna begränsas till sammanlagt 182 000 kronor. Jag föreslår därför att detta belopp skall anvisas. Då enligt min mening alla möjligheter att effektivisera verksamheten inom distriktsorganisationen böra tillvaratagas föreslår jag även, att i enlighet med styrelsens framställning 1 500 kronor skola anvisas för inköp av maskiner till de pågående försöken att använda hålkortsmetoden vid uppgörande av skifteshandlingar. Slutligen torde i förevarande sammanhang medel böra äskas för att täcka de till 69 000 kronor beräknade merkostnader, som på grund av devalveringen uppkommit för instrument beställda i Schweiz. Anslaget skulle sålunda för nästa budgetår behöva uppföras med $(182\,000 + 1\,500 + 69\,000 =)$ 252 500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteriets distriktsorganisation: Utrustning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 252 500 kronor.

[207] 11. Kostnader för kurser för lantmäteritekniska biträden m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	173 000	143 804
1949/50 (statsliggaren s. 848) ..	99 100	
1950/51 (förslag)	14 100	

Yrkande. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁹/s 1949) hemställer, att anslaget för budgetåret 1950/51 skall uppföras med 14 100 kronor. Beloppet avses för en utbildningskurs för blivande kontorsbiträden med 30 elever. Kursen förutsättes skola erhålla samma utformning som motsvarande tidigare anordnade kurser.

Yttrande. *Statskontoret* motsätter sig icke att medel även för nästkommande budgetår anvisas till en kurs av förevarande slag. Ämbetsverket erinrar dock om att statsmakterna vid behandlingen av frågan om anslag till lantmäteriväsendet för innevarande budgetår framhöllo, att en utökning av denna personalkategori utöver den vid 1947 års omorganisation fastställda ramen för distrikten, 305 biträden, i dåvarande läge icke borde ske.

Departementschefen.

Jag biträder lantmäteristyrelsens förevarande anslagsäskande och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för kurser för lantmäteritekniska biträden m. fl.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 14 100 kronor.

[208] 12. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.

Under anslagsrubrikerna Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till jorddelningsförrättningar, Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar, Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, och Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar äro i gällande riksstat uppförda förslagsanslag å respektive 200 000, 25 000, 100 000 och 50 000 kronor. Beträffande de för bidragsverksamheten tillämpliga författningsbestämmelserna hänvisas till statsliggaren s. 849 och 850.

Yrkanden. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁹/s 1949) hemställer att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, anslag till förevarande ändamål skola upptagas med allenast beräknade belopp. Därvid föreslår styrelsen, att de två förstnämnda anslagen skola sammanföras till ett anslag, benämnt Un-

derstöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m. Medelsbehovet under detta anslag beräknas till 250 000 kronor. Det tredje av förenämnda anslag föreslås med den ändrade benämningen Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar skola, liksom det fjärde anslaget, preliminärt uppföras med oförändrade belopp.

M o t i v. Lantmäteristyrelsen framhåller, att styrelsen har för avsikt att framlägga förslag till ny lantmäteritaxa samt förslag till vissa ändringar i statsbidragsbestämmelserna i så god tid, att dessa förslag kunna behandlas av 1950 års riksdag. Medelsbehovet under förevarande anslag blir beroende av resultatet av dessa förslag. Därest den samordning av ifrågavarande statsbidragsbestämmelser, som styrelsen har för avsikt att föreslå, kommer till stånd, synes det vidare av såväl sakliga som praktiska skäl motiverat att sammanföra anslagen: Bidrag till jorddelningsförrättningar samt Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar till ett anslag. Ökningen i medelsbehovet föranledes främst av vissa utvidgningar av taxans tillämpningsområde.

Y t t r a n d e. Statskontoret anser att man i avvaktan på lantmäteristyrelsens förslag till ny lantmäteritaxa tills vidare bör räkna med oförändrat belopp till bidrag till vissa förrättningskostnader m. m. eller 225 000 kronor. Med utgångspunkt från nuvarande bestämmelser skulle eljest med hänsyn till senaste belastningssiffror anslaget kunna nedsättas med förslagsvis 50 000 kronor.

Departementschefen.

De av lantmäteristyrelsen bebadade förslagen till ny lantmäteritaxa och nya statsbidragsbestämmelser ha avgivits den 31 oktober 1949. Beredningen av detta ärende torde kunna slutföras inom sådan tid, att förslag i ämnet kunna underställas årets riksdag. Förevarande anslag torde i anledning härav i riksstatsförslaget för nästa budgetår böra upptagas med allenast beräknade belopp. De torde därvid böra preliminärt uppföras med belopp, som motsvara de för innevarande budgetår anvisade anslagen. Anslagen Bidrag till jorddelningsförrättningar samt Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar torde böra sammanföras till ett anslag med den av lantmäteristyrelsen föreslagna anslagsrubriken. Jag har icke heller något att erinra mot den ändring av benämningen å anslaget Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, som styrelsen förordat.

Jag hemställer sålunda under denna punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan å särskild proposition i ämnet, till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.* för budgetåret 1950/51 beräkna ett förslagsanslag av 225 000 kronor.

[209] 13. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	200 000	172 550
1949/50 (statsliggaren s. 849) ..	275 000	
1950/51 (förslag)	275 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* (skr. ²⁸/1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med oförändrat belopp, 275 000 kronor.

M o t i v. Styrelsen framhåller, att belastningen å anslaget under de sistförflutna budgetåren varit relativt låg men att på grund av ändringar i bidragsbestämmelserna, som vidtagits år 1948, en icke obetydlig ökning av anspråken på odlingsbidrag kan emotses. Vidare komma skogsvägar att behöva anläggas i stor omfattning, främst inom Sollerö sockens skifteslag men även å andra skifteslag i Kopparbergs län. Bidrag till dessa väganläggningar kunna numera, efter år 1949 genomförd ändring av bidragsbestämmelserna, under vissa villkor utgå i begränsad omfattning redan under pågående skifte.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* finner med hänsyn till medelsåtgången under de senaste budgetåren anslaget kunna nedsättas till 200 000 kronor.

Departementschefen.

På grund av vad lantmäteristyrelsen anfört angående de ökade anspråk, som kunna väntas komma att ställas på bidrag till odlings- och vägföretag, förordar jag, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp, 275 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

[210] 14 och 15. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar och Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar.

Under återopande av vad jag anfört under punkt 208 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1950/51 beräkna

dels till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar* ett förslagsanslag av 100 000 kronor;

dels ock till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar* ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

[211] 16. Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	5 000	11 472
1949/50 (statsliggaren s. 850)	5 000	
1950/51 (förslag)	5 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med oförändrat belopp.

I anslutning till lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

[212] 17. Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	15 000	5 748
1949/50 (statsliggaren s. 851)	15 000	
1950/51 (förslag)	15 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. ²⁰/₈ 1949) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

[213] 18. Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	6 300	6 959
1949/50 (statsliggaren s. 851)	4 700	
1950/51 (förslag)	5 400	

I en av lantmäteristyrelsen med utlåtande den 29 augusti 1949 överlämnad skrivelse har *länsstyrelsen i Västerbottens län* uppskattat kostnaderna för tilläggsavvittringen under budgetåret 1950/51 till 5 400. *Lantmäteristyrelsen* föreslår i enlighet härmed en anslagsanvisning av 5 400 kronor för nästa budgetår.

Jag biträder lantmäteristyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 5 400 kronor.

[214] 19. Ströängars indragande till kronan.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	12 400	7 316
1949/50 (statsliggaren s. 851)	9 300	
1950/51 (förslag)	7 200	

I skrivelse den 29 augusti 1949 har *lantmäteristyrelsen* — med överlämnande av yttranden från länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län, vilka beräknat medelsbehovet för ändamålet under budgetåret 1950/51 till 2 200 kronor för Västerbottens och 5 000 kronor för Norrbottens län — hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 7 200 kronor.

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ströängars indragande till kronan* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 7 200 kronor.

[215] 20. Kostnader för provskiften i Kopparbergs län.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	70 000	57 565
1949/50 (statsliggaren s. 852)	64 000	
1950/51 (förslag)	35 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. ²⁹/₈ 1949) har, med överlämnande av från överlantmätaren i Kopparbergs län infordrade uppgifter rörande ifrågavarande kostnader, hemställt, att anslaget för budgetåret 1950/51 måtte uppföras med 35 000 kronor. Kostnaderna under sagda budgetår ha av överlantmätaren beräknats till nämnda belopp.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för provskiften i Kopparbergs län* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

L. Rikets allmänna kartverk.

[216] 1. Rikets allmänna kartverk: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	2 579 000	2 469 224
1949/50 (statsliggaren s. 854)	2 746 000	
1950/51 (förslag)	2 771 000	

Yrkanden. *Rikets allmänna kartverk* (skr. ¹⁵/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 72 700 kronor enligt följande beräkning.

		Ökning	Minskning
1. Tjänsteförändringar m. m.:			
a. Verkschefen generaldirektör i Cp 19 i stället för överdirektör i Cp 17	1 800		
b. 2 förste byrådirektörer i Ca 32 i st. för 2 byrådirektörer i Ce 31	1 008		
c. 9 byrådirektörer i Ca 31 i st. för 8 förste statskartografer i Ca 29 och 1 i Ce 29	7 378		
d. 8 förste statskartografer i Ca 29 i st. för 8 statskartografer i Ca 27	5 520		
e. 2 observatorer i Ca 31 i st. för Ca 30	1 008		
f. 1 förste statsgeodet i Ca 30 i st. för Ca 29	504		
g. 1 observator i Ca 31 och 1 förste statsgeodet i Ca 30 i st. för 2 statsgeodeter i Ca 27 (de senare föras å övergångsstat)	3 478		
h. Arvode till avdelningsledare vid geodetiska fältarbeten utgår			350
i. 3 kartassistenter i Ca 19 erhålla vikariatslön i Ca 21 ..	1 733		
2. Personalförstärkning:			
a. 1 byråingenjör i Ca 24	11 460		
b. 1 kontorist i Ce 13	7 092		
c. 1 expeditionsvakt i Ce 9	6 516		
d. 1 ritbiträde i Ce 8	5 292		
3. Förutvarande militära befattningshavare med arvode		1 769	
4. Ersättning till militär personal	2 325		
5. Ackordsersättningar	6 000		
6. Löneklassuppflyttningar och reglerad befordringsgång ..	13 705		
7. Överföring å ordinarie stat av — förutom angivna 2 byrådirektörer och 1 förste statskartograf — 7 kartassistenter i Ce 19 och 11 kartassistenter i Ce 16	—		
	74 819	2 119	
	+ 72 700		

Rikets allmänna kartverks tjänstemannaförening (skr. ¹⁰/₆ 1949) har framställt i huvudsak de yrkanden, som angivits under punkt 1. c—g i sammanställningen.

Motiv. Kartverkets yrkanden om förbättrad löneställning för de högre kvalificerade tjänsterna ha framförts redan i samband med anslagsäskandena för tidigare budgetår.

1. a. Frågan om kartverkschefens tjänste- och löneställning anses ej längre böra uppskjutas i avvaktan på att chefstjänstemännens löneställning i allmänhet skall bli omprövad. Med hänsyn till den stora omfattning, som kartverksorganisationen numera har, finner verket sistnämnda spörsmål ej kunna föregripas av att frågan provisoriskt löses genom att kartverkschefen ges generaldirektörs tjänsteställning och provisoriskt inplaceras i lönegrad Cp 19, d. v. s. den lägsta lönegraden för sådan tjänst.

1. b—d. Förslagen under dessa punkter innebära, att byrådirektörstjänsterna å ekonomiska kartbyrån respektive fotogrammetriska beställningsavdelningen uppflyttas från 31 till 32 lönegraden och överförs å ordinarie stat. Detaljföreståndarna på ekonomiska kartbyrån, fotogrammetriska byrån och beställningsavdelningen, vilka nu äro förste statskartografer i 29 lönegraden, skulle erhålla byrådirektörstjänster i 31 lönegraden. Slutligen skulle de statskartografer, vilka tjänstgöra som ställföreträdare för dessa detaljföreståndare, bli förste statskartografer i 29 lönegraden. Förslagen motiveras med verkets allvarliga rekryteringssvårigheter, vilka främst anses ha sin grund i de väsentligt bättre befordringsmöjligheterna inom lantmäteriet och i de större möjligheterna att där erhålla relativt högt avlönade tjänster. Det framhålls, att sluttjänsterna för det stora flertalet av de lantmäteriutbildade tjänstemännen ligga i 29 lönegraden vid kartverket men i 32 lönegraden vid lantmäteriet samt att — med hänsyn till fåtalet tjänster i 29 lönegraden vid kartverket — icke ens dylik sluttjänst kan uppnås av alla statskartografer.

Såsom skäl för ordinariesättning i samband med ombildningen av de två byrådirektörstjänsterna och en tjänst som förste statskartograf anföres, att de nuvarande innehavarna av dessa tjänster ha ordinarie tjänster i lägre lönegrad. Sistnämnda tjänster måste därför i årtal uppehållas å vikariatslöneförordnande. Detsamma gäller de tre extra ordinarie tjänster, vilkas innehavare uppehålla nyssnämnda ordinarie tjänster. Härigenom komma sex tjänstemän att uppehålla tjänst utan att få pensionsrätt på densamma.

1. e—h. Såsom skäl för de här begärda tjänsteförändringarna framhålls, att rekryteringssvårigheter numera även framträtt för geodetiska byrån. Befordringsutsikterna å byrån betecknas såsom synnerligen dåliga. Det anföres att under de sista nio åren icke någon tjänsteman befordrats till tjänst över 27 lönegraden och att under de senaste 28 åren dylik befordran endast förekommit i tre fall. Därest en statsgeodettjänst ombildas till tjänst som förste statsgeodet kan nu utgående arvode till avdelningsledare vid de geodetiska fältarbetena bortfalla.

1. i. I syfte att — liksom redan skett å ekonomiska kartbyrån — jämväl å fotogrammetriska byrån och beställningsavdelningen avlasta vissa gransknings- och arbetsfördelningsgöromål av mera rutinmässig karaktär från statskartograferna föreslås, att tre kvalificerade kartassistenter skola förordnas att biträda statskartograf med dylika göromål. Assistenterna anses därvid böra erhålla vikariatslöneförordnande i 21 lönegraden.

2. a. Förslaget att inrätta en byråingenjörsbefattning i Ca 24 motiveras med att kartverkets utrustning med flygplan och kameramateriel numera är så omfattande, att det visat sig nödvändigt att anförtro ledningen av översynen och vården av denna utrustning åt en särskild tjänsteman. Detta uppdrag har lämnats en av de förste kartassistenterna å fotogrammetriska byrån. Kartverket framhåller att denne befattningshavares löneställning icke står i rimlig proportion till det ansvar och den yrkesskicklighet, som kräves för uppgiften, utan att han bör erhålla en tjänst i 24 lönegraden. Förste kartassistenttjänsten kan emellertid icke indragas, enär densamma erfordras för byråns laboratoriedetalj.

2. b. Tjänsten, som är avsedd för kassakontoret, har redan inrättats av kartverket. Åtgärden har vidtagits, enär kassörens arbetsuppgifter måste uppdelas på grund av den stora belastningen å kassakontoret.

2. c. I samband med att geodetiska byrån under innevarande budgetår flyttat till nya lokaler har vakthållningen utvidgats. På grund därav och på grund av att arbetet vid kartförrådet ökat har en ny extra ordinarie expeditionsvakt i 9 lönegraden måst anställas.

2. d. Tjänsten är avsedd för beställningsavdelningen och motiveras med den allt starkare ansvällningen av arbete därstädes.

3. Kostnadsminskningen är föranledd av ändrade pensionsunderlag för vissa av de arvodesanställda.

4. Ersättningen till kartverkets militära personal beräknas öka med 2 325 kronor på grund av att vissa av de inbeordrade militära befattningshavarna numera tjänstgöra å byrå hela året i stället för såsom tidigare endast sju månader om året.

5. Højningen motiveras med att ackordsarbetet på icke tjänstetid måste ökas, om produktionen av fotokartor för försvarsväsendets räkning skall kunna medhinnas utan att personalen å fotogrammetriska byrån förstärkes.

6. Uppräkningen avser automatiska utgiftsökningar på grund av löneklassuppflyttningar och reglerad befordringsgång för vissa tjänstemän.

7. Överförandet av kartassistenterna å ordinarie stat föreslås för att, i enlighet med tillämpad befordringsgång, bereda kartassistent ordinarie tjänst efter tre års anställning som extra ordinarie. Rådande proportion mellan antalet ordinarie och extra ordinarie befattningar för ifrågavarande assistenter anses jämväl tala för en sådan överföring.

I samband med förutnämnda förslag att förordna tre kartassistenter att med vikariatslön i 21 lönegraden tjänstgöra som biträdande arbetsledningspersonal vid sidan av statskartografer har kartverket hemställt om bemyndi-

gande att förordna kartassistent, som genom studier skaffat sig viss teknisk högskoleutbildning, till byråingenjör i Ce 24. Som kompetensvillkor för sådan befordran borde stadgas, att vederbörande sökande såsom specialelev vid tekniska högskolan i Stockholm erhållit, såvitt gällde ekonomiska kartbyrån, minst betyget med beröm godkänd i ämnet jorddelningsrätt samt betyg i ämnet skifteslära samt, såvitt gällde fotogrammetriska byrån, minst betyget med beröm godkänd i ämnet fotogrammetri samt betyg i ämnena utjämningsräkning och fotografi. Byråingenjörerna skulle delvis ersätta statskartografer vid arbetsledningen inom vissa arbetsmoment. Såsom förutsättning för meddelande av dylikt förordnande skulle gälla, att motsvarande antal extra ordinarie statskartografjänster hållas vakanta.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* kan icke förorda de av kartverket ånyo framförda kraven på ändrad lönegradsplacering för kartverkets chef och vissa av dess befattningshavare. Däremot motsätter sig statskontoret icke överförande av tjänster å ordinarie stat i den utsträckning som föreslagits. Icke heller framför ämbetsverket någon erinran mot förslagen att för kartassistenter, som skaffat sig teknisk högskoleutbildning i begränsad omfattning, skulle inrättas extra ordinarie byråingenjörstjänster i 24 lönegraden och att vikariatslöneförordnande i 21 lönegraden skulle meddelas tre kartassistenter å fotogrammetriska byrån och beställningsavdelningen.

Huruvida den redan inrättade kontoristbefattningen är oundgängligen nödvändig samt erhållit en efter arbetsuppgifterna rätt avvägd lönegradsplacering kan statskontoret icke bedöma på grundval av föreliggande uppgifter.

Med hänsyn till den starka ansvällningen av personalstyrkan vid kartverket och till att i rådande läge återhållsamhet måste iakttagas i fråga om personalökningen kan statskontoret, även om åtgärden ur andra synpunkter kan förefalla motiverad, icke tillstyrka, att ytterligare ett ritbiträde anställas vid beställningsavdelningen, och ej heller att de för ackordsarbeten beräknade medlen uppräknas.

Departementschefen.

De skäl som kunna anföras för en förändring av kartverkschefens tjänste- och löneställning äro enligt min mening ej tillräckliga för att man, i avbidan på resultatet av den omprövning av de olika chefstjänsternas inbördes placering i löneskalan som avses äga rum i anslutning till en kommande allmän lönereglering för chefstjänstemännen, skall lösa frågan provisoriskt. Jag anser sålunda, att tjänsten tills vidare bör bibehållas i lönegrad Cp 17.

Kartverket har i sina anslagsäskanden de senaste åren anmält, att betydande svårigheter förelegat att besätta statskartografjänsterna. Orsaken har angivits vara de betydligt bättre befodringsutsikterna inom lantmäteristaten efter dennas omorganisation. Jämväl på geodetiska byrån ha rekryteringssvårigheter yppat sig. Såsom framgår av vad kartverket anfört äro möjligheterna att erhålla tjänst över 27 lönegraden å denna byrå mycket begränsade. På grund av den pågående allmänna tjänsteförteckningsrevi-

sionen kan jag dock icke nu föreslå någon ändring i löneställningen för de högre tjänstemännen vid kartverket. Med hänsyn till kartverkets stora rekryteringssvårigheter anser jag det emellertid angeläget, att det undersökes huruvida icke förslag till en provisorisk lösning av spørgsmålet skall kunna framläggas för nästa års riksdag.

Kartverkets förslag att två extra ordinarie byrådirektörstjänster och en extra ordinarie förste statskartografjänst skola överföras å ordinarie stat kan jag biträda i vad gäller tjänsten som förste statskartograf och den ena byrådirektörstjänsten. Dessa tjänster inrättades vid 1946 års omorganisation av kartverket. Den andra byrådirektörstjänsten, som tillkom först i föl, torde däremot böra kvarstå å extra ordinarie stat.

För närvarande inneha åtta kartassistenter å ekonomiska kartbyrån, vilka biträda vid arbetsledningen under fältarbetet för den ekonomiska kartläggningen, vikariatslöneförordnande i 21 lönegraden. Jag tillstyrker kartverkets förslag, att detta system att överföra vissa arbetsledande arbetsuppgifter å kartassistenter skall prövas även å fotogrammetriska byrån och beställningsavdelningen. Därvid bör dylikt vikariatslöneförordnande få meddelas högst tre kartassistenter. Som en följd härav böra medel även beräknas för avlöningar till tre nya kartassistentaspiranter. Å andra sidan böra, så länge denna anordning tillämpas, icke räknas medel för avlöning till tre av de å personalförteckningen upptagna extra ordinarie statskartograferna. Vid genomförande av detta förslag minskar medelsbehovet med 17 300 kronor. Likaså vill jag biträda verkets begäran om bemyndigande att till byråingenjör i lönegrad Ce 24 förordna kartassistent, som förvärvat högskoleutbildning i vissa ämnen. Då motsvarande antal statskartografstjänster i lönegrad Ce 27 skall hållas vakant, föranleder genomförandet av sistnämnda förslag icke något ökat medelsbehov.

Yrkandet att en byråingenjörsbefattning skall inrättas för den förste kartassistent, som har vården och översynen av kartverkets flygplan och kamerautrustning, tillstyrktes redan år 1947 av statskontoret och lönenämnden. Jag vill biträda detsamma så till vida att jag föreslår att en ingenjörsbefattning i lönegrad Ca 23 skall inrättas.

Kartverkets beräkning av medelsbehovet för avlönande av ytterligare en expeditionsvakt och ett ritbiträde samt för ersättning till militär personal, arvoden till förutvarande militära befattningshavare och ackordsersättningar föranleder icke någon erinran från min sida. Däremot anser jag icke någon uppräknig av anslaget böra ske i anledning av vad kartverket anført om inrättandet av en kontoristtjänst.

Förslaget att sju kartassistenter i Ce 19 och elva kartassistenter i Ce 16 skola överföras å ordinarie stat anser jag mig kunna biträda.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslaget höjas med 11 300 kronor. Härtill kommer ett med 13 700 kronor ökat medelsbehov på grund av lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång samt beräknade löneklassförändringar. Sammanlagt skulle alltså anslaget behöva uppräknas med 25 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 1 513 400 (+ 168 400) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 9 800 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 963 000 (— 145 400) kronor;

rörligt tillägg 284 800 (+ 2 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (1 513 400 + 9 800 + 963 000 + 284 800 =) 2 771 000 kronor.

Vid bifall till dessa förslag skulle å den för kartverket gällande personalförteckningen *dels* från extra ordinarie till ordinarie stat överföras en byrådirektör (Ca 31) och en förste statskartograf (Ca 29), *dels* uppföras en ingenjör i Ca 23 ävensom ytterligare 7 kartassistenter i Ca 19 och 11 kartassistenter i Ca 16.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk, som angivits i det föregående;

b) fastställa följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,	
<i>förslagsvis</i>	1 513 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda	
av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	963 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	284 800

Summa kronor 2 771 000;

c) till *Rikets allmänna kartverk*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 771 000 kronor.

[217] 2. Rikets allmänna kartverk: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	324 000	346 480
1949/50 (statsliggaren s. 855) ..	343 400	
1950/51 (förslag)	361 800	

Yrkanden. *Rikets allmänna kartverk* (skr. ¹⁵/₈ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 20 000 kronor till 363 400 kronor. De ändringar, som föreslagits i gällande omkostnadsstat, framgå av följande sammanställning.

	1949/50	Ökning
1. Sjukvård m. m.	14 400	1 100
2. Reseersättningar	300	1 200
3. Bränsle, lyse och vatten	30 000	5 000
4. Övriga expenser	167 000	12 700
		20 000

Motiv. 1. Höjningen beräknas erforderlig på grund av personalökning och med hänsyn till att anslagsbelastningen för budgetåret 1948/49 uppgick till 15 448 kronor.

2. Den föreslagna uppräkningsen är avsedd för vissa resekostnader i anledning av planerat förnyat uppgående av riksgränsen mot Norge samt för inspektionsresor till kartverkets flygplansbas i Norrtälje.

3. Höjningen betingas av medelsåtgången, som under budgetåret 1948/49 uppgick till 34 227 kronor, samt av att verket erhållit större lokaler.

4. Lokalutvidgningen medför att utgifterna för städning beräknas stiga med 7 500 kronor och telefonkostnaderna öka med 1 200 kronor. Vidare ökas behovet av fältrekognosceringskoncept av fotokartor för den ekonomiska kartläggningens räkning med 50 blad. Kostnaden för dessa beräknas till 4 000 kronor.

Yttrande. Statskontoret har icke funnit skäl föreligga för uppräkningsen av posten övriga expenser. Övriga äskanden under anslaget ha icke givit statskontoret anledning till erinran.

Departementschefen.

Kartverkets beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag kan jag i huvudsak biträda. Sjukvårdsposten synes dock tills vidare kunna bibehållas oförändrad. Vidare anser jag en uppräkningsen med 700 kronor av anslagsposten reseersättningar vara tillfyllest. Anslaget bör sålunda uppräknas med tillhopa 18 400 kronor och bestämmas till (343 400 + 18 400 =) 361 800 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för kartverket.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 361 800 kronor.

[218] 3. Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	621 000	809 112
1949/50 (statsliggaren s. 756) ..	838 000	
1950/51 (förslag)	850 000	

Yrkanden. *Rikets allmänna kartverk* (skr. ¹⁵/s 1949) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 15 000 kronor till 853 000 kronor. Höjningen utgör ett resultat av följande ändringar i gällande anslagsfördelning.

	1949/50	Ökning	Minskning
1. Fältarbeten	550 000		10 000
2. Flygfotografering	241 500	33 500	
3. Reproduktionsarbeten	20 000		7 000
4. Ritkurs för militär personal	14 500		1 500
		33 500	18 500
		+ 15 000	

Motiv. 1. Nedsättningen har skett med tvekan, enär därigenom inskränkningar befaras uppkomma i fråga om särskilt de geodetiska fältarbetena.

2. Verksamheten har ökat, vilket medfört att omkostnaderna stigit. Medelsåtgången har vidare stegrats genom att hangar måst förhyras för förvaring av flygplanen vintertid.

3—4. Minskningen under dessa poster har företagits med hänsyn till medelsåtgången för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1948/49.

Yttrande. Statskontoret anser sig icke kunna tillstyrka, att i nuvarande läge ökade medel anvisas under anslaget.

Departementschefen.

Enligt min mening bör en uppräknig av posten flygfotografering med 30 500 kronor vara tillräcklig. Kartverkets uppskattning av medelsbehovet under anslaget i övrigt, innebärande en minskning med 18 500 kronor, föranleder icke någon erinran från min sida.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget uppräknas med $(30\,500 - 18\,500 =) 12\,000$ kronor och sålunda bestämmas till $(838\,000 + 12\,000 =) 850\,000$ kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 850 000 kronor.

[219] 4. Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	65 800 ¹	214 201
1949/50 (statsliggaren s. 856)	223 800	
1950/51 (förslag)	80 500	

Yrkanden. *Rikets allmänna kartverk* (skr. ²⁵/₁₀₀, 1949) hemställer, att anslaget skall uppföras med 107 600 kronor, innebärande en minskning med 116 200 kronor i jämförelse med det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Motiv. Av det äskade anslaget beräknas för underhåll av flygplan ett oförändrat belopp av 50 000 kronor. För anskaffande av vissa möbler och

¹ Av beloppet ha 20 000 kronor anvisats å tilläggsstat.

förvaringsskåp har för innevarande budgetår beviljats 7 000 kronor eller hälften av det belopp som kartverket begärt. Verket hemställer nu att återstående 7 000 kronor skola anvisas för nästa budgetår. Kartverket föreslår vidare, att 45 600 kronor skola anvisas för inköp av viss instrumentutrustning. Av beloppet avses 15 000 kronor för anskaffande av en kyl- och undertryckskammare för undersökningar av flygkameror och film i syfte att åstadkomma säkrare kameradrift samt 3 150 kronor för komplettering av verktygsförrådet för bland annat kamerareparationer. För inköp av ett universalinstrument med utrustning för vissa astronomiska Ortsbestämningar, som därigenom skulle förbilligas, beräknas 23 670 kronor, varjämte 3 780 kronor äro avsedda för anskaffande av ett precisionsavvägningsinstrument med tillbehör. Slutligen äskas 5 000 kronor för mikrofilmning av verkets svårersättliga triangelpunksregister med tillhörande beskrivningar och beräkningar.

Yttrande. Statskontoret finner den föreslagna mikrofilmningen böra anstå i avvaktan på de förslag, som kunna framläggas av 1949 års sakkunniga rörande arkiv- och biblioteksfilmning. I övrigt bör enligt statskontorets mening anslaget kunna icke oväsentligt begränsas i förhållande till kartverkets äskande.

Departementschefen.

För underhåll av flygplan och för fortsatt anskaffning av möbler m. m. torde i enlighet med kartverkets förslag 50 000 respektive 7 000 kronor böra anvisas. Likaså vill jag förorda att kartverket beredes möjlighet att inköpa de av ämbetsverket begärda instrumenten med undantag av det universalinstrument som beräknats kosta 23 670 kronor. I anledning av den av mig tillstyrkta instrumentanskaffningen erfordras en medelsanvisning av 21 900 kronor. Då en del av instrumenten måste anskaffas från Schweiz torde på grund av den svenska kronans devalvering sistnämnda belopp böra uppräknas med 1 600 kronor. Kartverkets hemställan om 5 000 kronor för viss mikrofilmning kan jag, i likhet med statskontoret, icke nu förorda. Anslaget bör sålunda bestämmas till $(50\,000 + 7\,000 + 21\,900 + 1\,600 =) 80\,500$ kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 80 500 kronor.

M. Lappväsendet.

[220] 1. Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	216 400	202 698
1949/50 (statsliggaren s. 857) ..	225 200	
1950/51 (förslag)	223 400	

I särskilda skrivelser den 26 och den 30 augusti, den 10 september samt den 4 oktober 1949 ha *länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län* framlagt förslag rörande medelsanvisning för budgetåret 1950/51 till avlöningar åt lappfogdar m. fl. Länsstyrelserna ha beräknat medelsbehovet för ändamålet till i runt tal 234 000 kronor, vilket i jämförelse med innevarande budgetår innebär en ökning med 8 800 kronor.

Den föreslagna anslagsökningen hänför sig till största delen till ersättning och gratifikationerna åt ordningsmän inom lappbyarna och åt lappförmän. Vidare har länsstyrelsen i Norrbottens län föreslagit, att den nu arvodesslönde lappfogdeassistenten i länet skall överföras å extra ordinarie stat med placering i 22 lönegraden. Härvid anför länsstyrelsen i huvudsak, att lappfogdeassistenttjänsten på grund av de mindre förmånliga anställningsvillkoren icke kunnat hållas besatt under tiden 1942—maj 1947. Sedan sistnämnda tidpunkt innehaves tjänsten av en väl kvalificerad person. Om emellertid denne icke kan räkna med fastare anställningsform och bättre löneförmåner under nästa budgetår, föreligger enligt länsstyrelsen fara för att han lämnar lappväsendet och övergår till annan verksamhet, till kännbar förlust för lappväsendet. Vidare framhåller länsstyrelsen det oegentliga i att en lappfogdeassistent, vilken har en fysiskt krävande och ofta riskabel tjänstgöring, icke åtnjuter sådana andra statliga befattningshavare tillkommande förmåner som fri läkar- och sjukvård, avlöning under sjukdom och rätt till pension. Till återstående del föranledes anslagsökningen av beräknade löneklassförändringar. Det må slutligen här anmärkas, att länsstyrelsen i Västerbottens län förutsätter att en kontorsbiträdestjänst skall överföras å ordinarie stat på grund av den reglerade befordringsgången.

Departementschefen.

Jag torde få erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 10 juni 1949 bemyndigat länsstyrelsen i Jämtlands län att, under förutsättning att lappfogdeassistent icke finnes anställd hos länsstyrelsen, från och med den 1 juli 1949 anställa ett biträde för skriv- och kontorsgöromål å länets lappfogdekontor. Tillika föreskrev Kungl. Maj:t, att icke-ordinarieposten i avlöningsstaten för lappfogdarna m. fl. finge överskridas med erforderligt belopp för täckande av avlöningskostnaderna för nyssnämnda biträde, dock att den i omförmälda post ingående delposten å 1 500 kronor till ersättning

åt lappfogden i Jämtlands län för anlåtande i tjänsten av skrivhjälp i första hand skulle tagas i anspråk för biträdets avlöning. Denna anordning torde böra bestå även under nästkommande budgetår. Härigenom minskar medelsbehovet under anslaget med $[8\,300 - (4\,500 - 1\,500) =] 5\,300$ kronor. Vad härefter angår förslaget att den nu arvodesavlönade lappfogdeassistenten i Norrbottens län skall överföras å extra ordinarie stat med placering i 22 lönegraden, anser jag mig med hänsyn till vad länsstyrelsen anført i ämnet böra tillstyrka detsamma. Detta medför en ökning av medelsbehovet med 2 000 kronor. Däremot kan jag icke förorda någon höjning av medelsanvisningen till ersättning och gratifikation åt ordningsmän inom lappbyarna och åt lappförmän. Slutligen bör på grund av den reglerade befordringsgången en kontorsbiträdestjänst å lappfogdekontoret i Västerbottens län överföras å ordinarie stat.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit och med beaktande av beräknade löneklassförändringar skulle anslaget för nästa budgetår behöva upptagas med $(225\,200 - 5\,300 + 2\,000 + 1\,500 =) 223\,400$ kronor. I jämförelse med innevarande budgetårs anslag innebär detta en minskning med 1 800 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 59 100 (+ 5 100) kronor;

arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 31 200 (— 16 600) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 113 100 (+ 8 100) kronor;

rörligt tillägg 20 000 (+ 1 600) kronor.

Anslaget upptages alltså med $(59\,100 + 31\,200 + 113\,100 + 20\,000 =) 223\,400$ kronor.

I personalförteckningen för lappfogdarna bör vidtagas den ändringen, att däri uppföres en kontorsbiträdestjänst i lönegrad Ca 8.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för lappfogdarna uppföra en kontorsbiträdestjänst i lönegrad Ca 8;

b) fastställa följande avlöningsstat för lappfogdarna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	59 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	31 200

3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	113 100
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	20 000

Summa kronor 223 400;

c) till *Lappfogdarna m. fl.*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 223 400 kronor.

[221] 2. *Lappfogdarna m. fl.*: Omkostnader.

	Anslag	Nettoutgift.
1948/49	72 000	104 622
1949/50 (statsliggaren s. 857) ..	90 300	
1950/51 (förslag)	101 400	

Omkostnadsstaten för lappfogdarna m. fl. upptager tre poster, nämligen en för sjukvård m. m. å 300 kronor, en för reseersättningar å 80 000 kronor samt en för expenser å 10 000 kronor. Belastningen å posterna uppgick under budgetåret 1948/49 till respektive omkring 400, 92 600 och 11 700 kronor.

I särskilda skrivelser den 26 och den 30 augusti samt den 10 september 1949 ha *länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län* beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1950/51 till sammanlagt 112 600 kronor. Av detta belopp ha 400 kronor avsetts för sjukvård m. m., 99 000 kronor för reseersättningar och 13 200 kronor för expenser.

Departementschefen.

Med hänsyn till medelsåtgången under sistförflutna budgetår anser jag mig böra föreslå, att anslaget uppräknas med 11 100 kronor till 101 400 kronor. Av förstnämnda belopp torde 100 kronor böra avses för sjukvård m. m., 10 000 kronor för reseersättningar och 1 000 kronor för expenser. Sagda poster skulle alltså upptagas med respektive 400, 90 000 och 11 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lappfogdarna m. fl. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lappfogdarna m. fl.*: Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 101 400 kronor.

N. Diverse.

[222] 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	1 944 000	2 273 671
1949/50 (statsliggaren s. 858) ..	2 152 000	
1950/51 (förslag)	2 485 000	

Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anført angående ersättning till statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 485 000 kronor.

[223] 2. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	35 600	20 600
1949/50 (statsliggaren s. 859) ..	26 800	
1950/51 (förslag)	26 800	

I anslutning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anført beträffande ersättning till statens domäners fond för upplåten mark torde för nästa budgetår under nionde huvudtiteln böra anvisas ett förslagsanslag av 26 800 kronor, avsett för bestridande av dylik, arrende motsvarande ersättning för upplåtelse till vederbörande myndigheter av i nämnda fond ingående mark. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 26 800 kronor.

[224] 3. Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 859)	22 100
1950/51 (förslag)	22 100

I enlighet med vad *vetenskapsakademien* (skr. 2/1 1949) föreslagit under återopande av en framställning i ämnet från sin naturskyddskommitté torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 22 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 22 100 kronor.

[225] 4. Bidrag till svenska naturskyddsföreningen.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 859)	12 000
1950/51 (förslag)	12 000

Y r k a n d e n. *Svenska naturskyddsföreningen* (skr. $\frac{3}{4}$ 1949) hemställer, att anslaget skall höjas med 3 000 kronor till 15 000 kronor. Ändringar föreslås i följande avseenden.

	Ökning	Minskn.
1. Lokalkostnader	1 000	
2. Skrivhjälp	2 400	
3. Gratisutdelning av föreningens tidskrift	5 000	
4. Tryckningskostnader	3 000	
5. Höjda medlemsavgifter		8 000
	11 400	8 000
	+ 3 400	

Motiv 1. För att föreningen skall kunna utnyttja den frivilliga hjälp som erbjudes måste föreningen disponera något så när tillfredsställande lokaler. Vidare har föreningens ungdomsverksamhet nödvändiggjort en utvidgning av lokalerna. På grund härav har föreningen från den 1 april 1949 måst öka sina lokalkostnader med cirka 1 000 kronor om året.

2. Föreningen disponerar nu ett kontorsbiträde, som tjänstgör å halvtid. Ökningen avser att möjliggöra att detta biträde anställs å heltid.

3. Den begärda anslagsökningen anses erforderlig för att föreningen skall få möjlighet att utsända tre nummer av sin tidskrift gratis till skolorna.

4. Föreningen anför, att tryckningskostnaderna för 1949 års årsbok och tidskrift redan med närmare 3 000 kronor överstigit de belopp, som upptagits härför i samma års stat.

5. Minskningen beror på att föreningen vid sitt årsmöte 1949 beslutat höja medlemsavgiften från sju till tio kronor. Härigenom beräknas inkomsterna av årsavgifterna komma att stiga från 32 000 kronor under år 1949 till minst 40 000 kronor under år 1950.

Departementschefen.

Enligt min mening bör ifrågavarande anslag uppföras med oförändrat belopp av 12 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 12 000 kronor.

[226] 5. Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	10 000	11 258
1949/50 (statsliggaren s. 860)	12 000	
1950/51 (förslag)	12 000	

I enlighet med förslag av *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. ¹²/s 1949) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 12 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kronor.

[227] 6. Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	2 000	1 882
1949/50 (statsliggaren s. 860)	2 000	
1950/51 (förslag)	2 000	

I enlighet med förslag av *kommerskollegium* (skr. ¹⁷/s 1949) torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 2 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

[228] 7. Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO.

	Anslag
1949/50 (statsliggaren s. 860)	325 000
1950/51 (förslag)	470 000

I anledning av proposition nr 155 beslöt 1949 års riksdag (r. skr. nr 333) medgiva Kungl. Maj:t att vidtaga de åtgärder, som erfordrades för Sveriges anslutning till Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO). Till bestridande av kostnaderna för Sveriges medlemskap i organisationen anvisade riksdagen för budgetåret 1949/50 ett förslagsanslag av 325 000 kronor. Enligt beslut den 2 december 1949 har ansökan ingivits om Sveriges medlemskap i organisationen från och med den 1 januari 1950. Denna ansökan har bifallits. Förhandlingar hade dessförinnan förts med organisationens ledning om en nedsättning av årsbidraget under det belopp å 90 000 dollars, som preliminärt beräknats i förenämnda proposition. Dessa förhandlingar ha dock ej givit något resultat. Årsbidraget har i stället för år 1950 fastställts till 90 000 dollars. Detta motsvarar med nuvarande kurs omkring 466 000 kronor. Medlemsavgiften för år 1951 torde böra beräknas till samma belopp.

För Sveriges deltagande i det mellanfolkliga samarbetet på ifrågavarande område torde — såsom fallet är i flertalet andra medlemsstater — en nationell kommitté böra upprättas. Härmed förenade kostnader ävensom kostnaderna för svenskt deltagande i av FAO anordnade internationella konferenser, kurser m. m. synas även böra bestridas från förevarande anslag. Detta torde därför för nästa budgetår böra uppräknas till 470 000 kronor. Därest riksdagen ej har något att erinra däremot, torde jämväl det för innevarande budgetår beviljade anslaget få användas för bestridande av sådana kostnader som nu nämnts.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 470 000 kronor.

[229] 8. Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	25 000	3 928
1949/50 (statsliggaren s. 860)	25 000	
1950/51 (förslag)	5 000	

Med hänsyn till medelsåtgången torde anslaget för nästa budgetår kunna nedsättas till 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

[230] 9. Kontroll å standardisering av mjölk.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	18 000	19 627
1949/50 (statsliggaren s. 1096) ..	18 000	
1950/51 (förslag)	18 000	

Till detta ändamål ha anslag anvisats under folkhushållningsdepartementets huvudtitel sedan budgetåret 1942/43. Gällande bestämmelser rörande ifrågavarande kontroll återfinnas i kungörelsen den 6 mars 1942 (nr 91) med vissa bestämmelser angående handeln med mjölk med däri genom kungörelser den 22 maj 1942 (nr 329) och den 16 mars 1945 (nr 64) gjorda ändringar. Bestämmelserna innebära i huvudsak, att all för överlåtelse till konsument avsedd mjölk skall ha standardiserats till viss fetthalt. Det åligger lantbruksstyrelsen att övervaka efterlevnaden av kungörelsen.

Lantbruksstyrelsen (skr. ¹⁸/₈ 1949) hemställer, att för nästa budgetår skola anvisas 18 000 kronor för berörda ändamål. Styrelsen framhåller därvid, att det för närvarande icke är möjligt att med säkerhet bedöma, huruvida försörjningsläget kommer att göra det nödvändigt, att gällande bestämmelser om begränsning av den saluförda mjölkens fetthalt upprätthållas jämväl under budgetåret 1950/51. Vid sådant förhållande finner sig

styrelsen böra räkna med att fortsatt kontrollverksamhet i oförändrad omfattning blir erforderlig under sistnämnda budgetår.

Departementschefen.

Då folkhushållningsdepartementet föreslås upphöra med utgången av innevarande budgetår, torde anslaget från och med budgetåret 1950/51 böra uppföras under nionde huvudtiteln. Även om matfettstransoneringen numera upphävt, är det icke möjligt att förutse, om standardiseringsbestämmelserna beträffande mjölkens fetthalt kunna komma att ändras eller upphävas under nästa budgetår. Med hänsyn härtill anser jag, att i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag ett oförändrat anslag av 18 000 kronor bör ställas till förfogande för ifrågavarande kontrollverksamhet. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å standardisering av mjölk* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kronor.

[231] 10. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	500 000	347 000
1949/50 (statsliggaren s. 860) ..	500 000	
1950/51 (förslag)	500 000	

Då medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår icke torde komma att minska, synes anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 500 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

[232] 11. Planering av allmänna arbeten. Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående anslag till planering av allmänna arbeten hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Planering av allmänna arbeten* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[233] 12. Extra utgifter.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	100 000	85 186
1949/50 (statsliggaren s. 861) ..	100 000	
1950/51 (förslag)	100 000	

Ifrågavarande anslag torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[234] 13. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

	Anslag	Nettoutgift
1948/49	35 000	53 816
1949/50 (statsliggaren s. 861) ..	30 000	
1950/51 (förslag)	30 000	

Anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

Sammanfattning.

Behandlingen av anslagsäskandena under nionde huvudtiteln har innevarande år i lika hög grad som år 1949 präglats av nödvändigheten att begränsa statsutgifterna och investeringsverksamheten. Anslagsökningar ha därför i allmänhet ansetts böra komma i fråga endast då det gällt utgiftstegringar, som varit av automatisk karaktär eller eljest varit direkt föranledda av tidigare fattade beslut. På vissa områden, särskilt i fråga om skogs-vårdsanslagen och anslagen till lantmåteriväsendet, ha dock även härutöver vissa höjningar ansetts oundgängligen erforderliga.

Med hänsyn till att folkhushållningsdepartementet föreslås skola avvecklas från och med nästa budgetår ha denna gång under nionde huvudtiteln upptagits vissa anslag, vilka tidigare redovisats under tolfte huvudtiteln. De viktigaste av dessa äro anslagen till administrationskostnaderna för den verksamhet för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, som hittills bedrivits av statens livsmedelskommission, ävensom för kvarstående krisuppgifter i fråga om livsmedelsförsörjningen.

Vid bifall till de förslag, som framlagts i det föregående, kommer nionde huvudtiteln slutsumma för budgetåret 1950/51 att bli 353 521 300 kronor. Motsvarande summa i den av riksdagen våren 1949 godkända riksstaten för innevarande budgetår — inbegripet de anslag å tolfte huvudtiteln som nu föreslås skola överföras — är 333 355 100 kronor. Förslaget för nästa år innebär sålunda en ökning med omkring 20,2 miljoner kronor. Om hänsyn tages även till det anslag å 66 miljoner kronor, som hösten 1949 beviljades för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, innebär förslaget däremot en minskning med i runt tal 45,8 miljoner kronor.

Avsevärda minskningar föreligga framför allt i fråga om anslagen till producent- och kontantbidrag för mjölk samt till bidrag till jordbrukets rationalisering. Det förra anslaget föreslås sänkt med 5 miljoner kronor från 74 miljoner kronor till 69 miljoner kronor. Nedgången beror främst på att medelsåtgången först nu kunnat beräknas mera exakt. Det senare anslaget föreslås sänkt med 6,5 miljoner kronor från 18 miljoner kronor till 11,5

miljoner kronor. Här beror nedgången på befintliga reservationer och i själva verket förutsättes att under nästa budgetår 19 miljoner kronor, eller alltså 1 miljon kronor mer än anslaget för innevarande budgetår, skola stå till förfogande för ifrågavarande ändamål. Vidare har anslaget till bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm nedräknats med omkring 1 miljon kronor. Ej heller här föreligger dock någon reell anslagsminskning utan nedräkningen beror på att innevarande budgetår medel beviljats för utbetalande av bidrag till två års skördar av linhalm.

De anslag, som föreslås skola överföras från tolfte huvudtiteln, utvisa sammanlagt en minskning med 5,5 miljoner kronor. Minskningen beror givetvis helt på avvecklingen av krisregleringarna.

Den största höjningen utvisar anslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. Detta anslag har preliminärt upptagits med 135 miljoner kronor eller 32 miljoner kronor mer än det anslag, som våren 1949 beviljades för ändamålet, men 34 miljoner kronor mindre än det sammanlagda anslaget för dylika åtgärder för innevarande budgetår.

Bortses från de nu nämnda förändringarna utvisar nionde huvudtiteln sålunda en nettoanslagsökning med omkring 6,3 miljoner kronor. Denna ökning beror såsom förut nämnts till stor del på utgiftsstegringar, vilka måste betraktas som automatiska eller eljest föranledda av tidigare fattade beslut.

Beträffande viktigare anslagsförändringar kan i övrigt nämnas följande.

Anslagen till undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m. förete sammanlagt en ökning med omkring 1,4 miljoner kronor. Bland annat föreslås, att anslaget till bidrag till byggnadsarbeten vid anstalter för lägre lantbruksundervisning skall höjas med 1 miljon kronor.

Skogsvårdsanslagen visa en höjning med sammanlagt omkring 2 miljoner kronor. Därav falla omkring 0,75 miljon kronor på anslagen till skogsvårdsstyrelsernas avlöningar och omkostnader. Av återstoden avse 1,2 miljoner kronor höjningar av statens skogsförbättringsanslag, anslaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo samt anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.

Slutligen kan nämnas att anslagen till lantmåteriväsendet föreslås skola höjas med omkring 1,3 miljoner kronor. Ökningen är delvis av automatisk karaktär men syftar också till en utvidgning av verksamheten i ändamål att nedbringa arbetsbalansen inom lantmåteriväsendet.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Lars Lemne.

Register

till

Nionde huvudtiteln för budgetåret 1950/51. .**A. Jordbruksdepartementet.**

Sid.		Kronor
	Jordbruksdepartementet:	
1	Avlöningar	529 000
3	Omkostnader	54 500
	Säger för jordbruksdepartementet	583 500

B. Lantbruksstyrelsen m. m.

	Lantbruksstyrelsen:	
4	Avlöningar	1 529 000
9	Omkostnader	235 000
10	Kostnader för utbetalande av producent- och kontantbidrag	60 000
	Lantbruksnämnderna:	
10	Avlöningar	6 275 000
16	Omkostnader	1 450 000
18	Ersättningar åt ortsombuden	200 000
18	Kostnader för planeringskommittéer	400 000
	Lantbruksattachéer:	
20	Avlöningar	139 000
21	Omkostnader	42 000
	Säger för lantbruksstyrelsen m. m.	10 330 000

C. Lantbruksakademien m. m.

	Lantbruksakademien:	
22	Avlöningar	26 600
22	Bidrag till museum, bibliotek m. m.	15 000
23	Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostnaderna för jordbrukets forskningsråd m. m.	42 500
24	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.	250 000
	Statens växtskyddsanstalt:	
25	Avlöningar	401 000
28	Omkostnader	98 000
	Säger för lantbruksakademien m. m.	833 100

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m.

	Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:	
29	Avlöningar	2 646 000
42	Omkostnader	325 300
47	Materiel m. m.	428 500
50	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	35 000

Sid.		Kronor
51	Stipendier	34 100
51	Underhåll av byggnader m. m.	40 000
52	Inredning och utrustning	250 000
53	Särskilda undersökningar	94 000
56	Avkastningsbedömning rörande avelssvin.....	28 600
56	Statens försöksgårdar.....	*126 000
57	Bidrag till lokal försöksverksamhet	225 000
58	Bidrag till fast försöksverksamhet	43 000
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:		
59	Avlöningar	776 000
63	Omkostnader	316 000
68	Materiel m. m.	28 500
68	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek	7 000
69	Stipendier m. m.	9 700
69	Trädgårdsekonomisk byrå	8 500
71	Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält	30 000
71	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande	81 700
72	Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa	94 300
Lägre lantbruksundervisning m. m.:		
74	Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp.....	17 500
75	Lägre mejeriskolor	14 700
75	Lantbruksskolan vid Ultuna	61 400
Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter:		
77	Avlöningar	3 012 000
80	Driftkostnader	1 291 000
81	Bidrag till arvoden åt skolläkare	10 000
82	Bidrag till särskilda utbildningskurser	97 600
86	Bidrag till jordbrukets yrkesskolor	233 200
87	Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.	1 000 000
89	Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter.....	2 000 000
90	Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning..	150 000
91	Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.	940 000
93	Reseunderstöd för studier på jordbrukets område	15 000
Säger för undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanåringar m. m.		14 469 600

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

Statens hingstdepåer och stuteri:		
93	Avlöningar	473 000
96	Omkostnader	266 500
99	Byggnadsarbeten	105 000
101	Hästavelns befrämjande	1 136 200
Nötboskapsavelns befrämjande:		
104	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln	337 000
105	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet	*341 400
106	Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.	124 200
Säger för hästavel och boskapsskötsel m. m.		2 783 300

* Beräknat belopp.

F. Veterinärväsendet m. m.

Sid.		Kronor
	Veterinärstyrelsen:	
107	Avlöningar	412 000
109	Omkostnader	62 900
	Veterinärhögskolan:	
110	Avlöningar	1 405 000
116	Omkostnader	185 100
117	Materiel m. m.	175 000
119	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	9 000
120	Stipendier	31 000
120	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	6 000
120	Inredning och utrustning	63 000
	Veterinärinrättningen i Skara:	
122	Avlöningar	123 700
123	Omkostnader	24 400
123	Inredning och utrustning	14 700
124	Byggnadsarbeten	—
	Statens veterinärmedicinska anstalt:	
124	Avlöningar	1 206 000
129	Omkostnader	615 500
	Veterinärstaten:	
131	Avlöningar	2 967 000
135	Omkostnader	84 700
	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar:	
137	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur	3 400
137	Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen	1 580 000
138	Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier	88 000
138	Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen	620 000
139	Åtgärder mot hönstyfus	30 000
140	Statsbidrag vid försäkring	100
141	Övriga utgifter	300 000
141	Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.	35 000
141	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård....	700 000
	Säger för veterinärväsendet m. m.	10 741 500

G. Lanthushållning i allmänhet.

	Bidrag till hushållningssällskapen:	
142	Avlöningar	3 300 000
148	Omkostnader	3 100 000
150	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar	100 000
151	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket	450 700
	Befrämjande av fröodlingen m. m.:	
	Statens centrala frökontrollanstalt:	
153	Avlöningar	1 227 000
155	Omkostnader	330 000
156	Understöd åt lokala frökontrollanstalter	5 000
156	Befordrande av inhemsk fröodling	30 000
156	Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter	41 000
158	Bidrag till stödjande av priset å hamphalm och linhalm ..	*1 665 000
158	Bidrag till Sveriges utsädesförening	520 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
163	Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.	60 000
163	Understöd åt den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm	175 000
164	Odling av gummiförande växter	45 000
	Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:	
165	Avlöningar	187 700
168	Omkostnader	46 000
168	Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer	30 000
168	Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station	4 000
169	Bidrag till plantskolekontroll	15 000
169	Bekämpande av växtsjukdomar	72 500
169	Bidrag till Sveriges pomologiska förening	15 000
170	Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd	25 000
171	Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader	100
172	Bidrag till markkartering och grundkalkning	300 000
	Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:	
172	Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m.	120 000
172	Bidrag till Svenska smörprovningarna	14 700
	Statens jordbruksnämnd:	
173	Avlöningar	*1 000 000
173	Omkostnader	*400 000
173	Kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet	*800 000
173	Bidrag till kristidsnämndernas verksamhet	900 000
174	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område	*135 000 000
175	Producent- och kontantbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk	69 000 000
176	Kostnader i samband med Svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet	*20 000 000
	Statlig lagerhållning:	
177	Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet Jordbrukets kreditkassor:	*7 000 000
178	Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.	53 000
178	Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen	75 000
179	Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.	52 000
	Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter:	
179	Avlöningar	180 500
182	Omkostnader	46 400
185	Bidrag till jordbrukstekniska institutet	250 000
185	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering	3 000 000
187	Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund	*160 000
187	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond	425 000
189	Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader	143 000
192	Jordbrukets upplysningsnämnd	52 300
	Säger för lanthushållning i allmänhet	250 415 900

H. Jordbrukets rationalisering m. m.

194	Bidrag till jordbrukets rationalisering	11 500 000
197	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti	50 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
201	Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefon- der m. m.	300 000
201	Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut	10 000
	Kolonisation:	
202	Byggnadshjälp till istandsättande av vissa äldre lägenheter m. m.	*454 000
202	Avträdesersättningar och flyttningsbidrag	*100 000
203	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägen- heter m. fl.	300 000
204	Betesförsök i Norrland	30 000
	Grundförbättringar:	
204	Statens avdikningsanslag	4 000 000
208	Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag.....	—
208	Täckdikningsförsök m. m.....	75 000
209	Försök med täckdikningsmaskiner m. m.....	—
210	Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag.	—
210	Arrendenämnder	25 000
211	Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer	100
	Säger för jordbrukets rationalisering m. m.	16 844 100

I. Fiskeriväsendet.

	Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök:	
211	Avlöningar	642 000
221	Omkostnader	308 700
225	Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet.....	100
	Fiskeriintendenten m. m.:	
228	Avlöningar	121 700
229	Omkostnader	27 500
229	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna	53 000
231	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen	*64 000
233	Kostnader för kvalitetskontroll vid export av fisk och fiskpro- dukter m. m.	25 000
233	Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten	30 000
234	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensin- skatt	540 000
235	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.....	54 600
	Fiskredskapsförsäkring:	
241	Bidrag vid försäkringsförluster	10 000
241	Organisationsbidrag m. m.	37 000
241	Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.....	—
243	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen	10 000
243	Understöd åt fiskare.....	—
244	Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.	—
244	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg	54 200
246	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation	20 000
	Säger för fiskeriväsendet	1 997 800

* Beräknat belopp.

J. Skogsväsendet.

Sid.		Kronor
	Skogsstyrelsen:	
247	Avlöningar	318 300
250	Omkostnader	72 800
	Skogshögskolan:	
251	Avlöningar	500 800
257	Omkostnader	180 900
261	Materiel m. m.	40 000
261	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	14 000
262	Stipendier	23 000
262	Inredning och utrustning	125 000
264	Institutionernas upprustning	66 000
	Statens skogsmästarskola:	
266	Avlöningar	43 500
268	Omkostnader	16 500
269	Stipendier	11 000
269	Byggnadsarbeten	2 800
	Statens skogsforskningsinstitut:	
270	Avlöningar	812 500
273	Omkostnader	203 000
276	Utrustning	20 000
277	Särskilda undersökningar	154 000
278	Riksskogstaxering och avverkningsstatistik	190 000
279	Skogsproduktforskning	60 000
279	Byggnadsarbeten å försöksfält vid Bogesund	80 000
279	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.	186 400
281	Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor	175 000
283	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för provisorisk skogsskolekurs	51 700
283	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurs m. m.	57 100
285	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal	337 900
286	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för istandsättande av Bogesunds egendom	440 000
	Skogsvård m. m.:	
	Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:	
288	Avlöningar	5 978 000
291	Omkostnader	4 662 000
300	Statens skogsförbättringsanslag	1 000 000
302	Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	2 200 000
304	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.	1 200 000
305	Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.	265 000
308	Kostnader för virkesmätning	80 000
309	Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län	1 000
309	Belöningar för rovdjurs dödande	10 000
310	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur	50 000

Säger för skogsväsendet 19 628 200

K. Lantmäteriväsendet.

Sid.		Kronor
	Lantmäteristyrelsen:	
310	Avlöningar	679 500
321	Omkostnader	99 000
322	Kartlagningsarbeten	60 000
	Lantmäterikontoren i länen:	
324	Avlöningar	2 550 000
327	Omkostnader	410 000
329	Utbildningskurser	14 500
	Lantmäteriets distriktsorganisation:	
329	Avlöningar	9 475 000
339	Omkostnader	2 550 000
342	Ersättning för publik renovation	1 000
342	Utrustning	252 500
345	Kostnader för kurser för lantmäteritekniska biträden m. fl... ..	14 100
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:	
345	Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.	*225 000
347	Bidrag till utflytnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften	275 000
347	Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar	*100 000
347	Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar	*50 000
348	Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.	5 000
348	Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar	15 000
348	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark	5 400
349	Ströängars indragande till kronan	7 200
349	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län	35 000
	Säger för lantmäteriväsendet	16 823 200

L. Rikets allmänna kartverk.

	Rikets allmänna kartverk:	
350	Avlöningar	2 771 000
355	Omkostnader	361 800
356	Kartarbeten m. m.	850 000
357	Utrustning m. m.	80 500
	Säger för rikets allmänna kartverk	4 063 300

M. Lappväsendet.

	Lappfogdarna m. fl.:	
359	Avlöningar	223 400
361	Omkostnader	101 400
	Säger för lappväsendet	324 800

N. Diverse.

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
362	Byggnadsstyrelsens delfond	2 485 000
362	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark....	26 800

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
362	Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden	22 100
363	Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen	12 000
364	Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt	12 000
364	Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris	2 000
364	Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO.....	470 000
365	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar	5 000
365	Kontroll å standardisering av mjölk.....	18 000
366	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	500 000
366	Planering av allmänna arbeten	100
366	Extra utgifter	100 000
367	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	30 000
	Säger för diverse	3 683 000
	Summa	353 521 300